

WÓJT GMINY UDANIN

**IV ETAP – UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN**

30 LISTOPADA 2019

ARKADA PRACOWNIA PROJEKTOWA MGR INŻ. ARCH. KRZYSZTOF ŁOPUSIEWICZ
59-220 LEGNICA ul. WOJSKA POLSKIEGO 25/1 tel. +48 500 170 496 e: mail arkada@data.pl

„Opracowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Udanin”
jest wykonywane na podstawie umowy z Gminą Udanin Nr 77/2018 z dnia 18 września 2018 roku.

OPRACOWANIE:

mgr inż. arch. Jadwiga Łopusiewicz – główny projektant

Nr uprawnień urbanistycznych 1443/94

mgr inż. arch. Krzysztof Łopusiewicz – część graficzna studium

inż. Arkadiusz Janicki – opracowanie bazodanowe studium (GIS)

mgr inż. Karolina Drewnicka – ekofizjografia i prognoza oś

CZĘŚĆ I: UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
I. WPROWADZENIE.....	6
1. Podstawa formalno-prawna sporządzenia studium gminy Udanin	6
2. Rola studium w systemie planowania przestrzennego	6
3. Zasady i tryb sporządzania studium	7
4. Tok formalno – prawny studium	8
5. INFORMACJE O GMINIE UDANIN.....	9
5.1. Położenie i ranga gminy. Powiązania gminy z otoczeniem.....	9
6. Inne istotne powiązania funkcjonalno-przestrzenne	11
II. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.....	14
1. Struktura osadnicza i administracyjna gminy Udanin	14
2. Użytkowanie gruntów gminy Udanin	15
3. Mienie komunalne gminy Udanin	16
4. Stan mieszkalnictwa	21
5. Infrastruktura techniczna	22
5.1. Układ drogowy	22
5.2. Sieć wodociągowa.....	23
5.3. Sieć kanalizacyjna.....	24
5.4. Energia cieplna.....	24
5.5. Sieć gazowa.....	25
5.6. Sieć energetyczna	25
5.7. Sieć telekomunikacyjna	25
III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW WYŻSZEGO RZĘDU NA POZIOMIE POWIATOWYM, REGIONALNYM I KRAJOWYM	28
1. Polityka przestrzenna państwa.....	28
2. Polityka przestrzenna samorządu województwa dolnośląskiego	30
3. Uwarunkowania wynikające z innych dokumentów strategicznych tworzonych na poziomie województwa	35
4. Uwarunkowania wynikające z dokumentów opracowanych w powiecie średzkim.....	35
5. Uwarunkowania wynikające z dokumentów na poziomie gminy	36
6. Uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych gmin sąsiednich.....	36
IV. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBOWIĄZUJĄCE W GMINIE UDANIN	37
V. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.....	45
1. Aspekty funkcjonalne i społeczno-gospodarcze ładu przestrzennego	45
2. Aspekty środowiskowe, kulturowe i kompozycyjno-estetyczne ładu przestrzennego	50
VI. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	51

1.	Stan środowiska.....	51
1.1.	Położenie geograficzne, rzeźba terenu oraz budowa geologiczna i morfologiczna	51
1.2.	Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne	53
1.3.	Klimat	55
1.4.	Gleby	56
1.5.	Zasoby naturalne	58
1.6.	Biotyczne elementy środowiska przyrodniczego.....	63
1.7.	Jakość powietrza atmosferycznego	69
1.8.	Powierzchnia ziemi	72
2.	Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	74
3.	Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	77
4.	Krajobraz kulturowy gminy Udanin	79
VII. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ .80		
1.	Walory historyczno – kulturowe wsi gminnych gminy Udanin	80
2.	Gminna Ewidencja Zabytków	81
3.	Układy urbanistyczne i ruralistyczne	82
4.	Strefy ochrony konserwatorskiej.....	85
5.	Zabytki archeologiczne	87
6.	Rejestr zabytków	95
7.	Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określone przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych	117
VIII. WARUNKI I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA, ORAZ ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIANIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM		118
1.	Warunki i jakość życia mieszkańców gminy Udanin w tym ochrona zdrowia.....	118
2.	Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.....	119
IX. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA		120
1.	Zagrożenia wynikające z uwarunkowań przyrodniczych.....	120
1.1.	Obszary narażone na występowanie powodzi i podtopień.....	120
1.2.	Obszary zagrożone suszą	120
1.3.	Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych	122
1.4.	Zagrożenia będące wynikiem działalności człowieka	122
X. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY		123
1.	Wnioski złożone do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin w latach 2016-2020.....	123
2.	Kryteria oceny wniosków	127
2.1.	Uwarunkowania wynikające z obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	127

2.2. Uwarunkowania wynikające z przepisów ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tj. Dz. U. z 2019 roku poz. 654).....	129
2.3. Uwarunkowania wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2018r. poz. 1398).	130
3. Podsumowanie oceny wniosków z lat 2016-2020.....	132
4. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	133
5. Prognozy demograficzne	139
6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	143
7. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	143
7.1. Metodologia tworzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę	143
7.2. Założenia do bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę	144
7.3. Dane statystyczne dla gminy Udanin do bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę	145
7.4. Podsumowanie wyników przeprowadzonych analiz.	146
7.5. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna M-MN i zabudowa zagrodowa M-RM.....	147
7.6. Zabudowa usług publicznych U-UP i usług komercyjnych U-UC w tym usług sportu U-US	147
7.7. Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej G-PU oraz tereny o wiodącej funkcji obsługi produkcji rolnej G-RU	148
8. Chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.....	149
9. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, w podziale na funkcje zabudowy do chłonności terenu	153
10. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	153
11. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na wskazanych obszarach.....	154
XI. STAN PRAWNY GRUNTÓW.....	154
1. Struktura władania gruntami.....	154
2. Tereny zamknięte	154
XII. WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	156
XIII. WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	156
XIV. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	157
XV. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	158
XVI. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	158

1. Podstawowy układ drogowy	158
2. Infrastruktura techniczna	159
3. Gospodarka wodno-ściekowa	159
4. Gospodarka odpadami	159
XVII. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	160
XVIII. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	161

CZĘŚĆ I: UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

I. WPROWADZENIE

1. Podstawa formalno-prawna sporządzenia studium gminy Udanin

W celu określenia aktualnej polityki przestrzennej gminy Udanin, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, Rada Gminy Udanin podjęła Uchwałę Nr XLVI.192.2018 z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin". Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Udanin.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządzono dla obszaru w granicach administracyjnych gminy Udanin, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 z późn. zm.) oraz rozp. Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233).

Studium uwzględni uwarunkowania wynikające z ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2018 r. poz.2081 z późn. zm.), w tym wymóg przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Studium uwzględni także uwarunkowania prawne wynikające z obowiązujących ustaw i rozporządzeń ministerialnych a także dokumentów strategicznych i planistycznych województwa, powiatu i gminy.

Obowiązujący dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” został przyjęty uchwałą Nr LII/163/2010 Rady Gminy Udanin z 3 marca 2010r. Do tego czasu gmina Udanin posiadała obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone uchwałą Nr XI/43/1999 Rady Gminy dnia 27 października 1999 roku. Zawarte w obecnym dokumencie studium ustalenia i wytyczne kształtowania ładu przestrzennego i zakresu rozwoju poszczególnych funkcji uległy na przestrzeni 10 lat częściowej dezaktualizacji.

2. Rola studium w systemie planowania przestrzennego

Studium określa politykę przestrzenną dla całego obszaru gminy w granicach administracyjnych, uwzględniając zasady określone w koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, ale ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plany miejscowe, które są aktami prawa miejscowego i ustalają przeznaczenie terenów oraz sposoby ich zagospodarowania i zabudowy nie mogą naruszać ustaleń studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest instrumentem, służącym realizacji polityki przestrzennej na szczeblu lokalnym. Jest to dokument planistyczny sporządzany obligatoryjnie w granicach administracyjnych gminy. Opracowanie studium należy do zadań własnych gminy, organem odpowiedzialnym za jego sporządzenie jest wójt, uchwała je natomiast rada gminy. Studium ma charakter aktu kierownictwa wewnętrznego, określającego uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej gminy. Dokument ten nie jest aktem prawa miejscowego. Zawiera jednak elementy regulacyjne w postaci lokalnych zasad zagospodarowania, a jego ustalenia są wiążące przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego składa się z dwóch części.

Pierwszą jest diagnoza istniejącego zagospodarowania oraz charakterystyka uwarunkowań rozwoju gminy, wynikających m.in. ze stanu ładu przestrzennego, środowiska, dziedzictwa kulturowego, komunikacji i infrastruktury technicznej.

Przedmiotem ustaleń drugiej części studium są kierunki zagospodarowania przestrzennego i zasady polityki przestrzennej.

Integralną częścią studium jest rysunek przedstawiający jego ustalenia w formie graficznej. Ustalenia studium wyznaczają podstawowe zasady działania w przestrzeni przejęte przez samorząd lokalny. W dokumencie tym władze gminy dokonują podstawowych ustaleń w zakresie polityki przestrzennej, przede wszystkim poprzez kwalifikację przeznaczenia poszczególnych obszarów, określenie wstępnej lokalizacji przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej, rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych czy wskazanie obszarów chronionych. Istotnym elementem studium są również ustalenia wynikające z uwarunkowań i kierunków działań lokalnych i ponadlokalnych, szczególnie w zakresie realizowanych na terenie gminy zadań samorządu regionalnego i administracji rządowej.

Dokument ten pełni trzy podstawowe funkcje.

Przede wszystkim jest aktem polityki przestrzennej gminy, określającym założenia polityki rozwoju przestrzennego.

Drugą ważną funkcją studium jest koordynacja ustaleń planów miejscowych.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plany miejscowe (opracowywane dla obszarów części gminy) muszą być zgodne z ustaleniami studium. Studium obejmując cały obszar gminy, zawiera bowiem wytyczne do planowania miejscowego uwzględniające potrzeby gminy jako całości.

Zgodnie z założeniami, studium ma być aktem, który poprzez wprowadzenie ograniczeń w swobodzie planistycznej, pozwoli w maksymalnym stopniu uwzględnić wszelkie uwarunkowania i potrzeby lokalne w opracowywanych planach miejscowych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pełni również funkcję promocyjną – trzecia podstawowa funkcja studium. Służy ono ukazaniu gospodarczych i przestrzennych perspektyw rozwoju gminy, wskazuje tereny atrakcyjne pod względem inwestycyjnym bądź turystycznym. Dokument ten ma też charakter informacyjny, pozwala przybliżyć zamierzenia władz lokalnych mieszkańcom, przedsiębiorcom i potencjalnym inwestorom zewnętrznym.

3. Zasady i tryb sporządzania studium

Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy¹, studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, jest to więc jedyny dokument z dziedziny planowania przestrzennego sporządzany na poziomie gminy, który obejmuje obowiązkowo jej cały obszar.

Studium musi zawierać część określającą uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, przedstawione w formie tekstowej i graficznej, część tekstową określającą kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy oraz rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2, 2a i 3a ustawy. W zakresie terenów przeznaczonych pod zabudowę, kierunki zagospodarowania przestrzennego muszą uwzględniać wymagania wynikające z art. 10 ust. 5 - 7 ustawy.

¹ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 z późn. zm.)

Część tekstowa studium obejmuje również uzasadnienie przyjętych rozwiązań, w tym określenie wpływu uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz syntezę ustaleń (§4 ust.1 rozporządzenia w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy).

Tryb sporządzania studium reguluje szczegółowo art. 11 i 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Organem sporządzającym studium jest Wójt Gminy, który sporządza projekt studium uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju², ustalenia strategii rozwoju³ i strategii oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju gminy, jeżeli gmina dysponuje takim opracowaniem (art. 9 ust. 2 ustawy).

4. Tok formalno – prawny studium

- **w dniu 27 czerwca 2018 r.** Rady Gminy Udanin podjęła uchwałę Nr XLVI.192.2018 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”;
- **w dniu 24 września 2018 r.** wysłano pisma OS.6720.3.2018 zawiadamiające o przystąpieniu do sporządzenia nowego dokumentu studium gminy Udanin;
- **w dniu 24 września 2018 r.** wysłano pisma OS.6720.3.2018 do PPIS w Środzie Śląskiej i RDOŚ we Wrocławiu o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oos do studium gminy Udanin;
- **w dniu 24 września 2018 r.** Wójt Gminy Udanin pismem poinformował sołtysów 19 sołectw w Gminie Udanin o przystąpieniu do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” i załączył do pisma wzór wniosku, prosząc jednocześnie o zabranie wniosków złożonych przez mieszkańców sołectw do końca 2018r. i przekazanie do Urzędu Gminy Udanin;
- **w dniu 2 października 2018 r. w Biuletynie Informacji Publicznej** Urzędu Gminy Udanin ukazało się ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia nowego dokumentu studium gminy Udanin;
- **w dniu 5 października 2018 r.** ogłoszono w miejscowej prasie „**Express Wrocławski**” oraz „**Express-Miejski.PL**” o przystąpieniu do sporządzenia nowego dokumentu studium gminy Udanin;
- **dnia 6 maja 2019 r.** przekazano Wójtowi Gminy Udanin "**Ekofizjografię**" opracowaną na potrzeby zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”;
- **dnia 20 grudnia 2019 r.** przekazano Wójtowi Gminy Udanin opracowanie "**Uwarunkowań**" do pełnej aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”,
- **dnia 20 stycznia 2020 r.** przekazano Wójtowi Gminy Udanin opracowanie "**Kierunków**" do pełnej aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”,
- **dnia 30 czerwca 2020 r.** przekazano Wójtowi Gminy Udanin opracowanie "**Prognozy**" do pełnej aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”,
- **od 15 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r.** poddano opiniowaniu i uzgadnianiu projekt pełnej aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”,

² Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (M.P. 2012 poz. 252)

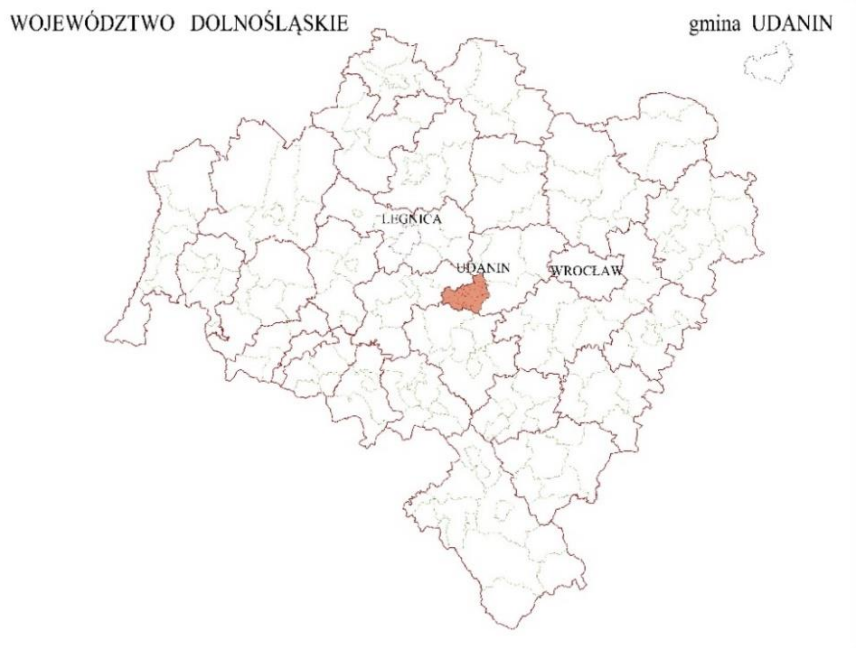
³ Uchwała Nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020 (M.P. 2012 poz. 882)

- **od 8 stycznia 2021 r. do 31 stycznia 2021 r.** projekt pełnej aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” był wyłożony do publicznego wglądu,
- **do 21 lutego 2021 r.** składano uwagi do wyłożonego do publicznego wglądu projekt pełnej aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”,
- **w dniu marca 2021 r.** projekt pełnej aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” został uchwalony przez Radę Gminy Udanin uchwałą Nr z dnia.....

5. INFORMACJE O GMINIE UDANIN

5.1. Położenie i ranga gminy. Powiązania gminy z otoczeniem

Powiązania administracyjne. Gmina Udanin są gminą wiejską wchodzącą w skład powiatu średzkiego w województwie dolnośląskim. Powiat średzki tworzy pięć gmin, w tym jedna miejsko-wiejska (Środa Śląska) oraz cztery gminy wiejskie: Kostomłoty, Malczyce, Miękinia i Udanin. Powiat średzki obejmuje obszar 703,68 km², tj. 5,52% powierzchni woj. dolnośląskiego i liczy 52 969 mieszkańców, co stanowi ok. 1,8% całej ludności województwa⁴.

Mapa Nr 1. Gmina Udanin na tle województwa dolnośląskiego

Powiat Średzki usytuowany jest w centralnej części województwa dolnośląskiego, 30 km na zachód od jego stolicy – Wrocławia. Na północy graniczy z powiatami: trzebnickim i wołowskim, na zachodzie z legnickim i jaworskim, na południu z powiatem świdnickim. Wschodnim jego sąsiadem jest powiat grodzki wrocławski i ziemski wrocławski. W bliskim sąsiedztwie powiatu leżą również dwie inne duże aglomeracje miejskie: Legnica i Lubin. Obszar powiatu obejmuje centralną część Niziny Śląskiej, a dokładniej jej trzy mezoregiony fizycznogeograficzne: Dolinę Odry, Wysoczyznę Średzką i Równinę Kostomłotów.

⁴ Źródło: BDL GUS - stan na koniec 2017 roku

W Środzie Śląskiej mieszczą się organy administracji rządowej i samorządowej oraz placówki usług społecznych stopnia powiatowego, z których korzystają mieszkańcy gminy Udanin:

- Starostwo Powiatowe w Środzie Śląskiej,
- Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Śląskiej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej,
- Powiatowy Zespół Placówek Oświatowych,
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Środzie Śląskiej,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych Biuro Terenowe w Środzie Śląskiej,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Środzie Śląskiej,
- Prokuratura Rejonowa w Środzie Śląskiej,
- Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej,
- Urząd Skarbowy w Środzie Śląskiej,
- Powiatowy Inspektor Sanitarny w Środzie Śląskiej,
- Powiatowy Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych,
- Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej,
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej,

tj.(szkoły średnie, placówki podstawowej opieki zdrowotnej, usługi administracji itd.). Usługi wyższego rzędu znajdują się w mieście wojewódzki Wrocławiu oraz w Legnicy.

Mapa Nr 2. Gmina Udanin wraz z otoczeniem

Gmina Udanin graniczy z sześcioma gminami:

- Wądrożem Wielkim i Mściwojowem - w powiecie jaworskim,
- Strzegomiem i Żarowem - w powiecie świdnickim,
- Środą Śląską i Kostomłotami w powiecie średzkim.

Powiązania komunikacyjne. Na rozwój gminy Udanin wpływa bardzo dogodne usytuowanie w sieci drogowej. Wieś gminna - Udanin leży w odległości 42 km od Wrocławia i 28 km od Legnicy.

Gmina Udanin posiada dogodne powiązania komunikacyjne z sąsiednimi gminami i miastami: Świdnicą, Jaworem i Strzegomiem poprzez sieć dróg wojewódzkich i powiatowych. Przez północną część gminy przebiega **autostrada A4** w kierunku wschód – zachód stwarzając dogodne połączenie gminy z Legnicą i Wrocławiem.

20 km dzieli miejscowość gminną Udanin od drogi krajowej nr 94 (Korczoła - Wrocław - Jędrzychowice) oraz międzynarodowej linii kolejowej E-30 (Wrocław- Zgorzelec – Drezno).

POWIAT ŚREDZKI

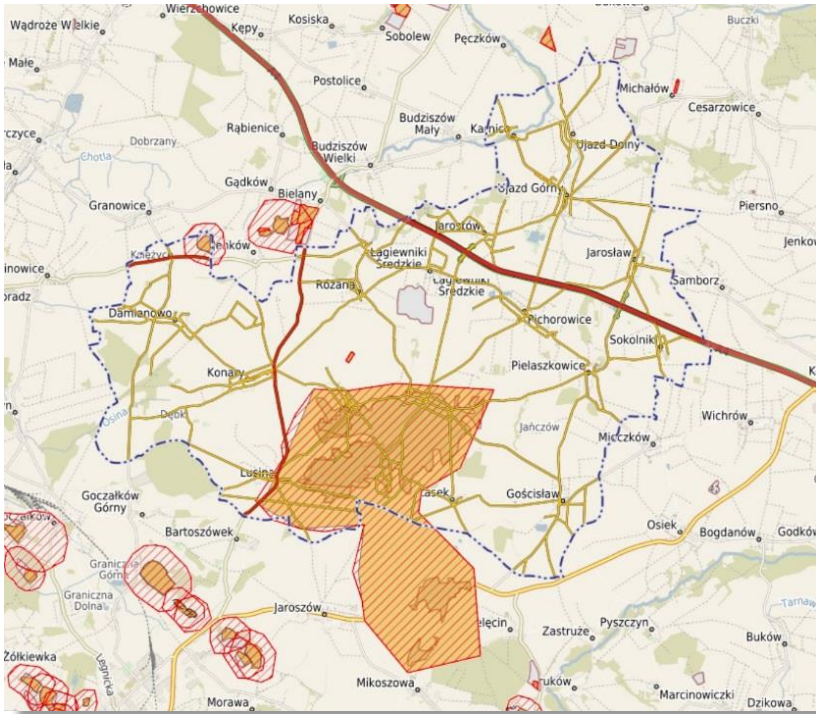
Mapa Nr 3. Gmina Udanin na tle powiatu średzkiego

6. Inne istotne powiązania funkcjonalno-przestrzenne

Złoże kopalni i tereny górnicze. Na obszarze gminy Udanin znajdują się udokumentowane nieeksploatowane zasoby złóż glin ogniotrwałych, węgla brunatnego i kruszyw naturalnych. W złożu Lusina – Udanin Pole Południowe występują: węgiel brunatny, surowce ilaste ceramiki budowlanej, gliny ceramiczne kamionkowe oraz kruszywa naturalne. W złożu Lusina – Udanin Pole Północne jako towarzyszące glinom ogniotrwałym występują: węgiel brunatny, surowce ilaste ceramiki budowlanej, gliny ceramiczne kamionkowe oraz kruszywa naturalne. Natomiast w złożu Różana jako współkopaliny występują węgiel brunatny, kopaliny oraz kruszywa naturalne. Dla złóż glin ogniotrwałych Lusina – Udanin Pole Północne i Południowe utworzony został teren górniczy o nazwie „Jarosów I”, o powierzchni 2 456,97 ha i obejmujący 22% całej powierzchni gminy (obręb: Dźwigórz, Lasek, Lusina, Piekary i Udanin).

Zgodnie z [Decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14.05. 1998 r. zmieniono koncesję nr 86/93 z dnia 20.05.1993 r. i udzielono koncesji Górniczo-Przetwórczym Zakładom Surowców Ogniotrwałych S.A w Jarosowie, obecnie „JARO S.A.” na wydobywanie glin ogniotrwałych wraz z kopalinami towarzyszącymi: węglem brunatnym i kruszywem naturalnym ze złoża „Rusko-Jarosów”, gm. Strzegom, woj. wałbrzyskie.](#)

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

Mapa Nr 4. Złoże kopalni oraz tereny i obszary górnicze

Tabela Nr 1.

Gmina Udania na tle powiatu średzkiego oraz województwa dolnośląskiego w 2018 roku

L.p.	Wyszczególnienie	gmina Udania		Powiat średzki		Województwo dolnośląskie	
		wartość		wartość	udział % gm.	wartość	udział % gm.
1.	Powierzchnia (wg GUS) w ha ⁵	11 089		70 414	15,7	1 994 700	0,55
2.	Udział gruntów (użytków) rolnych w %	90,1		62,6	-	46,2	-
3.	Lesistość w %	4,1		17,1	-	29	-
4.	Ludność na 1km ²	47		76	61,8	146	32,1
5.	Stan ludności ⁶	5181		53963	9,6	2 901 225	0,17
	- mężczyźni	2569		26680	9,6	1 506 247	0,17
	- kobiety	2612		27283	9,5	1 394 978	0,18
6.	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-23		4	-	-1,25	-
7.	Saldo migracji na 1000 ludności	-52		8,1	-	2783	-
8.	Ludność (w %) w wieku						
	- przedprodukcyjnym	893	16,9	9979	18,8	493594	17,0
	- produkcyjnym	3322	62,5	34172	63,0	1 753 236	60,4
	- poprodukcyjnym	1011	20,6	9571	18,2	654395	22,6
9.	Pracujący	420		14625	2,97	778300	0,05

⁵ Wielkość powierzchni gminy według GUS (Bank Danych Lokalnych: Powierzchnia geodezyjna kraju według kierunków wykorzystania, stan na 31.12.2018 r., aktualizacja danych BDL: 2019-05-30). Występują różnice w powierzchni gminy podawanej przez różne źródła oficjalne. Oprócz podanej wyżej wielkości 3806 ha, część opisowa Systemu Ewidencji Gruntów i Budynków (Starostwo Powiatowe w Środzie Śląskiej – Obrębowy wykaz gruntów stan na 1 stycznia 2018) wykazuje powierzchnię ewidencyjną 110 354 064 m² (ok. 11 035 ha), natomiast powierzchnia kartezjańska (płaska) obiektów graficznych w systemie ewidencji gruntów zmierzona przez system GIS (układ 2000/18) jest większa i wynosi 110 921 597 m² (ok. 11 921 ha). Wszystkie obliczenia własne powierzchni (np. struktury użytkowania, przeznaczenia terenów, elementów fizjograficznych) zawarte w studium przedstawiają powierzchnię kartezjańską obliczoną w układzie współrzędnych 2000.

⁶ Ogółem stan na 30.12.2018r.

**IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN**

10.	Pracujący ⁷ na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	80	223	35,8	297,2	26,9
11.	Bezrobotni	147	1171	12,5	62842	0,23
12.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	5,3	5,7	-	3,6	-
13.	Podmioty wpisane do rejestru REGON	1337	5657	23,6	375294	0,35
14.	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	850	1596	53,2	2077	40,9
15.	Budynki mieszkalne	1029	11345	-		
16.	Liczba mieszkań	1649	18004	-	1186739	-
17.	Liczba mieszkań na 1000 ludności	315,6	335,1	-	402,7	-
18.	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	88	89,7	-	72,6	-
19.	Mieszkania oddane do użytkowania	5	353	-	17065	-
20.	Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	10	60	15,1	5,9	-
	Liczba uczniów	380	4650	8,1	438194	0,086
21.	Dzieci w przedszkolach	107	1795	5,9	100859	0,106
22.	Ludność (w %) korzystająca z instalacji:					
	- wodociągowej	98,7	99,3	-	94,9	-
	- kanalizacyjnej	43,2	49,8	-	76,5	-
	- gazowej	0,1	20,2	-	61,2	-
23.	Dochody ogółem	19 785 734,00	234594369,35	-	14348249537,93	-
24.	Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca	3769	4391,92	-	398,27	-
25.	Wydatki ogółem	19 919 477,03	247649438,47	-	1150624053,45	-
26.	Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca	3794,91	4636,33		385,97	
27.	Wydatki na drogi publiczne (powiatowe i gminne) w wydatkach ogółem w %	233 853,63 1,2%	19 746 889,00 18,5%	-	-	-
28.	Wydatki związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu	1617,00	124951,17	-	-	-
29.	Wydatki związane z gospodarką ściekowa i ochroną wód	533 945,18	3024918,99	-	-	-
30.	Wydatki związane z gospodarką odpadami komunalnymi	718 452,25	8364869,70	-	5671707,93	-
31.	Powierzchnia gruntów komunalnych ogółem w ha	319	2280	13,9	-	-
32.	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości	189	1933	9,7	-	-

⁷ Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018: Gmina wiejska Udanin, US we Wrocławiu; Bank Danych Lokalnych GUS

II. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

1. Struktura osadnicza i administracyjna gminy Udanin

Gminę Udanin tworzy 19 jednostek osadniczych – sołectw, w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. z 2003r. Nr 166 poz. 1612). TERC⁸ Udanin (0218052). Powierzchnia gminy podawana przez GUS to 11089 ha (stan na koniec 2008 r., wg GUS). Sieć osadniczą stanowią 23 wsie w 19 sołectwach. Głównymi ośrodkami gminy są: Udanin, liczący 982 mieszkańców oraz wsie Ujazd Górny i Konary liczące odpowiednio 596 i 503 mieszkańców. Powierzchnia ewidencyjna gminy Udanin wynosi 110 354 064 m², powierzchnia geodezyjna gminy Udanin wynosi 109 354 064 m², powierzchnia GIS gminy Udanin wynosi 110 921 597 m².

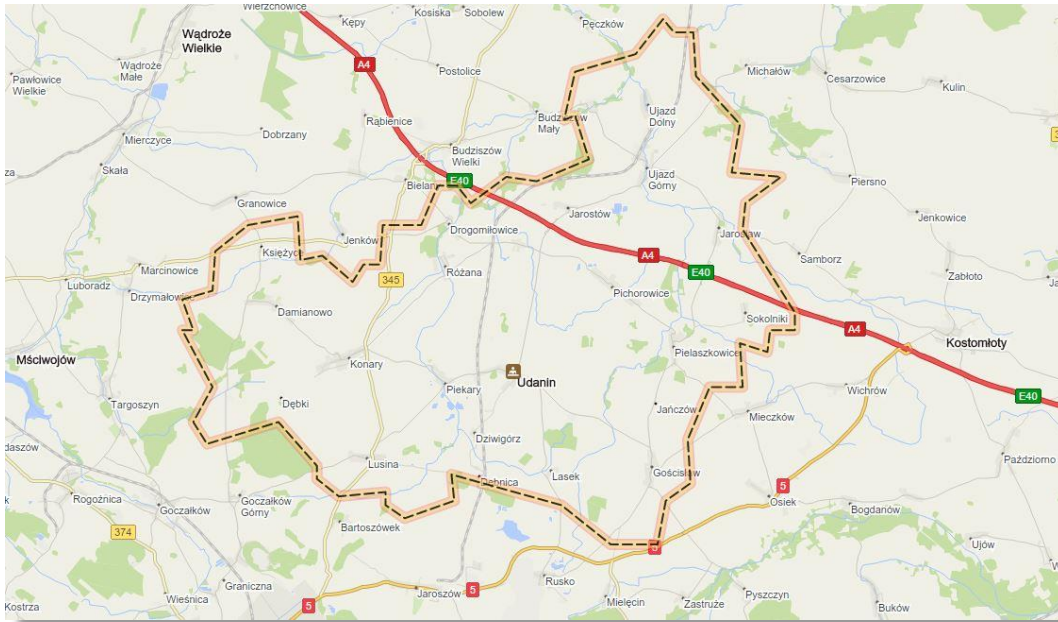
Tabela Nr 2. Rejestr miejscowości (SIMC) wg bazy TERYT stan na 01.01.2019r.

Lp.	Nazwa miejscowości	Rodzaj miejscowości	SIMC ⁹
1.	Damianowo	wieś	0367806
	Księżyce	przysiółek	0367812
2.	Drogomiłowice	wieś	0367829
3.	Dziwigórz	wieś	0367835
	Dębica	część	0367841
4.	Gościsław	wieś	0367858
5.	Jarosław	wieś	0367864
6.	Jarostów	wieś	0367870
7.	Karnice	wieś	0367887
8.	Konary	wieś	0367893
	Dębki	przysiółek	0367901
9.	Lasek	wieś	0367918
10.	Lusina	wieś	0367924
11.	Łągiewniki Średzkie	wieś	0367930
12.	Pichorowice	wieś	0367947
13.	Piekary	wieś	0367953
14.	Pielaszkowice	wieś	0367960
	Jańczów	przysiółek	0367976
15.	Różana	wieś	0367982
16.	Sokolniki	wieś	0367999
17.	Udanin	wieś	0368007
18.	Ujazd Dolny	wieś	0368013
19.	Ujazd Górny	wieś	0368020

Źródło: <http://eteryt.stat.gov.pl>

⁸ TERC (System identyfikatorów i nazw jednostek podziału administracyjnego) – system jest składnikiem [Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju](#) (TERYT) i zawiera identyfikatory oraz nazwy jednostek zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego kraju. System zbudowany jest według hierarchicznej numeracji XX (województwo), XX (powiat), XX (gmina), X (typ gminy).

⁹ SIMC (System identyfikatorów i nazw miejscowości) – system będący składnikiem [Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju](#) (TERYT). System zarządzany jest przez [Główny Urząd Statystyczny](#). SIMC jest rejestrem nazw miejscowości i ich części.

Mapa Nr 5. Gmina Udanin układ osadniczy Źródło: <https://mapa.targeo.pl>

Jednostki osadnicze w gminie Udanin są powierzchniowo zwarte i wyraźnie wykształcone, każda wieś posiada średniowieczną proveniencję i historyczne nawarstwienia osadnicze. Wsie są wyraźnie oddzielone od siebie terenami pól uprawnych, łąk, pastwisk oraz skupiskami zieleni leśnej.

Wieś Udanin jest siedzibą administracji samorządu gminnego.

2. Użytkowanie gruntów gminy Udanin

Dominującym kierunkiem użytkowania ziemi jest kierunek rolniczy – grunty rolne zajmują 90,5% powierzchni gminy (9995,32 ha), a grunty leśne oraz zadrzewione zajmują 4,9 % powierzchni gminy (541,28 ha). Na podstawie struktury użytków rolnych możliwe było określenie głównego kierunku produkcji rolniczej jako wybitnie polowego dla całej gminy jak i poszczególnych obrębów.

W strukturze **użytków rolnych** ponad 94,4% zajmują grunty orne (9084,36 ha). We wszystkich obrębach występuje przewaga gruntów ornych na użytkami zielonymi. Grunty rolne zabudowane stanowią 2,6% powierzchni gminy (282,59 ha). Sady, łąki i pastwiska, czyli użytki zielone zajmują 4,9% powierzchni gminy (533,77 ha). Ponad 10% powierzchni lasów występuje w obrębach Damianowo, Jarostów i Pielaszkowice.

Tereny **gruntów zabudowanych i zurbanizowanych** zajmują ogółem 2,6 % powierzchni gminy (286,59 ha), drogi 3,5% (396,92 ha), grunty pod wodami 1,1% (120,96 ha).

Gmina Udanin charakteryzuje gruntami bardzo dobrej i dobrej jakości i wysokim wskaźnikiem waloryzacji przestrzeni produkcyjnej wg punktacji IUNG w Puławach (76,9pkt.). W gleboznawczej klasyfikacji gruntów ornych przeważają gleby IIIa (gleby orne dobre) oraz III b (gleby orne średnio dobre) klasy bonitacyjnej. Zajmują one łącznie 69,1 % (6277,88 ha) całkowitej powierzchni gruntów ornych. Klasa I (gleby orne najlepsze) w całej gminie stanowi 0,3 % (24,04 ha) gruntów ornych i występuje w 3 obrębach (Konary, Pichorowice, Pielaszkowice).¹⁰

¹⁰ Źródło: Plan urządzeniowo –rolny gminy Udanin, Wrocław, maj 2011r.

W strukturze władania gruntami ogółem w gminie Udanin przeważa udział sektora prywatnego (68,2% - 7529,28 ha) nad sektorem publicznym (31,8% - 3505,76 ha). W gminie Udanin największą powierzchnię gruntów użytkującą gospodarstwa rolne prywatne ponad 80%.

Powierzchnia gruntów wchodząca w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wynosi 2380,11 ha (21,6%). Największe arealy należące do ANR znajdują się w obrębach: Udanin (530,76 ha), Damianowo (318,15 ha), Pichorowice (247,42 ha), Gościśław (238,47 ha) oraz Jarosław (208,01 ha). Nieznaczną powierzchnią gruntów dysponuje Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe 415,04 ha (3,8%). Według Narodowego Spisu Rolnego z 2010r. na terenie gminy funkcjonuje 686 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 7350,17 ha, z tego 232 to gospodarstwa o powierzchni do 4,99 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosi 10,71 ha.

Gospodarstw o powierzchni powyżej 15,00 ha (czyli takich, które mogą stanowić podstawowe źródło dochodu) jest w gminie 96. W ich skład wchodzi gospodarstwa z trzech grup obszarowych - 15,00 - 49,99 ha, 50,00 - 99,99 ha i powyżej 100,00 ha. Stanowią one tylko 14,0 % wszystkich gospodarstw w gminie. Zajmują obszar 4314,43 ha i 58,7 % w powierzchni wszystkich gospodarstw w gminie. Najwięcej gospodarstw, o powierzchni powyżej 15,00 ha jest w Konarach - 16. W pozostałych obrębach, z wyjątkiem Gościśławia, jest ich poniżej 10. Dużych gospodarstw, powyżej 100,00 ha w całej gminie jest zaledwie 7. Znajdują się one w Gościśławiu, Karnicach, Konarach, Pielaszkowicach, Różanej oraz w Udaninie.

Powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wynosi 478,57 ha i stanowi 4,33 % powierzchni całej gminy. Powierzchnia zabudowanych gruntów rolnych wynosi 282,59 ha co stanowi 2,6% powierzchni całej gminy. Łącznie powierzchnia terenów zabudowanych wynosi 761,16 ha co stanowi jedynie 6,8 % powierzchni całej gminy.¹¹

3. Mienie komunalne gminy Udanin

Ogólna powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Udanin wynosi 318 ha, z czego w zasobach komunalnych Gminy Udanin znajdują się obecnie nieruchomości o łącznej powierzchni 188 ha.

W zasobie gruntów komunalnych wyróżnić można grunty:

- oddane w wieczyste użytkowanie – 0,76 ha;
- w użytkowaniu gminnych jednostek organizacyjnych (szkoły, biblioteki, nieruchomości gospodarki komunalnej, policja) – 6,0 ha;
- stanowiące drogi (urządzone i nieurządzone) - 206 ha.¹²

Grunty niezabudowane przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe

Gmina Udanin obecnie posiada w zasobie 21 427 m² podzielonych na parcele gruntów, znajdujących się w obrębie realizowanego osiedla w Ujeździe Górnym oraz Lasku i Gościśławiu.

Nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi administrowane przez Urząd Gminy w Udaninie według stanu na dzień 31.12.2018 r. to 20 budynków w tym 9 stanowiących współwłasność gminy i osób fizycznych. W zasobie Gminy Udanin jest również 16 lokali użytkowych.

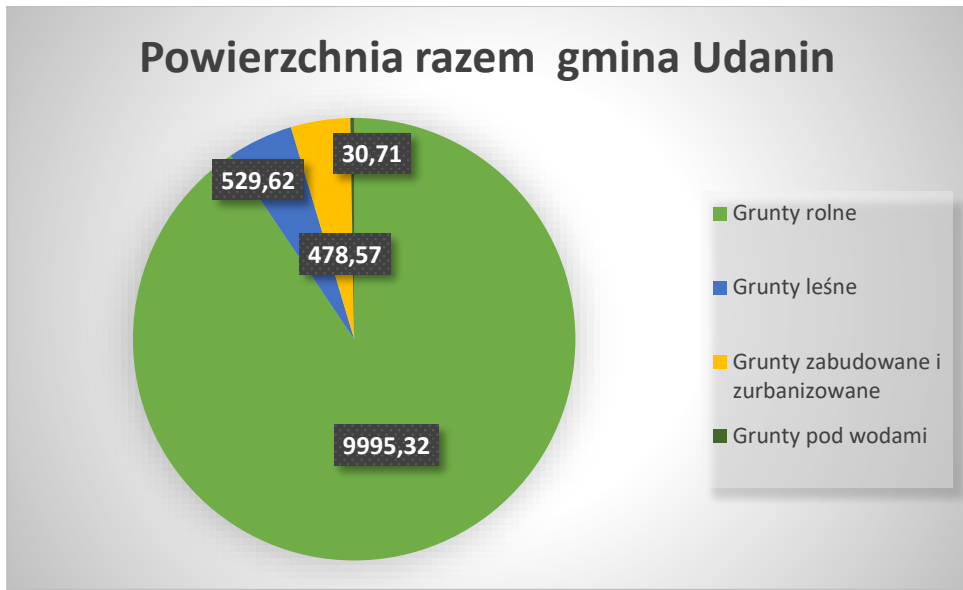
¹¹ Źródło: dane z katastru nieruchomości według stanu 1.01.2018 r.

¹² Źródło: Raport o stanie gminy Udanin za 2018 r. – maj 2019 r.

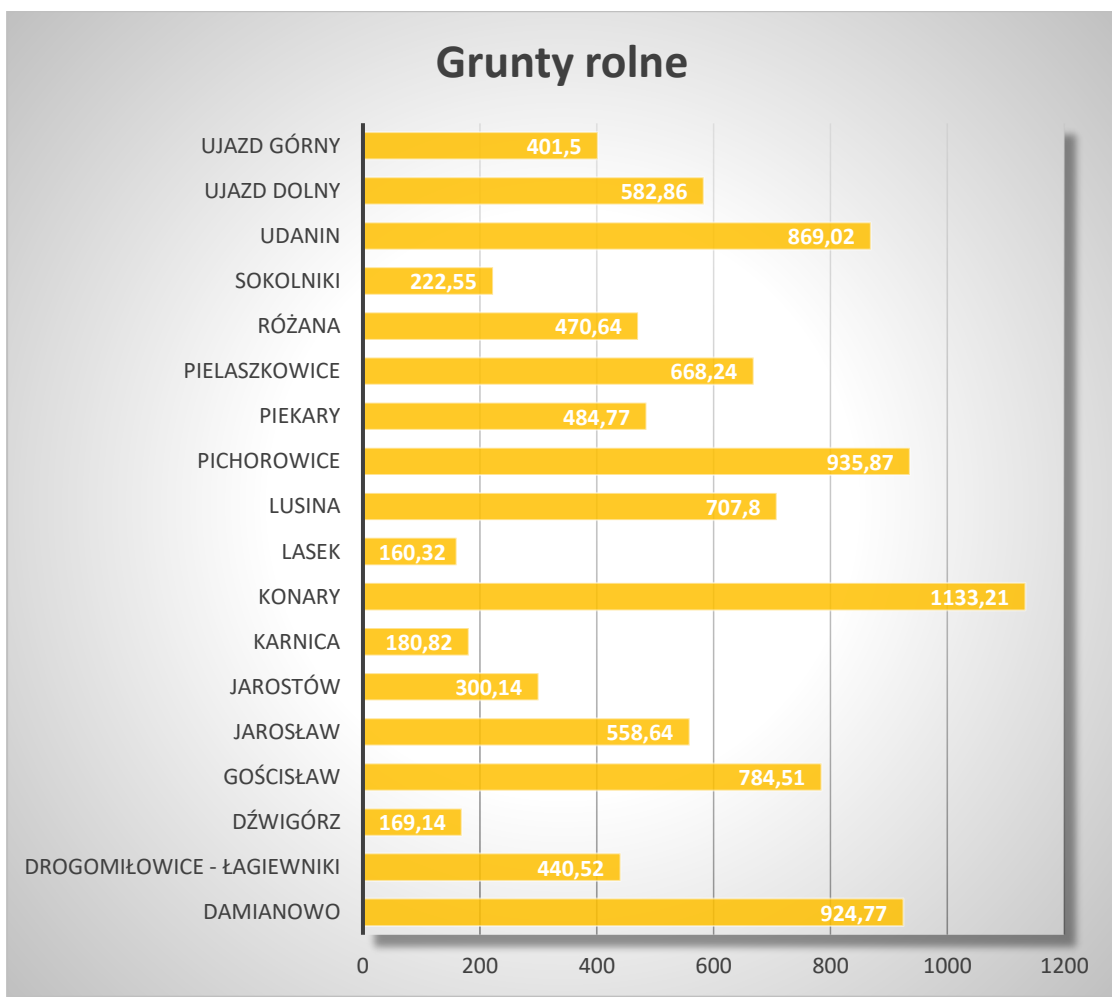
Tabela Nr 3.

Gmina Udanin obrębowy wykaz gruntów stan na styczeń 2018 roku (opracowanie własne)

Obręb	Grunty rolne w ha	Grunty leśne w ha	Grunty zabudowane i zurbanizowane w ha	Grunty pod wodami w ha	Powierzchnia ogólna gruntów w ha
1	2	3	4	5	6
Damianowo	924,77	154,2	27,23	0	1106,2
Drogomiłowice - Łagiewniki	440,52	30,34	22,05	0,94	493,85
Dźwigórz	169,14	2,66	15,33	1,38	188,51
Gościław	784,51	21,09	23,67	3,23	832,50
Jarosław	558,64	5,31	31,27	4,20	599,42
Jarostów	300,14	43,04	23,30	0	366,48
Karnica	180,82	13,14	5,61	1,18	200,75
Konary	1133,21	36,32	44,00	0,1	1213,63
Lasek	160,32	4,93	10,28	0	175,53
Lusina	707,80	15,15	33,63	2,05	758,63
Pichorowice	935,87	12,22	51,78	0,19	1000,06
Piekary	484,77	4,04	25,17	5,24	519,22
Pielaszkowice	668,24	78,65	23,07	3,21	773,17
Różana	470,64	21,11	26,08	3,24	521,07
Sokolniki	222,55	1,40	11,03	0	234,98
Udanin	869,02	51,8	42,88	0,09	963,79
Ujazd Dolny	582,86	16,09	26,93	3,34	629,22
Ujazd Górny	401,50	18,13	35,26	2,32	457,21
Powierzchnia razem gmina Udanin	9995,32	529,62	478,57	30,71	11034,22

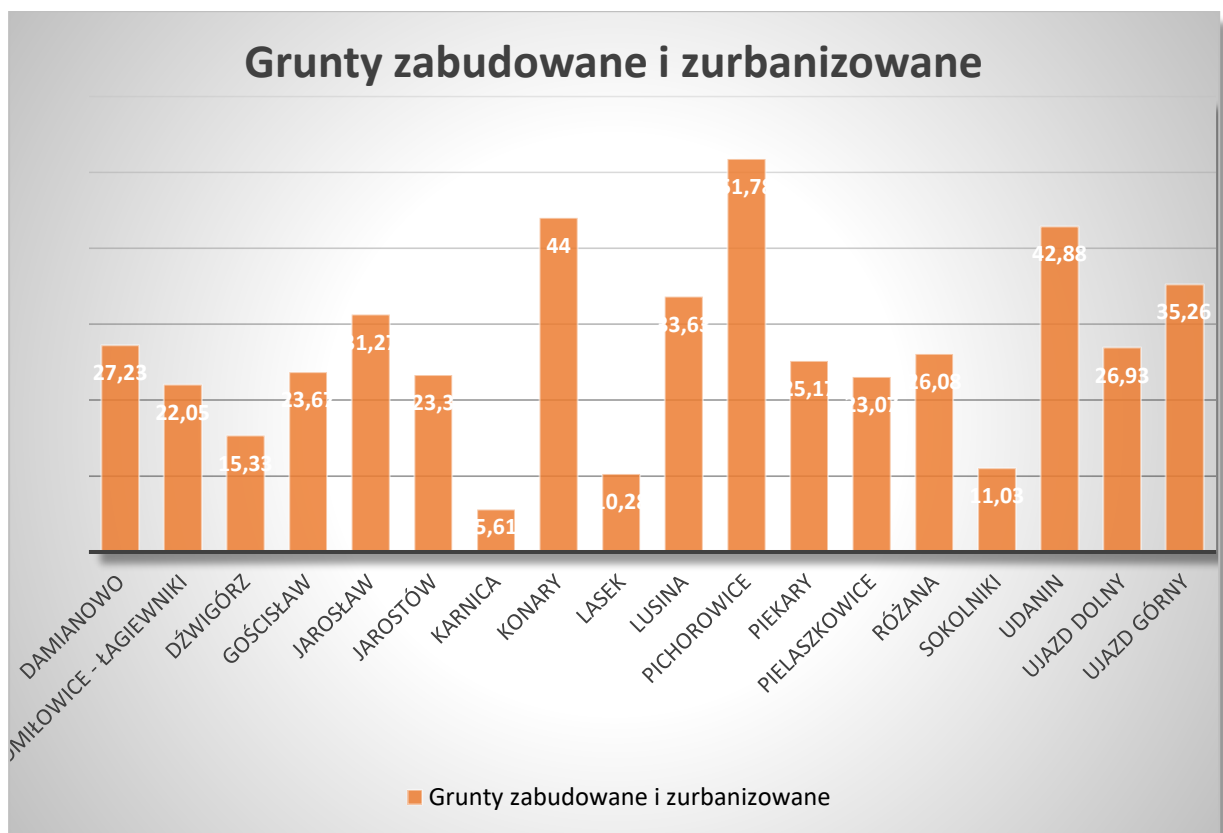
Wykres Nr 1. Gmina Udanin struktura użytkowania gruntów (opracowanie własne)

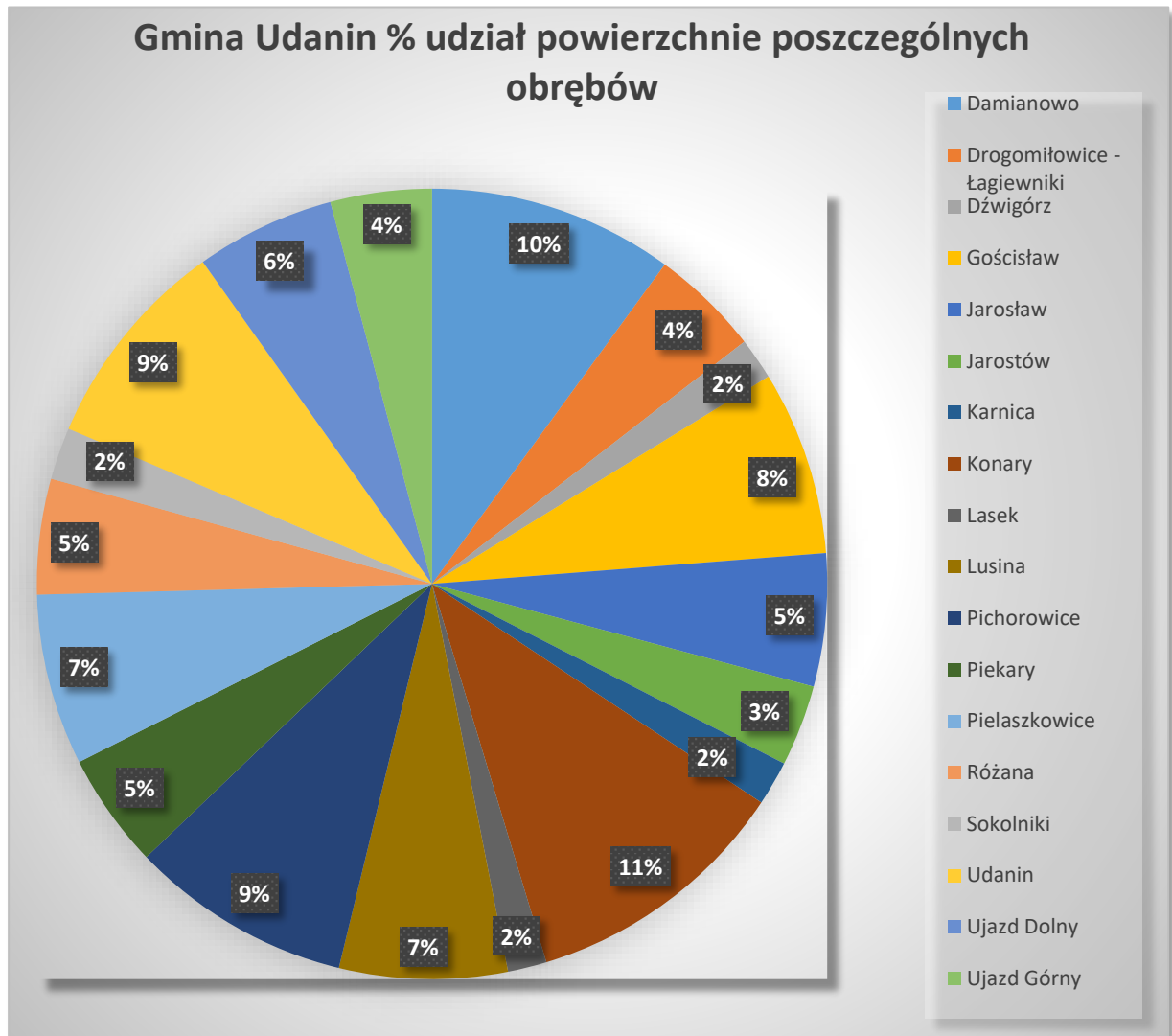
Wykres Nr 2. Gmina Udanin pow. gruntów rolnych w poszczególnych sołectwach (opracowanie własne)

Wykres Nr 3. Gmina Udanin pow. gruntów leśnych w poszczególnych sołectwach (opracowanie własne)

Wykres Nr 4. Gmina Udanin pow. gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w poszczególnych sołectwach (opracowanie własne)

Wykres Nr 5. Gmina Udanin % udział powierzchni obrębów w powierzchni gminy (opracowanie własne)

Tabela Nr 4. Szczegółowa struktura gruntów według powierzchni w gminie Udanin

POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GMINY UDANIN (DANE GUGIK) z 2016 ROKU	JEDNOSTKA	POWIERZCHNIA
Powierzchnia		
ogółem w ha	ha	11485
ogółem w km ²	km ²	105
Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania		
powierzchnia ogółem	ha	10485
powierzchnia lądowa	ha	10454
użytki rolne razem	ha	7972
użytki rolne - grunty orne	ha	6441
użytki rolne - sady	ha	30
użytki rolne - łąki trwałe	ha	655

użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	582
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	211
użytki rolne - grunty pod stawami	ha	4
użytki rolne - grunty pod rowami	ha	49
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	ha	2026
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	ha	1960
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	66
grunty pod wodami razem	ha	31
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	ha	30
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	ha	1
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	413
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	ha	14
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	ha	3
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	ha	16
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	ha	13
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	ha	317
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	ha	32
grunty zabudowane i zurbanizowane - użytki kopalne	ha	18
nieużytki	ha	37
tereny różne	ha	6

4. Stan mieszkalnictwa

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego Banku Danych Lokalnych BDL w stan zasobów mieszkaniowych w Gminie Udanin sukcesywnie się powiększa. Od 2010 roku do 2018 roku w gminie przybyło 38 budynków mieszkalnych.

W 2018 roku w gminie Udanin oddano do użytku 5 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 0,96 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Udanin to 1 644 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 311 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

W 2016 roku 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Udanin to 6,00 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2017 roku w gminie Udanin to 114,40 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc

pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 96,29% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 89,78% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 87,65% mieszkań posiada łazienkę, 71,84% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,12% z gazu sieciowego.¹³

5. Infrastruktura techniczna

5.1. Układ drogowy

Gmina Udanina posiada połączenie z ośrodkami regionalnymi województwa dolnośląskiego Legnicą i Wrocławiem poprzez **autostradę A4** obecnie drogę dwujezdniową dwupasową z częściowo zlokalizowanymi pasami awaryjnymi. Na węźle Legnica Południe autostrada A4 łączy się z drogą ekspresową S-3, na węźle Wrocław Południe autostrada A4 łączy się z autostradą A8 drogą ekspresową S-8 i drogą krajową Nr 5. **Autostrada A4** - przebiegająca przez północną część gminy w kierunku wschód - zachód na długości około 8 km.

Aktualne powiązanie z siecią drogową gminy następuje poprzez tymczasowe **węzły Udanin i Jarosław** na drogach powiatowych oraz **węzeł Budziszów** zlokalizowany w gminie Wądroże Wielkie na drodze wojewódzkiej 345. Przebudowa autostrady związana z wprowadzeniem odpłatności za przejazd spowoduje likwidację dwóch w/w węzłów na drogach powiatowych i pozostawienie węzła Budziszów.

Jezdnie autostrady wymagają modernizacji i wyposażenia w pas awaryjny, natomiast w pasie rozdzielającym pilne jest wprowadzenie barier energochłonnych (ewentualnie także żywopłotu ograniczającego oślepianie światłami samochodów i zwiększającego bezpieczeństwo ruchu).

Ponadto układ drogowy połączeń wojewódzkich i powiatowych stanowią:

- **drogi wojewódzkie:**

- **nr 345** – (Malczyce) - Wilczków – Strzegom, obsługująca południowo - wschodnią część gminy, na długości 7,2 km. łączy w Wilczkowie (gmina Malczyce) drogę krajową nr 94 poprzez autostradę A-4 z drogą krajową nr 5 w Strzegomiu. Posiada parametry klasy **G 1/2**.
- **nr 363** – Bolesławiec - Złotoryja - Jawor - Jenków, przebiegająca w północno –zachodniej części gminy. łączy m.in. drogę krajową nr 3 w Jaworze z autostradą A-4 i drogą wojewódzką nr 345. Posiada parametry klasy **G 1/2**.

- **drogi powiatowe** pokrywające obszar gminy gęstą siecią, której ogólna długość wynosi 72,1 km. Ich stan techniczny jest średni i zły. Większość posiada nawierzchnię bitumiczną i parametry zbliżone do kl. V, względnie VI, są jednak odcinki dróg powiatowych o nawierzchni gruntowej i parametrach poniżej kl. VII:

- **droga nr 2088D** relacji Łagiewniki Średzkie - Różana - Konary
- **droga nr 2020D** do granicy Gminy - Ujazd Górny - Jarostów - do A4
- **droga nr 2087D** A4 - Udanin (Gierkówka)
- **droga nr 2177D** Ujazd Górny - Kamice do granicy powiatu
- **droga nr 2171D** Ujazd Górny - Ujazd Dolny
- **droga nr 2072D** Ujazd Górny - Jarosław – Pielaszkowice
- **droga nr 2942D** Pielaszkowice – Gościśław
- **droga nr 2091D** Gościśław - Udanin - Piekary – Konary

¹³ Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Udanin

- **droga nr 2089D** Piekary - (do drogi wojewódzkiej 345)
 - **droga nr 2088D** Łagiewniki Średzkie - Różana (bez przełomów) - Konary – Damianowo
 - **droga nr 2791D** Damianowo - Księżyce - do Gronowic (granica powiatu)
 - **droga nr 2791D** Damianowo - w kierunku Goczałkowa Górnego do przełomów
 - **droga nr 2089D** Udanin - Dźwigórz - Lusina do I przełomu
 - **droga nr 2942D** Gościsław - Rusko (do granicy powiatu)
 - **droga nr 2093D** Gościsław - Pyszczyn do granicy powiatu
 - **droga nr 2086D** Gościsław – Mieczków
 - **droga nr 2085D** Pielaszkowice – Mieczków
 - **droga nr 2085D** Łagiewniki Średzkie - Pichorowice – Pielaszkowice
 - **droga nr 2790D** Drogomiłowice - Bielany do 34519
 - **droga nr 2020D** Łagiewniki Średzkie - Drogomiłowice do 34520
 - **droga nr 2090D** Lasek - Udanin
- **drogi gminne** uzupełniające sieć dróg powiatowych, służą głównie dla obsługi rolnictwa. Większość posiada nawierzchnię gruntową, nieulepszoną.

Rolniczy charakter gminy powoduje konieczność rozbudowy sieci dróg gminnych i obsługujących tereny rolne, a istniejące obszary o walorach rekreacyjnych i turystycznych - sieci dróg rowerowych.

5.2. Sieć wodociągowa

Gmina posiada sieć wodociągową, a podmiotem zarządzającym siecią jest sama gmina. Długość sieci wynosi ok. 118 km. Istnieje tu 7 eksploatowanych podziemnych ujęć wody, z tego 4 w Lusinie i 3 w Ujeździe Górnym. W gminie nie ma ujęć powierzchniowych. Sumaryczna wydajność eksploatacyjna ujęć wody wynosi 1600 m³/dobę. Stacja uzdatniania wody istnieje w Ujeździe Górnym i Lusinie. Dla ujęcia „Ujazd Górny” została ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej Decyzją Starosty Średzkiego nr RLO.6230/01/Sob/TD/2001 z 10.07.2001 r .

Istniejąca sieć liczy sobie 18-23 lat, więc jest w średnim stanie technicznym. Głównymi odbiorcami wodociągów są gospodarstwa domowe, znacznie mniejszą grupę stanowią odbiorcy komunalni i przedsiębiorcy lub rzemieślnicy. Do 3 gospodarstw domowych (10 osób) nie dostarczana jest jeszcze woda. Jakość wody pitnej jest oceniana jako dobra.

- **wodociąg Lusina** – obsługujący, w układzie dwóch pierścieni, wsie zachodniej i centralnej części gminy:
 - w pierwszym pierścieniu: Lusina, Dźwigórz, Udanin, Piekary, Konary i Damianowo,
 - w drugim pierścieniu: Lasek, Gościsław, Pielaszkowice, Sokolniki, Pichorowice, Łagiewniki Średzkie, Różana i Drogomiłowice.

Wodociąg oparty jest na ujęciu wody we wsi Lusina i składa się z czterech studni wierconych o wydajności eksploatacyjnej $Q_e = 78 \text{ m}^3/\text{h}$ (jedna studnia rezerwowa $Q = 20 \text{ m}^3/\text{h}$ i trzy pozostałe o łącznej wydajności 58 m³/h). Woda jest bardzo dobrej jakości, poddawana jest jedynie odgazowaniu i okresowo dezynfekcji. Woda z ujęcia tłoczona jest do zbiornika wyrównawczego w Konarach, skąd grawitacyjnie rozprowadzana jest do odbiorców.

- **wodociąg Ujazd Górny** - obsługujący w układzie rozgałęzionym północną część gminy ze wsiami: Ujazd Górny i Dolny, Karnice, Jarostów i Jarosław. Oparty jest na ujęciu w Ujeździe Dolnym,

składającym się z trzech studni wierconych o łącznej wydajności eksploatacyjnej $Q_e = 72 \text{ m}^3/\text{h}$. Stacja uzdatniania wody jest obiektem nowym, w dobrym stanie technicznym.

W 2012r. została rozbudowana sieć wodociągowa w miejscowości Udanin. Nową siecią wodociągową zostało objęte nowe osiedle domków jednorodzinnych po przeciwnej stronie cmentarza. Planowana jest także modernizacja istniejących wodociągów zaczynając od najstarszego w miejscowości Jarosław.

5.3. Sieć kanalizacyjna

Obecnie w kanalizację sanitarną wyposażone są następujące wsie: Piekary, Konary, Udanin, Damianowo, Lusina, Gościśław, Lasek oraz częściowo Ujazd Górny i osiedle Karnice. Odbiorcami kanalizacji są przede wszystkim gospodarstwa domowe. Sieć kanalizacyjna jest w trakcie rozbudowy.

Na terenie gminy funkcjonują 4 oczyszczalnie ścieków:

- mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków w **Piekarach** o projektowanej przepustowości $730 \text{ m}^3/\text{d}$, do której aktualnie dopływa $140 \text{ m}^3/\text{d}$ ścieków,
- mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków w **Udaninie**, która została wyłączona z eksploatacji. Funkcjonuje jedynie przepompownia ścieków, przetwarzająca ścieki z części miejscowości do kanalizacji sanitarnej,
- biologiczna oczyszczalnia ścieków w **Karnicach**, do której aktualnie dopływa $11,8 \text{ m}^3/\text{d}$ ścieków,
- kontenerowa biologiczna oczyszczalnia ścieków w **Jarosławiu**.

W roku 2016 wykonano projektu budowy oczyszczalni ścieków w miejscowości Ujazd Dolny a następnie w latach kolejnych jej budowę.

Wybudowanie nowej oczyszczalni ścieków daje możliwość rozbudowy sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Ujazd Dolny, Ujazd Górny, Karnice.

Obecnie oczyszczalnia ścieków gminy znajduje się w miejscowości Piekary. Została ona zbudowana w 2001r. W roku 2015 została zmodernizowana. W ramach tego zadania został uruchomiony nowych ciąg technologiczny oczyszczania ścieków. Ponadto zmodernizowano stację odwadniania osadów ścieków, zamontowano nową prasę do odwadniania osadów ściekowych, a także zakupiono nowe zbiorniki na osady i skrapki.

Z udziałem środków unijnych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013 zrealizowano również zadanie pn.: "Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lusina oraz rozbudowa sanitarnej sieci kanalizacyjnej w miejscowości Udanin".

5.4. Energia ciepła

Zaopatrzenie w energię ciepłą na terenie gminy oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła tj. kotłowniach lokalnych, indywidualnych oraz źródłach ciepła typu piec kaflowy. Do ogrzewania zabudowy mieszkaniowej i obiektów prowadzących działalność gospodarczą stosuje się najczęściej paliwa stałe: węgiel i koks. Sporadycznie, np. w obiektach użyteczności publicznej, do ogrzewania obiektów stosowany jest gaz propan-butan (ośrodek zdrowia w Ujeździe Górnym) lub olej opałowy (szkoła podstawowa w Udaninie i gimnazjum w Ujeździe Dolnym). Coraz częściej stosowane jest również drewno.

5.5. Sieć gazowa

Wzdłuż zachodniej granicy gminy Udanin przebiega gazociąg wysokiego/średniego ciśnienia, który jednak nie obsługuje obszaru gminy. Gmina nie posiada zintegrowanej lokalnej sieci gazowej, a mieszkańcy korzystają głównie z gazu bezprzewodowego i paliw opałowych.

Spółka dystrybucyjna z grupy kapitałowej Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa (PGNiG) planuje zbudować we współpracy z samorządami ponad 70 stacji ładowania gazem CNG w ciągu półtora roku między innymi w Udaninie Piekarach.

CNG to sprężony gaz ziemny o wysokich walorach ekologicznych, dlatego stanowi jedno z najlepszych paliw do napędzania transportu publicznego. Według ekspertów wymiana taboru zasilanego olejem napędowym na rzecz CNG, pozwala na znaczną redukcję emisji zanieczyszczeń: tlenków azotu do 50%, dwutlenku węgla do ok. 15% oraz przyczyniających się do powstawania smogu pyłów PM do 99%. Ponadto silniki zasilane CNG pracują ciszej w porównaniu do tych na olej napędowy, podkreślono w materiale. Samorząd będzie inwestorem i będzie ogłaszał przetarg na budowę takich stacji i jednocześnie na ich obsługę, czyli dostarczanie paliwa. Działania te wpisują się w ustawę o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Gaz jest paliwem alternatywnym. Obok rozwoju elektromobilności wspierana jest też gazomobilność.

5.6. Sieć energetyczna

Wszystkie miejscowości gminy Udanin mają doprowadzoną energię elektryczną z istniejącej sieci dystrybucyjnej, w skład której wchodzi:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne 20 kV i 0,4 kV,
- elektroenergetyczne linie kablowe 20 kV i 0,4 kV,
- stacje transformatorowe 20/0,4 kV.

5.7. Sieć telekomunikacyjna

We wszystkich miejscowościach gminy Udanin mieszkańcy mają dostęp do sieci telekomunikacyjnej, którą tworzą linie napowietrzne, kable doziemne oraz lokalne kanalizacje kablowe. Problemem jest jednak niska jakość niektórych sieci w kontekście rozwoju Internetu szerokopasmowego (brak kompleksowych łączy światłowodowych). W Sokolnikach znajduje się nadajnik GSM900 Orange Polska S.A. w Ujeździe Górnym i w Konarach znajduje się nadajnik GSM900 T-Mobile Polska S.A.

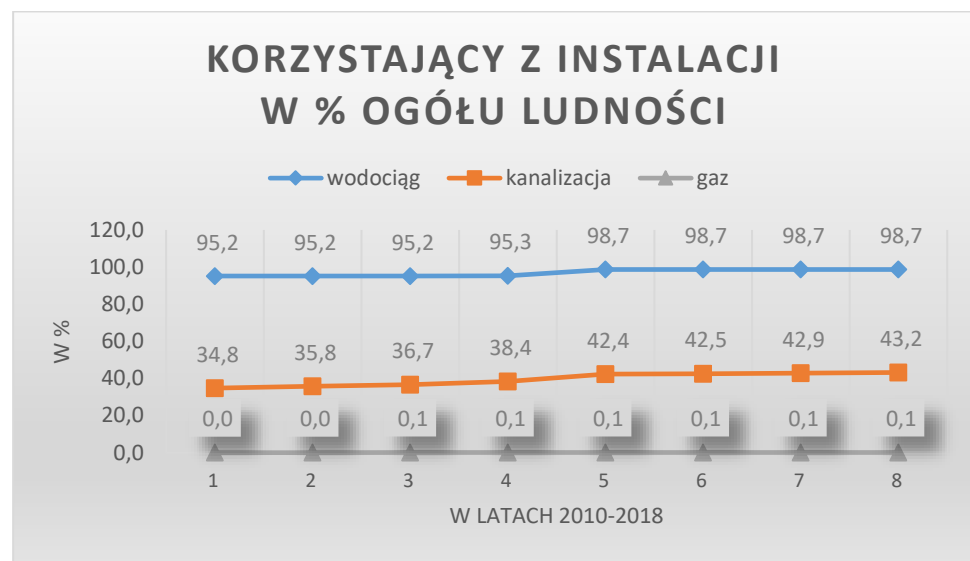
Tabela Nr 5. Stan mieszkalnictwa w gminie Udanin w latach 2010-2018¹⁴

Zasoby mieszkaniowe	Jednostka	Stan na lata								
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budynki mieszkalne		996	1000	1006	1011	1016	1018	1024	1029	1034
Zasoby mieszkaniowe wg form własności										
mieszkania	ilość	1616	1619	1625	1630	1635	1638	1644	1649	1654
izby	ilość	4,41	4,41	4,42	4,42	4,43	4,43	4,43	4,44	4,44
przeciętna pow. użytkowa 1 mieszkania	m ²	87,1	87,3	87,4	87,5	87,7	87,8	87,9	88,0	88,2
przeciętna pow. użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	25,6	25,8	26,2	26,5	26,8	27,1	27,4	27,8	28,4
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	ilość	3,40	3,38	3,34	3,30	3,27	3,24	3,21	3,17	3,11
mieszkania na 1000 mieszkańców	ilość	294,2	296,2	299,4	303,3	306,0	308,5	311,2	315,6	322
mieszkania oddane do użytkowania w tym komunalne	ilość	5	3 1	9	5	8	4	7	5	5
Zasoby gminy (komunalne)										
mieszkania	ilość	-	-	-	43	-	31	31	-	32
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	-	-	-	2347	-	1863	1863	-	1764
lokale socjalne	ilość	-	-	2	2	2	2	2	2	2
powierzchnia użytkowa lokali	m ²	-	-	84	84	84	84	84	84	84

¹⁴ Źródło: GUS Dane dla jednostki podziału terytorialnego kat. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

Tabela Nr 6. Stan infrastruktury komunalnej w gminie Udanin w latach 2010-2018¹⁵

Zasoby mieszkaniowe	Jednostka	Stan na lata								
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mieszkania wyposażone w instalacje – w% ogółu mieszkań										
wodociąg	%	96,2	96,2	96,2	96,3	96,3	96,3	96,3	96,3	96,3
łazienka	%	87,3	87,3	87,4	87,4	87,5	87,5	87,7	87,7	87,7
centralne ogrzewanie	%	71,2	71,3	71,4	71,5	71,6	71,7	71,8	71,9	71,2

Wykres Nr 6. Dane statystyczne dotyczące uzbrojenia terenu w gminie Udanin w latach 2010-2018

¹⁵ Źródło: GUS Dane dla jednostki podziału terytorialnego kat. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW WYŻSZEGO RZĘDU NA POZIOMIE POWIATOWYM, REGIONALNYM I KRAJOWYM

1. Polityka przestrzenna państwa

Polityka przestrzenna państwa, identyfikacja najistotniejszych makroekonomicznych i strukturalnych uwarunkowań polityki rozwoju regionalnego, przekładających się na polityki regionalne i lokalne, definiowana jest w rządowych dokumentach programowych.

Dokumentami tymi są m.in.:

- 1) „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”;
- 2) „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030”;
- 3) plany i strategie, w zakresie zróżnicowanych dziedzin rozwoju, dotyczące:
 - a) ochrony środowiska,
 - b) dróg i transportu,
 - c) energetyki,
 - d) telekomunikacji.

Generalnym założeniem w/w dokumentów jest realizacja strategii dynamicznego zrównoważenia rozwoju, umożliwiającą likwidację dysproporcji rozwojowych i poziomu życia mieszkańców.

W „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” rozwój kraju potraktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- wzmocnienia odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodzią),
- systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).¹⁶

Wizja polskiej przestrzeni w 2030 roku.

W 2030 r. przestrzeń Polski ma być przyjazna dla mieszkańców naszego kraju i z powodzeniem konkurować z przestrzenią europejską, Siłą polskiej przestrzeni, podobnie jak w Europie, będzie rozwój obszarów funkcjonalnych.

¹⁶ Źródło: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony>

Obszar funkcjonalny jest to obszar kraju wyodrębniony na podstawie wspólnych cech geograficznych i silnych wewnętrznych powiązań. Przykładem obszaru funkcjonalnego może być duże miasto i otaczające je gminy. Mieszkańcy tych gmin na co dzień dojeżdżają do pracy w mieście, uczą się w nim, studiują, chodzą do teatru. Oznacza to, że taki obszar posiada wspólny potencjał i bariery rozwojowe, niezależne od granic administracyjnych. Planowanie przestrzenne czy szerzej – planowanie rozwoju – ponad tymi granicami, pozwala osiągnąć lepsze efekty.¹⁷

W przyjętej przez rząd „**Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**” wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski. Przewidziano w nim rozwój naszego kraju jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu jest wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze (np. przestały być miastami wojewódzkimi) przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe (np. negatywne skutki procesów demograficznych).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.

- W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.
- Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).
- Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.
- W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.
- W dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

¹⁷ Źródło: <https://www.miiir.gov.pl>

2. Polityka przestrzenna samorządu województwa dolnośląskiego

Uwarunkowania wynikające z „**Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego Perspektywa 2020**”.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa w określonym zakresie wiąże organy gminy przy sporządzaniu aktów planowania lokalnego. I tak, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt jako organ wykonawczy gminy ma obowiązek sporządzić studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, uwzględniając ustalenia planu województwa. Z kolei w przepisach art. 10 ustawy, które dotyczą bezpośrednio treści studium, ustawodawca zobowiązuje organy gminy do uwzględnienia uwarunkowań wynikających m.in. z „zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych” oraz do określenia „obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa”.

Samorząd województwa może również wpływać na kształt studium poprzez instytucję wniosków (art. 11 pkt 2 ustawy). Jednocześnie projekt studium podlega uzgodnieniu z zarządem województwa w zakresie zgodności z planem województwa (art. 11 pkt 6 ustawy). Uwzględnienie ustaleń planu województwa w studium gminnym nie następuje zatem wyłącznie na podstawie uznaniowości organu sporządzającego projekt studium, ale odbywa się z udziałem zarządu województwa, który w trybie uzgodnienia wyraża akceptację co do sposobu uwzględnienia ustaleń planu województwa w studium gminy.

„**Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego Perspektywa 2020**”, sporządzony został na podstawie Uchwały Nr LVIII/889/2006 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 września 2006 r. i zastępuje dotychczas obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.

Plan składa się z części tekstowej oraz załączników graficznych: 10 rysunków planu, opracowanych w skali 1:250 000.

Część tekstowa obejmuje:

- **część I.** w której określone zostały uwarunkowania, problemy i wizje rozwoju przestrzennego województwa, w tym obszary funkcjonalne i problemowe,
- **część II.** cele, kierunki i zasady rozwoju przestrzennego województwa w perspektywie 2020 r. oraz działania i zadania, służące realizacji tych celów, a także inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym; jest to część o charakterze kierunkowym, określająca politykę przestrzenną samorządu województwa, uwzględniającą ustalenia SRWD 2020 oraz KPZK 2030, a także dokumenty zawierające ponadlokalne inwestycje celu publicznego,
- **część III.** zasady i narzędzia realizacji Planu; jest to część o charakterze informacyjno-postulatywnym, wskazująca zasady i narzędzia realizacji Planu.

Plan został opracowany dla obszaru województwa dolnośląskiego, w granicach określonych ustawą z 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (tj. Dz. U. Nr 96, poz. 603 z późn. zm.).¹⁸

¹⁸ Źródło: www.pzpwd.pl

Wprowadzanie ustaleń i postulatów, zawartych w II części Planu, do dokumentów planowania lokalnego stanowi jeden z elementów prowadzenia regionalnej polityki przestrzennej. Wiąże się ono z potrzebą uzyskania spójności (integracji) ustaleń, obowiązujących dokumentów planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego województwa z aktualizowanymi sukcesywnie dokumentami tego typu na poziomie lokalnym. Podstawową grupę wśród nich stanowią studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz strategię rozwoju gmin.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego Perspektywa 2020 wskazuje działania i zadania służące realizacji przyjętych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego:

- w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu, przyjęto jako kierunek zachowanie i odtwarzanie zasobów przyrodniczo - krajobrazowych i **przeprowadzenie waloryzacji krajobrazu lokalnego oraz opracowanie studium jego ochrony oraz ochronę georóżnorodności poprzez tworzenie stanowisk i parków geologicznych** - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych na etapie tworzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i mpzp,
- w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu, przyjęto jako kierunek rozszerzenie i umocnienie regionalnego systemu obszarów chronionych i jego zintegrowanie z systemami krajowymi i europejskimi - **ukształtowanie sieci korytarzy ekologicznych** - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych na etapie tworzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i mpzp,
- w zakresie ochrony podstawowych komponentów środowiska, przyjęto jako kierunek ochronę powierzchni ziemi - **rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych w wyniku działalności przemysłowej w tym górnictwej** - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie ochrony podstawowych komponentów środowiska, przyjęto jako kierunek racjonalną gospodarkę zasobami kopalin - **uwzględnienie lokalizacji udokumentowanych i nie zagospodarowanych złóż kopalin** - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych na etapie tworzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i mpzp, **w zakresie racjonalnej gospodarki zasobami kopalin w Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przyjęto ochronę surowców ilastych biało-wypalających się, kamionkowych i ogniotrwałych – złoża Lusina- Udanin i Różana (powiat średzki),**
- w zakresie ochrony podstawowych komponentów środowiska, przyjęto jako kierunek zachowanie zasobów i zapewnienie wysokiej jakości wód - **uzyskanie optymalnego stanu wód powierzchniowych wykorzystywanych dla zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia, w tym w części przeznaczonych dla celów rekreacyjnych** - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie ochrony podstawowych komponentów środowiska przyjęto jako kierunek zachowanie zasobów i zapewnienie wysokiej jakości wód - **zwiększenie skuteczności działań z zakresu ochrony cieków przed zagrożeniami chemiczno – ekologicznymi, poprzez zapewnienie profili alarmowych** tj. miejsc przewidzianych do realizacji zadań związanych z ustawianiem zapór tamujących i sorpcyjnych, z przygotowanymi stałymi mocowaniami dla tych zapór, z dogodnym dojazdem i możliwością rozwinięcia separatorów w celu realizacji usuwania i minimalizacji wycieków awaryjnych na ciekach wodnych - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie ochrony podstawowych komponentów środowiska, przyjęto jako kierunek poprawę stanu powietrza atmosferycznego - **likwidację niskiej emisji w obszarach zurbanizowanych** - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie ochrony podstawowych komponentów środowiska, **przyjęto jako kierunek obniżenie lub eliminację uciążliwego hałasu** - planowane obszary ograniczonego użytkowania na obszarach przekroczeń norm akustycznych, wskazane w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego na lata 2009-2013 - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,

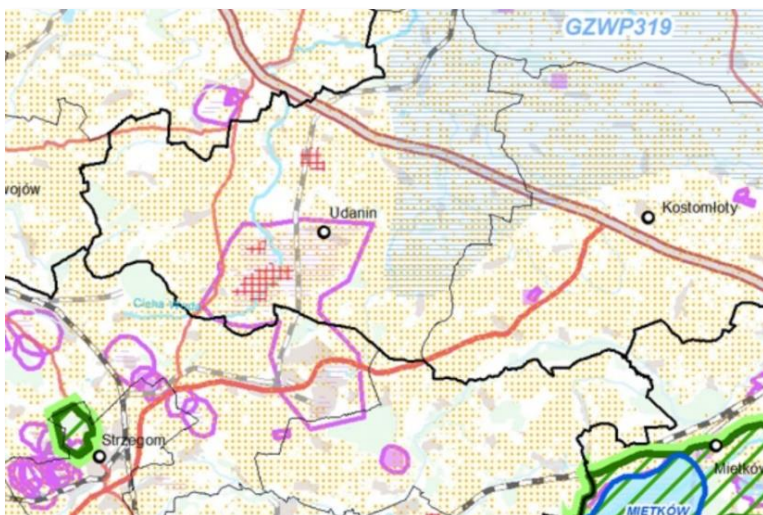
- w zakresie rozwoju terenów wiejskich, przyjęto jako kierunek wzmocnienie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi w tym przyjęto następujące działania: zintegrowanego planowania rozwoju obszarów wiejskich na obszarach funkcjonalnych miast, kształtowania powiązań obszarów wiejskich z miastami, pełniącymi funkcje głównych ośrodków rozwoju, w tym tworzenie zintegrowanych systemów komunikacji infrastruktury, realizację infrastruktury społecznej, rozwój agroturystyki na obszarach turystycznych - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie rozwoju terenów wiejskich, przyjęto jako kierunek rozwój gospodarki żywnościowej w obszarze wybitnych predyspozycji dla wybranych jej form w tym przyjęto następujące działania: ochronę przed zabudową gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych, rozwój rolnictwa ekologicznego w obszarach wiejskich, objętych różnymi formami ochrony przyrody oraz w strefach ochronnych ujęć wód - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie powiązań drogowych, przyjęto jako kierunek kształtowanie spójnego przestrzennie systemu powiązań drogowych i poprawę dostępności zewnętrznej i wewnętrznej poprzez działania realizacji nowych i rozbudowy istniejących powiązań komunikacyjnych oraz poprzez budowę obwodnic, w tym drogi 94 - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie rozwoju gospodarki - wodno - ściekowej, przyjęto jako kierunek zapewnienie wszystkim odbiorcom niezawodnych dostaw wody pitnej w odpowiedniej ilości oraz budowę i rozbudowę infrastruktury dla odprowadzania i oczyszczania ścieków poprzez działania budowa, rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, a w tym: **budowa lokalnych oczyszczalni ścieków komunalnych zgodnie KPOŚK dla województwa na obszarach wiejskich w gminie Udanin we wsi Piekary oraz budowa lokalnych oczyszczalni ścieków we si Ujazd Górny w gminie Udanin-** zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie rozwoju gospodarki odpadami, przyjęto jako kierunek utworzenie sprawnie działającego systemu gospodarki odpadami zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla województwa dolnośląskiego 2017 poprzez następujące działanie: utrzymanie i rozbudowa istniejących regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w regionach gospodarki odpadami komunalnymi - **odpadów powstających w procesie mech.-biol. przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych** - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie rozwoju energetyki, przyjęto jako kierunek rozbudowę i modernizację obiektów i sieci elektroenergetycznych. realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych i rozwojowych dla przesyłowej sieci elektroenergetycznej najwyższych napięć,
- w zakresie odnawialnych źródeł energii, przyjęto jako kierunek wytwarzanie energii przy użyciu urządzeń wykorzystujących siłę wiatru **przyjęto działanie racjonalny rozwój energetyki wiatrowej** - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie odnawialnych źródeł energii, przyjęto jako kierunek zrównoważone wykorzystanie odpadów komunalnych oraz zasobów przestrzeni rolniczej i leśnej na cele odnawialnych źródeł energii poprzez budowę biogazowni rolniczych oraz biogazowni przy oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych,
- w zakresie stanu ochrony przeciwpowodziowej, przyjęto jako kierunek wdrożenie nowoczesnego systemu zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym realizacja oraz koordynacja pośredniej i bezpośredniej ochrony przeciwpowodziowej poprzez realizację działań przestrzennych zatrzymujących wody deszczowe w miejscach ich opadu, poprzez: podnoszenie lesistości zwiększającej retencyjność; przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone; racjonalną gospodarką wodami opadowymi na terenach silnie zurbanizowanych - zadanie to skierowano do samorządów lokalnych.

W dniu 20 września 2018 r. Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwalił „Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”. Nowa strategia rozwoju Dolnego Śląska powstała w wyniku

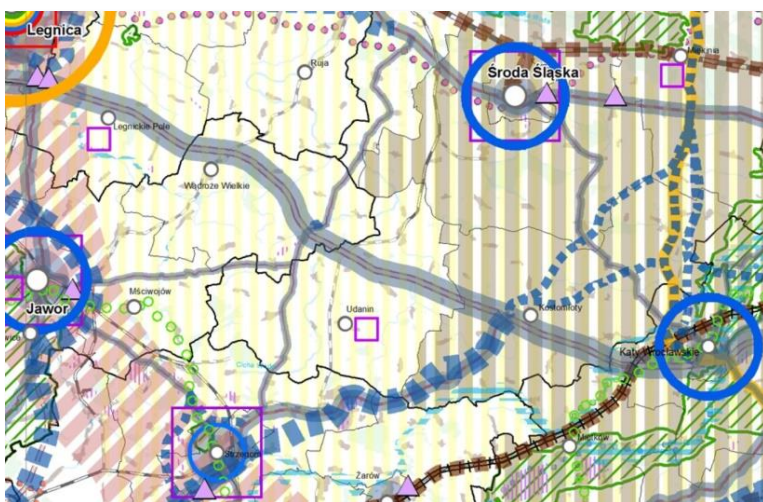
współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz Instytutu Rozwoju Regionalnego z Komitetem Ekspertów i Komitetem Sterującym złożonym z przedstawicieli lokalnych jednostek samorządu terytorialnego i partnerów społeczno-gospodarczych z województwa dolnośląskiego.

Wizję przyszłościowego rozwoju regionu określono w dość ogólnej, lecz adekwatnej do powszechnie ujawnianych oczekiwań formie jako: **Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju, regionem przyjaznym, nowoczesnym i konkurencyjnym**. Jej osiągnięciu służyć będzie realizacja celu nadrzędnego, którym jest harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności oraz przyporządkowanych mu pięciu celów strategicznych:

1. efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu;
2. poprawa jakości i dostępności usług publicznych;
3. wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego;
4. odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego;
5. wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

MAPA NR 1. PZPWD – System Ochrony Zasobów Przyrodniczych, Krajobrazowych i Kulturowych

MAPA NR 2. PZPWD – Kierunki rozwoju osadnictwa

3. Uwarunkowania wynikające z innych dokumentów strategicznych tworzonych na poziomie województwa

Program Małej Retencji Wodnej w Województwie Dolnośląskim został przyjęty Uchwałą Nr LIX/896/2006 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 października 2006 roku. Wykaz inwestycji wynikających z Aneksu Nr 1/2008, które są inwestycjami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (inwestycje w planach RZGW we Wrocławiu oraz DZMiUW we Wrocławiu) i ich rozmieszczenie w odniesieniu do gminy Udanin to:

Zbiornik Udanin – inwestycja planowana na Pielaszkowickim Potoku o poj. 0,38 mln m³. Dotyczy piętrzenia stawów rybnych w Piekarach. Zbiornik ma służyć retencji rolnej.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2016-2022 przyjęty Sejmik Województwa Dolnośląskiego dnia 21 grudnia 2017r. uchwałą Nr XLIII/1450/17.

W WPGO wyróżniono instalacje, w których w 2013 r. odpady z grupy 06, były poddawane procesowi odzysku:

mieszalnia nawozów płynnych, Udanin 2a, 55-340 Udanin - Agrochem Serwis Daniel Mikła, Udanin 2a, 55-340 Udanin.

W regionie północno – centralnym RIPK dla Udanina został usytuowany w Rusku w gminie Strzegom jest to instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych prowadzona przez Eneris Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o. Rusko a biokompostownia znajduje się we Wrocławiu.

Nową Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego w perspektywie roku 2030 przyjęty Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą Nr L/1790/18 z dnia 20 września 2018 r.

Programu Ochrony Środowiska Województwa na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021r. przyjęty przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w dniu 30 października 2014r. uchwałą Nr LV/2121/14.

"Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej z uwagi na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu" przyjęty przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w dniu 27 października 2017r. uchwałą Nr XL/1330/17.

„Studium wydobycia i transportu surowców skalnych na Dolnym Śląsku. Stan i perspektywy.” - dokument przyjęty uchwałą Nr 4297/III/10 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 11 maja 2010r.

W dokumencie tym zapisano transport szynowy jako preferowany do przejęcia głównego strumienia transportu kruszyw. Zainteresowane gminy mogą kształtować politykę podatkową w zakresie podatku od środków transportu, w taki sposób aby preferować samochody o niższej ładowności (np. do 25 t.) województwo może wspierać gminy dotacją celową na modernizację dróg.

4. Uwarunkowania wynikające z dokumentów opracowanych w powiecie średzkim

Powiat Środa Śląska posiada jeden dokument, który można uwzględnić w ramach prac nad „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”, a mianowicie:

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Średzkiego z 2004r.”, którego głównym celem jako dokumentu operacyjnego jest wskazanie podstawowych problemów w zakresie ochrony środowiska w regionie oraz przedstawienie perspektywicznych kierunków ich rozwiązywania. Zważywszy na datę opracowania programu powinien zostać zaktualizowany, jednak cele polityki ekologicznej zawarte w rozdziale 4 są nadal aktualne, a mianowicie:

- Osiągnięcie stanu najwyższej czystości rzek i potoków w powiecie poprzez:
 - budowę wystarczającej ilości oczyszczalni ścieków na odpowiednim poziomie technicznym (wraz z ewentualnymi kolektorami i sieciami kanalizacyjnymi),

- rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie nie będą budowane sieci kanalizacyjne.
- Doprowadzenie do najwyższej czystości powietrza poprzez:
 - gazyfikację powiatu,
 - likwidację niskiej emisji przez źródła odnawialne.
- Ochrona gleb przed degradacją i ich ubywaniem poprzez rekultywację gleb zdegradowanych.
- Racjonalna gospodarka odpadami (minimalizacja ich ilości, wykorzystywanie surowców wtórnych).
- Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego poprzez:
 - zachowanie na obszarach wiejskich terenów o wysokiej wartości ekologicznej,
 - wspieranie obszarów nieskażonych i ekologicznych metod produkcji rolnej.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Średzkiego” dla gminy Udanin priorytetowym zadaniem jest dokończenie kanalizacji wsi Udanin i Piekary tak, aby wszyscy mieszkańcy zostali podłączeni do kanalizacji.

5. Uwarunkowania wynikające z dokumentów na poziomie gminy

Lokalne dokumenty, które przenoszą uwarunkowania powyżej wymienionych dokumentów na grunt gminy to między innymi „Strategia Rozwoju Gminy Udanin na lata 2015 – 2022”, która określa jeden ze strategicznych celów dotyczący ochrony środowiska, a mianowicie działania inwestycyjne na rzecz poprawy środowiska zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Udanin na lata 2010 – 2013 z uwzględnieniem lat 2014 – 2017, a także w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Udanin, a celem Planu jest wsparcie działań na rzecz realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020, tj.:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcja zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

6. Uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych gmin sąsiednich.

W ramach analiz przestrzennych wykonano analizę wzajemnych relacji struktur przestrzennych terenów gmin sąsiednich i tak:

- **w gminie Kostomłoty** przeanalizowano dokumentację „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kostomłoty” przyjętego uchwałą nr L/247/10 Rady Gminy Kostomłoty z dnia 29 marca 2010r., zmienionego uchwałą nr XXV/130/12 Rady Gminy Kostomłoty z dnia 30 lipca 2012 r. oraz zmienionego uchwałą nr XXIV/152/16 Rady Gminy Kostomłoty z dnia 23 czerwca 2016 r.;
- **w gminie i mieście Środa Śląska** przeanalizowano dokumentację "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Środa Śląska" przyjętego uchwałą Nr XII/85/15 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 czerwca 2015r. zmienionego przez Radę Miejską w Środzie Śląskiej uchwałą Nr LVI/510/18 z dnia 31 stycznia 2018 r.;
- **w gminie Wądroże Wielkie** przeanalizowano dokumentację „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wądroże Wielkie”, uchwalonego uchwałą Nr XXVII/124/2001 Rady Gminy Wądroże Wielkie z dnia 30 marca 2001r., oraz zmienionego uchwałą Nr XXXVI/154/06 Rady Gminy Wądroże Wielkie z dnia 22 lutego 2006 r. oraz uchwałą Nr XXXIV/158/10 Rady Gminy Wądroże Wielkie z dnia 27 stycznia 2010 r. i uchwałą Nr XXXII/147/13

Rady Gminy Wądroże Wielkie z dnia 26 czerwca 2013 r. i uchwałą Nr XXVII/166/17 Rady Gminy Wądroże Wielkie z dnia 22 lutego 2017 r.;

- w **gminie Mściwojów** przeanalizowano dokumentację "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mściwojów" przyjętego uchwałą Nr XXIV/162/2001 Rady Gminy Mściwojów oraz zmienionego uchwałą Nr IX/44/03 Rady Gminy Mściwojów z dnia 10 lipca 2003 roku i uchwałą Nr XIV/111/08 Rady Gminy Mściwojów z dnia 15 kwietnia 2008 roku;
- w **gminie Strzegom** przeanalizowano dokumentację „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzegom” przyjętego uchwałą Nr 67/12 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 10 września 2012 r. i zmieniony uchwałą nr 36/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 kwietnia 2017 r.;
- w **gminie Żarów** przeanalizowano dokumentację „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żarów” zatwierdzonego uchwałą nr XXXIX/301/2013 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 29 sierpnia 2013 r. . wraz z późniejszą jednostkową zmianą podjętą uchwałą nr XI/92/2015 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 2 lipca 2015 r.

Z analizy wyżej wymienionych dokumentów wynika, że w dokumentach planistycznych gmin sąsiednich brak jest ograniczeń przestrzennych dla terenu gminy Udanin w aspekcie planowania struktury funkcjonalno - przestrzennej.

IV. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBOWIĄZUJĄCE W GMINIE UDANIN

Gmina Udanin prowadzi rejestr uchwalonych i obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obecnie na terenie gminy Udanin obowiązuje 70 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmiany, w tym:

- **51 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** sporządzonych pod rządami ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415, z późn. zm.);
- **19 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** sporządzonych pod rządami obecnie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018, poz.1945 z późn. zmianami).

Do końca 2003 roku gmina Udanin posiadała **miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin** uchwalony przez Radę Gminy Udanin uchwałą Nr VIII/35/89 z dnia 31 października 1989r. opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Legnickiego Nr 27, poz. 430 z dnia 29 grudnia 1990r. Plan ogólny sporządzono w oparciu o ustawę z dnia 12 lipca 1984r. o planowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. Nr 17 poz. 99 z dnia 28 lutego 1989r.).

Plan ogólny doczekał się **48 zmian** uchwalonych kolejno uchwałami od Nr XVI/52/96 do Nr XVI/99/96 Rady Gminy Udanin z dnia 10 lutego 1996r. opublikowanymi w Dzienniku Urzędowym Województwa Legnickiego Nr 5, od poz. 19 do poz.66 z dnia 8 marca 1996r. Zmiany sporządzone zostały w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. Nr 15 poz. 139). Ustawa obowiązywała do 11 lipca 2003r.

W dniu 11 lipca 2003r. weszła w życie ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obecnie tj. Dz.U. z 2015r. poz. 199 z późn. zmianami. W art. 87 w przepisach przejściowych ustalono:

- obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przed dniem 1 stycznia 1995 r. zachowują moc do czasu uchwalenia nowych planów, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2003 r.;
- plany miejscowe uchwalone po dniu 1 stycznia 1995 r. zachowują moc.

W 2003 roku gmina Udanin uchwaliła **miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin** uchwałą Nr VI/21/03 Rady Gminy w Udaninie z dnia 4 marca 2003 roku opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 120, poz. 2158 z dnia 4.08.2003r. sporządzony w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. Nr 15 poz. 139).

W 2003 i 2004 roku, po wejściu w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gmina Udanin uchwaliła **2 następujące plany**:

- a) **miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin uchwalony dnia 30 grudnia 2003 roku** uchwałą Nr XVI/51/03 Rady Gminy w Udaninie opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 39, poz. 746 z dnia 29 lutego 2004r. - sporządzony w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. Nr 15 poz. 139 z późn. zmianami), w związku z art. 85 ust. 2 ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717);
- b) **miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działki nr 41 w Damianowie uchwalony dnia 28 września 2004 roku** uchwałą Nr XXI/64/04 Rady Gminy w Udaninie opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 213, poz. 3323 z dnia 4 listopada 2004r. - sporządzony w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. Nr 15 poz. 139 z późn. zmianami), w związku z art. 85 ust. 2 ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717).

48 zmian uchwalonych kolejno uchwałami od Nr XVI/52/96 do Nr XVI/99/96 Rady Gminy Udanin z dnia 10 lutego 1996r. nadal obowiązywało po wejściu w życie uchwały Nr XLII/1130/06 Rady Gminy w Udaninie z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 108 poz. 1825 z dnia 2 czerwca 2006r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin z 2006r. objął teren całej gminy w granicach administracyjnych 25 załącznikami graficznymi. 24 załączniki graficzne sporządzone w skali 1:2 000 objęły następujące tereny:

- 1) Nr 1 dla wsi Damianowo
- 2) Nr 2 dla wsi Dębki
- 3) Nr 3 dla wsi Drogomiłowice
- 4) Nr 4 dla wsi Dźwigórz
- 5) Nr 5 dla wsi Gościstaw
- 6) Nr 6 dla wsi Jarosław
- 7) Nr 7 dla wsi Jarostów
- 8) Nr 8 dla wsi Karnice
- 9) Nr 9 dla wsi Konary
- 10) Nr 10 dla wsi Księżyce

- 11) Nr 11 dla wsi Lasek
- 12) Nr 12 dla wsi Lusina
- 13) Nr 13 dla wsi Łagiewniki Średzkie
- 14) Nr 14 dla wsi Piaszczanka
- 15) Nr 15 dla wsi Pichorowice
- 16) Nr 16 dla wsi Piekary
- 17) Nr 17 dla wsi Pielaszkowice
- 18) Nr 18 dla wsi Różana
- 19) Nr 19 dla fragmentu obrębu Udanin
- 20) Nr 20 dla wsi Sokolniki
- 21) Nr 21 dla strefy aktywności gospodarczej w rejonie wsi Ujazd Górny
- 22) Nr 22 dla wsi Udanin
- 23) Nr 23 dla wsi Ujazd Dolny
- 24) Nr 24 dla wsi Ujazd Górny

oraz załącznik graficzny nr 25 sporządzony dla terenu całej gminy:

- 25) Nr 25 dla terenów niezainwestowanych w skali 1:5000.

W granicach wyżej wymienionego planu z 2006r. zachowano ustalenia następujących planów sporządzonych wcześniej:

- a) **48 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin uchwalonych dnia 10 lutego 1996 r.** uchwałami Nr XVI/52–99/96 opublikowanymi w Dzienniku Urzędowym Województwa Legnickiego Nr 5, poz. 19–66 z dnia 8 marca 1996r.;
- b) **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin uchwalonego dnia 4 marca 2003 roku uchwałą Nr VI/21/03** opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 120, poz. 2158 z dnia 4.08.2003r.;
- c) **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin uchwalonego dnia 30 grudnia 2003 roku** uchwałą Nr XVI/51/03 opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 39 , poz. 746 z dnia 29 lutego 2004r.

Plan z **dnia 28 września 2004 roku nie został jednak wymieniony w §13.** uchwały Nr XLII/1130/06 Rady Gminy w Udaninie z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin mimo, iż został uwzględniony na załączniku graficznym Nr 10 dotyczącym wsi Księżyce.

W uchwale Nr XLII/130/06 Rady Gminy w Udaninie z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin wprowadzono zmiany uchwałą Nr XLIV/133/06 Rady Gminy w Udaninie z dnia 24 maja 2006r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 112 poz. 1876 z dnia 8 czerwca 2006r.

W uchwale Rady Gminy Udanin nr XLII/130/06 z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin wprowadza się następującą zmianę:

1. W § 2 ust. 3 pkt 2 tekstu uchwały dodane zostają następujące symbole określające funkcje przeznaczenia terenów:

- **UI** (tereny usług innych),
- **UA** (tereny usług administracyjnych),
- **T** (tereny urządzeń telekomunikacji telefonii).

Tabela Nr 7. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin

L.p.	Nazwa planu	Nr uchwały Rady Gminy Udanin	Publikacja w Dz. Urz. Woj. Doln.	Uwagi
1	2	3	4	5
1-48.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin uchwalonego przez Radę Gminy Udanin uchwałą Nr VIII/35/89 z dnia 31.10.1989r.(Dz. Urz. Woj. Legn. Nr 27, poz. 430 z dnia 9.12.1990r.)	od Nr XVI/52/96 do Nr XVI/99/96 z dnia 10.02.1996r.	Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 5, poz. 19-66 z dnia 8.03.1996r.	Plany zostały (ujawnione) w uchwale Rady Gminy Udanin Nr XLII/130/2006 z dnia 11.04.2006r.
49.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin	Nr VI/21/03 z dnia 4.03.2003r.	Nr 120, poz. 2158 z dnia 4.08.2003r.	Plan obowiązuje
50	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin	Nr XVI/51/03 z dnia 30.12.2003r.	Nr 39, poz. 746 z dnia 29.02.2004r.	Plan obowiązuje
51.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działki nr 41 w Damianowie	Nr XXI/64/04 z dnia 28.09.2004r.	Nr 213, poz. 3323 z dnia 4.11.2004r.	Plan obowiązuje
52.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Damianowo	Nr XLVIII.208.2014 z dnia 25.09.2014r.	Poz. 5438 z dnia 23.12.2014r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 459/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 10.09.2015r.
53.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Drogomiłowice – Łagiewniki Średzkie	Nr XLVIII.209.2014 z dnia 25.09.2014r.	Poz. 5439 z dnia 23.12.2014r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 300/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 17.06.2015r.

54.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Dźwigórz	Nr XLVIII.195.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 269 z dnia 26.01.2015r.	Prawidłowa nazwa miejscowości brzmi Dźwigórz podst. prawna (Dz.U. z 2015r. poz. 1636 t.1.) ¹⁹ Stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały w całości. II SA /Wr 282/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 10.06.2015 r. Wyrok prawomocny z dniem 7.08.2015r.
55.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Gościśław	Nr XLVIII.210.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 144 z dnia 26.01.2015r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 512/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 10.11.2015r.
56.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Jarosław	Nr XLVIII.196.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 268 z dnia 26.01.2015r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 127/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 13.05.2015r.
57.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Jarostów	Nr XLVIII.197.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 269 z dnia 26.01.2015r.	Rysunek planu obowiązuje w części. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 14.10.2015r.
58.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Karnica	Nr XLVIII.198.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 270 z dnia 26.01.2015r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 133/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 29.04.2015r. Prawidłowa nazwa miejscowości brzmi Karnice podst. prawna (Dz.U. z 2015r. poz. 1636 t.1.) ²⁰
59.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Konary	Nr XLVIII.211.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 5440 z dnia 23.12.2014r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 480/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 10.11.2015r.

¹⁹ Obwieszczenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 4 sierpnia 2015 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części(Dz.U. z 2015r. poz. 1636)

²⁰ Obwieszczenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 4 sierpnia 2015 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części(Dz.U. z 2015r. poz. 1636)

60.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Lasek	Nr XLVIII.212.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 5441 z dnia 23.12.2014r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 297/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 18.06.2015r.
61.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Lusina	Nr IV.12.2015 z dnia 30.01.2015r.	Poz. 567 z dnia 13.02.2015r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 520/17 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 23.11.2017r.
62.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Pichorowice	Nr XLVIII.213.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 5442 z dnia 23.12.2014r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 492/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 23.09.2015r.
63.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Piekary	Nr IV.13.2015 z dnia 30.01.2015r.	Poz. 568 z dnia 13.02.2015r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 524/17 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 23.11.2017r.
64.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Pielaszkowice	Nr XLVIII.214.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 5443 z dnia 23.12.2014r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 493/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 23.09.2015r.
65.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Różana	Nr IV.14.2015 z dnia 30.01.2015r.	Poz. 569 z dnia 13.02.2015r.	Plan obowiązuje II SA /Wr 523/17 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 23.11.2017r.
66.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Sokolniki	Nr XLVIII.215.2014 z dnia 25.06.2014r..	Poz. 145 z dnia 14.01.2015r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 513/17 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 09.11.2017r.
67.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Udanin	Nr IV.15.2015 z dnia 30.01.2015r.	Poz. 570 z dnia 13.02.2015r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 519/17 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 23.11.2017r.
68.	Miejscowy plan zagospodarowania	Nr XLVIII.216.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 5444 z dnia 23.12.2014r.	Rysunek planu obowiązuje w części.

	przestrzennego obszaru obrębu Ujazd Dolny			II SA /Wr 502/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 23.09.2015r.
69.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Ujazd Górny	Nr XLVIII.217.2014 z dnia 25.06.2014r.	Poz. 5445 z dnia 23.12.2014r.	Rysunek planu obowiązuje w części. II SA /Wr 326/15 – wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 30.06.2015r.
70.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obrębu Dźwigórz	Nr XI.47.2019 z dnia 9.07.2019r.	Poz. 4588 z dnia 19.07.2019r.	Plan obowiązuje

Obszary, dla których Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu uchylił plan w części: Damianowo, Drogomiłowice-Łagiewniki, Gościśław, Jarosław, Jarostów, Karnica, Konary, Lasek, Lusina, Pichorowice, Piekary, Pielaszkowice, Różana, Sokolniki, Udanin, Ujazd Dolny i Ujazd Górny obecnie posiadają w części terenów, dla których zapisy unieważnił Wojewódzki Sąd Administracyjny, obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin uchwalony uchwałą Nr XLII/1130/06 Rady Gminy w Udaninie z dnia 11 kwietnia 2006 r.

Tabela Nr 8. Wykaz materiałów planistycznych wykorzystanych przy opracowaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin 2018-2020

L.p.	Nazwa dokumenty	Podstawa prawna / zakres dokumenty
1.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011r. (Dz. Urz. Rzeczypospolitej Polskiej z 27 kwietnia 2012r. poz. 252)
2.	„Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)”	Przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku
3.	„Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”	Strategia została uchwalona przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr L/1790/18 z dnia 20 września 2018 roku.
4.	„Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020”	Przyjęty uchwałą Nr 41/V/15 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 stycznia 2015r. w związku z decyzją Komisji Europejskiej nr C(2014) 10191 z dnia 18 grudnia 2014r.
5.	PZPWD perspektywa 2020	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.
6.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego	Uchwała nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego

7.	Złożenia do Dolnośląskiej Polityki Rowerowej 2014 – 2020	ITR 17.12.2013r.
7.	Opracowanie „Aktualizacji Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011”	Opracowanie stanowi aktualizację „ Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim ” przyjętym Uchwałą Nr 4857/III/10 Zarządu Województwa Dolnośląskiego dnia 31 sierpnia 2010 r. i opublikowanym w Studiach nad rozwojem Dolnego Śląska nr 4-6/41-43/2010 w listopadzie 2010 r.
8.	„Studium wydobycia i transportu surowców skalnych na Dolnym Śląsku. Stan i perspektywy”	Zostało ostatecznie przyjęte przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr 4297/III/10 z dnia 11 maja 2010 r.
9.	„Wytyczne kierunkowe do kształtowania sieci drogowej i kolejowej w województwie dolnośląskim”	Zostały ostatecznie przyjęte przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr 4298/III/10 z dnia 11 maja 2010 r.
10.	"Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego" Wrocław 2002 WPOŚ na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012- 2015 Wrocław 2008 rok	Uchwała Nr XLIV/842/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 kwietnia 2002 roku Uchwała Nr LIV/969/10 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 kwietnia 2010 r.
11.	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2016-2022.	Uchwała Nr XLIII/1450/1 Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017r. (DZ. Urz. Woj. Doln. z dnia 29 grudnia 2017r. poz. 5607
12.	"Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa dolnośląskiego" Wrocław, wrzesień 2000	Uchwała Nr XXXV/583/2001 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 maja 2001r.
13.	"Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej z uwagi na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu”	Uchwała Nr XL/1330/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2017r.
14.	Programu Ochrony Środowiska Województwa na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021r.	Uchwała Nr LV/2121/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 października 2014r.
15.	„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Średzkiego z 2004r.”	PPD WROTECH Sp. z o.o. Wrocław, czerwiec 2011.
16.	„Program ochrony środowiska dla gminy Udanin na lata 2010 – 2013, z uwzględnieniem lat 2014-2017”	opr. proGEO sp. z o.o. Wrocław , 2010 rok.
18.	Plan urządzeniowo- rolny gminy Udanin”	Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych Wrocław, maj 2011r.
18.	„Plan gospodarki odpadami dla gminy Udanin na lata 2010 – 2013, z uwzględnieniem lat 2014-2017”	opr. proGEO sp. z o.o. Wrocław , 2010 rok.
19.	„Strategia rozwoju gminy Udanin na lata 2015-2022 (aktualizacja)”	zał. Nr 1 do uchwały Rady Gminy Udanin Nr XV.64.016 z dnia 24.02.2016r.

20.	„Raport o Stanie Środowiska w województwie dolnośląskim w 2015r.” Państwowy Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska - Wrocław	Jakość podstawowych elementów środowiska: - powietrze, - wody powierzchniowe, - wody podziemne, - hałas, gleby, odpady.
21.	„Opracowanie ekofizjograficzne do pełnej aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”	Legnica, kwiecień 2018
22.	„Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Udanin”	uchwalone uchwałą Nr LII/163/2010 Rady Gminy Udanin z 3 marca 2010r.
23.	„Raport o stanie gminy Udanin za 2018rok”	Udanin, maj 2019
24.	Bank Danych Lokalnych Układ wg klasyfikacji NTS (Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych)	Informacje statystyczne o gminie na tle powiatu średzkiego oraz województwa dolnośląskiego z lat 2010-2018

Zgodnie z §3 ust. 1 i 2 Rozp. Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r. Nr 118, poz. 1233).

V. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Ustawa z 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 2 określiła pojęcie „ładu przestrzennego”. Oznacza to, według ustawy takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględni w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

1. Aspekty funkcjonalne i społeczno-gospodarcze ładu przestrzennego

Zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzona ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji sprecyzowała sposób uwzględniania wymagań ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni w przypadku sytuowania nowej zabudowy na obszarze gminy.

Wymagania te zostały zawarte w art. 1 ust. 4 oraz w art. 10 ust. 5 - 7 ustawy i obejmują:

- 1) kształtowanie struktur przestrzennych przy uwzględnieniu dążenia do minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego;
- 2) lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w sposób umożliwiający mieszkańcom maksymalne wykorzystanie publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu;
- 3) zapewnianie rozwiązań przestrzennych, ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów;
- 4) dążenie do planowania i lokalizowania nowej zabudowy:
 - a) na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej, w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy,

- b) na terenach położonych na obszarach innych niż wymienione w lit. a, wyłącznie w sytuacji braku dostatecznej ilości terenów przeznaczonych pod dany rodzaj zabudowy położonych na obszarach w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej; przy czym w pierwszej kolejności na obszarach w najwyższym stopniu przygotowanych do zabudowy, przez co rozumie się obszary charakteryzujące się najlepszym dostępem do sieci komunikacyjnej oraz najlepszym stopniem wyposażenia w sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe, ciepłownicze oraz sieci i urządzenia telekomunikacyjne, adekwatnych dla nowej, planowanej zabudowy;
- 5) dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyłącznie wówczas, gdy:
- a) maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę (w podziale na funkcje zabudowy), ustalone w wyniku analizy potrzeb rozwoju gminy, przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, możliwej do zlokalizowania w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz poza takimi obszarami – w obszarach przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- b) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy nie przekraczają potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy;

przy czym nową zabudowę dopuszcza się maksymalnie w ilości wynikającej z bilansu, o którym mowa w pkt 5. lit. a, przy uwzględnieniu prognoz w perspektywie nie dłuższej niż 30 lat oraz niepewności procesów rozwojowych wyrażającej się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.

- 6) w przypadku gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy wynikającej z bilansu chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (lub w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej nie objętych planem miejscowym) – nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza tymi obszarami.

Lokalizacji nowej zabudowy poza wyżej wymienionymi obszarami nie przewiduje się również w przypadku, gdy potrzeby inwestycyjne wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy, związanych z lokalizacją nowej zabudowy, przekraczają możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Z powyższych zasad wynika, zamieszczony w art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wymóg wykonania analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, zarówno na potrzeby ustalenia przeznaczenia terenu (co następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego), jak określania potencjalnego sposobu zagospodarowania i korzystania z terenu (co następuje w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego).

Układ przestrzenny w gminie Udanin tworzy obecnie kilkanaście skoncentrowanych ośrodków wiejskich oraz tereny produkcyjno - przemysłowe. Dominuje zabudowa zagrodowa i uzupełniająca ją zabudowa mieszkaniowa, jednorodzinna, wolnostojąca. Nowopowstające obiekty budowlane

lokalizowane są głównie jako uzupełnienie już istniejącego układu zabudowy lub na nowo wyznaczonych terenach inwestycyjnych przylegających do terenów już zainwestowanych. W charakterystyce zabudowy obserwuje się stopniowy zanik udziału zabudowy siedliskowej związanej z terenami rolnymi. Obszar gminy jest silnie uwarunkowany działalnością górniczą. Ze względu na korzystne uwarunkowania, położenie gminy przy autostradzie A-4 relacji Wrocław - Jędrzychowice obserwuje się tendencje do dalszego rozwoju terenów przemysłowych i inwestycyjnych. Zauważalny jest spadek zainteresowania produkcją rolną, co skutkuje stopniowym przekształcaniem się obszarów rolnych pod funkcje nierolnicze. Rozwój przemysłu wydobywczego, bazującego na złożach naturalnych rozwija się kosztem terenów rolniczych.

Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania bilansu pomiędzy stworzeniem odpowiednich warunków rozwoju gospodarczego i zachowania walorów środowiska przyrodniczego i jakości przestrzeni osadniczej.

Gmina Udanin posiada pełne pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stąd delimitacja obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej uwzględniająca ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela Nr 9. Powierzchnie obszarów zwartej zabudowy gminy Udanin dla poszczególnych jednostek osadniczych (opracowanie własne)

Obręb	Powierzchnia obszaru zwartej zabudowy w ha	Grunty rolne zabudowane w ha	Grunty zabudowane i zurbanizowane w ha	Powierzchnia ogólna gruntów w ha	% udział pow. obszaru zwartej zabudowy w pow. ogólnej gruntów
1	2	3	4	5	
Damianowo	52,44				
Księżyce	9,39	17,86	27,23	1106,2	5,58
Drogomiłowice – Łagiewniki	29,12 17,21	12,72	22,05	493,85	9,38
Dźwigórz	16,11	4,30	7,02	188,51	8,54
Gościsław	62,93	15,00	23,67	832,50	7,55
Jarostaw	53,90	10,52	31,27	599,42	8,99
Jarostów	30,13	3,63	23,30	366,48	8,22
Karnica	19,25	5,49	5,61	200,75	9,58
Konary	76,99	26,60	44,00	1213,63	6,34
Lasek	11,26	3,37	1,91	175,53	6,41
Lusina	59,81	17,86	33,63	758,63	7,88
Pichorowice	52,56	20,86	3,54	1000,06	5,25
Piekary	74,65	11,27	25,17	519,22	14,3
Pielaszkowice	34,26	13,59	23,07	773,17	4,43
Różana	43,26	11,91	26,08	521,07	8,30
Sokolniki	16,02	4,94	11,03	234,98	6,81
Udanin	101,20	31,08	42,88	963,79	10,50
Ujazd Dolny	42,86	9,62	26,93	629,22	6,81
Ujazd Górny	87,53	10,71	35,26	457,21	19,1
Powierzchnia razem gmina Udanin	890,88	231,33	478,57	11034,22	8,07

Wyodrębnione w wyniku inwentaryzacji urbanistycznej, analizy stanu zagospodarowania terenów oraz obrębowej ewidencji geodezyjnej gruntów, granice obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze przestrzennej zawierające w większość obszary zabudowy osiedleńczej m.in. (zabudowy siedliskowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej oraz zabudowy gospodarczej) obejmują:

- historyczne układy przestrzenne (strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”, strefy ochrony konserwatorskiej „B”, strefy ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych „OW”) stanowiące rdzeń jednostki osadniczej,
- tereny istniejącej zabudowy osiedleńczej wsi, w tym dominujące powierzchniowo tereny zabudowy zagrodowej oraz zabudowane tereny obiektami obsługi rolnictwa,
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej i usługowej,
- tereny usług z zielenią,
- tereny komunikacji i infrastruktury technicznej,
- tereny wolne od zabudowy, obecnie niezagospodarowane w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowanych, które stanowią rezerwę terenów rozwojowych.

W przestrzeni osadniczej gminy Udanin uwzględniono obszary wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej. Wszystkie obszary spełniają warunek położenia w zwartej zabudowie osadniczej jednostek wiejskich. Niezagospodarowane działki w tych obszarach trzeba traktować jako podstawowe rezerwy terenów rozwojowych gminy Udanin.

Wyznaczone obszary cechuje zwartość. Ich wielkość, powierzchnia jaką zajmują zdeterminowana została rangą jednostki osadniczej, jej położeniem oraz koncentracją funkcji. Do najintensywniej zruralizowanych wsi zaliczymy Ujazd Górny 19,1%, Piekary 14,3% i Udanin 10,5% udziału powierzchni obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze przestrzennej w odniesieniu do powierzchni obrębu geodezyjnego.

W Ujeździe Górnym zlokalizowane są tereny i obiekty obsługi rolnictwa Dolnośląskie Młyny S.A a Piekary i Udanin to wsie położone sąsiedztwie w centralnej części gminy Udanin, w których koncentruje się lokalizacja funkcji usług publicznych, usług komercyjnych oraz terenów gospodarczych i obiektów obsługi rolnictwa.

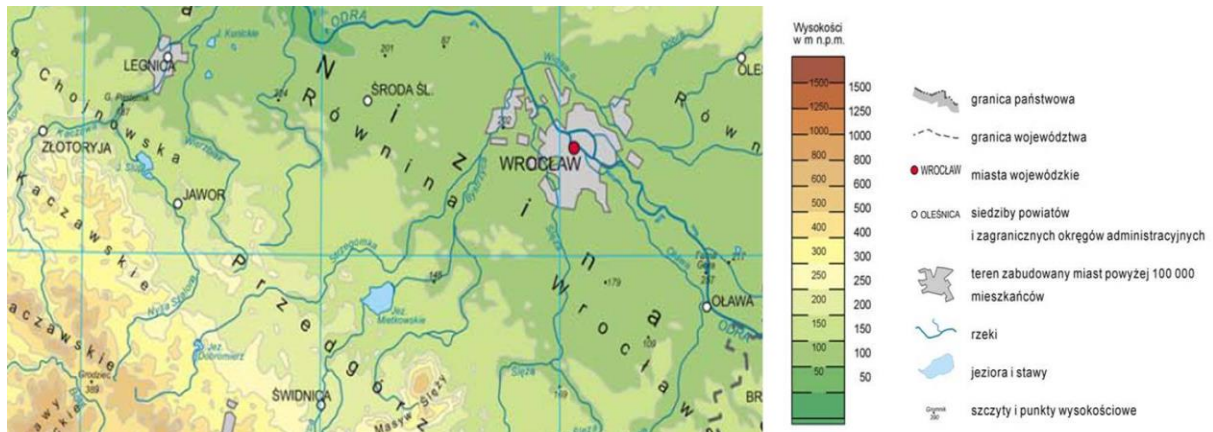
2. Aspekty środowiskowe, kulturowe i kompozycyjno-estetyczne ładu przestrzennego

Pojęcie ładu przestrzennego odnosi się, między innymi, do wymagań środowiskowych, kulturowych oraz kompozycyjno-estetycznych ukształtowania przestrzeni. Pojęcie "krajobraz" zostało zdefiniowane na potrzeby planowania przestrzennego dopiero w roku 2015 przez ustawę z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. 2015 poz. 774), która weszła w życie 11 września 2015r. i oznacza "postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka".

Definicja ta jest bardzo bliska pojęciu krajobrazu kulturowego zawartemu w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które oznacza "postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka". Krajobrazy kulturowe są, według tej ustawy, zabytkami nieruchomymi, których ochronę należy zapewniać m.in. w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planach.

W odniesieniu do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów miejscowych obowiązuje również przepis art. 72 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo ochrony środowiska,

Rzeźba terenu na obszarze gminy jest zróżnicowana, przechodząc od nizinnej na północy po pagórkowatą na zachodzie i południu. Najniższy punkt, w Dolinie Cichej Wody, w okolicach Ujazdu Dolnego osiąga 145 m n.p.m., najwyższą kulminację stanowią natomiast Góra Jagodzina (287 m n.p.m.) w obrębie Konary oraz Góra Kościelisko (285 m n.p.m.) w obrębie Damianowo, położone w granicach Wzgórz Strzegomskich. Wraz ze wzrostem nachylenia pojedynczych wzniesień wyraźnie wzrasta również nachylenie ich stoków, towarzyszą im rozległe płaskie obniżenia dolinne, co widoczne jest między miejscowościami Jenków i Konary oraz w okolicy Udanina. Pagórkowaty charakter rzeźby terenu jest wyraźnie uwarunkowany wpływami budowy podłoża. Zgodnie z rejestracją i inwentaryzacją naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie gminy Udanin nie występują osuwiska.

Mapa Nr 9. Rzeźba terenu

Źródło: opracowanie na podstawie www.eko.wbu.wroc.pl

Budowa geologiczna i morfologiczna. Gmina Udanin położona jest na obszarze bloku przedsudeckiego, jednostki geologicznej o skomplikowanej i mozaikowej budowie. Blok ten zbudowany jest głównie ze skał metamorficznych wieku prekambryjskiego oraz starszego paleozoiku, których strop tworzy zróżnicowaną powierzchnię erozyjną, wyniesioną lub obniżoną zrębowo w ramach szeregu dyslokacji tektonicznych. Wzgórz Strzegomskie, obejmujące wschodnią i środkową część gminy, stanowią granitową intruzję w obrębie zmetamorfizowanych łupków paleozoicznych, przebitą przez żyły bazaltów. Natomiast Wysoczyzna Średzka, na której położona jest wschodnia część gminy, stanowi równinę morenowo-sandrową z ostańcami moren czołowych i kemów²². Lite skały podłoża ukazują się wyspowo na powierzchni gminy i w większości przykryte są luźnymi osadami neogenu, z miększą formacją mioceniową i cieńszą plioceniową, oraz czwartorzędową. Osady miocenu dolnego składają się głównie z iłów i mułków z wkładkami węgla brunatnego, miocenu środkowego z piasków kwarcowych przewarstwionych mułkami iłami, natomiast najbardziej miękkie osady miocenu górnego tworzą iły, piaski kwarcowe oraz węgiel brunatny. Osady plioceniowe zbudowane są głównie z piasków i żwirów, często przykrytych iłami kaolinowymi i glinami. Utwory czwartorzędowe stanowią nieciągłą warstwę o zmiennej miąższości i zbudowane są głównie z osadów zlodowaceń południowopolskiego i środkowopolskiego oraz młodszych w dolinach rzek. Czwartorzęd o miąższości do 30 m wykształcony jest w postaci glin zwałowych, glin pylastych oraz piasków i żwirów fluwioglacjalnych. Utwory lodowcowe często przykryte są glinami lessopodobnymi. Paleozoiczne fyllity występują wyspowo w rejonie Łągiewnik Średzkich i Jarostowa, osady plejstoceniowe znajdują się w pasie między Lusiną i Jenkowem, natomiast w dolinie Cichej Wody zalegają piaski i mady rzeczne.

Na obszarze gminy znajdują się udokumentowane nie eksploatowane zasoby złoża glin ogniotrwałych i węgla brunatnego szerzej omówione w Rozdziale 1.5. Zasoby naturalne.

²² Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Warszawa 2002.

1.2. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne

Wody podziemne. Według regionalizacji hydrogeologicznej Polski obszar gminy Udanin leży w obrębie wrocławskiego regionu hydrogeologicznego (XV)²³. W większości gmina położona jest w obrębie JCWPd Nr 95 (Kod UE PLGW600095). Najważniejsze hydrogeologiczne znaczenie na terenie gminy mają wody podziemne utworów trzeciorzędowych, które zaliczone zostały do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 319 – Subzbiornika Prochowice-Środa Śląska.

W utworach czwartorzędowych występuje jeden poziom wodonośny, eksploatowany studniami kopanymi, którego wydajność jest niewielka, a zwierciadło ma charakter swobodny lub lekko napięty. Czwartorzędowa warstwa wodonośna zalega dość płytko, co powoduje ścisłą zależność do warunków atmosferycznych. Grubość poziomu wodonośnego zależy od głębokości zalegania utworów o niskiej przepuszczalności i przeważnie bywa niewielka. Na wysoczyznach, nawet przy niewielkich wzniesieniach terenu, poziom wodonośny w osadach przepuszczalnych ulega znacznemu obniżeniu, natomiast w strefach szczytowych wyższych wzgórz twarżeliowych poziom wodonośny zanika. Górny horyzont wód podziemnych na obszarze gminy ukształtowany jest niejednorodnie, ze względu na zróżnicowanie osadów w strefach przypowierzchniowych – od praktycznie nieprzepuszczalnych iłów i mułków po piaski i żwiry trzeciorzędowe lub wodnolodowcowe, tworzących graniczące ze sobą płyty pokryte warstwą gliniek pylastych – lessopodobnych. Regularny poziom wodonośny występuje w utworach przepuszczalnych. W przewodzie ma charakter wód gruntowych o zwierciadle swobodnym lub okresowo napinanym podczas wysokich stanów. Zwierciadło wód sięga miejscami pod powierzchnię terenu i tworzy mokradła i obszary podmokłe. Ma to miejsce głównie w dolinach cieków, gdyż w przeważającej części rejonów dawnych mokradeł zwierciadło wód gruntowych zostało sztucznie obniżone przez melioracje odwodniające. Wody górnego horyzontu wód podziemnych są słodkie i cechują się podwyższoną zawartością żelaza lub żelaza i manganu. Płytkie, na obszarach odwadnianych mokradeł, charakteryzują się często dużą zawartością związków organicznych, a w rejonach zainwestowanych zaobserwowano substancje z zanieczyszczeń antropogenicznych.

Wody podziemne są podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności i przemysłu w wodę. Dla zaopatrzenia ludności gminy Udanin w wodę pitno-gospodarczą wykorzystywane są czwartorzędowe i trzeciorzędowe wody podziemne. Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości odbywa się na bazie wodociągów grupowych, których ujęcia znajdują się na obszarze gminy. Ujęcia posiadają stacje uzdatniania, w których woda poddawana jest takim procesom jak: napowietrzanie, odkwaszanie, odżelazianie, odmanganianie, filtrowanie i chlorowanie. Głównymi zbiornikami użytkowymi wód są wody wgłębne, zlokalizowane w utworach trzeciorzędowych, w piaskach lub piaskach i żwirach pomiędzy nieprzepuszczalnymi iłami lub mułkami. Zasobność tych zbiorników jest zróżnicowana, co przejawia się w uzyskiwanych wydatkach z otworów, które wahają się w granicach od ok. 1 m³/h do ponad 60 m³/h. Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 319 – Subzbiornik Prochowice-Środa Śląska²⁴, podlega szczególnej ochronie jakościowej i ilościowej. Zbiornik ten jest izolowany od góry iłami i pokrywami utworów czwartorzędowych o różnej miąższości. Charakteryzuje się dużą zmiennością parametrów hydrogeologicznych, spowodowaną niejednorodnym wykształceniem litologicznym i zróżnicowaną miąższością warstw wodonośnych. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne sięgają 25 000 m³/d.

Wody powierzchniowe. Obszar gminy Udanin położony jest w dorzeczu Odry, głównie w zlewni jej lewostronnego dopływu: rzeki Cichej Wody (ciek II rzędu), przepływającej przez środkowo-zachodnią część gminy. Jedynie około 20% obszaru gminy, w jej zachodniej części, odwodniany jest przez potok Wierzbak, należący do zlewni Kaczawy. Wody płynące zajmują 26,46 ha powierzchni gminy, a na sieć melioracji podstawowych składają się 4 ciek naturalne: Potoki Pielaszkowicki (10,57 km), Jania (3,1 km), Jarosławiec (7,94 km) oraz rzeka Cicha Woda, o łącznej długości ponad 35 km. W przeważającej

²³ B. Paczyński.

²⁴ Powierzchnia: 326 km², średnia głębokość: 65 m, zasoby: 25 tys.m³/d, moduł: 0,89 dm³/s/km².

części zlewnia Cichej Wody położona jest na terenie Równiny Wrocławskiej. Na terenie gminy Udanin znajduje się jej początkowy odcinek, górna część zlewni, o długości 14,34 km. Jej główne dopływy to Jania (lewy dopływ) i Jarosławiec (Bober) z Pielaszkowickim Potokiem (dopływ prawy). Poza źródłową częścią zlewnia zbudowana jest głównie z glin zwałowych, przykrywających piaski i iły starszego kenozoiku.

Wielkość przepływów w Cichej Wodzie zależna jest od warunków naturalnych. Jej dobowe przepływy charakteryzują się krótkookresową zmiennością. Wszystkie cieką mają słabo drenujący charakter, z tego względu w okresach bezopadowych w zlewni występują głębokie niżówki, a duży wpływ na kształtowanie się niżówek letnich ma okres zimowy. Niski odpływ półrocza zimowego powoduje, że nawet wyższe od średnich opady letnie nie są w stanie formować większych wezbrań. Wszystko to świadczy o słabych możliwościach retencyjnych cieków. Na terenie gminy znajduje się niewiele urządzeń i obiektów służących do regulacji odpływu wód, ich zatrzymywaniu oraz poprawie ogólnie słabych warunków retencji. Na rzece Cicha Woda funkcjonują budowle piętrzące wybudowane w latach 70-tych, a na Pielaszkowickim Potoku budowle piętrzące oraz przepusty z możliwością piętrzenia wody. Uzupełnieniem systemu rzeczno-są rowy melioracji szczegółowych, o długości 134 km, zajmujące 65,88 ha powierzchni gminy²⁵. Istnieje na nich możliwość retencjonowania wody w zlewni poprzez istniejące zastawki lub budowę nowych. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest kilka sztucznych zbiorników wodnych, powstałych w wyniku wypełniania wodą nieczynnych wyrobisk glin i iłów. Funkcjonują one jako tereny rekreacyjne oraz łowieckie. Największe z nich znajdują się w rejonie Ujazdu Górnego, Piekar i Pichorowic. Na terenie gminy brak terenów bezodpływowych.

W I okresie planistycznym gmina Udanin nie była **zagrożona powodziowo**. Na obszarze gminy występują jednak **tereny okresowo podmokłe**, położone najczęściej wzdłuż cieków naturalnych lub rowów oraz w naturalnych obniżeniach terenu, które znacznie utrudniają prace polowe. Powodem ich powstawania jest zróżnicowane ukształtowanie powierzchni, płytko zalegające wody gruntowe jak również zły stan techniczny cieków naturalnych, rowów i sieci drenarskich (najczęściej zniszczone zbyt głęboką orką lub rozwojem osadnictwa) lub całkowity ich brak. Powierzchnia terenów podmokłych zajmuje ok. 13,53 ha, z czego najwięcej jest ich w obrębach: Jarosław i Jarostów.

W II okresie planistycznym na podstawie aktualnie obowiązujących map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP), podanych do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie ich w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska w dniu 22 października 2020 r. (art. 171 ust.5 ustawy Prawo wodne) ustalono że teren objęty studium znajduje się częściowo w zasięgu zalewu wodą o prawdopodobieństwie przewyższenia 10%,1% i 0,2 % .

Status terenów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem, obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębnie w tym zakazy określone w ustawie Prawo wodne są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary, między linią brzegu a wałem powodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa a art. 224, stanowiące działki ewidencyjne.

Stosownie do postanowień art. 166 ust. 2 pkt 4) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz.U z 2020 r. poz. 310 z późn. zmianami) uzgodnienia z Wodami Polskimi wymaga studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego gminy w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

²⁵ Plan urządzeniowo - rolny gminy Udanin, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, Wrocław 2011.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują na rzece Cicha Woda ma odcinku od Trudnej do Jarosławca oraz na odcinku od Jarosławca do Czerńca w obrębach Karnice i Ujazd Dolny. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują łąki i pastwiska oraz tereny częściowo zadrzewione. Głębokość zalewu wynosi od 0-0,5 m oraz od 0,5 do 2,0 m.

1.3. Klimat

Klimat gminy Udanin, podobnie jak całego województwa dolnośląskiego, to klimat umiarkowany o cechach oceanicznych, który charakteryzuje się łagodnymi zimami i niezbyt upalnymi latami. Obszar gminy położony jest w śląsko-wielkopolskim regionie klimatycznym²⁶, znajdującym się pod wpływem oceanicznych mas powietrza oraz górskiego klimatu Sudetów i Przedgórze Sudeckiego, kształtujących miejscowe cechy klimatu na tym terenie. Według podziału rolniczo-klimatycznego Polski, gmina należy do dzielnicy wrocławskiej²⁷, jednej z najcieplejszych w Polsce, pod wpływem tzw. efektu fenowego, spowodowanego sąsiedztwem bariery górskiej, a średnia temperatura w roku wynosi tu od 8,0 do 8,7°C. Średni opad roczny waha się natomiast w granicach 550-650 mm. Długość okresu wegetacyjnego wynosi średnio 220-230 dni dla prognozy termicznej 5,0°C i jest najdłuższy w Polsce. Występują tu wiatry przeważnie z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego, a najmniejszym udziałem charakteryzują się wiatry północne. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 - 3,5 m/s.

Charakterystyka warunków klimatycznych na terenie gminy Udanin, według danych ze stacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) Wrocław-Starachowice:

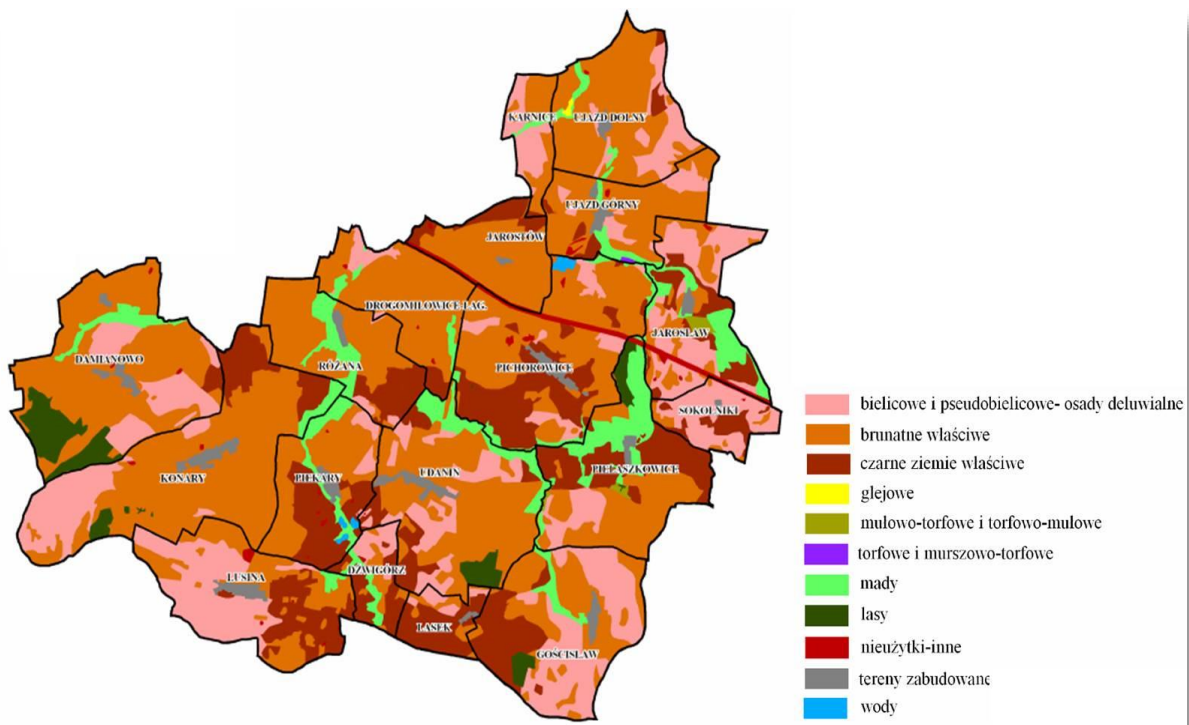
- temperatura:
 - średnia temperatura roczna: 8,0 - 8,5 °C,
 - średnia ilość dni gorących (powyżej 25 °C): 35,
 - średnia ilość dni z przymrozkami: 110,
 - średnia ilość dni mroźnych: 30,
 - średnia ilość dni bardzo mroźnych (do - 10 °C): 1 – 2,
- opady:
 - średnia roczna suma opadów: 560 – 620 mm, w tym:
 - suma półrocza ciepłego (maj – październik): 380 - 410 mm,
 - suma półrocza chłodnego (listopad – kwiecień): 170 - 220 mm,
 - maksymalne opady przypadają na miesiąc lipiec lub sierpień,
- pokrywa śnieżna:
 - pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez około 50 dni,
 - zanika przeciętnie pod koniec marca,
 - średnia grubość pokrywy śnieżnej dochodzi do 10 cm;
- wiatry:
 - przeważa kierunek wiatru zachodniego (17-20%), drugorzędne znaczenie ma kierunek południowo-zachodni (16-20%),
 - średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0-3,5 m/s,
 - frekwencja ciszy atmosferycznych wynosi średnio 5-10%,
- okres wegetacyjny trwa ponad 220 - 230 dni i jest najdłuższy w Polsce, początek robót polnych przypada na drugą lub trzecią dekadę marca.

²⁶ W. Okołowicz.

²⁷ R. Gumiński.

1.4. Gleby

Obszar gminy Udanin położony jest w strefie najżyźniejszych gruntów ornyc na Dolnym Śląsku. Gleby na terenie gminy są urodzajne, od I do IV klasy bonitacyjnej. Niemal na całym obszarze gminy gleby zostały uznane za chronione. Największy udział procentowy mają grunty III klasy, które stanowią gleby bielcowe wytworzone z utworów lessowatych, gleby brunatne oraz czarne ziemie. W dolinach cieków występują użytki zielone wykształcone na madach. **Typy gleb.** Największą powierzchnię na terenie gminy zajmują gleby brunatne, o odczynie obojętnym lub lekko kwaśnym, dominujące głównie w obrębach: Damianowo, Konary, Pichorowice, Udanin oraz Ujazd Dolny. Znaczą powierzchnię obejmują również gleby bielcowe, występujące głównie w południowo-zachodniej i południowej części gminy. Czarne ziemie wykształciły się w południowej, środkowej i wschodniej części gminy, głównie w obrębach: Gościśław, Lasek, Lusina, Pichorowice, Piekary, Pielaszkowice i Różana. Mady występują wzdłuż cieków naturalnych, w obrębach: Damianowo wzdłuż potoku Jania, Drogomiłowice-Łągiewniki, Dźwigórz, Jarosław wzdłuż potoku Jarosławiec, Karnice, Piekary, Pielaszkowice wzdłuż Potoku Pielaszkowickiego, Różana oraz Ujazd Dolny wzdłuż Cichej Wody. Pozostałe typy gleb, takich jak mułowo-torfowe i torfowo-mułowe, glejowe oraz torfowe i murszowo-torfowe zajmują niewielkie powierzchnie na terenie gminy.

Mapa Nr 10. Typy gleb na terenie gminy Udanin

Źródło: Plan urządzeniowo - rolny gminy Udanin, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, Wrocław 2011.

Klasy bonitacyjne gleb. Na terenie gminy przeważają gleby orne dobrej (klasa IIIa) i średnio dobrej (klasa III b) klasy bonitacyjnej, które zajmują 69,1% (6 277,88 ha) całkowitej powierzchni gruntów ornyc. Gleby orne najlepsze (klasa I) stanowią 0,3% (24,04 ha) gruntów ornyc i występują w obrębach: Konary, Pichorowice i Pielaszkowice. Pozostałe klasy zajmują odpowiednio: gleby orne bardzo dobre (klasa II) 16,9% (1 531,97 ha) gruntów ornyc, gleby orne średniej jakości, lepsze (klasa IVa) 9,5% (861,48 ha), gleby orne średniej jakości, gorsze (klasa IVb) 3% (268,42 ha). Grunty orne najniższych klas (V i VI) zajmują łącznie 1,3 % (120,56 ha). Dużym problemem występującym w gminie jest zakwaszenie gleb. Na terenie gminy dominują użytki rolne o odczynie kwaśnym (pH <6,5), stanowiące 85% wszystkich użytków rolnych, z czego 18% to gleby silnie kwaśne (pH <4,5), a 35 % kwaśne (pH = 4,6-5,5). W gleboznawczej klasyfikacji użytków zielonych największą powierzchnię

zajmują użytki zielone klasy III – 54% (284,05 ha), II – 29,3% (154,08 ha) oraz klasy IV – 14,7% (77,20 ha). Klasa I występuje tylko w Pielaszkowicach, gdzie zajmuje 6,2% (2,67 ha użytków zielonych). Klasy najstarsze (V i VI) zajmują w gminie 1,5% użytków zielonych.

Wskaźnik bonitacji gleb dla całej gminy wg IUNG w Puławach wynosi 76,9 pkt/ha w skali 100-punktowej. W poszczególnych obrębach kształtuje się na poziomie od 68,0 pkt/ha w obrębie Piekary do 82,4 pkt/ha w obrębie Gościśław. Najniższy wskaźniki bonitacji występuje się obrębach: Piekary (68,0 pkt/ha), Ujazd Dolny (70,0 pkt/ha) oraz Jarosław (70,2 pkt/ha). Gleby bardzo dobrej jakości, wskaźnik bonitacji powyżej 80 pkt/ha, występują w obrębach: Drogomiłowice-Łagiewniki (81,0 pkt/ha), Lasek (81,4 pkt/ha), Lusina (81,6 pkt/ha), Udanin (81,7 pkt/ha) i Gościśław (82,4 pkt/ha).

Kompleksy rolniczej przydatności gleb. Kompleks pszenno-budowlany bardzo dobry, obejmujący najlepsze gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych i agroklimatycznych, z głębokim poziomem próchnicznym, zajmuje największe powierzchnie w zachodniej części gminy Udanin w obrębie Konary, w południowo-zachodniej części obrębu Lusina, w południowej części obrębu Udanin oraz w obrębie Gościśław.

Kompleks pszenno-budowlany dobry, tj. gleby nieco mniej urodzajne niż w kompleksie pszenno-budowlany bardzo dobry, zwęższe i cięższe do uprawy, wykazujące okresowo nieodpowiednie stosunki powietrzno-wodne oraz niedobory lub nadmiar wilgoci, zajmuje największe powierzchnie gruntów ornych w gminie i dominuje w obrębach: Damianowo, Gościśław, Konary oraz Pichorowice.

Kompleks pszenno-budowlany wadliwy, który charakteryzują gleby średnio zwęższe i ciężkie, niezdolne do magazynowania większych ilości wody oraz stale lub okresowo za suche występują w każdym z obrębów na terenie gminy. Na większych obszarach kompleks ten występuje w obrębach: Damianowo, Jarosław, Konary, Pielaszkowice, Udanin i w Ujazd Dolny.

Kompleks żytni bardzo dobry, najlepszy wśród gleb lekkich, występuje na niewielkiej powierzchni jedynie w obrębach Jarosław i Ujazd Dolny.

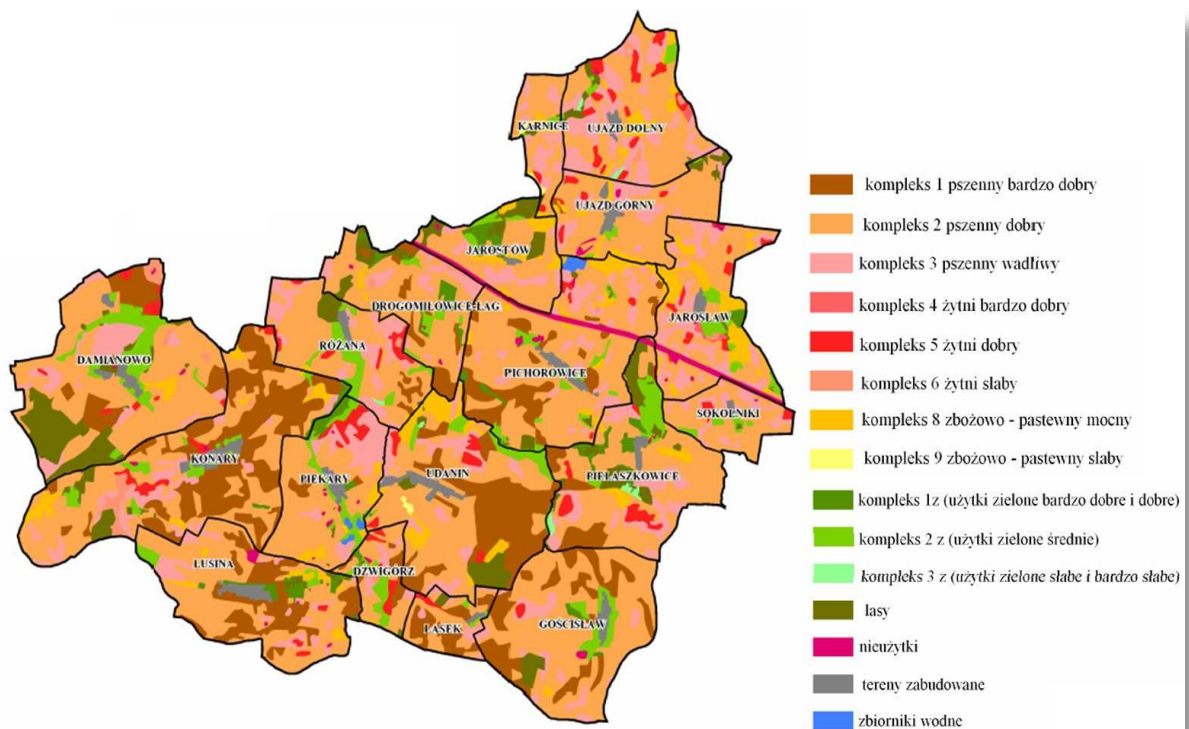
Kompleks żytni dobry, na który składają się gleby bardziej wrażliwe na suszę i mniej zasobne w składniki odżywcze niż w kompleksie żytnim bardzo dobrym, występuje wyspowo na terenie całej gminy (z wyjątkiem obrębów: Drogomiłowice, Łagiewniki i Jarosław), najliczniej w obrębach Pielaszkowice i Ujazd Dolny.

Kompleks żytni słaby, charakteryzujący się dużym uzależnieniem od ilości i rozkładu opadów, zbyt przepuszczalny i za suchy w długich okresach, a także ubogi w składniki pokarmowe, występuje na największej powierzchni w obrębach: Damianowo i Konary. Kompleks zbożowo-pastewny mocny, obejmujący gleby zasobne w składniki pokarmowe i potencjalnie żyzne, ale wadliwe na skutek nadmiernego uwilgotnienia²⁸, występuje na obszarze całej gminy (z wyjątkiem obrębów Lasek i Sokolniki), najliczniej w obrębach Jarosław i Udanin. Kompleks zbożowo-pastewny słaby, na który składają się gleby mineralne lekkie, charakterystyczne dla kompleksów żytnich okresowo i trwale nadmiernie uwilgoconych oraz gleby torfowe i murszowe, występuje na niewielkich powierzchniach jedynie w obrębach Karnice i Udanin.

Kompleks użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych, które stanowią łąki i pastwiska należące do I i II klasy bonitacyjnej, obejmuje największe powierzchnie w obrębie Jarosław. Kompleks użytków zielonych średnich, tworzony przez łąki i pastwiska III i IV klasy bonitacyjnej, występuje najliczniej na obszarze gminy spośród pozostałych kompleksów użytków zielonych, przede wszystkim wzdłuż cieków, głównie w obrębach: Damianowo wzdłuż cieku Jania, Różana wzdłuż cieku Cichej Wody, Pielaszkowice, Udanin i Piekary. Kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych, obejmujący użytki zielone V i VI klasy bonitacyjnej, występuje na niewielkich powierzchniach w obrębach: Damianowo, Pielaszkowice, Różana, Udanin oraz Ujazd Dolny.

²⁸ Po uregulowaniu stosunków wodnych gleby kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego mogą przejść do kompleksu pszenno-budowlanego dobrego.

Cały obszar gminy pokryty jest utworami pyłowymi lub pylastymi, dlatego też często jest narażony na rozcięcia erozyjne, spowodowane nawet małymi ciekami. Z uwagi na intensywne rolnicze użytkowanie, niewielkie powierzchnie lasów, obszar gminy zaliczany jest do **erozyjnie** zagrożonych. Największe zagrożenie erozją występuje w południowo-zachodniej części obrębu Konary, w północnej części obrębu Damianowo oraz w środkowej części obrębu Pielaszkowice, o łącznej powierzchni (około ok. 161,49 ha). Podwyższone zanieczyszczenie gleby kadmem notuje się w obrębach: Damianowo, Dźwigórz i Udanin, miedzią: wzdłuż rzeki Cicha Woda w obrębach Różana i Piekary oraz Damianowo.

Mapa Nr 11. Kompleksy przydatności rolniczej gleb na terenie gminy Udanin

Źródło: Plan urządzeniowo - rolny gminy Udanin, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, Wrocław 2011.

1.5. Zasoby naturalne

Złoża surowców naturalnych. Na obszarze gminy Udanin znajdują się udokumentowane nieeksploatowane zasoby złóż glin ogniotrwałych, węgla brunatnego i kruszyw naturalnych. Złoże kruszyw są eksploatowane w niewielkim stopniu przez lokalne firmy kamieniarskie i dostarczające materiałów budowlanych. Również złoże węgla brunatnego i innych surowców nie są eksploatowane. W złożu Lusina – Udanin Pole Południowe występują: węgiel brunatny, surowce ilaste ceramiki budowlanej, gliny ceramiczne kamionkowe oraz kruszywa naturalne. W złożu Lusina – Udanin Pole Północne jako towarzyszące glinom ogniotrwałym występują: węgiel brunatny, surowce ilaste ceramiki budowlanej, gliny ceramiczne kamionkowe oraz kruszywa naturalne. Natomiast w złożu Różana jako współkopaliny występują węgiel brunatny, kopaliny oraz kruszywa naturalne.

Tabela Nr 10. Wykaz złóż na terenie gminy Udanin stan na 2019 rok

Lp.	Kod	ID złoża	Nazwa złoża	Lokalizacja	Kopalina główna	Powierzchnia udokumentowanego złoża [ha]	Obszar górniczy	Stan zagospodarowania złoża
1.	KD	16181	Księżyce	Damianowo	kamienie drogowe i budowlane	14.445	Księżyce	złoże zagospodarowane
2.	GO	502	Lusina-Udanin pole Południowe	Lusina, Piekary, Udanin	gliny ogniotrwałe	168.917	brak	złoże rozpoznane szczegółowo
3.	GO	1300	Lusina-Udanin pole Północne	Lusina, Piekary, Udanin	gliny ogniotrwałe	34.586	brak	złoże rozpoznane szczegółowo
4.	WB	754	Pichorowice		węgle brunatne	–	brak	złoże o zasobach prognostycznych
5.	GO	4088	Pichorowice		gliny ogniotrwałe	–	brak	złoże o zasobach prognostycznych
6.	KN	13857	Piekary	Piekary dz. nr 427	kruszywa naturalne	1.950	–	złoże rozpoznane szczegółowo
7.	GO	501	Różana	Różana	gliny ogniotrwałe	59.253	brak	złoże rozpoznane szczegółowo
8.	GO	3705	Ujazd Górny		gliny ogniotrwałe	–	brak	złoże o zasobach prognostycznych

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, System MIDAS, stan na 15.12.2019.

Dla złóż glin ogniotrwałych Lusina – Udanin Pole Północne i Południowe utworzony został teren górniczy o nazwie „Jarosów I”, o powierzchni 2 456,97 ha i obejmujący 22% całej powierzchni gminy (obręb: Dźwigórz, Lasek, Lusina, Piekary i Udanin). Rozpoczęcie eksploatacji tych złóż grozi wielkoobszarowym zniszczeniem środowiska naturalnego, co w konsekwencji może spowodować utratę użytków rolnych na obszarze o wybitnie korzystnych warunkach dla rolnictwa, obniżeniem poziomu wód gruntowych oraz przerwaniem lokalnego korytarza ekologicznego.

Zgodnie z Decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14.05. 1998 r. zmieniono koncesję nr 86/93 z dnia 20.05.1993 r. i udzielono koncesji Górniczo-Przetwórczym Zakładom Surowców Ogniotrwałych S.A w Jarosławie, obecnie „JARO S.A.” na wydobywanie glin ogniotrwałych wraz z kopalinami towarzyszącymi: węglem brunatnym i kruszywem naturalnym ze złoża „Rusko-Jarosów”, gm. Strzegom, woj. wałbrzyskie.

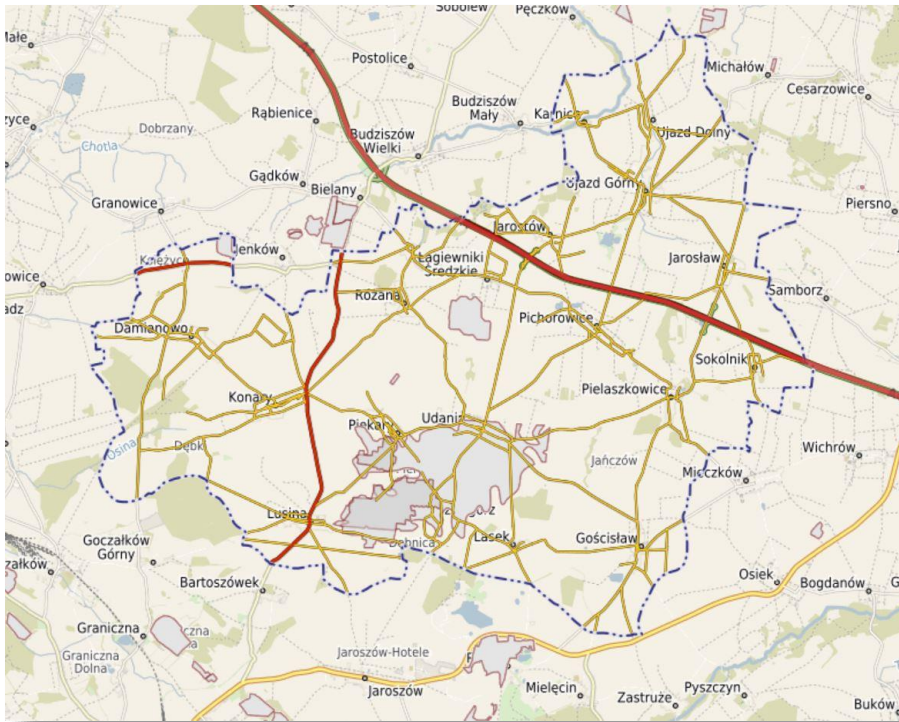
Zagospodarowanie terenów złóż Lusina – Udanin Pole Północne i Południowe musi uwzględniać warunki wydanej koncesji przy podjęciu ewentualnej przyszłej eksploatacji

Tabela Nr 11. Wykaz obszarów górniczych na terenie gminy Udanin stan na 2019 rok

Lp.	Nazwa przestrzeni	Typ	Nr w rejestrze	Status	Położenie	Złoże	Powierzchnia obszaru [m2]
1.	Księżyce	OG	10-1/5/380	aktualny	Damianowo, dz. 408/1	Księżyce	105 835,00
2.	Piekary	OG	10-1/5/430	aktualny	Piekary, dz. 427	Piekary	19 548,00
3.	Górny Ujazd	OG	4/8/7 WUG	zniesiony	Górny Ujazd	Ujazd Górny	1 854 891,00
4.	Jarosów I	OG	7/1/20	aktualny	Lusina, Piekary, Udanin, Dziwigórz	Rusko - Jarosów	23 843 788,00

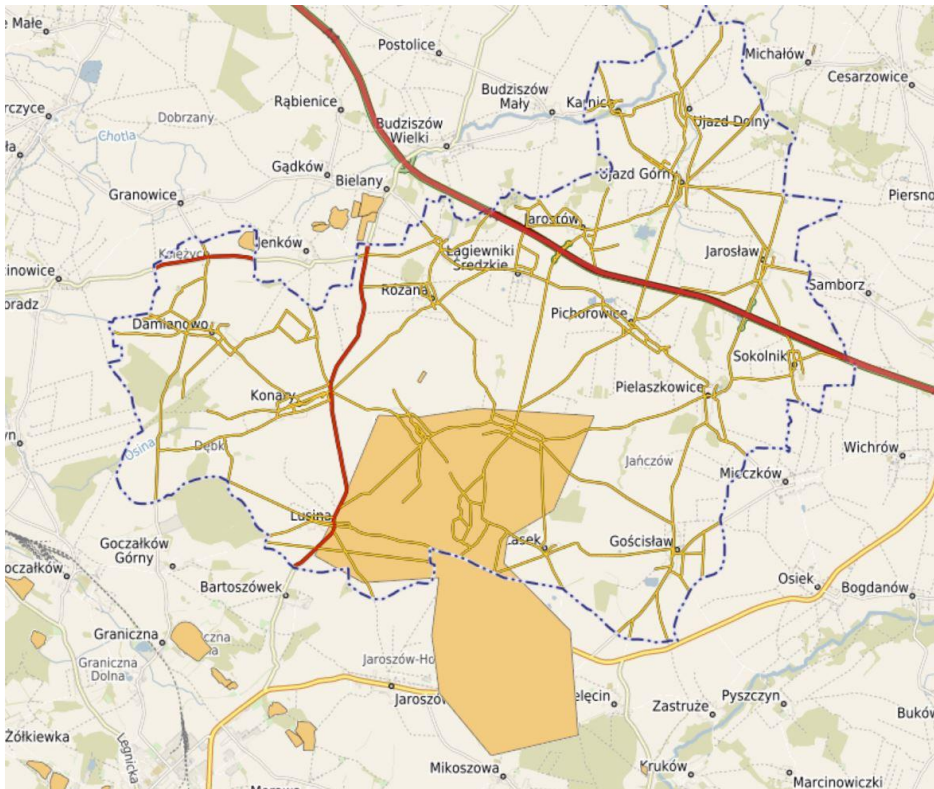
Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, System MIDAS, stan na 15.12.2019.

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

Mapa Nr 12. Mapa źróź gmina Udanin

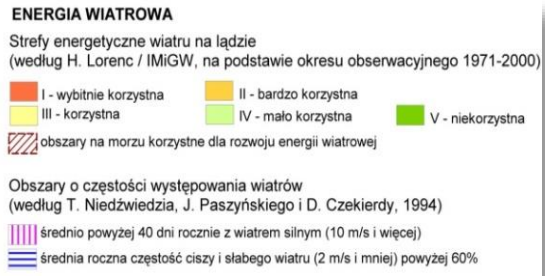
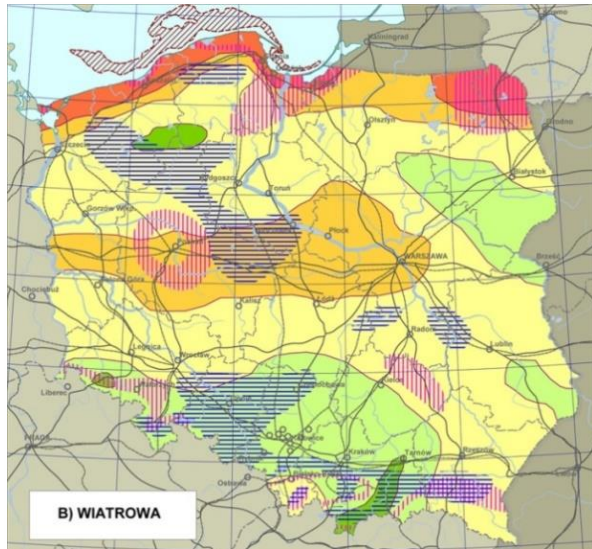
Źródło: System informacji przestrzennej Urzędu Gminy Udanin, <http://udanin.e-mapa.net/>, stan na 15.12.2019.

Mapa Nr 13. Mapa obszarów górniczych gmina Udanin

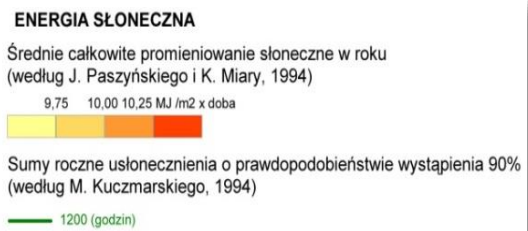
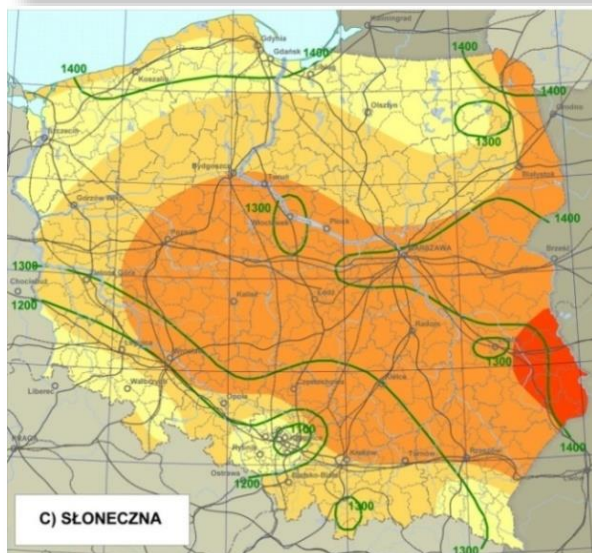
Źródło: System informacji przestrzennej Urzędu Gminy Udanin, <http://udanin.e-mapa.net/>, stan na 15.12.2019.

Zasoby energii wiatru. Na terenie gminy Udanin występują dogodne warunki do lokalizowania elektrowni wiatrowych. Przeprowadzone analizy wskazują na potencjalnie korzystne warunki pod względem zasobów energetycznych wiatru na dużych częściach Niziny Śląsko-Łużyckiej. Udział wiatrów o prędkościach pow. 4 m/s wynosi tam ok. 44% wszystkich wykonanych obserwacji.

Schemat Nr 1. Zasoby energii wiatru

Źródło: Krajowa Koncepcja Zagospodarowania Kraju 2030.

Schemat Nr 2. Zasoby energii słonecznej

Źródło: Krajowa Koncepcja Zagospodarowania Kraju 2030.

Zasoby energii słonecznej. Energia słoneczna powinna stanowić jedno z głównych alternatywnych źródeł energii. Szczególnie latem może być wykorzystywana do podgrzewania wody użytkowej, suszenia płodów rolnych, w tym np. biomasy wykorzystywanej do spalania. Preferowanym kierunkiem rozwoju energetyki słonecznej jest instalowanie indywidualnych kolektorów na domach mieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej należących do Gminy Udanin. Możliwe jest także wykorzystywanie ogniw fotowoltaicznych do zasilania znaków ostrzegawczych ustawionych na drogach przebiegających przez omawiany obszar, co dodatkowo poprawi bezpieczeństwo osób poruszających się tymi szlakami komunikacyjnymi.

Zasoby energii z biomasy. Gmina Udanin, ze względu na rolniczy charakter, dysponuje potencjałem wykorzystania energii z biomasy, w związku z czym istnieje możliwość rozwoju źródeł ciepła bazujących na tym paliwie (słoma, siano, drewno odpadowe).

1.6. Biotyczne elementy środowiska przyrodniczego

Flora. Zgodnie z geobotanicznym podziałem Śląska, obszar gminy Udanin należy głównie do prowincji Górskiej, podprowincji Hercyńsko-Sudeckiej, działu Sudeckiego, okręgu Przedgórze Sudeckie, podokręgu Strzegomskiego, a północno-wschodni fragment gminy należy do prowincji Niżowo-Wyżynnej, dział Bałtycki, poddział Pas Kotlin Podgórskich, kraina Kotliny Śląska, okręg Nizina Śląska, podokręg Równina Chojnowsko-Legnicko-Wrocławska.

Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione w gminie Udanin zajmują 4,9% ogólnej powierzchni gminy (543 ha), natomiast **lasy i grunty leśne** 465 ha, czyli jedynie 4,2% powierzchni gminy. Bardzo niska lesistość wynika z rolniczego charakteru gminy, a głównie z występowania gleb o bardzo dobrej jakości. W większości lasy skoncentrowane są w zachodniej części gminy, na terenach Wzgórz Strzegomskich. Największe kompleksy leśne występują w obrębach Damianowo (ok. 140 ha) i Pielaszkowice (ok. 75 ha). W poszczególnych obrębach wskaźnik lesistości jest bardzo zróżnicowany. Największy stopień lesistości występuje we wspomnianym powyżej obrębie Damianowo (13,9%) oraz w obrębach: Jarostów (11,7%) i Pielaszkowice (10,7%). W pozostałych obrębach udział lasów w ogólnej powierzchni obrębu nie przekracza 7%. Na terenie gminy występują ponadto grunty zadrzewione i zakrzewione, najczęściej wzdłuż dróg gruntowych, cieków i oczek wodnych. Czasami mają charakter rzędowych nasadzeń wzdłuż szlaków komunikacyjnych między miejscowościami (np. wzdłuż drogi Piekary – Udanin, Konary – Różana) i wzdłuż starych torów kolejowych. Pełnią one funkcję ochronną przed zanieczyszczeniami, natomiast te, które sąsiadują ze zbiornikami wodnymi, są środowiskiem życia dla roślin i zwierząt. Największa ich powierzchnia znajduje się w obrębach: Damianowo (ok. 14 ha), Ujazd Górny (ok. 12 ha) i Drogomiłowice-Łagiewniki (ok. 11 ha). W obrębach: Dźwigórz, Gościśław, Lasek, Lusina i Sokolniki brak jest takich terenów. Na terenie gminy, oprócz lasów i gruntów leśnych, a także łąk i pastwisk, występują również tereny zieleni urządzonej w postaci: parków, terenów zieleni osiedlowej, zieleńców i cmentarzy. Wśród obiektów cennych przyrodniczo należy również wymienić kilka stawów rekreacyjno-hodowlanych w obrębach: Lusina, Pichorowice, Piekary i Ujazd Górny.

Działalność rolnicza na terenie gminy przyczyniła się do zaniku trwałej szaty roślinnej i niskiego udziału zadrzewień i zakrzywień. Potencjalną roślinność naturalną na tym terenie stanowią: grąd środkowoeuropejski o odmianie śląsko-wielkopolskiej i formie niżowej (*Galio-Carpinetum*) oraz niżowy łąk wiązowo-dębowy (*Ficario-Ulmetum Chrysosplenietosum*). Zbiorowiska leśne stanowią głównie lasy mieszane świeże, zbudowane z dębów: szypułkowego (*Quercus robur*) i bezszypułkowego (*Quercus petraea*), lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*), grabu zwyczajnego (*Carpinus betulus*) oraz w mniejszej ilości świerka pospolitego (*Picea bies*). Dobrze rozwinięta warstwa krzewów składa się między innymi z głogu jednoszyjkowego (*Crataegus monogyna*) i dwuszyjkowego (*Crataegus laevigata*), śliwy tarniny (*Prunus spinosa*), trzmieliny zwyczajnej (*Euonymus europaeus*) i kilku gatunków róż (*Rosa Sp.*). W skład runa wchodzi przede wszystkim pszeniec gajowy (*Melampyrum nemorosum*), jarmianka większa (*Astrantia major*), przytulia leśna (*Galium sylvaticum*), kostrzewa różnolistna (*Festuca heterophylla*), kupkówka Aschersona (*Dactylis aschersoniana*) oraz gwiazdnica wielkokwiatowa (*Stellaria holostea*).³⁰ Występują tu niewielkie fragmenty borów świeżych z panującą w drzewostanie sosną zwyczajną (*Pinus sylvestris*). Bory świeże pojawiają się na ubogich i średnio żyznych glebach, o niskim poziomie wód gruntowych, gdzie sosna znajduje optymalne warunki do rozwoju. W drzewostanie występuje również brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), świerk pospolity (*Picea abies*) oraz jodła pospolita (*Abies alba*). Drzewa liściaste dorastają jedynie do warstwy podrostu. Są to dąb szypułkowy (*Quercus robur*), buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*), jarzębina (*Sorbus aucuparia*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*). W takich zbiorowiskach rosną między innymi borówka czarna (*Vaccinium myrtilloides*), borówka brusznica (*Vaccinium vitis-idaea*), wrzos pospolity (*Calluna vulgaris*) oraz trawy: śmiałek pogięty (*Deschampsia flexuosa*) i trzcinnik leśny (*Calamagrostis arundinacea*). Bujna jest także warstwa mchów. Łąki należą do rzędu *Arrhenatheretalia* (łąki świeże), czyli wysokodajnych użytków zielonych o bogatym składzie gatunkowym, który w wyniku intensywnego użytkowania może zubożeć. Obejmują

³⁰ J. M. Matuszkiewicz, Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGI PAN, Warszawa, 2008.

one fitocenozy o charakterze łąkowym i pastwiskowym i wykształcają się na siedliskach żyznych, średnio żyznych, zawsze nawożonych, na glebach mineralnych i organicznych. Składają się z takich gatunków jak: rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius*), stokłosa miękka (*Bromus hordeaceus*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), życica trwała (*Lolium perenne*), stokrotka pospolita (*Bellis perennis*), pępawa dwuletnia (*Crepis biennia*), mniszek pospolity (*Taraxacum officinale*), szczaw zwyczajny (*Rumex acetosa*), złocien właściwy (*Leucanthemum vulgare*), komonica zwyczajna (*Lotus corniculatus*), marchew zwyczajna (*Daucus carota*), ostrożeń warzywny (*Cirsium oleraceum*) i koniczyna łąkowa (*Trifolium pratense*) oraz koniczyna drobnogłówkowa (*Trifolium dubium*). Nad ciekami rozwijają się łąki okresowo wilgotne mezo- i eutroficzne z rzędu *Molinietalia*. Należą do nich fitocenozy o charakterze antropogenicznym, zastępcze dla zbiorowisk łągowych, czyli to zazwyczaj mało wydajne użytki zielone, sporadycznie pastwiska, występujące na siedliskach żyznych, średnio żyznych i organicznych.³¹ Z traw występują tu między innymi: trzęślica modra (*Molinia caerulea*), śmiałek darniowy (*Deschampsia caespitosa*), a oprócz tego dzięgiel leśny (*Angelica sylvestris*), dwa gatunki sitów – ściśniony (*Juncus compressus*) i rozpięzchły (*Juncus effusus*), ostrożeń – warzywny (*Cirsium oleraceum*), łąkowy (*Cirsium rivulare*), siwy (*Cirsium canum*) i błotny (*Cirsium palustre*), wiązówka błotna (*Filipendula ulmaria*), firletka poszarpana (*Lychnis flos-cuculi*) oraz komonica błotna (*Lotus uliginosus*). Na polach najczęściej spotykanymi gatunkami są: przytulica czepna (*Galium aparine*), gwiazdnica pospolita (*Stellaria media*), maruna bezwonna (*Tripleurospermum inodorum*), komosa biała (*Chenopodium album*), przetacznik perski (*Veronica perlica*) i chwastnica jednostronna (*Echinochloa crus-galli*).

Fauna. Obszar gminy jest również siedliskiem zwierząt związanych z ekosystemem leśnym, rolniczym oraz wodnym. Ze względu na prowadzoną działalność rolniczą, i wynikające z niej znaczne przekształcenia środowiska naturalnego w postaci zaniku trwałej szaty roślinnej i niskiego udziału zadrzewień i zakrzywień, środowisko faunistyczne na terenie gminy jest bardzo ubogie. Nieliczne występują takie gatunki **ssaków** jak: sarny (*Capreolus capreolus*), zające (*Lepus europaeus*), krety (*Talpa europaea*), jeże (*Erinaceus sp.*), lisy (*Vulpes vulpes*) i wiewiórki (*Sciurus vulgaris*). Odnotowano tu występowanie 7 gatunków **płazów i gadów** tj.: ropuchę szarą (*Bufo bufo*), żabę trawną (*Rana temporaria*), żabę wodną (*Rana esculenta*), żabę moczarową (*Rana arvalis*), jaszczurkę zwinkę (*Lacerta agilis*), padalca (*Anguis fragilis*) i zaskrońca (*Natrix natrix*). Nie stwierdzono żadnego gatunku bezkręgowca podlegającego ścisłej ochronie gatunkowej, znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt lub jest wymieniony w II Załączniku Dyrektywy Rady 92/43/EWG³².

Podczas monitoringu ornitologicznego³³, przeprowadzonego w okresie 12.2008-11.2009, na terenie gminy stwierdzono występowanie 22 298 osobników należących do 96 gatunków³⁴, w tym największa

³¹ C. Wysocki, P. Sikorski, Fitosocjologia stosowana w ochronie i kształtowaniu krajobrazu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, 2009.

³² Raport o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu elektrowni wiatrowych „Udanin II” wraz z infrastrukturą towarzyszącą o łącznej mocy maksymalnej 9 MW, EMPEKO, Poznań, maj 2013 r.

³³ Raport o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu elektrowni wiatrowych „Udanin II” wraz z infrastrukturą towarzyszącą o łącznej mocy maksymalnej 9 MW, EMPEKO, Poznań, maj 2013 r.

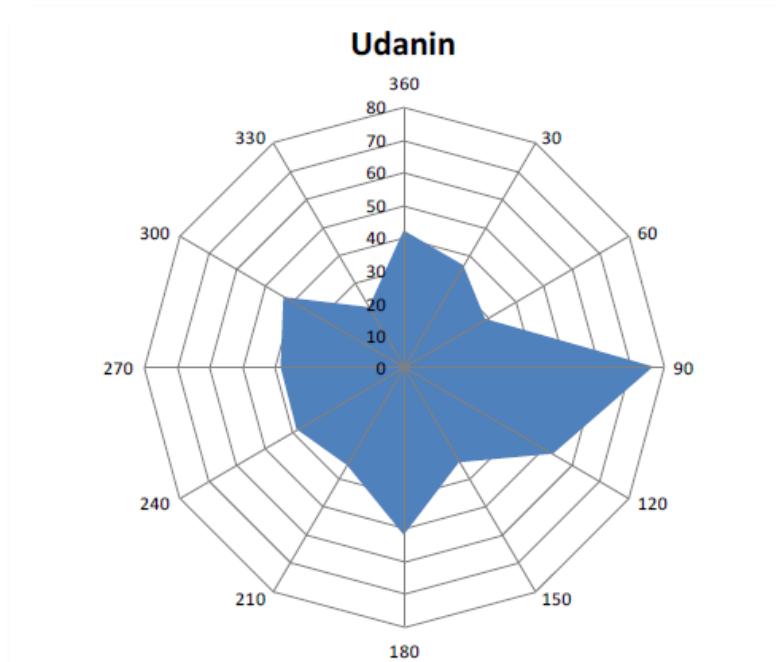
³⁴ Podczas inwentaryzacji przeprowadzonej w okresie 12.2008-11.2009 na terenie gminy zinwentaryzowano następujące gatunki ptaków: jastrząb (*Accipiter gentilis*); krogulec (*Accipiter nisus*); trzciniaak (*Acrocephalus arundinaceus*); tozówka (*Acrocephalus palustris*); trzcinniczek (*Acrocephalus scirpaceus*); raniuszek (*Aegithalos caudatus*); skowronek (*Alauda arvensis*); krzyżówka (*Anas platyrhynchos*); gęś białoczelna (*Anser albifrons*); gęś zbożowa (*Anser fabalis*); świergotek (*Anthus sp.*); jerzyk (*Apus apus*); czapla siwa (*Ardea cinerea*); uszatka (*Asio otus*); jemioluska (*Bombus garrulus*); myszołów (*Buteo buteo*); myszołów wtochaty (*Buteo lagopus*); makolągwa (*Carduelis cannabina*); szczygieł (*Carduelis carduelis*); dzwonek (*Carduelis chloris*); pęczacz ogrodowy (*Certhia brachydactyla*); bocian biały (*Ciconia ciconia*); błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*); błotniak zbożowy (*Circus cyaneus*); błotniak łąkowy (*Circus pygargus*); grubodziób (*Coccothraustes coccothraustes*); grzywacz (*Columba palumbus*); wrona (*Corvus cornix*); kruk (*Corvus corax*); gawron (*Corvus frugilegus*); kawka (*Corvus monedula*); przepiórka (*Coturnix coturnix*); kukułka (*Cuculus canorus*); modraszka (*Cyanistes caeruleus*); łabędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*); łabędź niemy (*Cygnus olor*); dzięcioł duży (*Dendrocopos major*); dzięciołek (*Dendrocopos minor*); dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*); czapla biała (*Ergetta alba*); potrzuszcz (*Emberiza kalandra*); trznadel (*Emberiza citrinella*); ortolan (*Emberiza hortulana*); potrzos (*Emberiza schoeniculus*); rudzik (*Erithacus rubecula*); kobuz (*Falco subbuteo*); pustułka (*Falco tinnunculus*); muchołówka żałobna (*Ficedula hypoleuca*); zięba (*Fringilla coelebs*); łyska (*Fulica atra*); sójka (*Garrulus glandarius*); żuraw (*Grus grus*); zaganiacz (*Hippoboscus icterina*); dymówka (*Hirundo ustica*); krętogłów (*Jynx torquilla*); gaśiorek (*Lanius collurio*); srokosz (*Lanius excubitor*); mewa szczytowa (*Larus argentatus*); mewa pospolita (*Larus canus*); śmieszka (*Larus ridibundus*); mewa nieoznaczona (*Larus sp.*); świerszczak (*Locustella naevia*);

ich liczba notowana była w okresie jesieni. Na terenie gminy stwierdzono regularnie występowanie m.in. takich gatunki **ptaków** jak: skowronek (*Alauda arvensis*), pliszka żółta (*Motacilla flava*), potrzyszcz (*Emberiza kalandra*), pokląskwa (*Saxicola rubetra*), przepiórka (*Coturnix coturnix*) i czajka (*Vanellus vanellus*). Pola stanowią miejsce żerowania i przelotu m.in. takich gatunków jak: gęś zbożowa (*Anser fabalis*), gęś białoczelna (*Anser albifrons*). Żerują i gniazdują tu: myszołów (*Buteo buteo*), dzwonec (*Carduelis chloris*), sierpówka (*Streptopelia decaocto*), trznadel (*Emberiza citrinella*), makolągwa (*Carduelis cannabina*). W enklawach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych odnotowano występowanie m.in. 3 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej: gąsiorka (*Lanius collurio*), jarzębki (*Sylvia nisoria*), ortolana (*Emberiza hortulana*) oraz łozówki (*Acrocephalus palustris*), trzciniaka (*Acrocephalus Arundinaceus*), cierniówki (*Sylvia communis*), piecuszka (*Phylloscopus trochilus*), makolągwy (*Carduelis cannabina*), bażanta (*Phasianus colchicus*), kuropatwy (*Perdix perdix*), dzwońca (*Carduelis chlorus*), świerszczaka (*Locustella naevia*), dzięcioła dużego (*Dendrocopos major*), kosa (*Turdus merula*), modraszki (*Cyanistes caeruleus*), pełzaczka leśnego (*Certhia familiaris*), kowalika (*Sitta europea*), jastrzębia (*Accipiter gentili*), krogulca (*Accipiter nisus*), dzięcioła czarnego (*Dryocopus martius*), kruka (*Corvus corax*), kobuza (*Falco subbuteo*), śmieszki (*Larus ridibundus*), pustułki (*Falco tinnunculus*), szczygła (*Carduelis carduelis*), sójki (*Garrulus glandarius*), szpaka (*Sturnus vulgaris*) i myszołowa (*Buteo buteo*). Natomiast na terenach osadniczych występują również: bocian biały (*Ciconia ciconia*), grzywacz (*Columba palumbus*), wróbel mazurek (*Passer montanus*) i sroka (*Pica pica*). Najliczniej notowanymi ptakami były szpaki (9 250 os.), gęsi (5 104 os.), mewy (1 445 os.), czajki (973 os.), trznadle (760 os.) i kwiczoły (509 os.). Przez obszar gminy Udanin przebiegają trasy: dość intensywnej jesiennej wędrówki mew (listopad), przemieszczeń gęsi (wiosna: III. dekada lutego – II. dekada marca, jesień: październik-grudzień) i umiarkowanie intensywnych przemieszczeń czajek (wiosna: III. dekada lutego – II. dekada marca, jesień: ostatnia pentada października–listopad). Odnotowano bardzo liczne występowanie szpaka w trakcie koczowań połęgowych i wędrówki jesiennej (lipiec–październik), a najwyższą liczebność osiągnął w pierwszej dekadzie września. Część takich gatunków jak: szpak (5 365 os.), czajka (425 os.), mewa (304 os.) i gęsi (357 os.) zatrzymywała się w trakcie przemieszczeń na terenie gminy na żer, jednak ich żerujące stada były stosunkowo nieduże. Największymi obserwowanymi stadami były stada szpaków (do 2 000 szt.), mew (do 500 szt.), gęsi (do 250 szt.), czajek (do 200 szt.), skowronków, trznadli, potrzyszcz i mazurków (do 150 szt.), kwiczołów (do 125 szt.), gawronów (do 110 szt.), krzyżówek i makolągwy (do 100 szt.). Inne ptaki obserwowane były w niewielkich stadach, parach lub pojedynczo.

Pod względem wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki, 89% z 1 629 obserwacji dotyczyła pułapu poniżej 50 m n.p.t., 11% (176 obserwacji) dotyczyło ptaków poruszających się w przedziale pracy śmigła (50-150 m n.p.t.), a powyżej tej strefy stwierdzono tylko jedną obserwację (2 myszołowy). Obserwacje w strefie przewidywanej pracy śmigła rozmieszczone były dość równomiernie na monitorowanym obszarze. W strefie przewidywanej pracy śmigła (50-150 m n.p.t.) odnotowano 59 obserwacji gęsi (3 883 osobniki, co stanowiło 76% obserwowanych osobników tego gatunku), 55 obserwacji myszołowów (91 osobników, 27% obserwowanych osobników tego gatunku), 19 obserwacji mew (1 235 osobników, 86% obserwowanych osobników tego gatunku), 7 obserwacji czajek (282 osobniki, 29% obserwowanych osobników tego gatunku), 5 obserwacji pustułki (6 osobników, 24% obserwowanych osobników tego gatunku), 4 obserwacje bocianów białych (6 osobników, 43% obserwowanych osobników tego gatunku) i czapli siwych (4 osobniki, 40%

słowik rdzawy (*Luscinia megarhynchos*); pliszka siwa (*Motacilla alba*); pliszka żółta (*Motacilla flava*); wilga (*Oriolus oriolus*); bogatka (*Parus major*); wróbel (*Passer domesticus*); mazurek (*Passer montanus*); kuropatwa (*Perdix perdix*); kormoran (*Phalacrocorax carbo*); bażant (*Phasianus colchicus*); kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*); pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*); pierwiosnek (*Phylloscopus collybita*); piecuszek *hyloscopus trochilus*); sroka (*Pica pica*); dzięcioł zielony (*Picus viridis*); sikora uboga (*Pocile palustris*); pokrzywnica (*Prunella modularis*); remiz (*Remiz pendulinus*); pokląskwa (*Saxicola rubetra*); kłaskawka (*Saxicola rubicola*); kulczyk (*Serinus serinus*); kowalik (*Sitta europaea*); sierpówka (*Streptopelia decaocto*); turkawka (*Streptopelia turtur*); szpak (*Sturnus vulgaris*); kapturka (*Sylvia atricapilla*); cierniówka (*Sylvia communis*); piegża (*Sylvia curruca*); łęczak (*Tringa glareola*); samotnik (*Tringa ochropus*); strzyżyk (*Troglodytes troglodytes*); kos (*Turdus merula*); śpiewak (*Turdus philomelos*); kwiczoł (*Turdus pilaris*); czajka (*Vanellus vanellus*). Źródło: Raport o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu elektrowni wiatrowych „Udanin” o łącznej mocy do 75 MW w gminie Udanin wraz z infrastrukturą towarzyszącą, Poznań, 2010.

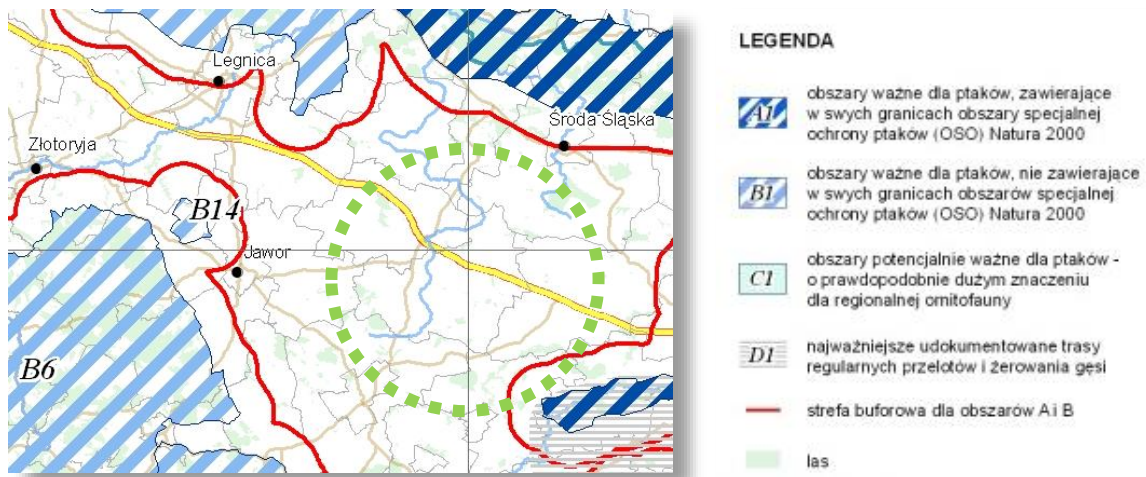
obserwowanych osobników tego gatunku), 3 obserwacje szpaków (1 170 osobników, 13% obserwowanych osobników tego gatunku), gawronów (129 osobników, 30% obserwowanych osobników tego gatunku), grzywaczy (98 osobników, 48% obserwowanych osobników tego gatunku), kruków (4 osobniki, 5% obserwowanych osobników tego gatunku), 2 obserwacje kwiczołów (74 osobniki, 15% obserwowanych osobników tego gatunku), skowronków (21 osobników, 5% obserwowanych osobników tego gatunku) i pojedynczych krzyżówek oraz pojedyncze obserwacje żurawi (7 osobników), kormoranów (4 osobniki), kawek (2 osobniki), czapli białej i jastrzębia. Analiza kierunków przemieszczania się ptaków na badanej powierzchni wskazywała na przemieszczanie się ptaków głównie w kierunku wschodnim (270-300°), co związane jest w pewnej mierze z dominującym kierunkiem wiosennych wędrówek ptaków. Kierunki wschodnie (30-120°) dominowały zimą i wiosną, co odpowiada przemieszczaniu się ptaków na lęgowiska (pod koniec okresu zimowego – w ostatniej pentadzie lutego – rozpoczął się przelot wiosenny gęsi, który istotnie wpłynął na zimowe wyniki). Latem i jesienią nie wykazano wyraźnie dominujących kierunków przemieszczeń ptaków.³⁵

Schemat Nr 3. Liczba obserwacji w zależności od kierunku w całym okresie badań (12.2008-11.2009)

Z lęgowych gatunków ptaków rzadkich i średniolicznych odnotowano występowanie: myszołowa (zdecydowanie najczęściej obserwowany drapieżnik), pustułę, błotniaka stawowego, błotniaka łąkowego, jastrzębia, krogulca, myszołowa włochatego i błotniaka zbożowego. Pięć pierwszych ww. gatunków jest tu gatunkami lęgowymi, krogulec zalatuje na żer, a dwa ostatnie gatunki spędzają tutaj zimę. Obserwacje myszołowa (9 par lęgowych), pustułki (1 para lęgowa) i błotniaka stawowego (2 pary lęgowe) rozmieszczone były dość równomiernie na całym badanym obszarze. Występowanie jastrzębia (1 para lęgowa) odnotowano na południe od drogi Konary-Piekary, krogulca głównie w sąsiedztwie wsi Piekary. Spośród ptaków ściśle związanych ze środowiskami wodno-błotnymi (poza szponiastymi) stwierdzono gęsi, mewy, krzyżówkę, żurawia, czapłę siwą, kormorana, łabędzie, łączaka, samotnika, łyskę, trzciniaaka, trzcinniczka i remiza. Krzyżówka i cztery ostatnie gatunki gniazdowały głównie w dolinie Cichej Wody (przede wszystkim na zbiornikach położonych na południe od Piekar) i na zbiorniku wodnym położonym na północ od Lusiny (przy drodze do Konarów). We wsi Damianowo stwierdzono również jedno gniazdo bociana białego.

³⁵ Raport o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu elektrowni wiatrowych „Udanin II” wraz z infrastrukturą towar zyszącą o łącznej mocy maksymalnej 9 MW, EMPEKO, Poznań, maj 2013 r.

Schemat Nr 4. Obszary o znaczeniu regionalnym ważne dla ochrony ornitofauny

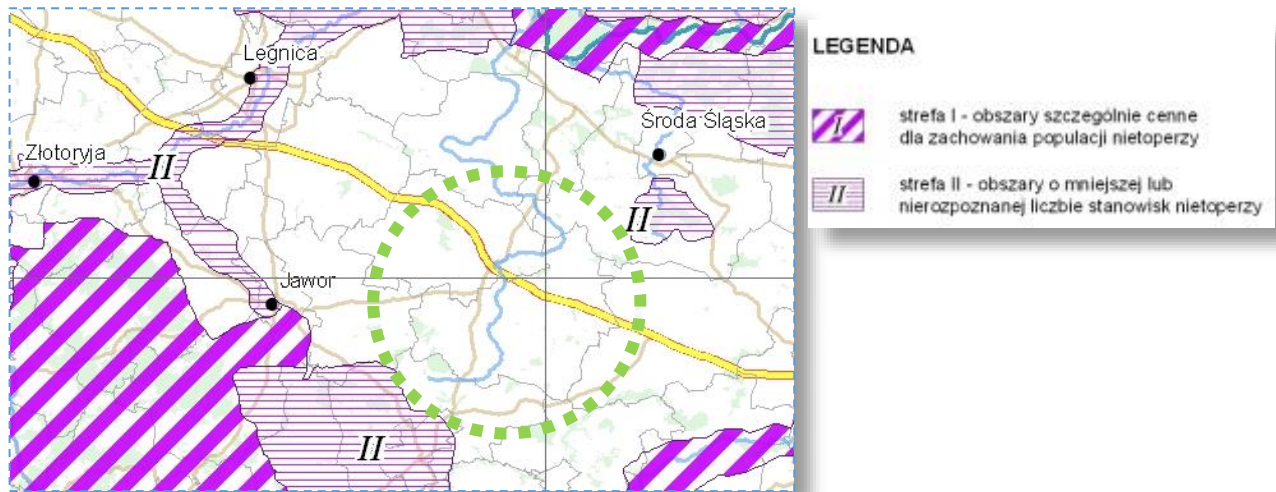
Źródło: opracowanie na podstawie Aktualizacja studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne, Wrocław 2011.

W większych fragmentach lasów, zadrzewieniach i zalanych wodą wyrobiskach stwierdzono występowanie oraz potencjalne występowanie m.in. takich gatunków **nietoperzy** jak: nocek duży (*Myotis myotis*), nocek rudy (*Myotis daubentonii*), mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), mroczek posrebrzany (*Vespertilis murianus*), mopek (*Barbastella barbastellus*), karlik większy (*Pipistrellus nathusii*), karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*), karlik drobny (*Pipistrellus pygmaeus*), borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), borowiaczek (*Nyctalus leisleri*), gacek brunatny (*Plecotus auritus*), gacek szary (*Plecotus austriacus*), w tym nocek duży i mopek wpisane są do II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej.

Regularnie rejestrowano 3 gatunki nietoperzy: nocek rudy, karlik malutki i borowiec wielki, należące do stosunkowo licznych w Polsce, które przystosowały się do życia w mozaice środowisk, jaką tworzy rolnictwo małopolskie. W wyniku inwentaryzacji została zlokalizowana jedna kolonia rozrodcza karlików malutkich (min. kilkanaście osobników) w dziupli drzewa rosnącego na skraju parku w Damianowie (na przeciwko budynku nr 37) i jedno schronienie dzienne nocy rudy w lesie na zachód od Konar. Średnia roczna aktywność nietoperzy wyliczona na podstawie wyników z punktów nasłuchowych wynosiła 1,5 kontaktów/godz. I mieściła się w przedziale aktywności niskiej wyznaczonej dla obszaru Niemiec (Dürr 2007a). Największą aktywność nietoperzy notowano w okresie migracji. Wyjątek stanowił fragment w okolicach Damianowa, gdzie równie dużą liczbę kontaktów rejestrowano w okresie rozrodu. W każdym z okresów dominował borowiec wielki. W okresie 1-31 VIII w punkcie nasłuchowym Konary i Lusina aktywność znacznie przekroczyła 1,5 kontaktów/n godz. kontroli, czyli średnią dla całego sezonu wyliczoną na podstawie danych z punktów nasłuchowych na terenie planowanej wówczas farmy wiatrowej „Udanin” i „Udanin II”. W okresie rozrodczym wskaźnik aktywności przekroczył średnią dla obszaru jedynie w okolicy Damianowa. Natomiast jesienią (wrzesień-październik) aktywność nietoperzy na żadnym z punktów nie przekroczyła średniej rocznej dla obszaru. Jedynie w okolicy Konar o tej porze roku wskaźnik aktywności był nieznacznie niższy od 1,3 kontaktów/n godz. kontroli.

Prawnej ochronie podlegają niektóre gatunki roślin i zwierząt na terenie gminy Udanin, do tej pory nie była jednak przeprowadzona żadna inwentaryzacja, która mogłaby stwierdzić jednoznacznie ich występowanie, poza wyżej wymienionymi. Na terenie gminy Udanin nie zostały ustanowione obszarowe formy ochrony przyrody wskazane w Ustawie o ochronie przyrody w postaci: rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu oraz użytków ekologicznych. W najbliższym sąsiedztwie gminy brak również obszarów należących do sieci Natura 2000. Nie występują tu również obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną w oparciu o przepisy o ochronie przyrody. Ochroną w postaci **pomników przyrody** ożywionej objęto 7 pojedynczych drzew,

wśród których dominuje platan klonolistny. Obecnie na terenie gminy nie planuje się żadnych innych form ochrony przyrody.

Schemat Nr 5. Główne obszary występowania nietoperzy.

Źródło: opracowanie na podstawie „Aktualizacja studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim”, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne, Wrocław 2011

Tabela Nr 12. Rejestr pomników przyrody na terenie gminy Udanin stan na 2019 rok

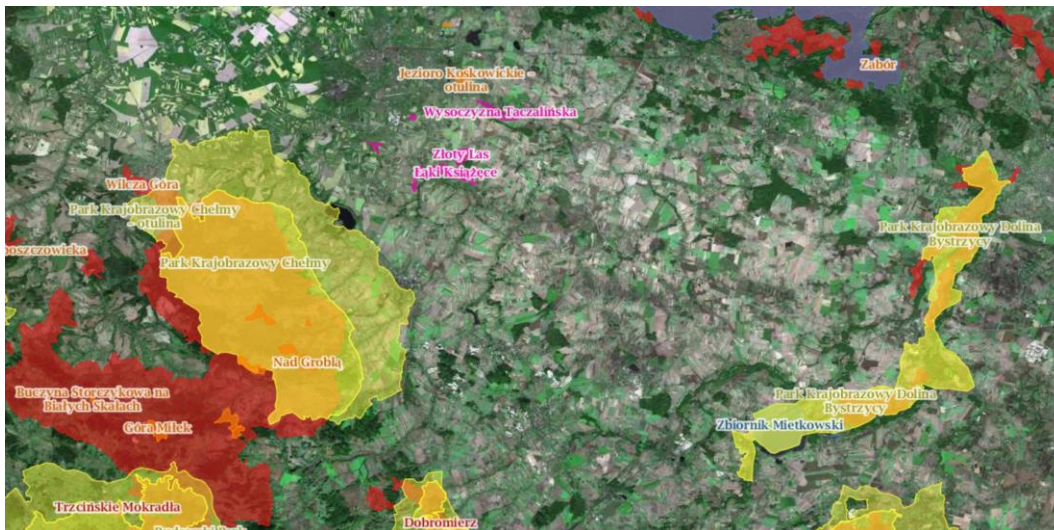
Lp.	Data utworzenia	Gatunek drzewa [wysokość (m) / pierśnica (cm)]	Opis lokalizacji	Nazwa aktu prawnego	Data publikacji aktu prawnego
1.	1983-12-20	Platan klonolistny (<i>Platanus xhispanica</i>) 20 / 213	Pomnikowy platan klonolistny rośnie w parku podworskim	Decyzja Nr SGW-7141-18-83 z dnia 20 grudnia 1983 r.	1983-12-20
2.	1982-01-01	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) 25 / 141	Pomnikowy dąb rośnie przy drodze Damianowo-Księżyce. 100 m od pierwszych zabudowań wsi Księżyce	Decyzja Nr SGW-7141-15-82	1982-01-01
3.	1982-01-01	Platan klonolistny (<i>Platanus xhispanica</i>) 32 / 164	Pomnikowy platan klonolistny rośnie przy boisku, na skraju parku podworskiego	Decyzja Nr SGW-7141-15-82	1982-01-01
4.	1988-03-11	Klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>) 24 / 151	Pomnikowy klon srebrzysty rośnie na terenie starej szkoły, przy ogrodzeniu	Zarządzenie nr 5/88 Wojewody Legnickiego z dnia 11 marca 1988 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.	1905-06-10
5.	1983-12-20	Platan klonolistny (<i>Platanus xhispanica</i>) 24 / 169	Pomnikowy platan klonolistny rośnie na dziedzińcu firmy POLBOTO	Decyzja Nr SGW-7141-18-83 z dnia 20 grudnia 1983 r.	1983-12-20
6.	1988-03-11	Platan klonolistny (<i>Platanus xhispanica</i>) 29 / 164	Pomnikowy platan klonolistny rośnie w parku podworskim, w pobliżu ruin zamku	Zarządzenie nr 5/88 Wojewody Legnickiego z dnia 11 marca 1988 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.	1905-06-10
7.	1988-03-11	Platan klonolistny (<i>Platanus xhispanica</i>) 29 / 196	Pomnikowy platan klonolistny rośnie w parku podworskim, w pobliżu ruin zamku	Zarządzenie nr 5/88 Wojewody Legnickiego z dnia 11 marca 1988 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.	1905-06-10

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, stan na 15.12.2019.

Na obszarze gminy znajduje się również 9 **zabytkowych parków podworskich** wpisanych do ewidencji konserwatorskiej i rejestru zabytków: Damianowo (park podworski), Drogomiłowice-Łągiewniki (park krajobrazowy), Jarosław (park pałacowy), Jarostów (park pałacowy, Karnice (park podworski), Konary (park podworski), Piekary (park podworski), Pielaszkowice (park pałacowy), Udanin (park krajobrazowy) oraz 2 **zabytkowe aleje** do zachowania w obrębach Damianowo i Udanin. Są to przede wszystkim zespoły zieleni wysokiej, które mają duże walory przyrodnicze i historyczne. Niektóre z nich są bardzo zaniedbane i zdewastowane, należy więc dążyć do odnowienia i przywrócenia ich okazałości. Bogaty w skład gatunkowy roślin występuje w parku w Damianowie (około 45 gatunków i odmian drzew liściastych i iglastych, w tym 10 gatunków aklimatyzowanych pochodzących z Ameryki Północnej

i Europy Południowej i Zachodniej), w którym dominuje siedlisko lasu świeżego z fragmentami lasu mieszanego i wilgotnego. Najliczniej występują jesiony wyniosłe, lipy drobnolistne i robinie akacjowe. Poza ww. drzewostanem występują: platany klonolistne, cyprysiki błotne, kasztany jadalne, magnolia drzewiasta, tulipanowiec amerykański oraz dąb szypułkowy. Poszycie w parku na większości powierzchni pokryte jest zadarnieniami trawiastymi o zróżnicowanym doborze gatunkowym traw, występują m.in. kupkówka, śmiełek, wiechlina, kostrzewa, a także kępowo głogi jednoszyjkowe, ostrogowe, leszczyna, dzika róża, pojedynczo trzmielin, liguster, suchodrzew i śnieguliczka. W miejscach podmokłych w pobliżu stawów pojawia się turzyca oraz w niewielkich ilościach trzęślica.

Dla struktury i funkcjonowania ciągłego systemu przyrodniczego gminy Udanin, największe znaczenie ma **korytarz ekologiczny** znajdujący się w południowo-zachodniej części gminy, który tworzą kompleksy leśne, zadrzewienia i zakrzewienia. Może on stanowić połączenie między cennymi obszarami przyrodniczymi, położonymi w odległości od 15-30 km od gminy Udanin: w kierunku południowo-zachodnim, tj. Parkiem Krajobrazowym „Chełmy”, Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 „Góry i Pogórze Kaczawskie”, Obszarem Chronionego Krajobrazu „Krzyżowa Góra”, południowym, tj. Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 „Dobromierz” oraz „Przełomem Pełcznicy pod Książem” oraz południowo-wschodnim, tj. Parkiem Krajobrazowym „Dolina Bystrzycy”, Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Natura 2000 „Zbiornik Mietkowski” Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 „Przeplatki nad Bystrzycą” oraz „Łęgi nad Bystrzycą”. Na natomiast w kierunku północno-wschodnim od gminy znajdują się tereny cenne przyrodniczo tj. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) NATURA 2000 „Łęgi Odrzańskie”, Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” oraz „Dolina Widawy”. Lokalne korytarze ekologiczne na obszarze gminy tworzą doliny rzeczne i rowy melioracyjne. Tereny te najczęściej w postaci półnaturalnych siedlisk łąkowych wraz z enklawami leśnymi zwiększają bioróżnorodność gminy. Dolina Cichej Wody oraz jej dopływy: Jania, Jarosławiec (Bober) z Pielaszkowickim Potokiem zapewniają powiązania, pomiędzy terenami osadniczymi i rolniczymi, z większymi zespołami leśnymi oraz terenami zielonymi poza obszarem gminy.

Mapa Nr 15. GDOŚ formy ochrony przyrody stan na 15.12.2019r.

Źródło: Generalna Dyrekcja ochrony Środowiska, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

1.7. Jakość powietrza atmosferycznego

W wyniku działalności antropogenicznej do powietrza emitowane są liczne, często toksyczne substancje. Stan sanitarny powietrza zależy natomiast od ilości i wielkości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich. Oddychanie zanieczyszczonym powietrzem powoduje choroby zarówno u ludzi jak i zwierząt i jednocześnie przyczynia się do wielu innych

niekorzystnych zjawisk w środowisku, w tym między innymi: przedostawania się wraz z opadami substancji toksycznych do wód i gleby oraz pogarszanie się warunków uprawy roślin. Powietrze atmosferyczne charakteryzuje się jednak bardzo wysoką zdolnością do regeneracji – do likwidacji jego zanieczyszczenia wystarczy likwidacja źródła.

Do głównych emitorów zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy zaliczyć należy: sektor mieszkaniowy (emisja powierzchniowa), zakłady przemysłowe (emisja punktowa), transport drogowy (emisja liniowa) oraz napływ zanieczyszczeń spoza terenu gminy. **Emisja powierzchniowa.** Pył zawieszony, będący zanieczyszczeniem powietrza przynoszącym największe szkody zdrowiu człowieka, pochodzi zarówno ze źródeł antropogenicznych, jak i naturalnych. Dominującym sektorem emisji pyłu jest spalanie poza przemysłem, głównie w sektorze komunalnym i mieszkaniowym (tzw. niska emisja). Pył zawieszony stanowi nośnik zanieczyszczeń szkodliwych dla zdrowia: metali ciężkich i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).

W przypadku gminy Udanin, najistotniejszym czynnikiem powodującym zanieczyszczenie powietrza jest właśnie emisja z indywidualnych palenisk domowych, lokalnych oraz zakładowych kotłowni opalanych węglem kamiennym. Do ogrzewania domów używany jest przede wszystkim węgiel i jego pochodne, w niewielkim procencie można zaliczyć użycie jako czynnika grzewczego oleju opałowego lub gazu LPG. Na terenie gminy brak jest również sieci gazowej. Samo rolnictwo ma niewielki udział w zanieczyszczeniu powietrza. Jednak należy zwrócić uwagę na niekontrolowany proces fermentacji odpadów rolniczych, wylewiska gnojowicy, wiosenne wypalanie traw, spalanie resztek środków chemicznych i opakowań po nich w domowych paleniskach.

Emisja punktowa. Do głównych źródeł emisji tlenków siarki i azotu zaliczyć należy procesy spalania, szczególnie w sektorze produkcji i przetwarzania energii. W przypadku tlenków azotu (NO_x) bardzo ważną rolę odgrywa również sektor transportu drogowego. Na terenie gminy brak jest większych obiektów przemysłowych, które mogłyby w istotny sposób wpływać na pogorszenie stanu czystości powietrza. Warunki aerosanitarne na terenie gminy stanowią jednak wypadkową emisji pochodzenia lokalnego i napływowego.

Emisja liniowa. Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza na obszarze gminy jest transport drogowy, wytwarzający tlenki węgla, węglowodory aromatyczne i alifatyczne, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji i nie nadążająca za nim poprawa stanu jakości dróg. Rozmieszczenie przestrzenne emisji związane jest z obciążeniem transportowym poszczególnych dróg, a poziom zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest zależny od natężenia ruchu na poszczególnych trasach komunikacyjnych, ilości i rodzaju samochodów oraz rodzaju stosowanego paliwa. W gminie Udanin największa emisja liniowa występuje w obrębie korytarza autostrady A4 oraz dróg wojewódzkich nr 345: relacji Rawicz – Strzegom oraz nr 363 relacji: Damianowo – Bolesławiec ze względu na znaczne natężenie ruchu. Ciągły wzrost ruchu samochodowego pociąga za sobą degradację stanu technicznego dróg, a co za tym idzie zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń w powietrzu. Ponadto zanieczyszczenia transportowane w atmosferze i wprowadzane wraz z mokrym opadem atmosferycznym stanowią znaczące źródło zanieczyszczeń obszarowych oddziaływujących na środowisko naturalne. Spośród badanych substancji szczególnie ujemny wpływ na stan środowiska mogą mieć kwasotwórcze związki siarki i azotu, związki biogenne i metale ciężkie. Opady o odczynie obniżonym (tzw. kwaśne deszcze) stanowią znaczne zagrożenie zarówno dla środowiska, wywołując negatywne zmiany w strukturze oraz funkcjonowaniu ekosystemów lądowych i wodnych, jak również dla infrastruktury technicznej. Związki biogenne (azotu i fosforu) wpływają na zmiany warunków troficznych gleb i wód. Metale ciężkie stanowią natomiast zagrożenie dla produkcji roślinnej i zlewni wodociągowych. Występujące w opadach kationy zasadowe (sód, potas, wapń i magnez) są pod względem znaczenia ekologicznego przeciwieństwem substancji kwasotwórczych, biogennych i metali ciężkich, a ich oddziaływanie na środowisko jest pozytywne, ponieważ powodują neutralizację wód opadowych. Powietrze na terenie gminy zanieczyszczane jest głównie ze źródeł punktowych (paleniska gospodarstw domowych i kotłownie) oraz liniowych (komunikacja).

Ocenę oddziaływania autostrad i innych dróg na zdrowie i życie ludzi przeprowadza się w zakresie zagrożeń zanieczyszczeniami komunikacyjnymi w szlaku glebowo-roślinnym, związanych z emisją zanieczyszczeń do atmosfery oraz w efekcie oddziaływania hałasu. Ocena zagrożenia zanieczyszczeniami w szlaku glebowo-roślinnym obejmuje wchłanianie przez ludzi kurzu i pyłu glebowego zawierającego m.in. ołów oraz konsumpcję popularnych warzyw: kapusty, selera, porów a także zbóż poddanych zanieczyszczeniom komunikacyjnym.

Zgodnie z rozpoznanymi zasięgami zanieczyszczającego oddziaływania autostrady analizuje się jej wpływ na zdrowie w czterech strefach. W obrębie analizowanego korytarza autostradowego (2 x 500m na osi drogi) wyznacza się strefy:

- **I (0-50 m)** – najintensywniejszego szkodliwego oddziaływania,
- **II (51-100 m)** – wyraźnego akumulowania zanieczyszczeń komunikacyjnych, w tym ołowiu,
- **III (101-200 m)** – średniej lub niewielkiej akumulacji zanieczyszczeń,
- **IV (201-500 m)** – niezanieczyszczoną lub zanieczyszczoną jedynie w wyjątkowych warunkach i w znikomym stopniu.

Podstawowym zanieczyszczeniem, traktowanym jako wskaźnikowe dla zanieczyszczającego oddziaływania autostrady, do niedawna był ołów. W środowisku ołów jest przemieszczany wraz z pyłami głównie drogą powietrzną na odległość co najmniej kilkudziesięciu metrów, często 100-150 m (ok. 40% jego ogólnej emisji). Część emitowanego z pojazdów ołowiu jest przemieszczana wraz z wodami opadowymi po powierzchni ziemi. W zagrożeniu zdrowia podstawowe znaczenie ma wchłanianie pyłu glebowego przez płuca oraz drogą pokarmową, ponadto spożywanie zanieczyszczonych roślin konsumpcyjnych. Skutki oddziaływania ołowiu na ludzi dotyczą przede wszystkim narządów i układów, w tym: krwiotwórczego oraz centralnego układu nerwowego. Sygnalizowane skutki zdrowotne oddziaływania ołowiu występują prawie wyłącznie w warunkach największego narażenia, tj. w strefach I, II i III. Należy dodać, że rola ołowiu w zanieczyszczeniu środowiska w ostatnich latach wyraźnie zmalała. Rośnie natomiast rola ozonu, który działa szkodliwie na ludzi oraz roślinność. Ozon działa synergicznie z innymi zanieczyszczeniami lecz jest trudny do sumarycznego uwzględnienia ze względu na inny okres uśredniania (występuje głównie wiosną i latem i tylko przy wysokich temperaturach w słoneczne dni). Pod względem wpływu niektórych składników emitowanych z silników pojazdów na zdrowie ludzkie, do szczególnie toksycznych substancji zaliczane są tlenki azotu (NO_x). Tlenek azotu (NO) wchłonięty do organizmu ludzkiego szybko reaguje z hemoglobina. Wewnątrz tkanek organizmu dosyć szybko utlenia się do dwutlenku azotu, zmniejszając nieco swoje właściwości toksyczne. Jednak część tlenku azotu reagując z rodnikiem ponadtlenkowym (O₂) powoduje powstania niebezpiecznego nadazotanu (ONOO). Zatrucie tlenkiem azotu objawia się ogólnym osłabieniem, zawrotami głowy i drętwieniem kończyn dolnych. Dwutlenek azotu (NO₂) występuje zawsze w mieszaninie innych tlenków azotu – nitrogenów. Jego działanie na organizm ludzki jest zależne od rodzaju i składu chemicznego związków towarzyszących. W małych stężeniach powoduje podrażnienie dróg oddechowych i oczu, w dużych osłabienie tętna, zwyrodnienie mięśnia sercowego i działanie narkotyczne na układ nerwowy. Przy stężeniu 47-140 mg/m³ wywołuje zapalenie oskrzeli lub zapalenie płuc.

Za niebezpieczne uważa się przebywanie w atmosferze NO₂ o stężeniu 190-320 mg/m³ w ciągu 0,5 do 1 godziny. Ozon (O₃) występuje w powietrzu w słoneczne dni gdy temperatura przekracza 20°C. Jego działanie na organizm ludzki potęguje działanie innych zanieczyszczeń powietrza, takich jak związki azotu i siarki. Uszkadza tkanki jamy nosowej i gardzieli oraz wytwarza duże ilości toksycznego wolnego rodnika – ponadtlenku (O₂), który dalej uszkadza tkanki układu oddechowego.

W obrębie terenów mieszkaniowych głównym źródłem zanieczyszczeń jest emisja niska wzrastająca w okresie zimowym. Zanieczyszczenie utrzymuje się na obszarze zainwestowanym i w jego najbliższej okolicy. Poprawa stanu powietrza możliwa jest poprzez zmianę sposobu ogrzewania (np. w wyniku

gazyfikacji gminy) oraz zwiększenie udziału ekologicznych źródeł energii. W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza należy stopniowo modernizować niesprawne urządzenia grzewcze lub zastępować je nowymi. Do celów grzewczych korzystne jest wykorzystywanie paliw o niskim zasiarzeniu i proekologicznych źródeł energii.

Jakość powietrza kontrolowana jest poprzez pomiary podstawowych zanieczyszczeń powietrza, dla których określone są dopuszczalne lub docelowe poziomy w powietrzu. Stacje i punkty pomiarowe funkcjonujące w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zlokalizowane są głównie na terenach miejskich. Zgodnie z przeprowadzoną *Oceną poziomów substancji w powietrzu*³⁶, wykonywaną co roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, gmina Udanin została zaklasyfikowana do strefy dolnośląskiej (kod PL0204). W 2017 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, największym problemem dla całego regionu i gminy są zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 (przekroczenia dotyczą zarówno normy średniodobowej jak i średniorocznej) oraz bezno(a)pirenem (silnie kancerogennym wielopierścieniowym węglowodorem aromatycznym). Powyżej poziomu dopuszczalnego w strefie dolnośląskiej kształtowały się również stężenia ozonu i arsenu. Wymienione powyżej zanieczyszczenia zaliczone zostały do klasy C, dla której wymagane jest prowadzenie określonych działań, mających na celu osiągnięcie odpowiednich poziomów tych substancji w powietrzu. Stężenia pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO) oraz metali: ołowiu (Pb), kadmu (Cd) i niklu (Ni) nie przekraczały wartości dopuszczalnych (klasa A). Nadmienić należy jednak, że w sezonie grzewczym obserwuje się wzrost zanieczyszczenia powietrza (SO₂, NO₂ i pyły). Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków. Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. ww. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych. Podczas oceny poziomów substancji w powietrzu w województwie dolnośląskim w 2017 roku³⁷, na terenie gminy Udanin stwierdzono przekroczenia występowania ozonu (O₃ / liczba dni (cel długoterminowy), O₃/AOT40 (cel długoterminowy)).

Rada Gminy Udanin uchwałą Nr X.42.2015 z dnia 24.09.2015 r. przyjęła „**Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Udanin**”. Celem opracowania Planu jest wsparcie działań na rzecz realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020, tj.:

- 1) redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- 2) zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- 3) redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Na realizację ww. zadania Gmina Udanin pozyskała dotację z Unii Europejskiej ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w wysokości 29.274,00 zł, co stanowi 85% wartości zadania.

Wykonanie wyżej wymienionego zadania jest niezwykle istotne dla Gminy, gdyż zgodnie z zapisami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 (POIiŚ), tylko samorządy posiadające Plany gospodarki niskoemisyjnej będą mogły ubiegać się o dofinansowanie inwestycji z POIiŚ oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Opracowanie takiego dokumentu otwiera drogę JST i mieszkańcom do ubiegania się o wsparcie finansowe m.in. na: termomodernizację budynków, wymianę nieefektywnych źródeł ciepła, montaż kolektorów słonecznych, itp.

1.8. Powierzchnia ziemi

Przez powierzchnię ziemi rozumie się naturalne ukształtowanie terenu, glebę oraz znajdującą się pod nią ziemię do głębokości oddziaływania człowieka. Degradacja powierzchni ziemi i gleby następuje na

³⁶ Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wrocław 2018.

³⁷ Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2017 rok, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, kwiecień 2018.

skutek działań i zjawisk naturogeniczných lub antropogeniczných i wyróżnia się następujące rodzaje jej degradacji:

- degradacja geotechniczna – zniekształcenie rzeźby terenu w wyniku działalności górnictwa, budownictwa wodnego, drogowego lub kolejowego,
- degradacja fizyczna – zagęszczenie masy glebowej, pogarszanie się jej struktury oraz nadmierne odwodnienie gruntów na skutek leja depresyjnego, wadliwej melioracji, oddziaływania zbiorników wodnych oraz działania erozyjnego wody i wiatru,
- degradacja biologiczna – pogarszanie się struktury gleby, jej wilgotności i stosunków powietrznych lub niszczenie szaty roślinnej,
- degradacja chemiczna – zakwaszenie lub nadmierna alkalizacja gleby, naruszenie jej równowagi jonowej, wysoka lub toksyczna koncentracja soli w roztworach glebowych lub metali ciężkich, siarki, fluoru oraz związków biologicznie czynnych, takich jak np. węglowodory.

Na obszarze gminy Udanin nie występują naturalne zagrożenia mogące wpływać na rzeźbę terenu oraz osuwiska mogące wynikać z masowych ruchów ziemi. Wszelkie zachodzące zmiany mają charakter antropogeniczny, a głównym działaniem zniekształcającym powierzchnię ziemi jest eksploatacja kruszyw. Wydobywanie oparte na koncesji zawiera wymóg przeprowadzenia rekultywacji po jej zakończeniu, co pozwala po zakończeniu eksploatacji na przywrócenie zdegradowanego obszaru do stanu naturalnego. Płytkie zaleganie surowców oraz łatwa ich dostępność na terenie gminy powodują jednak powstawanie nielegalnych wyrobisk kruszyw. Brak osoby odpowiedzialnej za rekultywację powoduje, że tereny te zostają pozostawione w niezmiennym stanie i ulegają stopniowemu naturalnemu zadrzewieniu i zakrzaczeniu.

Degradacja gleby, następująca na skutek działań i zjawisk naturogeniczných lub antropogeniczných, może wpływać na pogorszenie właściwości fizycznych (zniszczenie struktury), chemicznych (zakwaszenie przez wymywanie kationów zasadowych wapnia, magnezu, potasu) i biologicznych (zmniejszenie ilości i jakości próchnicy) gleby. Wpływają one ujemnie na żyzność gleby i znacznie obniżają jej możliwości produkcyjne, uniemożliwiając uzyskanie maksymalnych, stabilnych i pełnowartościowych plonów w rolnictwie i leśnictwie. Zagrożenia powierzchni ziemi wynikające z degradacji fizycznej na terenie gminy Udanin związane są ze zjawiskami i działaniami naturogenicznymi, głównie z warunkami morfologicznymi. Na terenie gminy występują obszary zagrożone erozją gleb. Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są również przez utwardzanie i ubicie podłoża podczas prac budowlanych, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (m.in. gruzem budowlanym). Rozwój przemysłu, transportu, urbanizacja, mechanizacja i chemizacja rolnictwa stanowią tylko niektóre czynniki wywierające negatywny wpływ na środowisko naturalne, a szczególnie na gleby. Postępujące procesy urbanizacyjne oraz nasilające się wpływy działalności rolniczej powodują znaczne zmiany w naturalnych warunkach glebowych. Nadmierne nawożenie może przyczynić się do zatrucia metalami ciężkimi i substancjami toksycznymi obecnymi w nawozach, a w wyniku działalności zakładów produkcyjno-usługowych do gleb mogą przedostawać się również szkodliwe substancje. Komunikacja i transport samochodowy, przyczyniają się natomiast do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych. Formą biologicznej degradacji gleby na obszarze gminy Udanin jest obniżenie jej żyzności na skutek zachwiania równowagi dynamicznej przez zanieczyszczenie lub nieumiejętne nawożenie (tzw. zmęczenie gleb), na których dochodzi do nagromadzenia czynników chorobotwórczych oraz szkodników specyficznych dla uprawianego gatunku. Natomiast znaczny udział w zakwaszaniu gleb, czyli chemicznej degradacji gleb, obok procesów naturalnych, ma przemysł i motoryzacja (emitujące dwutlenek siarki i tlenki azotu), zła gospodarka płynnymi i stałymi odpadami komunalnymi i gospodarskimi (dzikie wysypiska), niewłaściwe stosowanie nawozów i pestycydów w rolnictwie, składowanie i wykorzystanie obornika i gnojówki, a także niska świadomość ekologiczna ludności. Pogarszaniu się bilansu składników mineralnych i substancji organicznej w glebach przyczynia się również zmniejszanie się ilości nawozów naturalnych wprowadzanych do gleb (zmniejszająca się

ilość zwierząt gospodarskich). Zakwaszenie gleb wpływa na zmniejszenie plonów, jak również sprzyja przyswajaniu przez rośliny metali ciężkich. Nawożenie tych gleb nie przynosi efektów ponieważ składniki nawozowe nie są zatrzymywane w glebach i w łatwy sposób następuje ich wypłukiwanie do wód gruntowych. W obszarach dolinnych źródłem zanieczyszczeń gleb są również wylewy rzek, zwłaszcza tych, które prowadzą wody zanieczyszczone. Ponadto ogromne szkody w glebie wyrządzają: wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi. Ponadto w glebie kumuluje się znaczna część zanieczyszczeń występujących w środowisku, które przedostają się do niej wraz z opadami atmosferycznymi i pyłami. Natomiast zmiany ukształtowania powierzchni na terenie gminy spowodowane są głównie przez rozwój zabudowy, w tym poprzez wykonywanie uzbrojenia i zabiegów wyrównania terenu, tworzenia nasypów, prowadzenia przekopów, jak również osuszania terenu budowy.

Z powodu oddziaływania antropogenicznego na środowisko naturalne oraz emitowanie różnego rodzaju zanieczyszczeń zaistniała, oprócz klasycznej klasyfikacji bonitacyjnej gleb, omówionej w *Rozdziale 1.4 Gleby*, potrzeba stosowania klasyfikacji stopnia zanieczyszczenia gleb.

Zgodnie z klasyfikacją Instytutu Upraw i Nawożenia w Puławach (IUNG), zawartość w gruntach metali ciężkich z 2000 roku na terenie powiatu średzkiego (punkt pomiarowo kontrolny w Udaninie nr 207) odpowiadała wartościom naturalnym pod względem zawartości związków kadmu Cd, miedzi Cu, niklu Ni, ołowiu Pb i cynku Zn, co pozwala zaklasyfikować gleby do przedziału o dużej wartości rolniczej. Badania dotyczyły również właściwości fizyko-chemicznych gleb, stanu zakwaszenia oraz zawartości przyswajalnych makro i mikroelementów.

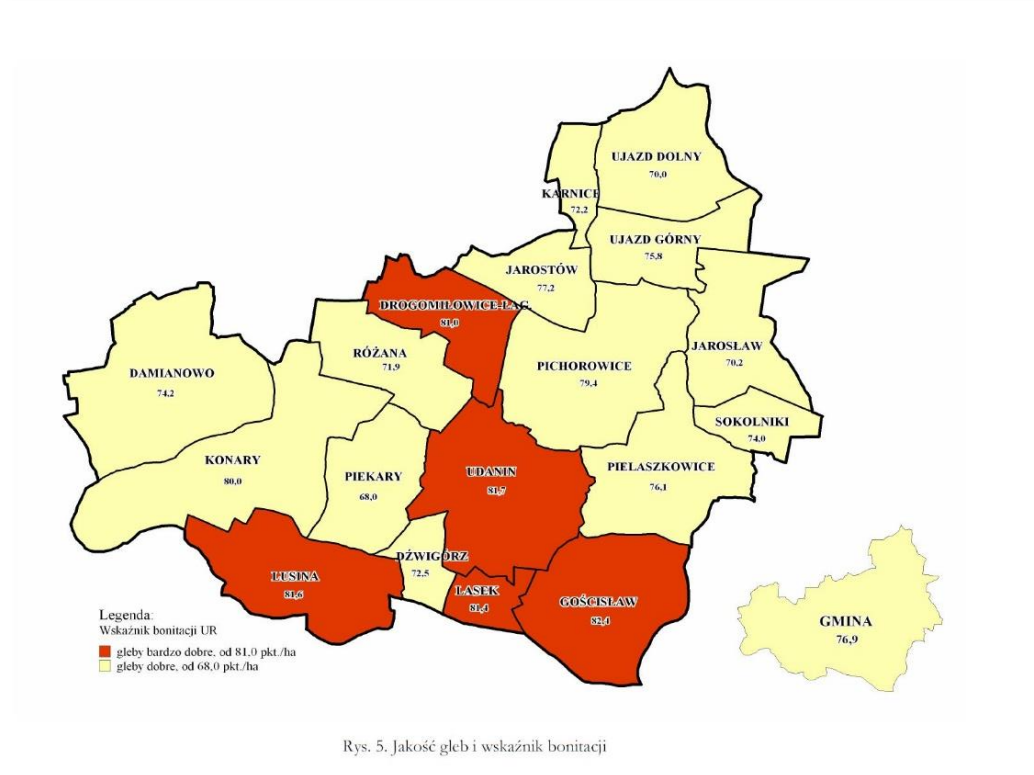
Badania odczynu gleb użytkowanych rolniczo znajdujących się w granicach powiatu średzkiego wskazywały na konieczność wapnowania ok. 40% gleb. Zawartość fosforu, potasu i magnezu w glebach kształtowała się na poziomie 20-40%. Natomiast badania zawartości przyswajalnych mikroelementów w glebach powiatu nie wykazały konieczności dodatkowego uzupełniania gleb o bor, miedź, mangan, molibden i cynk.

2. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Obszar gminy charakteryzuje się gruntami bardzo dobrej i dobrej jakości. Świadczy o tym wskaźnik bonitacji gleb, liczony wg punktacji IUNG w Puławach, który dla całej gminy, w skali 100 - punktowej, wynosi 76,9 pkt./ha. W poszczególnych obrębach kształtuje się na poziomie od 68,0 pkt./ha w Piekarach do 82,4 pkt./ha w Gościławiu. Najniższym natomiast wskaźnikiem bonitacji charakteryzują się 3 obręby (Piekary, Ujazd Dolny, Jarosław). W 5 obrębach występują gleby bardzo dobrej jakości, gdzie wskaźnik bonitacji wynosi powyżej 80 pkt./ha.

W gleboznawczej klasyfikacji gruntów ornych przeważają gleby IIIa (gleby orne dobre) oraz III b (gleby orne średnio dobre) klasy bonitacyjnej. Zajmują one łącznie 69,1 % (6277,88 ha) całkowitej powierzchni gruntów ornych. Klasa I (gleby orne najlepsze) w całej gminie stanowi 0,3 % (24,04 ha) gruntów ornych i występuje w 3 obrębach (Konary, Pichorowice, Pielaszkowice).

W gleboznawczej klasyfikacji użytków zielonych największą powierzchnię zajmują użytki zielone klasy III - 54,0 % (284,05 ha), II - 29,3 % (154,08 ha) oraz klasy IV - 14,7 % (77,20 ha). Klasa I występuje tylko w Pielaszkowicach, gdzie zajmuje 6,2 % (2,67 ha UZ). Klasy najniższe - V i VI zajmują w gminie łącznie 1,5 % UZ.

Rys. 5. Jakość gleb i wskaźnik bonitacji

Mapa Nr 16. Jakość gleb i wskaźnik bonitacji na terenie gminy Udania

Źródło: Plan urządzeniowo - rolny gminy Udania, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, Wrocław 2011.

Tabela Nr 13. Gleboznawcza klasyfikacja użytków rolnych klas chronionych w poszczególnych sołectwach gminy Udanin (opracowanie własne)

Obręb	Grunty orne w tym					Użytki zielone (ł, Ps) w tym					Razem
	w ha					w ha					w ha
Klasa użytków	I	II	IIIa	IIIb	Razem	I	II	III	IV	Razem	Go i Uz
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Damianowo – Księżyce	0	32,27	505,83	180,83	824,67	0	0	56,47	16,56	73,08	897,75
Drogomiłowice – Łagiewniki	0	68,19	260,88	38,11	389,20	0	24,92	7,13	2,08	34,13	423,33
Dźwigórz	0	11,60	57,16	58,45	155,57	0	0,72	7,20	0,28	8,20	163,77
Gościstaw	0	209,73	393,55	97,31	721,68	0	16,37	23,58	0	39,95	761,63
Jarosław	0	2,47	161,90	211,02	484,19	0	22,34	27,31	6,69	56,85	541,05
Jarostów	0	0,57	169,94	82,51	264,14	0	12,86	15,16	0	28,12	292,27
Karnica	0	0,50	96,01	29,73	171,54	0	1,41	0,60	0,55	2,55	174,10
Konary	1,33	452,72	326,21	141,76	1078,12	0	4,82	8,92	2,76	17,68	1095,80
Lasek	0	52,86	62,70	22,33	147,01	0	0	6,03	0,99	7,02	154,03
Lusina	0	177,03	370,91	56,70	646,44	0	16,25	3,87	10,27	30,39	676,82
Pichorowice	19,99	118,64	507,85	121,27	852,54	0	2,96	25,39	1,63	31,99	884,52
Piekary	0	12,81	125,33	148,60	412,55	0	0	28,20	14,46	43,17	455,71
Pielaszkowice	2,73	168,71	204,78	113,83	603,65	2,67	14,23	19,07	6,85	43,20	646,81
Różana	0	23,56	175,88	122,38	421,52	0	8,16	14,06	6,44	29,21	450,73
Sokolniki	0	0	118,08	51,71	208,82	0	0	6,25	0,65	6,90	215,72
Udanin	0	196,71	464,91	80,18	793,22	0	22,71	7,97	2,43	35,33	828,55
Ujazd Dolny	0	3,60	229,30	151,11	538,51	0	0	19,73	4,51	24,23	562,74
Ujazd Górny	0	0	219,96	117,86	370,97	0	6,35	7,12	0,05	14,10	385,06
Powierzchnia razem gmina Udanin	24,04	1531,97	4451,19	1826,68	9084,36	2,67	154,08	284,05	77,20	526,09	9610,45

Na terenie gminy nie zidentyfikowano czynników istotnie limitujących produkcję rolniczą; problemem jest jedynie zakwaszenie gleb, a także podatność na ich przesuszenie.

Korzystne warunki naturalne rozwoju rolnictwa, w połączeniu z systemem wsparcia produkcji rolniczej w ramach polityki rolnej Unii Europejskiej, wpłynęły na poprawę wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy przez indywidualne gospodarstwa rolne w okresie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

Wg Powszechnych Spisów Rolnych z 2002r. i 2010 r. liczba wszystkich gospodarstw rolnych zmniejszyła się o 30% z 915 do 620 przy czym gospodarstw rolnych powyżej 1 ha w 2010 r. było 457 a powyżej 15 ha 104. W 2002 r. pow. gruntów tych gospodarstw wyniosła 10 475,13 ha a w 2010r. zmalała o 5% do 9948,72 ha. Świadczy to o częściowym odłogowaniu gruntów oraz o rozwoju osadnictwa w gminie. W 2002 r. w gminie Udanin funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne w liczbie 10, które miały powierzchnie ponad 100 ha. Grunty PGR Udanin obejmowały 4187 ha.

W 2010 r. dużych gospodarstw, powyżej 100 ha jest tylko 7 w całej gminie. Znajdują się one w Gościławiu, Karnicach, Konarach, Pielaszkowicach, Różanej oraz w Udaninie. Największe powierzchnie (powyżej 300 ha) użytkowane są w Karnicach (ok. 355 ha) oraz w Konarach (ok. 322 ha). Rolnicy są zainteresowani powiększeniem swoich gospodarstw jest to utrudnione ponieważ grunty rolne zostały rozdysponowane.

Intensywność upraw, przy położeniu obszaru gminy Udanin w strefie wododziałowej, powoduje zwiększoną wrażliwość terenów upraw polowych na skutki suszy. Wobec spodziewanego nasilania się zmian klimatycznych niezbędne jest podejmowanie działań zapobiegających utracie wartości gleb i ograniczaniu strat w rolnictwie na skutek suszy. Niezbędna jest ochrona wszelkich cieków powierzchniowych wraz z obudową biologiczną oraz budowa systemu nawodnień rolniczych, w tym małych zbiorników retencyjnych zdolnych do zatrzymywania wód opadowych, oraz wykorzystanie wód podziemnych do nawadniania pól.

3. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Tereny leśne w gminie Udanin w większości należą do PGL Lasów Państwowych. Lasami Zarządza Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Lasy w obrębie Drogomiłowic, Damianowa, Konar i Lusiny należą do Nadleśnictwa Jawor. Zgodnie z „Programem ochrony przyrody” opracowanym na okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2027 r. w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu w obszarze działania Nadleśnictwa Jawor w gminie Udanin powierzchnia gruntów leśnych i niezalesionych wynosi 198,89 ha, grunty związane z gospodarką leśną to 4,32 ha grunty ogółem 203, 21 ha. Lasy nie mają status lasów ochronnych.

Lasy należą do Mezuregionu Strzegomskiego. Minister Środowiska pismem DL-I.611.42.2018 z dnia 25.04.2019r. zatwierdził plan urządzenia lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Legnica na lata 2018-2027.

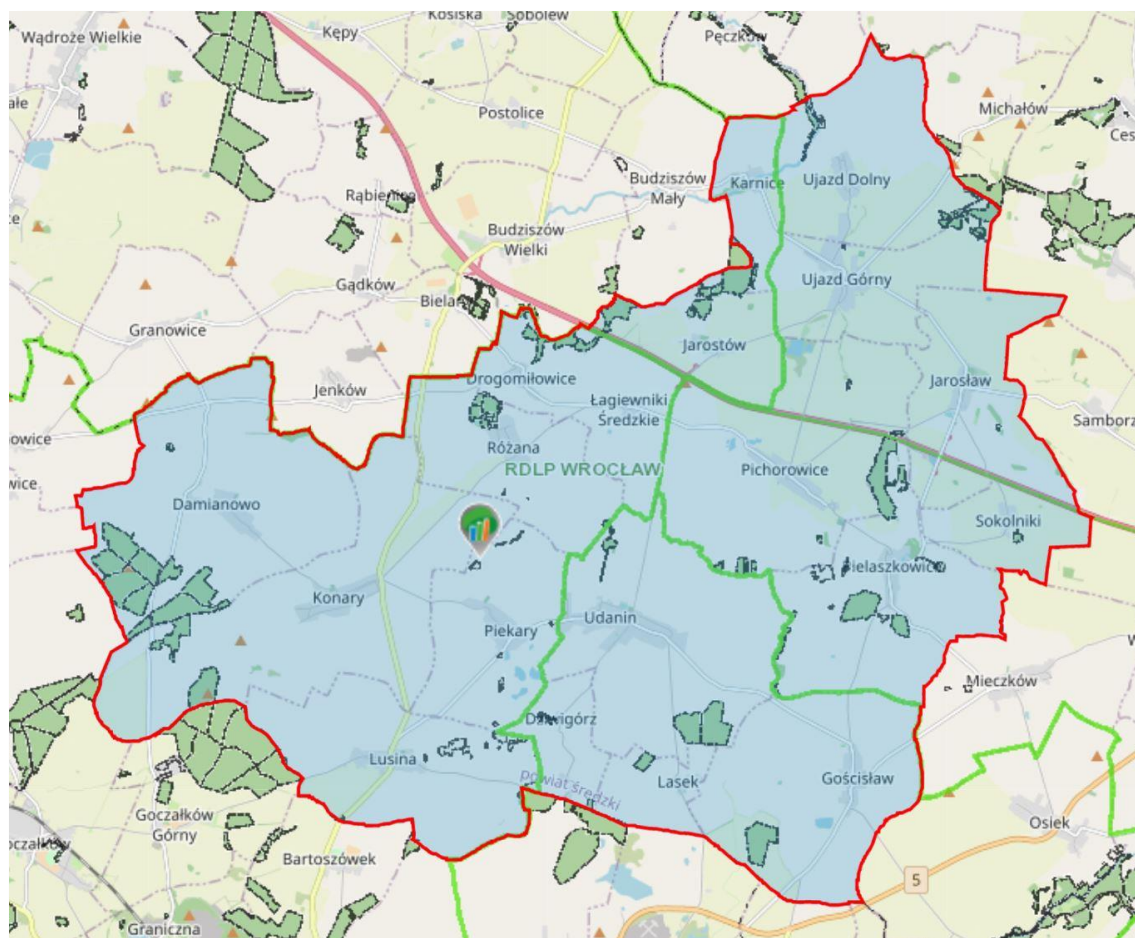
Lasy w obrębie Gościławia, Laska i Udanina należą do Nadleśnictwa Świdnica. Zgodnie z „Planem Urządzenia Lasu ” opracowanym na okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2020 r. w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu w obszarze działania Nadleśnictwa Świdnica w gminie Udanin powierzchnia gruntów leśnych i niezalesionych wynosi 70,6453 ha.

Lasy nie mają status lasów ochronnych. Lasy należą do Mezuregionu Przedgórze Sudeckiego. Minister Środowiska decyzją DLP-Ipn.611-27/9713/12/JŁ z dnia 8.03.2012r. zatwierdził plan urządzenia lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Miękinia na lata 2011-2020.

Lasy w obrębie Pielaszkowic, Pichorowic i Ujazdu Dolnego należą do Nadleśnictwa Miękinia. Zgodnie z „Programem ochrony przyrody” opracowanym na okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2021 r. w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu w obszarze działania Nadleśnictwa Jawor w gminie Udanin powierzchnia gruntów leśnych i niezalesionych wynosi 101,39 ha, grunty związane z gospodarką leśną to 1,67 ha grunty ogółem 103, 28 ha.

Lasy nie mają status lasów ochronnych. Lasy należą do Mezonejonu Wysoczyzny Średzkiej. Minister Środowiska decyzją DLP-Ipn.611-37/46145/12/JŁ z dnia 16.11.2012r. zatwierdził plan urządzenia lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Miękinia na lata 2012-2021.

Lasy w obrębie Jarostowa i Karnice należą do Nadleśnictwa Legnica. Zgodnie z „Planem Urządzenia Lasu” opracowanym na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r. w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu w obszarze działania Nadleśnictwa Legnica w gminie Udanin powierzchnia gruntów leśnych i niezalesionych wynosi 45,0534 ha w tym 0,15 ha należy do osób fizycznych. Lasy nie mają status lasów ochronnych. Lasy należą do Mezonejonu Wysoczyzny Średzkiej. Minister Środowiska pismem DL-I.611.52.2017 z dnia 10.08.2017r. zatwierdził plan urządzenia lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Legnica na lata 2017-2026.

Mapa Nr 17. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Udanin

Źródło: <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

Lasy Państwowe wdrażają model ekologicznej, zrównoważonej gospodarki leśnej. Główne jej kierunki, znajdujące zastosowanie również do lasów niepaństwowych, obejmują:

- zachowanie biologicznej różnorodności lasów oraz przywracanie utraconej różnorodności biocenoz leśnych i wzbogacenie krajobrazu leśnego przez zróżnicowanie zgodnie z warunkami naturalnymi: struktury gatunkowej, wiekowej, warstwowej i przestrzennej drzewostanów;
- utrzymanie produkcyjnej zasobności lasów;
- utrzymanie zdrowia i żywotności ekosystemów leśnych, m.in. poprzez preferowanie naturalnego odnowienia lasu na wszystkich siedliskach, uzupełnianego w miarę potrzeb sztucznie;
- ochronę zasobów glebowych i wodnych w lasach, m.in. poprzez zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych, zachowanie w dolinach rzek

lasów łągowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i klimatu lokalnego; zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków; jak np.: bagna, trzęsawiska, mszary, torfowiska, remizy, wrzosowiska;

- tworzenie na obrzeżach lasu strefy ekotonowej o szerokości 20-30 m, złożonej z rodzimych gatunków krzewów, niskich drzew i krzewów, luźnego piętra górnego;
- dostosowanie rodzaju rębni do wymagań ekologicznych panujących gatunków drzew, w celu uzyskania zdrowego, dobrej jakości drzewostanu; o składzie gatunkowym zgodnym z przyjętym dla danego siedliskowego typu lasu gospodarczym typem drzewostanu.

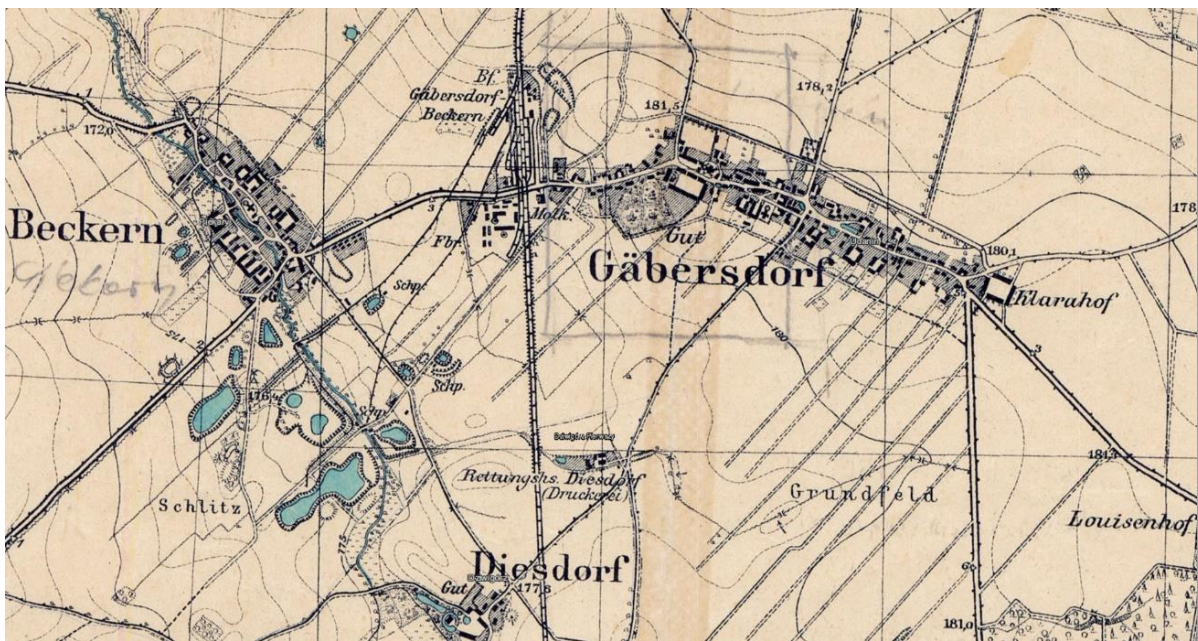
4. Krajobraz kulturowy gminy Udanin

Tradycyjny krajobraz kulturowy wsi gminnych w gminie Udanin, ukształtowany został przez średniowieczną proveniencję poszczególnych jednostek osadniczych (wsi gminnych) oraz zmian jakie się dokonały na przełomie wieków. Cechami charakterystycznymi tego krajobrazu jest zabudowa zagrodowa wraz z pasami pól i łąk, zabudowa folwarczna z pałacami i parkami oraz sakralne dominanty architektoniczne. Rozwój osadnictwa został na Dolnym Śląsku dokładnie zinwentaryzowany planistycznie na niemieckich mapach Messtischblatt w skali 1:2500.

„Na mapach został wiernie oddany zarys i struktura osiedli, zarówno dużych zbiorowisk jak i pojedynczych budowli. Zarys kościoła umieszczony jest zgodnie z zarysem w rzeczywistości. Wydzielone są parki, cmentarze, dworce i linie kolejowe oraz wszystkie ulice. Przy mniej zwartym osadnictwie wyróżnione zostały pojedyncze domy”.

Na podstawie artykułu Wojciecha Jankowskiego „Niemiecka mapa w skali 1:25 000 na terenach polskich na wschód od Odry i Nisy”. Uniwersytet Warszawski Katedra Kartografii.

W opracowanej w 2011 roku Gminnej Ewidencji Zabytków krajobraz kulturowy gminy Udanin został zaewidencjonowany w formie stref ochrony historycznych układów przestrzennych wsi tożsamej ze strefą ochrony nawarstwień archeologicznych.

Mapa Nr 18. Messtischblatt 1905-1944 gminy Udanin

Źródło: <https://geoportal.dolnyslask.pl/imap/?gpmmap=gp62#gpmmap=gp62>

VII. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. Walory historyczno – kulturowe wsi gminnych gminy Udanin

Jednostki osadnicze gminy Udanin mają swoją średniowieczną proveniencję. Gmina Udanin należy do rejonu najstarszego osadnictwa na Śląsku.

Osadnictwo na terenie obecnej Gminy Udanin sięga okresu kultury łużyckiej i wczesnego średniowiecza. Rozwój osadnictwa sięga XII w. W tym czasie w miejscach od wieków obronnych powstawały kasztelanie, wznoszone były zamki. Historia wskazuje wielkich ludzi, którzy mieli wpływ na dzieje obecnej gminy. W 1268 r., książę Bolesław II łagodził spór między Ujazdem i Pielaszkowicami. Do obrony Śląska w czasie "Wojen Śląskich" Fryderyk II wznosił nowe wielkie twierdze i przebudował istniejące. W 1808 r. W Pielaszkowicach stacjonowały wojska francuskie, kiedy doszło do bitwy między oddziałami Prus, Rosji i Francji. Rosjanie i sprzymierzone Prusy wyczerpani walkami wyprosili u Napoleona zawieszenie broni. Do rozmów doszło 4 czerwca 1813 r. w zamku Pielaszkowicach. Zawarto tu zawieszenie broni między Francją, reprezentowaną przez Napoleona a Prusami reprezentowanymi przez generała von Kliesta, i rosyjskiego hrabiego Schuwalow.

Wsie Łagiewniki i Drogomiłowice związane są ze śląskim poetą Gerhardem Hauptmannem, który przyjeżdżał do rodziny jego wuja Gustawa Schuberta zamieszkałego wówczas w Drogomiłowicach. Historia głosi, że w dobrach szlacheckich w Łagiewnikach, przebywał poeta od maja do września 1878 r. Natomiast w Lusinie autorem dekoracji freskowej kościoła filialnego pw. Narodzenia NMP był Franz Heigel-znakomity malarz barokowy.

Udanin - pierwsze zapisy historyczne o wsi pochodzą już z wieku XIII. Wzmiankowana jest po raz pierwszy w łacińskim dokumencie z 1250 roku dotyczącego fundacji kościoła św. Urszuli, który wydany został przez papieża Innocentego IV w Lyonie gdzie miejscowość zanotowana została w obecnie używanej polskiej formie „Udanin”. Nazwa została zgermanizowana przez Niemców na Gäbersdorf tracąc swoje pierwotne brzmienie.

W latach 1458-1471 właścicielem wsi był Landeshauptmann Dipprand von Reibnitz. Jego następcą został Joachim von Landskron, później właścicielem został "Rittmeister" Otto Friedrich von Landskron. W XVII w. miejscowość zostaje podzielona na Dolny i Górny Udanin. W XVIII w. ponownie Udanin stanowi całość. Od roku 1688 do 1795 majątek Udanin należał do rodziny von Pannwitz.

Jeden z ówczesnych właścicieli rodziny von Pannwitz kazał na swoich dobrach wybudować kosztem 1000 talarów mauzoleum, w którym został pochowany jego 12-letni syn. Kilka dni przed śmiercią syna, ojciec obserwował z ukrycia jego zabawę. Zauważył, że chłopiec kopał dziurę w ziemi niedaleko kościoła św. Urszuli. Ojciec podszedł do niego i zapytał co robi. Chłopiec odpowiedział: Znalazłem klucz i go tutaj zakopałem i nie minie dużo czasu jak zostaną tutaj pochowani. Rozpacz ojca była wielka, gdy po paru dniach syn zmarł. Podjął on decyzję, że w miejscu w którym syn zakopał klucz wybuduje grobowiec. W tym czasie panowała w miejscowości dżuma, na którą zmarło wiele osób.

Od 1795 r. do 1945 r. wieś Udanin była własnością rodziny von Richthofen. Pierwszym właścicielem z tej rodziny był deputowany powiatowy Ludwig Freiherrn von Richthofen.

Na miejscu poprzedniego kościoła ewangelickiego zostaje wybudowany w 1840 roku duży kościół ewangelicki. W Udaninie istniała również ewangelicka parafia. Zmarłych wyznawców obu wyznań chowano na wspólnym cmentarzu. Wieś Udanin była wioską typowo rolniczą. W 1845 roku we wsi znajdowały się: 84 domy rolników, 1 zamek, 2 folwarki, 4 gospody, 1 młyn wodny, 1 młyn na kierat,

1 browar, 1 gorzelnię, 1 cegielnię, razem 768 mieszkańców. W tym okresie hodowano 235 szt. bydła i 2300 szt. owiec. Istniała katolicka i ewangelicka szkoła. W 1893 roku rozpoczęto budowę linii kolejowej Strzegom-Malczyce o długości 36,5 km. 1 września 1895 roku przejeżdża pierwszy pociąg na stację Gabersdorf-Beckern. Stacja posiada bufet, gdzie można zjeść ciepły posiłek. Wieś Udanin została rejonem urzędowym w skład którego wchodziły miejscowości: Dębница, Dźwigórz, Lasek. W tym okresie wieś Udanin liczyła około 1000 mieszkańców. Z ogólnej powierzchni 962 ha gruntów rolnych do szlacheckich dóbr należało 600 ha, natomiast pozostałe grunty należały do 7 wielkich rolników i 4 mniejszych gospodarstw (od 16 ha do 24 ha). Na miejscu była poczta z centralą telefoniczną, a o stan zdrowia mieszkańców dbało 2 lekarzy, akuszerka i pielęgniarka. W Urzędzie Gminy przebywali: przewodniczący, sołtys, 1 policjant i 1 pracownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Więszymi zakładami pracy była Fabryka Szamotu i drukarni w Dźwigorzu. W Udaninie znajdowały się 3 gospody. Najbardziej znaną z własnym browarem była gospoda Neugebauer. Posiadała ona salę na 700 osób w której odbywały się koncerty, występy teatru i czasami operetki, a w późniejszym czasie odbywały się projekcje filmów. W gospodzie można było napić się wina, zjeść dziczyznę i zagrać w kręgle. Na wielkim podwórzu zawsze odbywał się jarmark. Szczególnie atrakcyjny był ogród z małymi altankami, fontannami i pawilonem muzycznym, w którym odbywały się koncerty.

W roku 1943 rozpoczęto budowę lotniska (od obecnych warsztatów firmy POLBOTO w kierunku Pielaszkowice-Gościszaw). Pole lotniskowe zostało skanalizowane i wyrównane. Do prac przywożono pracowników z obozu Gross-Rosen (Rogoźnica). Umieszczani byli w prowizorycznym areszcie. Na ścianie byłego aresztu są wyrte ich imiona, nazwiska oraz inne zapisy.

Po wojnie, w 1945 roku, wioska otrzymuje nawę Wdanin, po roku zmienioną przez Komisję Urzędu Rady Ministrów na Udanin. Wkrótce również powstaje Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR), które gospodaruje na większości gruntów rolnych jak również zatrudnia najwięcej pracowników. W latach 1995-1997 w wyniku zmian społecznych część gruntów zostają sprzedanych lub wydzierżawionych a PGR zostaje przekształcone.

2. Gminna Ewidencja Zabytków

Ochrona zabytków, które znajdują się na terenie gminy należy do obowiązków samorządu lokalnego. Zadania stojące przed organami administracji publicznej (art. zarządami gmin), precyzuje art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. DZ. U. z 2018r. poz. 2067 ze zmianami).

Gminy między innymi mają dbać o:

- ✓ „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie” oraz zapobiegać
- ✓ „zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków”.

Jednym z obowiązków nałożonych przez ustawę na gminy jest: „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”. Temu zadaniu ma służyć **gminna ewidencja zabytków**, o której jest mowa w art. 22 pkt 4 tego artykułu mówi: „Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy”.

Natomiast punkt 5 określa zakres gminnej ewidencji.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) **zabytki nieruchome wpisane do rejestru;**
- 2) **inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;**
- 3) **inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta** (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Ustawa definiuje w art. 3 (pkt.1, 2 i 4) art. pojęcie zabytku, zabytku nieruchomego i zabytku archeologicznego – nieruchomego i ruchomego w sposób następujący:

- 1) **zabytek** – nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
- 2) **zabytek nieruchomy** – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt 1; (...)
- 4) **zabytek archeologiczny** – zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;

Zakres informacji o zabytkach nieruchomych, zawartych w karcie adresowej określa Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. nr 113, poz. 661).³⁸

Gmina Udanin posiada Gminną Ewidencję Zabytków sporządzoną w 2011r., w której ujęto:

- budynki i budowle,
- parki, cmentarze i aleje,
- strefy konserwatorskie ochrony zespołów pałacowo-parkowych, zespołów dworskich z folwarkiem, historycznych układów przestrzennych wsi, stref obserwacji archeologicznej,
- stanowiska archeologiczne.

3. Układy urbanistyczne i ruralistyczne

Historyczne układy ruralistyczne³⁹ - to przestrzenne założenie wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym sieci ulic i dróg. Wartościami podstawowymi układu ruralistycznego są jego elementy tworzące tożsamość i fizjonomiczną odrębność jednostki wiejskiej.

Obszary te mogą być obejmowane ustawową formą ochrony zabytków poprzez wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomnik historii, powołanie parku kulturowego lub ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym) lub decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku

³⁸ Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa

³⁹ Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa

publicznego. W granicach historycznego układu ruralistycznego mogą znajdować się inne kategorie zabytków, dla których stosuje się formy ochrony i opieki właściwe dla ich specyfiki.

Podstawowymi zagrożeniami dla zachowania układów ruralistycznych są:

- opuszczenie wsi,
- urbanizacja,
- wymiana substancji budowlanej,
- wprowadzanie zabudowy wielorodzinnej i wielkogabarytowej (art. magazyny wysokiego składowania),
- zmiana charakteru użytkowania,
- likwidacja nie użytkowanych elementów zagospodarowania,
- likwidacja historycznych folwarków,
- zmiana funkcji rolniczej i leśnej na nierolniczą i nieleśną,
- nowe trasowanie układów komunikacyjnych i linii przesyłowych.

Gmina Udanin posiada pełne pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w których określono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2018r. poz. 2067 ze zmianami) jedną z pięciu form ochrony zabytków są ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wskazuje obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty i obszary wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków. Wśród 18 wyznaczonych stref konserwatorskich ochrony obszaru zabytkowego wyróżniono historyczne układy przestrzenne następujących wsi gminnych:

Damianowo

Dla układu ruralistycznego wsi Damianowo ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „**B1**” (granica strefy ochrony konserwatorskiej "B1" jest tożsama z obszarem historycznego układu ruralistycznego, ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków).

Dla terenu pocmentarnego w Damianowie – Księżycach ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „**B2**” (granica strefy ochrony konserwatorskiej "B2" jest tożsama z obszarem historycznego cmentarza, ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków).

Dla przysiółka Księżyce ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „**B1**” (granica strefy ochrony konserwatorskiej "B1" jest tożsama z obszarem historycznego układu ruralistycznego, ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków).

Drogomiłowice – Łągiewniki Średzkie

Dla układu ruralistycznego wsi Drogomiłowice i Łągiewniki Średzkie ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „**B1**” (granica strefy ochrony konserwatorskiej „B1" jest tożsama z obszarem historycznego układu ruralistycznego, ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków).

Dla terenu pocmentarnego w Łągiewnikach Średzkich ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „**B2**” (granica strefy ochrony konserwatorskiej „B2" jest tożsama z obszarem historycznego cmentarza, ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków).

Dziwigórz

Dla układu ruralistycznego wsi Dźwigórz - Pierwszy, Dźwigórz i Dźwigórz - Dębica ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” tożsamą z obszarem ujętym w ewidencji zabytków.

Gościśław

Dla układu ruralistycznego wsi Gościśław i terenu II.P/1 (**stanowiącego kontynuację układu ruralistycznego wsi Lasek**) ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B1” (granica strefy ochrony konserwatorskiej „B1” jest tożsama z obszarem historycznego układu ruralistycznego, ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków)

Dla cmentarza parafii katolickiej ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B2”(granica strefy ochrony konserwatorskiej "B2" jest tożsama z obszarem historycznego cmentarza, ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków).

Jarosław

Dla układu ruralistycznego wsi Jarosław ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” tożsamą z obszarem ujętym w ewidencji zabytków.

Jarostów

Dla układu ruralistycznego wsi Jarostów ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” tożsamą z obszarem ujętym w ewidencji zabytków.

Karnica

Dla układu ruralistycznego wsi Karnica ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B1” tożsamą z obszarem ujętym w ewidencji zabytków oraz strefę ochrony konserwatorskiej „B2” dla zespołu pałacowego z folwarkiem wpisanego do wojewódzkiej ewidencji zabytków, „B3” dla terenu pocmentarnego wraz z ruina kaplicy wpisanego do wojewódzkiej ewidencji zabytków (granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w ewidencji zabytków).

Konary

Dla układu ruralistycznego wsi Konary i zabudowy przysiółka Dębki ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Lasek

Dla zespołu folwarcznego ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B1” oraz układu ruralistycznego wsi Lasek ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B2” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Lusina

Dla układu ruralistycznego wsi Lusina ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Pichorowice

Dla układu ruralistycznego wsi Lusina ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Piekary

Dla układu ruralistycznego wsi Piekary ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Pielaszkowice

Dla układu ruralistycznego wsi Pielaszkowice ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Różana

Dla układu ruralistycznego wsi Różana ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B1” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz dla zespołu folwarcznego z parkiem ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B2” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Sokolniki

Dla układu ruralistycznego wsi Sokolniki ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Udanin

Dla układu ruralistycznego wsi Udanin ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w rejestrze zabytków wpis do rejestru 563/A/05 z dnia 10.06.2005r.

Ujazd Dolny

Dla układu ruralistycznego wsi Ujazd Dolny ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Ujazd Górny

Dla układu ruralistycznego wsi Ujazd Górny ustalono strefę ochrony konserwatorskiej „B” granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

4. Strefy ochrony konserwatorskiej⁴⁰

Wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej ma na celu ochronę, utrzymanie i zachowanie zabytkowych układów urbanistycznych, ruralistycznych, krajobrazów kulturowych, cmentarzy, parków, ogrodów i innych form zaprojektowanej zieleni, które nie zostały objęte ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków. Nie wyklucza to wprowadzania nowych funkcji, nowej zabudowy lub modernizacji starej – jednakże z zachowaniem wymogów ochrony walorów historycznych, artystycznych i naukowych obszarów objętych ochroną. Na terenie gminy Udanin strefy ochrony konserwatorskiej zostały wyznaczone w dotychczas obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z 2014 i 2015 roku wyznaczono **strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”**. Obejmują one:

- 1) zespoły kościelne (obiekty sakralne wraz z cmentarzami przykościelnymi, ogrodzeniami i zabytkowymi elementami małej architektury) w Damianowie, Drogomiłowicach – Łągiewnikach, Gościławiu, Jarosławiu, Konarach, Lusinie, Pichorowicach, Piekarach, Pielaszkowicach, Różanej, Udaninie, Ujeździe Górnym
- 2) zespoły pałacowo – folwarczne, dworsko – folwarczne, folwarki wraz z parkami i założeniami ogrodowymi oraz parkami krajobrazowymi i naturalistycznymi) w Damianowie, Drogomiłowicach – Łągiewnikach, Dźwigorzu, Jarosławiu, Jarostowie, Karnicy, Konarach, Piekarach, Pielaszkowicach, Udaninie.

Celami ochrony w strefie A są:

- 1) zachowanie historycznych układów przestrzennych,
- 2) zachowanie historycznych proporcji wysokościowych kształtujących sylwetę zespołu, wraz z dominantami,
- 3) zachowanie i odtworzenie historycznych cech charakteru wnętrza urbanistycznych,
- 4) zachowanie i odtworzenie historycznego układu ulic i placów z zachowaniem ich przebiegu, przekrojów, dawnych linii rozgraniczających i linii zabudowy,

^{40, 42} Źródło: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- 5) utrzymanie i odtworzenie historycznej dyspozycji terenu, na który składają się: historycznych podziałów parcelacyjnych w postaci podziałów geodezyjnych lub poprzez ich uczytelnienie w terenie,
- 6) utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej lub lokalnej - kulturowej oraz zachowanych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym,
- 7) utrzymanie historycznej kompozycji obiektów z ograniczeniem zakresu dopuszczalnych przekształceń i z dostosowaniem elementów nowych do kompozycji istniejącej,
- 8) nawiązanie w nowej zabudowie do zasad historycznej kompozycji zespołu i charakteru zabudowy sąsiadującej (historyczna dyspozycja terenu i typ zabudowy).

Realizacja celów ochrony nastąpi poprzez zapisy planistyczne w zakresie ustalenia:

- 1) kompozycji urbanistycznej,
- 2) linii zabudowy, intensywności zabudowy,
- 3) podziałów parcelacyjnych,
- 4) form zabudowy - w tym: wysokości budynków, rodzaju dachów, proporcji i kompozycji elewacji, użytych materiałów budowlanych, rodzaju detalu architektonicznego, kolorystyki,
- 5) form zagospodarowania - w tym: elementów małej architektury i zieleni towarzyszącej zabudowie, użytych materiałów, lokalizacji reklam,
- 6) ochrony dóbr kultury, w tym wynikających z ochrony ustawowej terenu wpisanego do rejestru zabytków - uwzględniające wytyczne konserwatorskie,
- 7) zapisów planistycznych zawierające wymogi sporządzania dodatkowych opracowań studialnych oraz wymogi uzgodnienia Wojewódzkiego Dolnośląskiego Konserwatora Zabytków w procedurze lokalizacji inwestycji i procedurze wydawania pozwolenia na budowę.

Dla obszarów i obiektów szczególnie cennych pod względem historycznym i architektonicznym należy wprowadzić program rewaloryzacji wraz z terenami przyległymi, na podstawie jednolitej koncepcji przestrzenno-architektonicznej (również uwzględniającej uporządkowanie stanu władania nieruchomościami).

W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z 2014 i 2015 roku wyznaczono **strefy ochrony krajobrazu kulturowego „K”⁴¹**. Obejmują one:

- 1) historyczne obszary oraz związane z nimi tereny krajobrazu przyrodniczego lub obszary o wyglądzie ukształtowanym w wyniku działalności człowieka,
- 2) działania konserwatorskie **w strefie "K"** obejmują restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego, przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych, z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania.

Celami ochrony w strefie K są:

- 1) zachowanie i rewaloryzacja historycznych kompozycji układów zieleni,
- 2) zachowanie osi kompozycyjnych i powiązań widokowych,
- 3) utrzymanie istniejącej historycznej zabudowy oraz nawiązanie w nowych i uzupełniających elementach do zasad historycznej kompozycji zespołu,
- 4) utrzymanie zasadniczego układu ulic, placów, ciągów pieszych i alejek.

⁴¹ zdefiniowanego w art. 3 pkt 14 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Realizacja celów ochrony nastąpi poprzez zapisy planistyczne w zakresie ustalenia:

- 1) kompozycji urbanistycznej,
- 2) zasad lokalizacji zabudowy, w tym dominant architektonicznych,
- 3) form zabudowy i elementów zagospodarowania,
- 4) zasad gospodarowania terenami zieleni.

5. Zabytki archeologiczne

Zabytek archeologiczny to zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem. Stanowisko archeologiczne podlega ochronie jako zabytek od momentu wpisu do rejestru zabytków lub ujawnieniu w ewidencji stanowisk archeologicznych - Archeologicznym Zdjęciu Polski (AZP). Ochrona dziedzictwa archeologicznego polega na zachowaniu stanowiska nieprzebadanego albo przebadanego fragmentarycznie.

W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z 2014 i 2015 roku wyznaczono **strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych „W”**:

- 1) dla stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowe wprowadza się zakaz działań inwestycyjnych mogących spowodować zmianę ukształtowania terenu, nie związanych bezpośrednio z konserwacją i dopuszczenie prowadzenia prac porządkowych, konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w tym późniejszych nawarstwień kulturowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem,

oraz **strefy ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych „OW”** (granica strefy jest tożsama z obszarem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych) – wymagane przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tabela Nr 14. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków

Numer stanowiska	Numer obszaru AZP	Funkcja	Chronologia, kultura	Uwagi
1. Damianowo				
1/4BL*	81-82	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka brązu – kultura łużycka	
2/5	81-82	Cmentarzysko ciałopalne	Wczesna epoka brązu	
3/2	81-82	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	
4/3	81-82	Osada?	Późne średniowiecze	
5/79	81-82	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka brązu – kultura łużycka	
6		Kościół wraz z cmentarzem	XV wiek	Numeracja tymczasowa
7		Teren po dworze	XVII wiek	Numeracja tymczasowa
8		Cmentarz ewangelicki	XIX wiek	Numeracja tymczasowa
2. Drogomiłowice				
1/49	80-23	Cmentarzysko Osada?	Kultura łużycka Okres wpływów rzymskich - kultura przeworska	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

2/52	80-23	Znalezisko luźne	Epoka kamienia	
4/65	80-23	Cmentarzysko	Epoka kamienia	Stanowisko wpisane do rejestru zabytków pod numerem: 24/572/Arch/1971 w dniu 3.11.1971 jako cmentarzysko neolityczne.
5/66BL	80-23	Nieokreślona	Epoka kamienia	
6/67BL	80-23	Nieokreślona	Kultura łużycka	
7/68BL	80-23	Cmentarzysko	Epoka brązu - kultura łużycka	
8/69BL	80-23	Nieokreślona	Wczesne średniowiecze	
9/70BL	80-23	Nieokreślona	Nieokreślona	
10/50	80-23	Osada? Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze	
13/51	80-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
15	80-23	Kościół wraz z cmentarzem	XIV wiek	Numeracja tymczasowa
Łągiewniki Średzkie				
11/45	80-23	Osada	Epoka brązu-okres halszacki, kultura łużycka	Znane jako Drogomiłowie, należy zmienić numer stanowiska w miejscowości
12/46	80-23	Ślad osadnictwa	Okres halszacki - kultura łużycka	Znane jako Drogomiłowie, należy zmienić numer stanowiska w miejscowości
15/44	80-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	Znane jako Drogomiłowie, należy zmienić numer stanowiska w miejscowości
3. Dziwigórz				
1/80	81-23	Znalezisko luźne	Epoki brązu-okres halszacki-kultura łużycka	Stanowisko wpisane do rejestru zabytków po numerem: 25/583/Arch/1971 w dniu 3.12.1971
2/66	81-23	Osada	Epoka brązu-kultura łużycka	
3/69	81-23	Cmentarzysko ciepłopalne	okres epoki brązu-okres halszacki -kultura łużycka	
4/90/BL	81-23	Nieokreślone	Wczesna średniowiecze	
5/57	81-23	Osada	Okres halszacki-kultura łużycka	
6/64	81-23	Osada?	Epoki brązu-okres halszacki-kultura łużycka	
7/65	81-23	Ślad osadnictwa	Okres halszacki-kultura łużycka	
8/67	81-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
9/68	81-23	Osada	Okres halszacki-kultura łużycka	
10/70	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoki brązu-okres halszacki-kultura łużycka Średniowiecze	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

11/71	81-23	Osada	Epoki brązu-okres halsztacki- kultura łużycka	
12/72	81-23	Osada	Epoki brązu-okres halsztacki- kultura łużycka	
13/81	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Późny okres wpływów rzymskich + kultura przeworska Średniowiecze	
14/82	81-23	Osada	Okres halsztacki?-Kultura łużycka	
15		Siedziba mieszkalna otoczona fosą	XVI wiek	Numeracja tymczasowa
4. Gościśław				
1/1	82-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Okres wpływów rzymskich	
2/2	82-23	Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Wczesne średniowiecze	
3/3	82-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
4	82-23	Kościół wraz z cmentarzem	XIV wiek	Numeracja tymczasowa
5. Jarosław				
1/62 BL	80-23	Znalezisko luźne	Epoka kamienia	
2/63 BL	80-23	Skarb	Wczesne średniowiecze XII wiek	
3/64 BL	80-23	Nieokreślona	Średniowiecze	
4/28	80-23	Osada Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Wczesne średniowiecze	
5/29	80-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
6/67	81-24	Ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich?	Dawniej nr 6/1
7/68	81-24	Ślad osadnictwa Osada?	Pradzieje Okres wpływów rzymskich	Dawniej nr 7/2
8/69	81-24	Ślad osadnictwa	Pradzieje	Dawniej nr 8/3
9/1	80-24	Osada Osada Osada Osada	Neolit Okres halsztacki - kultura łużycka Okres wpływów rzymskich Pradzieje	
10/2	80-24	Ślad osadnictwa Osada? Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Kultura łużycka Okres wpływów rzymskich Pradzieje	
6. Jarostów				
1/36	80-23	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
2/61BL	80-23	Nieokreślona	Pradzieje	
7. Karnica				
1/17	80-23	Cmentarzysko Osada	Epoka kamienia lub epoka brązu Okres halsztacki - kultura łużycka	
2/60 BL	80-23	Cmentarzysko ciałopalne	I okres epoki brązu – okres halsztacki	
3/15	80-23	Osada?	Pradzieje	

4/16	80-23	Osada?	Okres nowożytny XVI-XVII w.	
8. Konary				
1/7BL (Dębki)	81-22	Cmentarzysko ciałopalne	Późna epoka brązu - kultura łużycka	
1/13	81-22	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka brązu- okres halsztacki, kultura łużycka	
2/12	81-22	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
3/6	81-22	Cmentarzysko ciałopalne	I okres epoki brązu- okres halsztacki	Stanowisko wpisano do rejstru zabytków pod numerem: 34/582/Arch/1971 w dniu 14.12.1971
4/8	81-22	Wieża mieszkalna?	Średniowiecze	
5/9BL	81-22	Osada	Okres wpływów rzymskich	
6/10BL	81-22	Nieokreślona	Wczesne średniowiecze	
7/11	81-22	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	
8/14	81-22	Osada Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze Pradzieje	
9/77	81-22	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Późne średniowiecze	
10		Kościół wraz z cmentarzem	XIV-XVII wiek	Numeracja tymczasowa
11		Cmentarze: ewangelicki i katolicki	XIX wiek	Numeracja tymczasowa
9. Lasek				
1/55	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Wczesne średniowiecze	
2/49	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Wczesne średniowiecze	
3/50	81-23	Osada	Okres halsztacki - kultura łużycka	
4/51	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
5/53	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
6/54	81-23	Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
7/56	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
10. Lusina				
1/26	81-22	Cmentarzysko ciałopalne Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Późne średniowiecze	
4/25	81-22	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze	
5/28	81-22	Ślad osadnictwa	Neolit	
6/30	81-22	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	
7/31	81-22	Osada? Ślad osadnictwa	V okres epoki brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Wczesne średniowiecze	
8/19	81-22	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Okres halsztacki - kultura łużycka	

			Wczesne średniowiecze	
9/20	81-22	Osada? Ślad osadnictwa	Okres halsztacki - kultura łużycka Późne średniowiecze	
11/1	82-22	Osada Osada Osada	Neolit - kultura pucharów lejkowatych Pradzieje Okres wpływów rzymskich	
12/2	82-22	Osada	Okres wpływów rzymskich	
13/3	82-22	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Kultura łużycka	
14/4	82-22	Znalezisko luźne	Epoka kamienia	
15		Kościół wraz z cmentarzem	Od XIV wieku	Numeracja tymczasowa
11. Pichorowice				
1/43	80-23	Nieokreślona Ślad osadnictwa	Epoka brązu –kultura łużycka Średniowiecze	
2/23	80-23	Znalezisko luźne	Epoka kamienia	
3/30	80-23	Osada Ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich – kultura przeworska Średniowiecze	
4/31	80-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze	
5/32	80-23	Osada? Osada	Pradzieje Późne średniowiecze	
6/37	80-23	Osada?	Pradzieje	
7/38	80-23	Osada?	Pradzieje	
8/39	80-23	Osada? Osada?	Pradzieje Wczesne średniowiecze	
9/40	80-23	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze Średniowiecze	
10/41	80-23	Osada Osada?	III okres epoki brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Późne średniowiecze	
11/42	80-23	Ślad osadnictwa Osada Osada?	Neolit Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Średniowiecze	
12/9	80-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
13/10	80-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
14/11	80-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze	
15/13	80-23	Ślad osadnictwa	Neolit	
16/12	80-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze	
17/14	80-23	Osada	Wczesne średniowiecze	
18/15	80-23	Osada	Okres halsztacki - kultura łużycka	
19/16	80-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
20/17	80-23	Osada?	Wczesne średniowiecze	
21/18	80-23	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Wczesne średniowiecze	
22/19	80-23	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Wczesne średniowiecze	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

23/20	80-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
24/21	80-23	Osada?	Okres przedrzymski	
25/22	80-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
26/24	80-23	Osada	Okres wpływów rzymskich	
27/25	80-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	V okres epoki brązu Pradzieje	
28/26	80-23	Osada Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze	
29/27	80-23	Ślad osadnictwa	Okres halsztacki? - kultura łużycka	
30/28	80-23	Ślad osadnictwa Osada?	Pradzieje Wczesne średniowiecze	
31		Kościół wraz z cmentarzem	XV/XVI wieku - wieża kościoła Od XIV wieku - cmentarz	Numeracja tymczasowa
12. Piekary				
1/4	81-23	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
2/17	81-22	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka brązu - kultura łużycka	
3/78	81-23	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
4/16	81-22	Osada	Epoka brązu/okres halsztacki, kultura łużycka	
5/21BL	81-22	Nieokreślona	Epoka brązu - kultura łużycka	
6/22BL	81-22	Osada?	Okres wpływów rzymskich - kultura przeworska	
7/23	81-22	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
8/24	81-22	Ślad osadnictwa Znalezisko luźne Osada	Pradzieje Epoka kamienia Epoka brązu	
9/15	81-22	Osada? Osada	Neolit Późne średniowiecze	
10/79	81-23	Cmentarzysko	Epoka brązu - kultura łużycka	
11/73	81-23	Osada	Epoka brązu - kultura łużycka	
12/3	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
13/74	81-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze	
14/75	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Średniowiecze	
15/76	81-23	Osada? Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Okres nowożytny XVIII wiek	
16/77	81-23	Osada? Osada Ślad osadnictwa	Pradzieje Neolit Średniowiecze	
13. Pielaszkowice				
1/44	81-23	Cmentarzysko ciałopalne Nieokreślona	Późna epoka brązu - kultura łużycka Nieokreślona	
2/83BL	81-23	Nieokreślona	Epoka kamienia	
3/84BL	81-23	Znalezisko luźne	Epoka kamienia	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

4/85BL	81-23	Nieokreślona	Epoka brązu-okres halsztacki	
5/86BL	81-23	Grodzisko?	Średniowiecze	
6/29	81-23	Osada	V okres epoki brązu-okres halsztacki	
7/30	81-23	Ślad osadnictwa Osada?	Pradzieje Późne średniowiecze	
8/31	81-23	Osada?	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
9/32	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Wczesne średniowiecze	
10/33	81-23	Osada Osada?	Okres wpływów rzymskich - kultura przeworska Okres nowożytny	
11/34	81-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Neolit? Średniowiecze	
12/35	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Wczesne średniowiecze	
13/36	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
14/37	81-23	Osada?	Średniowiecze	
15/40	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Okres halsztacki - kultura łużycka Średniowiecze	
16/43	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
17/42	81-23	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Średniowiecze	
18/41	81-23	Ślad osadnictwa Osada?	Pradzieje Średniowiecze	
19/46	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
20/73	81-23	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
21	81-23	Pozostałości siedziby obronnej otoczonej fosą	Od XVI wieku	Numeracja tymczasowa
22	81-23	Zespół cmentarny	Od XVI wieku	Numeracja tymczasowa
14. Różana				
2/63	80-22	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
3/64	80-22	Ślad osadnictwa Osada?	Pradzieje Późne średniowiecze	
5/1	81-23	Cmentarzysko ciałopalne	IV okres epoki brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	<i>Stanowisko wpisano do rejestrów zabytków pod numerem: 42/574/Arch/1971 w dniu 5.11.1971</i>
6/2	81-23	Osada Osada?	IV okres epoki brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Średniowiecze	
7/5	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Średniowiecze	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

8/6	81-23	Osada	Okres halsztacki - kultura łużycka	
9/7	81-23	Osada?	Pradzieje	
10/47	80-23	Osada	Okres halsztacki - kultura łużycka	
11/48	80-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
12		Ruiny kościoła wraz z cmentarzem	XV wiek	Numeracja tymczasowa
13		Dawna siedziba mieszkalna otoczona fosą	XVIII wiek	Numeracja tymczasowa
14		Cmentarz	XIX wiek	Numeracja tymczasowa
15. Sokolniki				
1/38	81-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze	
2/39	81-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
3/70	81-24	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich Pradzieje	Dawniej 3/4
4/71	81-24	Ślad osadnictwa	Średniowiecze	Dawniej 4/5
5/72	81-24	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze	Dawniej 3/4
6/74	81-24	Osada	Późne średniowiecze	Dawniej 6/8
16. Udanin				
1/8	81-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka brązu - kultura łużycka Średniowiecze	
2/87 BL	81-23	Nieokreślona	IV-V okres epoki brązu, kultura łużycka	
3/88 BL	81-23	Nieokreślona	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
4/89 BL	81-23	Nieokreślona	Wczesne średniowiecze	
5/45	81-23	Osada Ślad osadnictwa	III okres epoki brązu - kultura łużycka Wczesne średniowiecze	
6/47	81-23	Punkt osadniczy Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze	
7/48	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
8/52	81-23	Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
9/58	81-23	Osada Osada	Pradzieje Wczesne średniowiecze	
10/59	81-23	Osada? Ślad osadnictwa	Okres halsztacki - kultura łużycka Średniowiecze	
11/60	81-23	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Średniowiecze	
12/61	81-23	Ślad osadnictwa Osada?	Pradzieje Średniowiecze	
13/62	81-23	Osada? Osada	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Średniowiecze	
14/63	81-23	Osada	Późne średniowiecze	

15		Kościół św. Urszuli wraz z cmentarzem (krzyż pokutny)	XIII wiek	Numeracja tymczasowa
17. Ujazd Dolny				
1/18	80-23	Cmentarzysko	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka	
2/19	80-23	Ślad osadnictwa Osada?	Średniowiecze Okres nowożytny	
3/20	80-23	Ślad osadnictwa Osada?	Późne średniowiecze Okres nowożytny	
4/21	80-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
5/22	80-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
6/23	80-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Średniowiecze Okres nowożytny	
18. Ujazd Górny				
1/24	80-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze	
2/25	80-23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze	
3/26	80-23	Osada Ślad osadnictwa	Epoka brązu-okres halsztacki, kultura łużycka Okres wpływów rzymskich?	
4/27	80-23	Osada?	Pradzieje	
5/33	80-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
6/34	80-23	Ślad osadnictwa Osada?	Pradzieje Późne średniowiecze	
7/35	80-23	Ślad osadnictwa	Pradzieje	

6. Rejestr zabytków

Gminna Ewidencja Zabytków gminy Udanin sporządzona w listopadzie 2011 roku obejmuje:

- **zabytkowe zespoły budowlane (ruralistyczne):** 18 wsi gminy Udanin,
- **pojedyncze zabytki architektury ruralistycznej,**
- **obiekty architektury sakralnej,**
- **cmentarze rzymsko-katolickie.**

Tabela Nr 15. Rejestr zabytków

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr zabytków
1. Damianowo				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła filialnego p.w. św. Michała Archanioła			A/1130/1655 z dn. 7.05.66 r.
a)	Kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła		wzm.1318 r., wzn. k. XV w., 2 poł. XVII w., XIX w., pocz. XX w., remont. 1990 r.	
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIV w.	A/1143/900/L z dn. 16.02.90r.
c)	Mur cmentarny z bramą		XV-XX w.	
3.	Zespół cmentarza parafialnego		wśród pól, na pn. od wsi	A/1142/901/L z dn. 16.02.90r.
a)	Cmentarz komunalny, obecnie parafialny z dawną kaplicą ewangelicką		ok. 1890	
b)	Mur cmentarny		ok. 1890	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

4.	Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem		XVII-XIX w.	
a)	Dwór (ruina)	Nr 24	XVII w.	A/1269/226 z dn. 31.05.50 r.
b)	Oficyna mieszkalna	Nr 24	k. XIX w.	
c)	Owczarnia, ob. obora	Nr 24	1823	A/1272/525/L z dn. 13.05.77 r.
d)	Stodoła I	Nr 24	2 poł. XIX w.	
e)	Stodoła II	Nr 24	2 poł. XIX w.	
f)	Stodoła III	Nr 24	2 poł. XIX w.	
g)	Obora	Nr 24	2 poł. XIX w.	
h)	Park podworski		p. XIX w.	A/1270/194 z dn. 31.05.50 r.
i)	Zadrzewienie dębowe wokół terenu d. łąk dworskich		2 poł. XVIII w.	A/1273/706/L z dn. 25.06.86 r.
5.	Dom mieszkalny	Nr 1	k. XIX w.	
6.	Dom mieszk.-gosp.	Nr 3	p. XX w.	
7.	Dom mieszk.-gosp.	Nr 7	2 poł. XIX w.	
8.	Dom mieszkalny	Nr 10	k. XIX w.	
9.	Zespół folwarczny, obecnie zagroda nr 12		2 poł. XIX w.	
a)	Dom inspektora, (<i>Beamtenhaus, Inspektorhaus</i>), obecnie dom mieszkalny	Nr 12	IXI/XX w.	
b)	Stodoła	Nr 12	2 poł. XIX w.	
c)	Obora I	Nr 12	2 poł. XIX w.	
d)	Obora II	Nr 12	2 poł. XIX w.	
e)	Obora III	Nr 12	2 poł. XIX w.	
f)	Obora IV x wozownią	Nr 12	2 poł. XIX w.	
10.	Dom mieszkalny	Nr 14	2 poł. XIX w.	
11.	Zagroda Nr 15	Nr 15	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszk.-gosp.	Nr 15	przebud. po 1945 r.	
b)	Obora w zagrodzie	Nr 15	2 poł. XIX w.	
12.	Zagroda Nr 16	Nr 15	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 16	Przed 1835 r. (?)	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 16	2 poł. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 16	2 poł. XIX w.	
13.	Gospoda, obecnie dom mieszkalny	Nr 16	pocz. XX w. (1904 r.?)	
14.	Browar, obecnie dom mieszkalny	Nr 22	pocz. XX w.	
15.	Dom mieszk.-gosp.	Nr 28	k. XIX w.	
16.	Dom mieszkalny	Nr 32	XIX/XX w.	
17.	Szkoła ewangelicka, ob. dom mieszk.	Nr 34	1912 r.	
18.	Dom mieszkalny	Nr 36	XIX/XX w.	
19.	Dom mieszk.-gosp.	Nr 34	k. XIX w.	
20.	Zagroda(d. folwark?) Nr 40	Nr 40	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 40	2 poł. XIX w.	
b)	Obora z wozownią	Nr 40	ok. poł. XIX w., rozbud. 4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy	Nr 40	2 poł. XIX w.	
21.	Szkoła ewangelicka, ob. dom mieszk.	Nr 42	1800 r.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 42	pocz. XX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 42	pocz. XX w.	
22.	Dom mieszkalny	Nr 43	2 poł. XIX w.	
23.	Dom mieszkalny	Nr 47	2 poł. XIX w.	
24.	Dom mieszkalny	Nr 48	2 poł. XIX w.	
25.	Dom mieszkalny	Nr 49	2 poł. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

26.	Dom mieszkalny, ob. świetlica wiejska	Nr 53	2 poł. XIX w.	
27.	Wieża widokowa	góra Damianek (Kościelisko)	k. XIX w.	
Księżyce				
1.	Historyczny układ zabudowy przysiółka			
2.	Cmentarz ewangelicki	poza wsią	zał. XIX/XX w.	
3.	Zespół dworski z folwarkiem:		XVIII- 1 ćw. XX w.	
a)	Dom mieszkalny pracowników folwarku	Nr 63	pocz. XX w.	
b)	Dom mieszkalny pracowników folwarku	Nr 64	2 poł. XIX w.	
c)	Dom mieszkalny pracowników folwarku	Nr 55	pocz. XX w.	
d)	Oficyna mieszkalna	Nr 66	1776 r., przebud. XIX/XX w.	
2. Drogomiłowice				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła filialnego p.w. św. Józefa Oblubieńca NMP			
a)	Kościół fil. p.w. św. Józefa Oblubieńca NMP (d. św. Jerzego)		k. XIV w., rozbud. XVIII w., pocz. XX w., remont. 1964 r., 1987 r., 1988 r.	A/1129/1657 z dn. 7.05.66 r.
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIV w., 1979-81 r.	
c)	Mur cmentarny z bramą		XIX-XX w.	
3.	Zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem		XVI w. –I 80. XIX w.	
a)	Pałac	Nr 23	l. 40. XIX w., przebud. ok. 1880 r., remont. 1986 r.	A/1274/740/L z dn. 30.07.86 r.
b)	Stajnia, ob. budynek gospodarczy I		ok. 1860-1880 r.	
c)	Oficyna mieszkalna	Nr 22	ok. 1860-1880 r.	
d)	Obora		ok. 1860-1880 r.	
e)	Stodoła I		ok. 1860-1880 r.	
f)	Stodoła II		ok. 1860-1880 r.	
g)	Stodoła III, obecnie budynek gospodarczy II		ok. 1860-1880 r.	
h)	Chlewnia, obecnie magazyn		ok. 1860-1880 r.	
i)	Kuźnia, obecnie		ok. 1860-1880 r.	
j)	Park krajobrazowy	Nr 23	zał. 1 poł. XVII w.(?), l. 80. XIX w.	A/1271/646/L z dn. 21.12.83 r.
4.	Dom mieszkalny	Nr 3	4 ćw. XIX w.	
5.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 6	k. XIX w.	
6.	Dom mieszkalny	Nr 17	3 ćw. XIX w.	
7.	Gospoda, obecnie Dom mieszkalny	Nr 21	ok. poł. XIX w.	
a)	Budynek gospodarczy	Nr 21	ok. poł. XIX w.	
3. Łągiewniki Średzkie				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Krzyż pokutny, usytuowany na wschód od wsi, po północnej stronie drogi, przy rowie		XIV – XVI w.	
3.	Teren pocmentarny		zał. 1801 r.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

4.	Zagroda nr 2	Nr 2	k. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 2	k. XIX w.	
b)	Obora	Nr 2	k. XIX w.	
5.	Dom mieszkalny	Nr 3	k. XIX w.	
6.	Zagroda nr 5	Nr 5	k. XIX w.	
a)	Stodoła	Nr 5	k. XIX w.	
7.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 8	k. XIX w.	
8.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 9	k. XIX w.	
9.	Zajazd, obecnie dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 11	4 ćw. XIX w.	
10.	Dom mieszkalny	Nr 12	4 ćw. XIX w.	
11.	Dom mieszkalny	Nr 14	4 ćw. XIX w.	
12.	Wiadukt kolejowy ponad autostradą A4 w osi linii kolejowej Malczyce – Udanin			
13.	Wiadukt ponad autostradą A4 w osi drogi pomiędzy miejscowościami Jarostów i Łągiewniki Średzkie			
14.	Wiadukt na drodze A4 pomiędzy miejscowościami Jarostów i Udanin			
4. Dziwigórz				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół dworski z folwarkiem nr 6,7		XVI w. (?), 1827 r., 2 poł. XIX w.	
a)	Dwór	Nr 7	XVI w. (?), 1827 r.	
b)	Obora		I. 60. XIX w., przebud. k. XIX w.	
c)	Stodoła I		3 ćw. XIX w.	
d)	Stodoła II		4 ćw. XIX w.	
e)	Fosa z groblą i staw ozdobny		XVI w. (?) fosa, ok. poł. XIX w. staw i grobla	
3.	Dom mieszkalny	Nr 9	4 ćw. XIX w.	
Dziwigórz Dębica				
1.	Zespół folwarczny nr 1,2	Nr 1	ok. poł. XIX w., 1 ćw. XX w.	
a)	Budynek gospodarczy	Nr 1	ok. poł. XIX w.	
b)	Stodoła	Nr 1	ok. poł. XIX w.	
2.	Zespół folwarczny nr 2	Nr 2	1 ćw. XX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 2	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 2	4 ćw. XIX w.	
3.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 5	4 ćw. XIX w.	
4.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 6	XIX/XX w.	
5.	Zagroda Nr 8	Nr 8	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 8	4 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 8	4 ćw. XIX w.	
6.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 9	4 ćw. XIX w.	
5. Gościstaw				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Szymona i św. Tadeusza Judy			
a)	Kościół parafialny p.w. św. Szymona i św. Tadeusza Judy	Nr 43	XVI w. rozbud. I. 1756-59, wieża nadbudowa-	A/1053 z dn. 31.03.08 r.

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

			na 1785 r.; remont. 1861 r., 1936, 1939 r., l.60. XXw.,1991, 2007r.	
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIV w., powiększo- ny ok. 1759 r.	A/1147/872/L z dn. 16.02.90r.
c)	Mur cmentarny z bramą i furką (obecnie zamurowana)		XIV w., XVIII w., 2 poł. XIX w.	
d)	Kapliczka z rzeźbą św. Jana Nepomucena (w murze cmentarnym)		2 poł. XVIII w.	
e)	Kaplica cmentarna przedpogrzebowa (przy murze, w obrębie cmentarza, zachodnia)		2 poł. XIX w.	
f)	Kaplica cmentarna (przy murze, w obrębie cmentarza, wschodnia)		l. 20. XX w.	
3.	Budynek plebanii	Nr 43		
4.	Cmentarz parafii katolickiej (przy wschodniej granicy siedliska, poza zabudową wsi)	wśród pól	zał. 1906 r.	
5.	Zagroda nr 1	Nr 1	3 ćw. XIX w., XIX/XX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 1	3 ćw. XIX w.	
b)	Stodoła	Nr 1	XIX/XX w.	
6.	Dom mieszkalny	Nr 2	4 ćw. XIX w.	
7.	Zagroda nr 5	Nr 5	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 5	4 ćw. XIX w.	
b)	Dom mieszkalno.-gospodarczy (w części gospodarczej stodoła)	Nr 5	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy	Nr 5	4 ćw. XIX w.	
8.	Dom mieszkalny	Nr 6	XIX/XX w.	
9.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 7	4 ćw. XIX w.	
10.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 8	2 poł. XIX w.	
11.	Zagroda nr 9	Nr 9	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 9	ok. poł. XIX w.	
b)	Stodoła	Nr 9	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy	Nr 9	4 ćw. XIX w.	
12.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 11	k. XIX w.	
13.	Dom mieszkalny nr 12	Nr 12	k. XIX w.	
a)	Stodoła, d. świetlica przy domu mieszkalnym nr 12	Nr 12	pocz. XIX w.	
14.	Zagroda nr 13	Nr 13	ok. poł. XIX w., XIX/XX w.	
a)	Dom mieszkalny, d. cukiernia	Nr 13	ok. poł. XIX w.	
b)	Rzeźnia – ob. budynek gospodarczy	Nr 13	XIX/XX w.	
15.	Sklep nr 14 i Dom Ludowy nr 15	Nr 14 i 15	pocz. XX w., l. 20. XX w.	
16.	Zespół folwarczny			
a)	Dom mieszkalny o charakterze willowym	Nr 18	k. l. 20. XX w.	
b)	Stodoła I (majdan płn.)		3/4 ćw. XIX w.	
c)	Stodoła II (majdan płn.)		3/4 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
d)	Stodoła III (majdan płd.)		3 ćw. XIX w.	
e)	Obora I (majdan płn.)	Nr 19	3/4 ćw. XIX w.	
f)	Dom mieszkalny (majdan płd.)	Nr 19	pocz. XX w.	
g)	Budynek inwentarski (majdan płd.)	Nr 19	4 poł. XIX w.	
h)	Obora II (majdan płd.)	Nr 19	4 poł. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

	i)	Dom zarządcy dóbr – obecnie dom mieszkalny (majdan ptd.)	Nr 20	pocz. XX w.	
17.		Zagroda nr 22	Nr 22	2 poł. XIX w.	
	a)	Obora	Nr 22	ok. poł. XIX w.	
	b)	Stodoła z częścią inwentarską	Nr 22	4 ćw. XIX w.	
18.		Zagroda nr 23 i 24		ok. poł. XIX w.	
	a)	Dom mieszkalny	Nr 23	ok. poł. XIX w.	
	b)	Budynek gospodarczy	Nr 23	ok. poł. XIX w.	
	c)	Krzyż przydrożny (w ogrodzie przy domu mieszkalnym nr 23)	Nr 23	1 poł. XIX w.	
	d)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 24	3/4 ćw. XIX w.	
19.		Dom mieszkalny (po zachodniej stronie drogi)	Nr 25	ok. poł. XIX w.	
	a)	Stodoła (po wschodniej stronie drogi) należąca do właściciela domu mieszkalnego nr 25	Nr 25	XIX/XX w.	
20.		Dom mieszkalny	Nr 26	4 ćw. XX w.	
21.		Zagroda nr 27	Nr 27	2 poł. XIX w.	
	a)	Dom mieszkalny	Nr 27	ok. poł. XIX w.	
	b)	Stodoła	Nr 27	2 poł. XIX w.	
22.		Zagroda nr 28	Nr 28	k. XIX w.	
	a)	Obora	Nr 28	k. XIX w.	
23.		Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 29	k. XIX w.	
24.		Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 30	k. XIX w.	
25.		Zagroda nr 32	Nr 32	2 poł. XIX w.	
	a)	Dom mieszkalny	Nr 32	3 ćw. XIX w.	
	b)	Budynek gospodarczy	Nr 32	3 ćw. XIX w.	
	c)	Budynek bramny	Nr 32	ok. poł. XIX w.	
26.		Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 35	3 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
27.		Dom mieszkalny	Nr 36	3 ćw. XIX w.	
28.		Zagroda nr 38	Nr 38	2 poł. XIX w., XIX/XX w.	
	a)	Dom mieszkalny	Nr 38	XIX/XX w.	
	b)	Budynek gospodarczy I	Nr 38	4 ćw. XIX w.	
	c)	Budynek gospodarczy II	Nr 38	4 ćw. XIX w.	
	d)	Stodoła	Nr 38	4 ćw. XIX w.	
	e)	kapliczka w murze ogrodzeniowym	Nr 38		
29.		Zagroda nr 39	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
	a)	Dom mieszkalny	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
	b)	Budynek inwentarski	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
	c)	Stodoła	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
30.		Zagroda nr 40 i 41		2 poł. XIX w.	
	a)	Budynek bramny	Nr 40	ok. poł. XIX w., przebud. po 1945 r.	
	b)	Dom mieszkalno – gospodarczy	Nr 41	3 ćw. XIX w.	
	c)	Budynek gospodarczy (na posesji nr 41)	Nr 41	l. 80. XIX w.	
31.		Szkoła katolicka – ob. dom mieszkalny	Nr 42	1898 r.	
	a)	Stodoła przy domu mieszkalnym nr 42	Nr 42	3 ćw. XIX w.	
32.		Zagroda nr 45 i 46		XIX w.	
	a)	Budynek bramny	Nr 45	1 poł. XIX w.	
	b)	Dom mieszkalno – gospodarczy	Nr 46	ok. poł. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

c)	Budynek gospodarczy	Nr 46	4 ćw. XIX w.	
d)	Stodoła	Nr 46	4 ćw. XIX w.	
33.	Zagroda nr 47	Nr 47	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 47	3 ćw. XIX w.	
b)	Stodoła	Nr 47	4 ćw. XIX w.	
c)	Obora I	Nr 47	4 ćw. XIX w.	
d)	Obora II	Nr 47	4 ćw. XIX w.	
34.	Zagroda nr 48 i 49		2 poł. XIX w.	
a)	Budynek bramny	Nr 48	ok. poł. XIX w.	
b)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 49	ok. poł. XIX w.	
c)	Obora	Nr 49	4 ćw. XIX w.	
35.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 50	4 ćw. XIX w.	
36.	Dom mieszkalny	Nr 52	3 ćw. XIX w.	
37.	Dom mieszkalny	Nr 53	3 ćw. XIX w.	
38.	Zagroda nr 54	Nr 54	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 54	4 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 54	k. XIX w.	
39.	Zagroda nr 55	Nr 55	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 55	3 ćw. XIX w.	
b)	Stodoła	Nr 55	k. XIX w.	
6. Jarosław				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła filialnego p.w. MB Częstochowskiej			A/1125/615/L z dn. 28.12.88
a)	Kościół fil. p.w. MB Częstochowskiej		XIV w., przebud. 1705 r., l.1928-29, remont. 1955 r., 1980 r., 1986 r.	A/1139/903/L z dn. 16.02.90
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIV w.	
c)	Mur cmentarny		XIV – XIX w.	
d)	Krzyż pokutny wmurowany w mur cmentarny od strony zewnętrznej na lewo od bramy wschodniej		XIV –XVI w.	
e)	Krzyż pokutny wmurowany w mur cmentarny od strony zewnętrznej, nisko przy ziemi, od strony płn.- zach.; dostępny z ogrodu posesji nr 9		XIV –XVI w.	
3.	Zespół pałacowo – parkowy z folwarkiem		2 poł. XIX – 1 ćw. XX w.	A/2717/987/L z dn. 21.10.93
a)	Pałac	Nr 3	l. 60. XIX w., przebud. l. 20. XX w. i po 1945 r.	
b)	Dom zarządcy dóbr	Nr 2	4 ćw. XIX w.	
c)	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 4	4 ćw. XIX w.	
d)	Budynek gospodarczy, ob. magazyn, wcześniej warsztat	połączony z nr 4	ok. poł. XIX w.	
e)	Oficyna mieszkalna	Nr 5 i 5 a	4 ćw. XIX w.	
f)	Stodoła I		3 ćw. XIX w.	
g)	Stodoła II		3 ćw. XIX w.	
h)	Stajnia, ob. obora		3 ćw. XIX w.	
i)	Obora		3 ćw. XIX w.	
j)	Kuźnia		pocz. XIX w.	
k)	Wozownia		3 ćw. XIX w.	
l)	Park		zał. l. 60. XX w., 1 ćw. XX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

4.	Dom mieszkalny	Nr 7	1 ćw. XX w.	
5.	Dom mieszkalny	Nr 12	3 ćw. XIX w.	
6.	Dom mieszkalny	Nr 14	XIX/XX w.	
7.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 17	3 ćw. XIX w.	
8.	Zagroda nr 20 i 21		2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 20	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 21	4 ćw. XIX w.	
9.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 23	I. 60. XIX w.	
10.	Zagroda nr 24	Nr 24	I. 60. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 24	I. 60. XIX w.	
b)	Dom mieszkalno-gospodarczy	koło nr 24	I. 60. XIX w.	
11.	Dom mieszkalny	Nr 25	4 ćw. XIX w.	
12.	Dom mieszkalny	Nr 26	4 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
13.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 27	3 ćw. XIX w.	
14.	Dom mieszkalny	Nr 29	3 ćw. XIX w.	
15.	Zagroda nr 31	Nr 31	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 31	4 ćw. XIX w.	
b)	Stodoła z gołębnikiem	Nr 31	4 ćw. XIX w.	
16.	Zagroda nr 32	Nr 32	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 32	3 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 32	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 32	4 ćw. XIX w.	
d)	Stodoła	Nr 32	4 ćw. XIX w.	
17.	Dom mieszkalny	Nr 33	XIX/XX w.	
18.	Zagroda nr 36	Nr 36	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 36	4 ćw. XIX w.	
b)	Oficyna gosp.	Nr 36	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gosp.	Nr 36	3 ćw. XIX w.	
19.	Dom mieszkalny	Nr 39	3 ćw. XIX w.	
20.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 40	4 ćw. XIX w.	
21.	Krzyż pokutny, na rozdrożu w centrum wsi, ok. 100 m na południe od kościoła		XIV –XVI w.	
7. Jarostów				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół pałacowo – parkowy z folwarkiem		3 ćw. XIX w.–ok. 1900 r.	
a)	Pałac	Nr 6	ok. 1890 r.	
b)	Budynek gospodarczy przy pałacu		ok. 1890 r.	
c)	Budynek mieszkalny	Nr 13	k. XIX w.	
d)	Obora przy budynku nr 6		3 ćw. XIX w.	
e)	Stajnia przy budynku nr 14	Nr 14	4 ćw. XIX w.	
f)	Park z aleją		zał. ok. 1900 r.	A/2721/648/Lz dn. 22.12.83
3.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 4	k. XIX w.	
4.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 5	k. XIX w.	
5.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 7	k. XIX w.	
6.	Dom mieszkalny	Nr 12	4 ćw. XIX w.	
7.	Dom mieszkalny	Nr 15	k. XIX w.	
8.	Dom mieszkalny	Nr 16	4 ćw. XIX w.	
9.	Dom mieszkalny	Nr 21	4 ćw. XIX w.	
8. Karnica				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

2.	Cmentarz ewangelicki z ruiną kaplicy		zał. przed 1927 r.	
3.	Zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem		2 poł. XIX w.–poz. XX w.	
a)	Pałac	Nr 6	1875 r.	A/2719/741/L z dn. 30.07.86
b)	Oficyna mieszkalna	Nr 7	4 ćw. XIX w.	
c)	Obora I		3/4 ćw. XIX w.	
d)	Obora II		3 ćw. XIX w.	
e)	Stodoła I		3/4 ćw. XIX w. przed przebudową po 1945 r.	
f)	Stodoła II		3/4 ćw. XIX w.	
g)	Kuźnia ob. warsztat		k. ćw. XIX w.	
h)	Spichlerz		4 ćw. XIX w.	
i)	Stajnia koni wierzchowych		3/4 ćw. XIX w.	
j)	Park		3/4 ćw. XIX w.	A/2744/503/L z dn. 13.05.77
4.	Budynek mieszkalny	Nr 9	pocz. XX w.	
9. Konary				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła parafialnego p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego			
a)	Kościół par. p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego		wzn. 1396 r., k. XIV w., rozbud. XVII w., 1817 r., 2 poł. XIX w., remont. 1963 r., 1965 r., 1983 r., 1985 r., 1988 r.	A/1128/1658 z dn. 7.05.66
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIV w.	
c)	Mur cmentarny z kaplicami		XIV-XX w.	
3.	Zespół cmentarza ewangelickiego, obecnie parafialnego		ok. 1845 r., ok. 1886 r.	
a)	Cmentarz ewangelicki, obecnie część północna użytkowana jako parafialny		ok. 1845 r., ok. 1886 r.	
b)	Kaplica ewangelicka, obecnie mszalna parafii katolickiej		ok. 1845 r.	
c)	Mur wokół obecnego cmentarza parafialnego		ok. 1886 r.	
4.	Cmentarz ewang.-augzburg.	za wsią		
5.	Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem		XVI (?)–2 poł. XIX w.	
a)	Oficyna mieszkalna	Nr 32	ok. 1880 r.	
b)	Oficyna mieszkalna	Nr 109	ok. 1880 r.	
c)	Spichlerz	Nr 109	ok. 1880 r.	
d)	Obora z częścią mieszkalną	Nr 32	ok. 1880 r.	
e)	Mur z bramami	Nr 32	ok. 1880 r.	
f)	Park z ruiną dworu		XVII/XVIII w., ok. 1880 r.	A/2745/501/L z dn. 13.05.77
6.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 1	k. XIX w.	
7.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 4	pocz. XX w.	
8.	Stodoła przy Nr 5	Nr 5	3 ćw. XIX w.	
9.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 6	4 ćw. XIX w.	
10.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 7	4 ćw. XIX w.	
11.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 8	4 ćw. XIX w.	
12.	Urząd pocztowy, obecnie dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 10	ok. poł. XIX w., przebud. XIX/XX w.	
13.	Dom mieszkalny	Nr 11	3 ćw. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

14.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 16	XIX/XX w.	
15.	Willa	Nr 17	pocz. XX w.	
16.	Dom mieszkalny	Nr 18	1909 r.	
17.	Dom mieszkalny (dawny dom mieszkalny w folwarku?)	Nr 19	1 poł. XIX w., przebud. 4 ćw. XIX w.	
18.	Dom mieszkalny	Nr 21	3/4 ćw. XIX w.	
19.	Budynek gospodarczy	Nr 21	4 ćw. XIX w.	
20.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 23	3 ćw. XIX w.	
21.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 24	3 ćw. XIX w.	
22.	Zagroda plebańska	Nr 25	ok. poł.–3/4 ćw. XIX w.	
a)	Plebania , ocenie dom mieszkalny	Nr 26	ok. poł. XIX w.	
b)	Obora	Nr 25	3/4 ćw. XIX w.	
23.	Szkoła? Obecnie dom mieszkalny	Nr 26	l. 60.-70. XIX w.	
24.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 27	4 ćw. XIX w.	
25.	Dom mieszkalny	Nr 28	k. XIX w., l. 20. XX w.	
26.	Zagroda 29-30		2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 29	4 ćw. XIX w.	
b)	Dom mieszkalny	Nr 30	3 ćw. XIX w., rozbud. 4 ćw. XIX w.	
c)	Obora	Nr 30	4 ćw. XIX w.	
d)	Budynek gospodarczy	Nr 30	4 ćw. XIX w.	
27.	Dom mieszkalny	Nr 34	k. XIX w.	
28.	Dom mieszkalny	Nr 36-Nr 36a	k. XIX w.	
29.	Dom mieszkalny	Nr 41	k. XIX w.	
30.	Dom mieszkalny	Nr 44	pocz. XIX w.	
31.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 56	k. XIX w.	
32.	Dom mieszkalny	Nr 57	4 ćw. XIX w.	
33.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 65	3/4 ćw. XIX w.	
34.	Szkoła ewangelicka, obecnie dom mieszkalny Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 66	1913 r.	
35.	Zagroda 74	Nr 74	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 74	ok. poł. XIX w.	
b)	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 74	4 ćw. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 74	4 ćw. XIX w.	
36.	Dom mieszkalny	Nr 77	ok. poł. XIX w.	
37.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 79	4 ćw. XIX w.	
38.	Dom mieszkalny	Nr 83	4 ćw. XIX w.	
39.	Stodoła przy Nr 86	Nr 86	4 ćw. XIX w.	
40.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 87	pocz. XX w.	
41.	Zagroda 88	Nr 88	4 ćw. XIX w., 1934 r.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 88	4 ćw. XIX w., 1934 r.	
b)	Zabudowania gospodarcze dawn. piekarni	Nr 88	4 ćw. XIX w.	
42.	Dom mieszkalny, ob. budynek mieszk.- usługowy	Nr 90	pocz. XX w.	
43.	Zagroda 92	Nr 92	4 ćw. XIX w.–pocz. XX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 92	XIX/XX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 92	4 ćw. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 92	4 ćw. XIX w.	
44.	Dom mieszkalny	Nr 93	XIX/XX w.	
45.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 94	3 ćw. XIX w.	
46.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 96	4 ćw. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

47.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 98	3 ćw. XIX w.	
48.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 99	3 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
49.	Dom mieszkalny	Nr 100	3/4 ćw. XIX w.	
50.	Dom mieszkalny	Nr 101	3/4 ćw. XIX w.	
51.	Stodoła przy Nr 102	Nr 102	3 ćw. XIX w.	
52.	Dom mieszkalny	Nr 103	4 ćw. XIX w.	
Dębki - przysiółek				
1.	Historyczny układ zabudowy przysiółka			
10. Lasek				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół folwarczny		2 poł. XIX w., pocz. XX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 8	3 ćw. XIX w.	
b)	Oficyna mieszkalna	Nr 9	4 ćw. XIX w.	
c)	Dom mieszkalny	Nr 10	1890 r.	
d)	Budynek inwentarski przy domu mieszkalnym nr 10	Nr 10	k. XIX w.	
e)	Stajnia		ok. poł. XX w.	
f)	Obora I		ok. poł. XX w.	
g)	Obora II		4 ćw. XIX w.	
h)	Stodoła I		ok. poł. XX w.	
i)	Stodoła II		k. XIX w.	
j)	Garaże I-III-III		pocz. XX w.	
3.	Dom mieszkalny	Nr 1	4 ćw. XIX w.	
4.	Dom mieszkalny	Nr 11	3 ćw. XIX w.	
a)	Obora przy domu mieszkalnym Nr 11	Nr 11	3 ćw. XIX w.	
5.	Dom mieszkalny ze stodołą	Nr 14	XIX/XX w., l. 30. XX w.	
6.	Dom mieszkalny	Nr 17	pocz. XX w.	
11. Lusina				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła filialnego p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny		wzn. 1335 r., wzn. 1 poł. XV w., przebud. 1731 r., 1877 r., remont. 1938r., 1939 r., 1963 r., 1974r. , 1981 r.	A/1124/616/L z dn. 28.12.88
a)	Kościół fil. p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny		wzn. 1335 r., wzn. 1 poł. XV w., przebud. 1731 r., 1877 r., remont. 1938r., 1939 r., 1963 r., 1974r. , 1981 r.	A/1124/616/L z dn. 28.12.88
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIV w.	A/1136/906/L z dn. 16.02.90
c)	Mur cmentarny		XV–XX w.	A/1124/616/L z dn. 28.12.88
3.	Krzyż pokutny, po zachodniej stronie wiejskiej drogi, przy nr 26		XIV–XVI w.	<i>kwalifikuje się do objęcia ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków ruchomych</i>
4.	Dom mieszkalny	Nr 1	pocz. XX w.	
5.	Dom mieszkalny	Nr 3	3 ćw. XIX w.	
6.	Dom mieszkalny	Nr 6	ok. poł. XIX w.	
7.	Dom mieszkalny	Nr 8	4 ćw. XIX w.	
8.	Zagroda nr 10	Nr 10	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 10	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek mieszkalno – gospodarczy	Nr 10	4 ćw. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

9.	Dom mieszkalny	Nr 12	k. XIX w.	
10.	Zagroda nr 15	Nr 15	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 15	3 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 15	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 15	4 ćw. XIX w.	
11.	Dom mieszkalny	Nr 16	ok. poł. XIX w.	
12.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 17	XVIII/XIX w., k. XIX w.	
13.	Zagroda nr 21	Nr 21	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 21	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 21	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 21	4 ćw. XIX w.	
14.	Dom mieszkalny	Nr 22	3 ćw. XIX w.	
15.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 24	k. XIX w.	
16.	Browar, obecnie zagroda nr 26	Nr 26	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 26	k. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 26	1872 r.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 26	3/4 ćw. XIX w.	
17.	Dom mieszkalny	Nr 27	3 ćw. XIX w.	
18.	Dom mieszkalny	Nr 28	pocz. XX w.	
19.	Budynek bramny, przy nr 29	Nr 29	4 ćw. XIX w.	
20.	Stodoła przy 29	Nr 29	4 ćw. XIX w.	
21.	Zagroda nr 30	Nr 30	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 30	3 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 30	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 30	4 ćw. XIX w.	
d)	Stodoła	Nr 30	4 ćw. XIX w.	
22.	Dom mieszkalny	Nr 34	3 ćw. XIX w.	
23.	Dom mieszkalny	Nr 37	4 ćw. XIX w.	
a)	Budynek gospodarczy	Nr 37	4 ćw. XIX w.	
24.	Dom mieszkalny	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
25.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 42	k. XIX w.	
26.	Dom mieszkalny	Nr 44	3 ćw. XIX w.	
27.	Budynek gospodarczy przy 55	Nr 55	k. XIX w.	
28.	Budynek gospodarczy przy nr 56	Nr 56	k. XIX w.	
29.	Młyn (?), obecnie budynek mieszkalno-gospodarczy	Nr 57	4 ćw. XIX w.	
30.	Zagroda nr 58	Nr 58	2/3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 58	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 58	1871 r.	
31.	Dom mieszkalny	Nr 61	3 ćw. XIX w.	
32.	Zagroda nr 62	Nr 62	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 62	ok. poł. XIX w., przebud. k. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 62	3/4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 62	3/4 ćw. XIX w.	
33.	Dom mieszkalny	Nr 64	pocz. XX w.	
34.	Zagroda nr 67	Nr 67	3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 67	3 ćw. XIX w.	
b)	Oficina mieszkalna	Nr 67	3 ćw. XIX w.	
35.	Sklep, obecnie dom mieszkalny	Nr 71	k. XIX w.	
36.	Zagroda nr 72, 73	Nr 72	3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 73	3 ćw. XIX w.	
b)	Budynek bramno - gospodarczy	Nr 72	4 ćw. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

37.	Zagroda nr 77	Nr 77	3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 77	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek mieszkalno - gospodarczy	Nr 77	3 ćw. XIX w.	
38.	Zagroda nr 78	Nr 78	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 78	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek mieszkalno - gospodarczy	Nr 78	3 ćw. XIX w.	
c)	Obora	Nr 78	4 ćw. XIX w.	
39.	Dom mieszkalny	Nr 79	ok. poł. XIX w.	
40.	Zagroda nr 82	Nr 82	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 82	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 82	ćw. XIX w.	
41.	Stodoła	Nr 83	3/4 ćw. XIX w.	
12. Pichorowice				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Mikołaja Biskupa			
a)	Kościół par. p.w. św. Mikołaja Biskupa	Nr 51	XV/XVI w., 1821 r., remont 1920 r., 1976r., 2006/07 r.	A/1505 z dn. 6.01.10
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIV, XV w.	A/1137/905/L z dn. 16.02.90
c)	Mur cmentarny z bramą		XV- XIX w.	
d)	Rzeźba św. Jana Nepomucena (przy wsch. furcie w murze cmentarnym)		1 ćw. XVIII w.	nr 227/B/03/1-9 z dnia 7.01.2003 r.
3.	Krzyż pokutny, wmurowany w mur ogrodzeniowy zagrody nr 29 i 30, ok. 100 m na północny zachód od kościoła		XIV-XVI w.	
4.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 8	ok. poł. XIX w.	
5.	Dom mieszkalny	Nr 10	3 ćw. XIX w.	
6.	Zagroda nr 14	Nr 14	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 14	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 14	3/4 ćw. XIX w.	
7.	Zagroda nr 15	Nr 15	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 15	3 ćw. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 15	4 ćw. poł. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 15	3 i 4 ćw. poł. XIX w.	
8.	Dom mieszkalny	Nr 17	3 ćw. XIX w.	
9.	Zagroda nr 18 i 19		2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 18	4 ćw. XIX w.	
b)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 19	3 i 4 ćw. XIX w.	
10.	Dom mieszkalny	Nr 20	3 ćw. XIX w.	
11.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 21	4 ćw. XIX w.	
	Rzeźba Madonna Immaculata w ogrodzie domu mieszkalno-gospodarczego nr 21	Nr 21	pocz. XX w.	
12.	Zagroda Nr 22-23		2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 22	4 ćw. XIX w.	
b)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 23	3 ćw. XIX w.	
13.	Kaplica obok zagrody Nr 22-23		2 poł. XIX w.	
14.	Zagroda plebańska Nr 27	Nr 27	XIX w.	
a)	Obora	Nr 27	4 ćw. XIX w.	
15.	Szkoła katolicka- ob. dom mieszkalny	Nr 28	I. 40., 50. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

16.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 29	4 ćw. XIX w.	
17.	Dom mieszkalny	Nr 34	ok. poł. XIX w	
18.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 42	ok. poł. XIX w. i 4 ćw. XIX w., przebud. XX w.	
	Kapliczka w ogrodzie zagrody nr 42	Nr 42	XIX w.	
19.	Dom zakonny kongregacji Marienschwestern - obecnie dom Zgromadzenia Sióstr Maryi Niepokalanej oraz Duszpasterstwo parafii rzymsko-katolickiej p.w. św. Mikołaja	Nr 51	1904 r.	
20.	Zagroda nr 52	Nr 52	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 52	ok. poł. XIX w.	
b)	Obora oraz budynek inwentarski z wozownią	Nr 52	4 ćw. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 52	4 ćw. XIX w.	
	Kapliczka z rzeźbą św. Jana Nepomucena w ogrodzie zagrody nr 52	Nr 52	XIX w., pocz. XX w.	
	Rzeźba Grupa Ukrzyżowania w ogrodzie zagrody nr 52	Nr 52	1 ćw. XIX w.	
21.	Dom mieszkalny	Nr 53	3 ćw. XIX w.	
22.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 56	k. XIX w.	
23.	Gospoda - ob. zagroda nr 57	Nr 57	3 ćw. XIX w.	
a)	Gospoda – ob. dom mieszkalny	Nr 57a	3 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 57a	3 ćw. XIX w.	
24.	Zagroda nr 60	Nr 60	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 60	ok. poł. XIX w.	
b)	Obora	Nr 60	ok. poł. XIX w.	
25.	Zagroda Nr 61 i 62		2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 61	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	przy Nr 61	4 ćw. XIX w.	
c)	Obora z wozownią	przy Nr 62	4 ćw. XIX w.	
26.	Zagroda Nr 63 i 64		2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 63	4 ćw. XIX w.	
b)	Stodoła		ok. poł. XIX w.	
27.	Zagroda Nr 65 i 66		I. 40. XIX w. - 4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 65	ok. poł. XIX w.	
b)	Dom mieszkalny	Nr 66	I. 40. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy	Nr 66	4 ćw. XIX w.	
28.	Dom mieszkalny	Nr 69	3 ćw. XIX w.	
	Kapliczka w ogrodzie przy domu mieszkalnym nr 69	Nr 69	XIX w.	
29.	Dom mieszkalny	Nr 70	I. 40. XIX w.	
30.	Dom mieszkalny	Nr 71	3 ćw. XIX w., przebud. pocz. XX w.	
31.	Dom mieszkalny	Nr 73	pocz. XX w.	
32.	Dom mieszkalny	Nr 74	XIX/XX w.	
13. Piekary				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Jana Chrzyciela			
a)	Kościół par. p.w. św. Jana Chrzyciela		1723 r. z wykorzystaniem relikwii XIV w.	A/1126/1662 z dn. 7.05.66

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

			(?), przebud. 1829 r. i ok. 1929 r., remont. l. 1967-68, 1974 r.	
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIV w.	A/1135/908/L z dn. 16.02.90
c)	Mur cmentarny		XIV-XIX w.	<i>kwalfikuje się do objęcia ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków</i>
d)	Rzeźba św. Jana Nepomucena (na cmentarzu, przy prezbiterium kościoła)		ok. 1760 r.	nr 270/101/L/1-30 z dnia 28.12.1987 r.
e)	Kapliczka w bezpośrednim sąsiedztwie muru cmentarnego, na płn. od kościoła		2 poł. XIX w.	
3.	Plebania	Nr 36	1899, 1904 r.	
4.	Kapliczka przy zagrodzie nr 20	Nr 20	2 poł. XIX w.	
5.	Kapliczka przy domu mieszkalnym nr 31	Nr 31	k. XIX w.	
6.	Kapliczka przy domu mieszkalnym nr 32	Nr 32	4 ćw. XIX w.	
7.	Kapliczka przy zagrodzie nr 39	Nr 39	k. XIX w.	
8.	Kapliczka przy domu mieszkalnym nr 42	Nr 42	k. XIX w.	
9.	Zespół willowo – parkowy:			
a)	Willa zapewne właściciela lub dyrektora fabryki szamotu i materiałów ogniotrwałych w Udaninie i Piekarach	Nr 1	ok. 1901 r.	
b)	Park typu naturalistycznego	Nr 1	zał. ok. 1901 r., powiększony po 1945 r.	A/2747/647/L z dn. 21.12.83 r.
10.	Dom mieszkalny	Nr 1/1a	l. 20. / pocz. l. 30. XX w.	
11.	Dom mieszkalny	Nr 2/2a	l. 20. / pocz. l. 30. XX w.	
12.	Dom mieszkalny	Nr 3/3a	l. 20. / pocz. l. 30. XX w.	
13.	Dom mieszkalny	Nr 8	ok. poł. XIX w.	
14.	Dom mieszkalny	Nr 11	2 poł. XIX w.	
15.	Budynek gospodarczy, następnie sklep i dom mieszkalny	Nr 13a	ok. poł. XIX w.	
16.	Dom mieszkalny	Nr 14	4 ćw. XIX w.	
17.	Zagroda nr 15:	Nr 15	3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 15	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 15	3 ćw. XIX w.	
c)	Budynek inwentarski	Nr 15	3 ćw. XIX w.	
d)	Stodoła	Nr 15	3 ćw. XIX w.	
18.	Dom mieszkalny	Nr 16	4 ćw. XIX w.	
19.	Dom mieszkalny	Nr 17	4 ćw. XIX w.	
20.	Dom mieszkalny	Nr 18	4 ćw. XIX w.	
21.	Zagroda nr 19:	Nr 19	3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 19	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 19	3 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 19	3 ćw. XIX w.	
d)	Stodoła	Nr 19	3 ćw. XIX w.	
22.	Zagroda nr 20	Nr 20	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 20	1876 r.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

b)	Obora	Nr 20	4 ćw. XIX w.	
23.	Dom mieszkalny	Nr 21	I. 40. XIX w.	
24.	Dom mieszkalno – gospodarczy	Nr 22	XIX/XX w.	
25.	Dom mieszkalno – gospodarczy	Nr 23	k. XIX w.	
26.	Dom mieszkalny	Nr 24	I. 80. XIX w.	
27.	Dom mieszkalny	Nr 26	XIX/XX w.	
28.	Budynek gospodarczy	Nr 26	k. XIX w.	
29.	Dom mieszkalno – gospodarczy	Nr 27	ok. poł. XIX w.	
30.	Dom mieszkalny	Nr 29	k. XIX w.	
31.	Zagroda nr 32	Nr 32	2 poł. XIX w., 1923 r.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 32	1923 r.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 32	3 ćw. XIX w.	
c)	Budynek mieszkalno – gospodarczy	Nr 32	3 i 4 ćw. XIX w.	
d)	Obora	Nr 32	4 ćw. XIX w.	
e)	Stodoła	Nr 32	k. XIX w.	
32.	Dom mieszkalny nr 33	Nr 33	4 ćw. XIX w.	
a)	Obora przy domu mieszkalnym nr 33	Nr 33	4 ćw. XIX w.	
33.	Szkoła katolicka – ob. dom mieszkalny	Nr 37	ok. 1866 r., przebud. 1894 r.	
34.	Zagroda nr 39	Nr 39	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 39	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
d)	Stodoła	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
35.	Dom mieszkalny	Nr 40	2 poł. XIX w.	
36.	Dom mieszkalny	Nr 42	2 poł. XIX w.	
37.	Dom mieszkalny	Nr 44	4 ćw. XIX w.	
38.	Dom mieszkalny	Nr 45	XIX/XX w.	
39.	Dom mieszkalny	Nr 46	4 ćw. XIX w.	
14. Pielaszkowice				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół cmentarza:			
a)	Cmentarz katolicki	na pn. skraju wsi	zał. XIV w.	A/1138/904/L z dn. 16.02.90 r.
b)	Kaplica cmentarna		1884 r.	
c)	Mur cmentarny z bramą		1884 r.	
d)	Krzyż pokutny, przed bramą cmentarza		XIV-XVI w.	
3.	Zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem przy nr 50-52		XVI-XIX w.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02 r.
a)	Ruiny pałacu z podjazdem		ok. 1580 r., ok. 1620 r., 1776 r., ok. poł. XIX w., k. XIX w.(?), I.30. XX w., spalony 1948 r.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02 r.
b)	Oficina mieszkalno-gospodarcza	Nr 50	ok. 1880 r.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02 r.
c)	Oficina mieszkalno-gospodarcza	Nr 51	ok. poł. XVIII w.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02 r.
d)	Oficina mieszkalna z przejazdem	Nr 52	ok. poł. XVIII w.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02 r.
e)	Spichlerz		4 ćw. XIX w.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02 r.
f)	Obora		4 ćw. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

g)	Altana przy oficynie mieszkalno-gospodarczej nr 51		pocz. XX w.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02
h)	Stawy hodowlane		XVIII-XIX w.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02 r.
i)	Park		3 ćw. XVIII w., 2 poł. XIX w.	A/2748/502/L z dn. 13.05.77; 5.07.02 r.
j)	Aleja grabowa na grobli		3 ćw. XVIII w.	
4.	Dom mieszkalny ze stodoła	Nr 2	4 ćw. XIX w.	
5.	Dom mieszkalny nr 3	Nr 3	k. XIX w.	
6.	Budynek gospodarczy	Nr 4	4 ćw. XIX w.	
7.	Stodoła		k. XIX w.	
8.	Zagroda nr 5	Nr 5	k. XIX w.–l. 20.-30. XX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 5	3 ćw. XIX w., przebud. l. 20.-30. XX w.	
b)	Budynek gospodarczy (obiekt częściowo należący do posesji nr 6)	Nr 5	k. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 5	l. 20.-30. XX w.	
9.	Dom mieszkalny	Nr 7	k. XIX w.	
10.	Dom mieszkalny	Nr 8	k. XIX w.	
11.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 12	2 poł. XIX w.	
12.	Zagroda nr 13	Nr 13	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 13	ok. poł. XIX w.	
b)	Obora	Nr 13	k. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 13	4 ćw. XIX w.	
d)	Budynek gospodarczy	Nr 13	4 ćw. XIX w.	
13.	Zagroda nr 14	Nr 14	XIX/XX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 14	k. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 14	k. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 14	pocz. XX w.	
14.	Dom mieszkalny	Nr 26	4 ćw. XIX w.	
15.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 27	4 ćw. XIX w.	
16.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 29	k. XIX w.	
17.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 30	4 ćw. XIX w.	
18.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 32	k. XIX w.	
19.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 34	2 poł. XIX w., przebud. po 1945 r.	
20.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 35	4 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
21.	Dom mieszkalny	Nr 36	4 ćw. XIX w.	
22.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 38	4 ćw. XIX w.	
23.	Stodoła	przy Nr 38	XIX/XX w.	
24.	Dom mieszkalny	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
25.	Zagroda Nr 40	Nr 40		
a)	Dom mieszkalny	Nr 40	4 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 40	4 ćw. XIX w.	
26.	Stodoła przy Nr 41	Nr 41	k. XIX w.	
27.	Gospoda – ob. dom mieszkalny	Nr 42	ok. poł. XIX w.	
28.	Dom mieszkalny	Nr 48	l. 20.-30. XX w.	
29.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 53	k. XIX w.	
15. Różana				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła p.w. św. Szymona i Judy:			

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

a)	Kościół p.w. św. Szymona i Judy (ruina)		wzm. XIII w., XV w., 1 ćw. XVII w., zniszczony 1618-1648 r.	kwalfikuje się do objęcia ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIII w.	kwalfikuje się do objęcia ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków
3.	Zespół cmentarza parafialnego:			
a)	Cmentarz ewangelicki, obecnie parafialny	za wsią	zał. 1887 r.	
b)	Kaplica mszalna		1887 r.	
c)	Mur cmentarny		1887 r.	
4.	Zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem:		XVII w.(?)–4 ćw. XIX w.	
a)	Oficyna mieszkalna	Nr 26	4 ćw. XIX w.	
b)	Oficyna mieszkalna	Nr 27	4 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy I		ok. poł. XIX w.	
d)	Budynek gospodarczy II z oborą		4 ćw. XIX w.	
e)	Stodoła		4 ćw. XIX w.	
f)	Obora I		4 ćw. XIX w.	
g)	Obora II		4 ćw. XIX w.	
h)	Budynek gospodarczy III		3/4 ćw. XIX w.	
i)	Park z miejscem po pałacu		XVII w.(?), 1791 r., l. 60. XIX w.	
5.	Dom mieszkalny	Nr 8	3 ćw. XIX w.	
6.	Dom mieszkalny	Nr 9	4 ćw. XIX w.	
7.	Dom mieszkalny	Nr 11	4 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
8.	Dom mieszkalny	Nr 14	4 ćw. XIX w. (1927 r.?)	
9.	Zagroda nr 15:	Nr 15	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 15	3 ćw. XIX w.	
b)	Stodoła	Nr 15	4 ćw. XIX w.	
10.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 22	4 ćw. XIX w.	
11.	Dom mieszkalny	Nr 31	3 ćw. XIX w.	
12.	Szkoła ewangelicka, obecnie świetlica	Nr 33	1809 r.(?), ok. 1900 r.	
13.	Dom mieszkalny	Nr 39	pocz. XX w.	
14.	Dom mieszkalny	Nr 41	XIX/XX w.	
15.	Dom mieszkalny	Nr 42	pocz. XX w.	
16.	Dom mieszkalny	Nr 43	pocz. XX w.	
17.	Dom mieszkalny	Nr 45	4 ćw. XIX w.	
18.	Dom mieszkalny	Nr 47	4 ćw. XIX w.	
19.	Zagroda nr 53:	Nr 53	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 53	4 ćw. XIX w.	
10.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 53	4 ćw. XIX w.	
16. Sokolniki				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Dom mieszkalny	Nr 1	l.20./30. XX w.	
3.	Dom mieszkalny	Nr 2	l.20./30. XX w.	
4.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 3	4 ćw. XIX w.	
5.	Dom mieszkalny	Nr 4	3 ćw. XIX w.	
6.	Zagroda nr 7:	Nr 7	3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 7	ok. poł. XIX w.	
b)	Stodoła	Nr 7	3 ćw. XIX w.	
7.	Zagroda nr 11:	Nr 11	2 poł. XIX w., pocz. XXw.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

a)	Dom mieszkalny	Nr 11	pocz. XX w.	
b)	Budynek gospodarczy I		3 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II		3 ćw. XIX w.	
d)	Stodoła		4 ćw. XIX w.	
8.	Dom mieszkalny	Nr 12	4 ćw. XIX w.	
9.	Budynek gospodarczy	Nr 12	4 ćw. XIX w.	
10.	Zagroda nr 15:	Nr 15		
a)	Dom mieszkalny	Nr 15	3 ćw. XIX w.	
b)	Budynek mieszkalno - gospodarczy	Nr 15	4 ćw. XIX w.	
11.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 16	k. XIX w.	
12.	Dom mieszkalny	Nr 17	k. XIX w.	
13.	Dom mieszkalny	Nr 21	k. XIX w.	
17. Udanin				
1.	Układ ruralistyczny wsi Udanin wraz z archeologicznymi nawarstwieniami kulturowo-osadniczymi			536/A/05 z dn. 10.06.05
2.	Zespół kościoła filialnego p.w. Matki Bożej Anielskiej			
a)	Kościół filialny p.w. Matki Bożej Anielskiej		l. 1841-42	wyposażenie i wystrój wpisane do rejestru nr 271/102/L//1-25 z dnia 28.12.1987 r.
b)	Cmentarz przykościelny		1842 r.	
3.	Zespół kościoła filialnego (cmentarnego) p.w. św. Urszuli			
a)	Kościół filialny p.w. św. Urszuli		XIII w., przebud. 1663 r., remont. 2 poł. XIX w., l. 1989-92; 2011 r.	A/1122/1667 z dn. 7.05.66
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIII w.	A/1123/940/L z dn. 16.02.90
c)	Krzyż pokutny wmurowany w zach. ścianę wieży kościoła w obrębie górnych kondygnacji		XIV-XVI w.	
d)	Fragment muru cmentarnego		XIII w. (?)	
4.	Cmentarz ewangelicki – ob. parafialny		1887 r.	A/1121/907/Lz dn. 16.02.90
a)	Kaplica cmentarna		ok. 1887 r.	
b)	Mur cmentarny		1887 r.	
5.	Zespół pałacowo - parkowy z folwarkiem		l. 1823-24 – pocz. XX w.	
a)	Pałac		l. 1823-24, przebud. l. 50. XIX w. i l. 70. XX w.	
b)	Oficyna mieszkalna	Nr 15	3 ćw. XIX w.	
c)	Cielętnik	Nr 15	3 ćw. XIX w.	
d)	Stajnia z wozownią	Nr 14,15	l. 60. XIX w.	
e)	Obora z częścią mieszkalną	Nr 14,15	3 ćw. XIX w.	
f)	Stodoła	Nr 15	3 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
g)	Park krajobrazowy		zał. l. 20. XIX w., po 1887 r., pocz. XX w.	A/2746/506/L z dn. 13.05.77
h)	Aleja lipowa i szpaler lipowy śródpolny		zał. ok. poł. XIX w.	A/2720/695/L z dn. 25.06.86
6.	Zespół willowo - parkowy			
a)	Willa	Nr 1		
b)	Park typu naturalistycznego			

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

7.	Budynek biurowy fabryki szamotu i materiałów ogniotrwałych w Udaninie i Piekarach – ob. dom mieszkalno-gospodarczy	Nr 2	ok. 1901 r.	
a)	Budynek produkcyjny, następnie spichlerz		ok. 1901 r.	
8.	Dom mieszkalny	Nr 5	pocz. XX w.	
9.	Dom mieszkalny - ob. poczta	Nr 6	pocz. XX w.	
10.	Dom mieszkalny (willa)	Nr 11	ok. 1910 r.	
11.	Dom mieszkalny	Nr 17	2 poł. XIX w.	
12.	Dom mieszkalny	Nr 19	pocz. XX w.	
13.	Zagroda nr 20	Nr 20	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 20	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 20	k. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 20	3 ćw. XIX w.	
14.	Szkoła ewangelicka, ob. Gminna Biblioteka Publiczna	Nr 21	3 ćw. XIX w.	
15.	Dom mieszkalny nr 25	Nr 25	ok. poł. XIX w.	
a.	Obora	Przy Nr 25	3 ćw. XIX w.	
16.	Gospoda - ob. sklep i restauracja	Nr 30	l. 40. XIX w., przebud. pocz. XX w.	
17.	Dom mieszkalny	Nr 40	4 ćw. XIX w., przebud. po 1945 r.	
18.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 41	2 ćw. XIX w.	
19.	Sklep – ob. dom mieszkalny	Nr 42	4 ćw. XIX w.	
20.	Dom mieszkalny	Nr 45	4 ćw. XIX w.	
21.	Zagroda nr 46	Nr 46	3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 46	ok. poł. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 46	3 ćw. XIX w.	
c)	Obora	Nr 46	3 ćw. XIX w.	
22.	Dom mieszkalny	Nr 52	4 ćw. XIX w.	
23.	Stodoła	Przy Nr 52	4 ćw. XIX w.	
24.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 53	pocz. XX w.	
25.	Dom mieszkalny	Nr 54	4 ćw. XIX w.	
26.	Dom mieszkalny	Nr 58	ok. poł. XIX w.	
27.	Zespół folwarczny, przed 1945 r. zwany <i>Klarahof</i> (na wschodnim krańcu wsi)		3 ćw. XIX w., k. XIX w.	
a)	Oficina mieszkalna		3 ćw. XIX w.	
b)	Obora I		3 ćw. XIX w.	
c)	Obora II		3 ćw. XIX w.	
d)	Obora III ob. cielętnik		3 ćw. XIX w.	
e)	Obora IV		3 ćw. XIX w., przebud. k. XIX w.	
f)	Stodoła		3 ćw. XIX w., przebud po 1945 r.	
28.	Zabudowania gospodarcze przy domu mieszkalnym nr 59	Przy Nr 59		
a)	Budynek gospodarczy			
b)	Stodoła z częścią inwentarską			
29.	Dom mieszkalny	Nr 69	4 ćw. XIX w.	
30.	Dom mieszkalny	Nr 71	4 ćw. XIX w.	
31.	Dom mieszkalny	Nr 74	ok. poł. XIX w.	
32.	Dom mieszkalno – gospodarczy	Nr 75	4 ćw. XIX w.	
33.	Dom mieszkalny	Nr 76	4 ćw. XIX w.	

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

34.	Dom mieszkalny	Nr 80	3 ćw. XIX w.	
35.	Szkoła katolicka – ob. dom mieszkalny	Nr 89	2 poł. XIX w.	
36.	Dom mieszkalny	Nr 94	3 ćw. XIX w.	
37.	Dom mieszkalny	Nr 103	pocz. XX w.	
38.	Dom mieszkalny	Nr 106	4 ćw. XIX w.	
39.	Dom mieszkalny	Nr 107	XIX/XX w.	
40.	Budynek gospodarczy	Nr 109	4 ćw. XIX w.	
41.	Zespół stacji kolejowej:			
a)	Dworzec kolejowy	Nr 111	1895 r.	
b)	Szalet		1895 r.	
c)	Dom mieszkalny	Nr 112	1895 r.	
18. Ujazd Dolny				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2	Zespół sołectwa nr 36 i 37		ok. poł. XIX w.–pocz. XX w.	
a)	Siedziba sołectwa	Nr 37	1877 r.	A/2718/742/L z dn. 30.07.86 r.
b)	Oficyna mieszkalno-gospodarcza	Nr 36	ok. poł. XIX w.	
c)	Budynek inwentarski		4 ćw. XIX w.	
d)	Budynek gospodarczy		pocz. XX w.	
3.	Dom mieszkalny	Nr 3	XIX/XX w.	
4.	Dom mieszkalny	Nr 4	4 ćw. XIX w.	
a)	Budynek gospodarczy	przy Nr 4	4 ćw. XIX w.	
5.	Dom mieszkalny	Nr 8	4 ćw. XIX w.	
6.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 9	3 ćw. XIX w.	
7.	Sklep i piekarnia Schielchera – ob. dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 10	4 ćw. XIX w.	
8.	Dom mieszkalny	Nr 11	4 ćw. XIX w.	
9.	Dom mieszkalny	Nr 13	4 ćw. XIX w.	
10.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 18	4 ćw. XIX w.	
11.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 19	4 ćw. XIX w.	
12.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 23	4 ćw. XIX w.	
13.	Zagroda nr 28	Nr 28	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 28	3/4 ćw. XIX w.	
b)	Budynek inwentarski	Nr 28	3/4 ćw. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 28	4 ćw. XIX w.	
14.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 30	4 ćw. XIX w.	
a)	Budynek gospodarczy	przy Nr 30	4 ćw. XIX w.	
15.	Budynek gospodarczy	przy Nr 31	XIX/XX w.	
16.	Zagroda nr 33	Nr 33	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 33	4 ćw. XIX w.	
b)	Stodoła	Nr 33	4 ćw. XIX w.	
c)	Krzyż przydrożny, obok nr 33		l. 20. XX w.	
17.	Dom mieszkalny	Nr 35	3 ćw. XIX w.	
a)	Budynek gospodarczy	przy Nr 35	3 ćw. XIX w.	
18.	Dom mieszkalny	Nr 41	1 poł. XIX w.	
19.	Kapliczka		ok. poł. XIX w.	
19. Ujazd Górny				
1.	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Marcina			
a)	Kościół par. p.w. św. Marcina		pocz. XIII w. (przed 1217 r.?), l. 1702 - 1703, l. 1717-19, 1799 r., 1857 r., remont l.	A/1131/1238 z dn. 21.12.64

IV ETAP – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY UDANIN

			1960-1963, 1982 r., 1985 r.	
b)	Cmentarz przykościelny		zał. XIII w.	A/1133/909/L z dn. 16.02.90
c)	Mur cmentarny z bramą		XIII-XIX w.	
d)	Krzyż pokutny w murze otaczającym kościół		XIV-XVI w.	
3.	Budynek stacji kolejowej – ob. dom mieszkalny	Nr 23	ok. 1895 r.	
a)	Szalet	przy Nr 23	ok. 1895 r.	
b)	Kapliczka, w pobliżu stacji kolejowej		1844 r., l. 20. XX w.	
4.	Zagroda nr 2	Nr 2	4 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalny	Nr 2	4 ćw. XIX w.	
b)	Budynek –gospodarczy ze stodołą	Nr 2	4 ćw. XIX w.	
5.	Zagroda nr 3	Nr 3	4 ćw. XIX w.	
a)	Budynek gospodarczy	Nr 3	4 ćw. XIX w.	
6.	Dom mieszkalny	Nr 4	4 ćw. XIX w.	
a)	Budynek gospodarczy	przy Nr 4	4 ćw. XIX w.	
7.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 5	4 ćw. XIX w.	
8.	Zagroda nr 6	Nr 6	4 ćw. XIX w.	
a)	Budynek gospodarczy	Nr 6	4 ćw. XIX w.	
9.	Zagroda nr 7,7a	przy Nr 6	4 ćw. XIX w.-pocz. XX w.	
a)	Budynek mieszkalny	Nr 7	4 ćw. XIX w.	
b)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 7a	4 ćw. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 7	pocz. XX w.	
d)	Budynek gospodarczy	Nr 7	k. XIX w.	
10.	Zagroda Nr 8	Nr 8	2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 8	3/4 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 8	4 ćw. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 8	4 ćw. XIX w.	
d)	Kaplica i most	koło Nr 8	k. XIX w.	
11.	Sklep- ob. budynek mieszk.- usługowy	Nr 10	pocz. XX w.	
12.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 11	4 ćw. XIX w.	
13.	Dom mieszkalny	Nr 12	4 ćw. XIX w.	
14.	Dom mieszkalny	Nr 13	4 ćw. XIX w.	
15.	Dom mieszkalny	Nr 15	pocz. XX w.	
16.	Dom mieszkalny	Nr 16	l. 20. XX w.	
17.	Willa, obecnie Przedszkole Gminne	Nr 27	l. 20. XX w.	
18.	Zajazd – ob. dom mieszkalny	Nr 29	1 poł. XIX w.	
19.	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 31	4 ćw. XIX w.	
20.	Dom mieszkalny	Nr 39	4 ćw. XIX w.	
21.	Zagroda plebańska	Nr 40	XVIII-XIX w.	
a)	Plebania	Nr 40	1775 r.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 40	k. XIX w.	
22.	Zagroda Nr 52,53		2 poł. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 52	1853 r., 4 ćw. XIX w.	
b)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 53	3 ćw. XIX w.	
23.	Zagroda Nr 54, 55		3 ćw. XIX w.-pocz. XX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 54	3 ćw. XIX w.	
b)	Dom mieszkalny	Nr 55	3 ćw. XIX w.	
c)	Stodoła	Nr 55	pocz. XX w.	
d)	Kolumna Maryjna, w ogrodzie domu Nr 54	Nr 54	pocz. XX w.	

24.	Zagroda Nr 56	Nr 56	2 poł. XIX w.3 ćw. XIX w.	
a)	Dom mieszkalno - gospodarczy	Nr 56	4 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy	Nr 56	4 ćw. XIX w.	
25.	Dom mieszkalny	Nr 57	pocz. XX w.	
26.	Sołectwo, ob. zagroda Nr 59	Nr 59	I. 70.-80. XIX w.	
a)	Siedziba sołectwa- ob. dom mieszkalny	Nr 59	3 ćw. XIX w.	
b)	Budynek gospodarczy I	Nr 59	3 ćw. XIX w.	
c)	Budynek gospodarczy II	Nr 59	3 ćw. XIX w.	
27.	Remiza	obok Nr 29	4 ćw. XIX w.	

7. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określone przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych

Termin „krajobraz” po raz pierwszy pojawił się w języku staroniemieckim już w VIII w. jako Landschaft. Język potoczny, a później artystyczny, stosował to pojęcie w celu określenia malowniczych widoków części ziemi jako elementu lub wyłączonego obiektu dzieła artysty. W artystyczno-estetycznym sensie krajobraz jako pejzaż pojawił się w XV i XVI w., w okresie rozkwitu malarstwa flamandzkiego (hol. landscap). W XVII w. termin landscape upowszechnił się w Anglii.

Pojmowanie krajobrazu jako pełnego fragmentu przyrody zapoczątkowane zostało w XIX w. m.in. przez przyrodnika, współtwórcę nowożytnej geografii Aleksandra von Humboldta (1769–1859), który określał krajobraz jako całościową charakterystykę regionu Ziemi. W końcu XVIII w. słowo „krajobraz” uzyskało znaczenie naukowe i zostało zaadaptowane przez nauki geograficzne. Do polskiego piśmiennictwa określenie krajobraz wprowadził w 1830 r. Joachim Lelewel w pracy Dzieje Polski Joachim Lelewel potocznym sposobem opowiedział, do nich dwanaście krajobrazów skreślił.⁴²

Na poziomie sejmiku województwa ustawa krajobrazowa wprowadziła obowiązek sporządzenia audytów krajobrazowych, będących pochodną obowiązku dokonywania powszechnej identyfikacji krajobrazów oraz oceny wartości krajobrazów, co jest zadaniem własnym samorządu województwa. Narzędziem realizacji tego zadania jest właśnie audyt krajobrazowy, o którym mowa w art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Projekt audytu sporządza zarząd województwa (art. 38b pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), a uchwała sejmik województwa (art. 38b pkt 2). Ma on być sporządzany nie rzadziej niż raz na 20 lat, w ramach realizacji przewidzianego w art. 6 Konwencji krajobrazowej obowiązku identyfikacji i odpowiedniej waloryzacji krajobrazów. Audyt nie jest aktem prawa miejscowego – chociaż w części dotyczącej rekomendacji i wniosków należy go uznać za akt kierownictwa wewnętrznego.

W dniu 19.09.2019 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu audytu krajobrazowego dla województwa dolnośląskiego. na podstawie art. 38b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zm.). Dokument nie został jeszcze sporządzony.

⁴² M. Górski (red.), Prawo ochrony środowiska, Warszawa 2018, s. 729-729.

VIII. WARUNKI I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA, ORAZ ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIANIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM

1. Warunki i jakość życia mieszkańców gminy Udanin w tym ochrona zdrowia

Jakość życia mieszkańców gminy Udanin jest przede wszystkim pochodną ich zadowolenia z tego, że mieszkają w gminie. Jakkolwiek poziom zadowolenia jest wartością niemierzalną, to jednak możliwa jest identyfikacja tych sfer, które wpływają na jakość życia oraz ich opisanie.

Jakość życia obejmuje takie zagadnienia, jak (Czapiński, Panek 2009):

- sytuację dochodową gospodarstwa domowego i sposób gospodarowania dochodami,
- wyżywienie,
- zasobność materialną gospodarstwa domowego, w tym wyposażenie w nowoczesne technologie komunikacyjne (telefon komórkowy, komputer, dostęp do Internetu),
- warunki mieszkaniowe,
- pomoc społeczną, z jakiej korzysta gospodarstwo domowe,
- kształcenie dzieci,
- uczestnictwo w kulturze i wypoczynek, –
- korzystanie z usług systemu ochrony zdrowia,
- sytuację gospodarstwa domowego i jego członków na rynku pracy,
- ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i inne aspekty wykluczenia społecznego.

Część sfer zagadnień opisanych wyżej dotyczy kompetencji samorządu lokalnego m.in. warunki i jakość oświaty, warunki mieszkaniowe, wyposażenie w nowoczesne technologie komunikacyjne, uczestnictwo w kulturze i wypoczynek korzystanie z usług systemu ochrony zdrowia, pomoc społeczna

Pierwszą dziedziną wpływającą na jakość jest dostęp do rynku pracy.

Z danych statystycznych GUS BDL z analizy rynku pracy za rok 2018 i 2019 wynika że stopa bezrobocia w gminie Udanin wynosi 4,6%.

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Śląskiej, stopa bezrobocia w marcu 2020 r. wynosiła w powiecie Średzkim 4,9%. Dla porównania stopa bezrobocia w województwie Dolnośląskim wynosiła 4,8%, a dla Polski – 5,4%. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie wynosiła 148 osób, w tym 52 kobiety. Wskaźnik bezrobocia obniżył się znacznie w stosunku do roku 2015, kiedy to dla gminy Udanin wynosił 5,9% dla powiatu średzkiego wynosił on 8,2%, dla województwa dolnośląskiego 8,5%, a dla kraju 9,7% i obecnie bezrobocie nie jest już tak dotkliwym problemem jak w latach ubiegłych. A przeciętne wynagrodzenie miesięczne stan na 31.12.2019 r. wyniosło 4019,00 zł w województwie dolnośląskim 5388,46 zł.

Kolejnym czynnikiem warunkującym jakość życia jest dostęp do kultury, sportu i rekreacji.

W gminie Udanin sprawami z zakresu kultury zajmuje się referat ds. Środków Zewnętrznych, Promocji Gminy i Sportu oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Udaninie wraz z dwoma filiami w Konarach i Ujeździe Górnym. Czytelnictwo, w zakres jej działań wchodzi: upowszechnianie wiedzy i nauki, rozwój kultury, zaspokajanie potrzeb oświatowych i informacyjnych mieszkańców gminy oraz uczestnictwo w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Dysponuje ona różnorodną ofertą zajęć kulturalnych, a wśród nich zajęcia plastyczne, organizacja imprez, w tym cyklicznych imprez kulturalnych, zespoły taneczne, zajęcia muzyczne.

W gminie Udanin funkcjonuje również Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ważnym elementem kulturalnym oraz scalającym lokalną społeczność są świetlice gminne w Lusinie, Piekarach, Damianowie, Konarach, Lasku, Gościławiu, Różanej, Drogomiłowicach, Sokolnikach, Pielaszkowicach, Łagiewnikach Śląskich, Udaninie, Jarostowie, Jarostawiu, Ujeździe Dolnym i Ujeździe Górnym, w których odbywają się stałe zajęcia oraz imprezy kulturalne. W ramach dostępu do oferty sportowo-rekreacyjnej funkcjonują zewnętrzne boiska sportowe, jak również sale gimnastyczne. Placówki oświatowe wyposażone są w place zabaw. Mieszkańcy mają możliwość uprawiania sportu w ramach klubu w sportowych.

Ostatnim ważnym wyznacznikiem poziomu życia jest dostęp do usług.

Należy tu rozumieć nie tylko szeroko rozumiane usługi w postaci placówek handlowych, ale również placówki ochrony zdrowia, obiekty szkolne, kina, czy inne usługi publiczne. Z racji bliskiego sąsiedztwa miasta Środa Śląska, które jest zarazem siedzibą władz powiatowych, dostęp do większych placówek handlowo-usługowych koncentruje się właśnie tam, niemniej jednak handel hurtowy i detaliczny jest głównym rodzajem działalności gospodarczej wśród osób prywatnych (30%). Zadania w zakresie oświaty realizowane są na terenie gminy w placówkach szkolnych w Udaninie Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza oraz Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Samorządowe Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Ujeździe Górnym. W gminie Udanin działają kluby sportowe: LZS POLBOTO-GROM Udanin, LZSFC Jarosław, LZS POLDER-A Różana, LZS WILKI Różana, LZS POLGEO Lusina, LZS ZJEDNOCZENI Gościław, UKS Udanin.

Podstawowa opieka zdrowotna mieszkańców gminy Udanin realizowana jest przez Ośrodek Zdrowia w Udaninie oraz w Ujeździe Górnym. Szerszy zakres opieki medycznej mieszkańcy gminy uzyskują w mieście Środa Śląska i Jawor. Z pozostałych usług publicznych w gminie dostępne są urzędy pocztowe, w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego gmina jest obsługiwana przez Komendę Powiatową Policji w Środzie Śląskiej, na terenie gminy działa też Ochotnicza Straż Pożarna w Udaninie, Lusinie Ujeździe Górnym, Ujeździe Dolnym, Gościławiu, Pichorowicach, Pielaszkowicach i Jarostawiu, natomiast w zakresie ochrony pożarowej przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Śląskiej.

2. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Pojęcie osoby ze szczególnymi potrzebami – to osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością lub inne osoby mające trwale lub czasowo naruszoną sprawność w zakresie mobilności czy percepcji (np. ludzie poruszający się przy pomocy kul, protez, wózków, słabi, chorujący, niesłyszący, niedowidzący, z trudnościami manualnymi i poznawczymi, osoby z wózkiem dziecięcym, z ciężkim bagażem itp.).

W studium we wszystkich zapisach dotyczących zagospodarowania przestrzeni ustalono, że samorząd gminy Udanin ma obowiązek uwzględniać w swoich działaniach:

- dostępność architektoniczną dla osób niepełnosprawnych ruchowo w obiektach zarządzanych przez gminę,
- dostępność cyfrową w placówkach oświatowych zarządzanych przez gminę.

Orange Polska wybudowała sieć światłowodową na terenie gminy Udanin, w ramach projektu „Wrocławski i Wrocław Orange Światłowód”. Projekt jest realizowany z dofinansowaniem ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC). Pierwszym zadaniem było doprowadzenie światłowodu do szkół i placówek edukacyjnych zakwalifikowanych do projektu w miejscowościach: Udanin, Ujazd Górny.

IX. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia można podzielić na dwa rodzaje:

- **zagrożenia wynikające z uwarunkowań przyrodniczych** (zagrożenia naturalne) wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej i wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- **zagrożenia będące wynikiem działalności człowieka** (antropogeniczne).

Szczegółową informację o występowaniu obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych oraz obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi zawarto w dalszej części uwarunkowań studium.

Odnosząc się do zagrożeń będących wynikiem działalności człowieka (antropogenicznych) stwierdzono, że na obszarze gminy Udanin brak jest zakładów i obiektów, dla których istnieje ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” nie planuje się wyznaczenia terenów pod takie inwestycje. W związku z tym, nie jest możliwe określenie prawdopodobieństwa wystąpienia awarii.

1. Zagrożenia wynikające z uwarunkowań przyrodniczych

1.1. Obszary narażone na występowanie powodzi i podtopień

W II okresie planistycznym na podstawie aktualnie obowiązujących map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP), podanych do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie ich w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska w dniu 22 października 2020 r. (art. 171 ust.5 ustawy Prawo wodne) ustalono że teren objęty studium znajduje się częściowo w zasięgu zalewu wodą o prawdopodobieństwie przewyższenia 10%,1%i 0,2 % .

Status terenów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w art. 16 pkt 34 ustaw Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem, obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębnie w tym zakazy określone w ustawie Prawo wodne są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary, między linią brzegu a wałem powodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa a art. 224, stanowiące działki ewidencyjne.

Stosownie do postanowień art. 166 ust. 2 pkt 4) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz.U z 2020 r. poz. 310 z późn. zmianami) uzgodnienia z Wodami Polskimi wymaga studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego gminy w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują na rzece Cicha Woda ma odcinku od Trudnej do Jarosławca oraz na odcinku od Jarosławca do Czerńca w obrębach Karnice i Ujazd Dolny. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują łąki i pastwiska oraz tereny częściowo zadrzewione. Głębokość zalewu wynosi od 0-0,5 m oraz od 0,5 do 2,0 m.

1.2. Obszary zagrożone suszą

Zmiany klimatyczne rodzą konieczność podejmowania stosownych działań adaptacyjnych w wielu dziedzinach, spośród których planowanie przestrzenne powinno uwzględniać zwłaszcza rolnictwo i leśnictwo, różnorodność biologiczną, trwałość ekosystemów i gospodarkę wodną.

Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Aby w przyszłości nie zabrakło nam wody, w odpowiedniej ilości i odpowiedniej jakości, musimy już teraz przeciwdziałać skutkom suszy. Właśnie powstaje plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). To pierwszy dokument planistyczny o randze krajowej.

Jego opracowanie wynika z postanowień dyrektyw i wytycznych unijnych, a także przepisów prawa krajowego (art. 184 ustawy Prawo wodne). Plan przeciwdziałania skutkom suszy będzie miał rangę rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

PPSS opracowywany jest na okres 6 lat (2021-2027). Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu jako przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

W PPSS odnajdziemy odpowiedzi na następujące pytania:

- Gdzie i w jakiej ilości mamy zasoby wody dostępnej do użytkowania? – **analiza możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;**
- Jakie działania inwestycyjne służące zwiększaniu ilości zasobów wodnych lub umożliwiających korzystanie z nich są proponowane do realizacji? – **proponycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;**
- Jakie inne działania, które zwiększą zdolności zatrzymywania wody w okresie suszy (techniczne i nietechniczne) są proponowane do wdrożenia? – **proponycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;**
- Jakie są konkretne kierunki, działania i rozwiązania w zakresie przeciwdziałania i ograniczania skutków suszy? – **katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.**

Zgodnie z aktualnie obowiązującą ustawą Prawo wodne (art.184 ust.10) przeciwdziałania skutkom suszy prowadzi się zgodnie z planem przeciwdziałania skutkom suszy, który uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy. Głównymi dokumentami planistycznymi w zakresie przeciwdziałania zjawisku suszy są, zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.) plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych oraz na obszarach dorzeczy (PPSS). Zgodnie z art. 88s ust. 1 oraz ust. 2 ww. ustawy za PPSS odpowiada Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, natomiast plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych przygotowują dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy w obszarach dorzeczy opracowywany jest na okres 6 lat (2021-2027). Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu jako przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.
- ograniczeń przepływu – w myśl zasady „oddania przestrzeni rzece”.

Najważniejszym elementem PPSS jest katalog działań, w którym znajdują się konkretne, mierzalne rozwiązania, które należy wdrożyć, aby ograniczyć skutki suszy. Katalog ma wymiar operacyjny wobec pozostałych elementów, które są sformułowane w charakterze analizy lub propozycji. Poprzez ten zbiór optymalnych działań realizowane są cele szczegółowe PPSS, a dzięki nim cel główny.

1.3. Obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych

Na terenie gminy Udanin nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Przy założeniu utrzymania obecnego przeznaczenia i stanu zagospodarowania terenu zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych nie wystąpi.

1.4. Zagrożenia będące wynikiem działalności człowieka

1.4.1. Hałas

Na terenie gminy Udanin występują obszary, w których hałas przenikający do środowiska i kształtujący klimat akustyczny jest przekroczony w stosunku do dopuszczalnych wartości. Głównym źródłem emisji hałasu do środowiska jest komunikacja, przede wszystkim ruch drogowy autostrada A-4.

Hałas drogowy. Wzrastające zagrożenie hałasem drogowym związane jest z jednej strony z systematycznym wzrostem natężenia ruchu oraz rozciąganiem się godzin szczytu komunikacyjnego w godzinach wieczornych, z drugiej zaś z powstawaniem nowych obszarów wrażliwych w zasięgu uciążliwości hałasu oraz wzrostem populacji zamieszkujących przy głównych drogach.

Hałas kolejowy i hałas przemysłowy w gminie Udanin nie występuje. W strukturze gospodarki dominuje działalność handlowo-usługowa nieuciążliwa dla środowiska naturalnego.

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, jak i na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz.U. 2014 poz. 112).

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone zostały wskaźnikami Laeq D i Laeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby.

1.4.2. Zagrożenie pożarowe

Bezpieczeństwa pożarowego strzegą jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w poszczególnych miejscowościach gminy Udanin. Jednostki OSP włączone są do Krajowego systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Do celów przeciwpożarowych woda jest czerpana w pierwszej kolejności z hydrantów, a w razie konieczności ze zbiorników przeciw powodziowych oraz wielu zbiorników wodnych zlokalizowanych na terenie gminy Udanin. Nowe tereny mieszkaniowe i usługowo-produkcyjne muszą być wyposażone w sieć wodociągową i hydranty, zbiorniki wodne, w dostosowaniu do rodzaju zainwestowania (w tym rodzaju zagrożeń pożarowych) – zgodnie z obowiązującymi przepisami związanymi ochroną przeciwpożarową.

X. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Po przeanalizowaniu uwarunkowań przyrodniczych, społeczno-gospodarczych, infrastrukturalnych i przestrzennych, analizy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wniosków podmiotów prywatnych i publicznych złożonych do studium gminy Udanin, wskazana jest weryfikacja stref funkcjonalnych na terenie gminy Udanin, ustalonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ich dalszy rozwój z ograniczeniem ekspansji terytorialnej z poszanowaniem obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz nielicznych obszarów przyrodniczych oraz krajobrazu kulturowego gminy Udanin.

1. Wnioski złożone do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin w latach 2016-2020

Przystępując do opracowania nowego dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin, podjęto następujące działania, w efekcie których do gminy Udanin napłynęły wnioski o zmianę obowiązującego dokumentu studium lub wprowadzenie nowych zapisów dla poszczególnych terenów:

- **w dniu 24 września 2018r.** Wójt Gminy Udanin pismem poinformował sołtysów 19 sołectw w Gminie Udanin o przystąpieniu do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” i załączył do pisma wzór wniosku, prosząc jednocześnie o zabranie wniosków złożonych przez mieszkańców sołectw do końca 2018r. i przekazanie do Urzędu Gminy Udanin;
- **w dniu 2 października 2018r.** w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Udanin ukazało się ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia nowego dokumentu studium gminy Udanin;
- **w dniu 5 października 2018r.** ogłoszono w miejscowej prasie „Express Wrocławski” oraz „Express-Miejski.PL” o przystąpieniu do sporządzenia nowego dokumentu studium gminy Udanin.

W niniejszej analizie ujęto wszystkie wnioski, które wpłynęły do końca lutego 2020 r. Są to zarówno wnioski o zmianę ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin lub wprowadzenie nowych zapisów dla sporządzanego dokumentu studium.

W latach 2016-2020 do Urzędu Gminy Udanin wpłynęły **154 wnioski** o zmianę planu lub obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin. Najwięcej 127 wniosków złożono w roku 2018 i 2019, czyli po podjęciu procedury planistycznej, ogłoszeniu w prasie i obwieszczeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Udanin. Wnioski złożone w analizowanym okresie, często były ponawiane lub uzupełniane przez wnioskodawców. Wychodząc na przeciw potrzebom mieszkańców gminy Udanin analizie zostały poddane wszystkie złożone wnioski. We wnioskach zawarte były postulaty o zmianę lub wprowadzenie kilku funkcji dla poszczególnych terenów lub działek geodezyjnych.

Wnioski o zmianę planu lub obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin z lat 2016 - 2020 dotyczą w dominującej większości przeznaczenia terenów rolnych pod funkcje budownictwa mieszkalnego jednorodzinnego, zabudowy zagrodowej oraz prowadzenia działalności gospodarczej oraz jednoczesnego zamieszkiwania. Część wniosków dotyczy lokalizacji OZE (fotowoltaiki) oraz powiększenia lub utworzenia terenów powierzchniowej

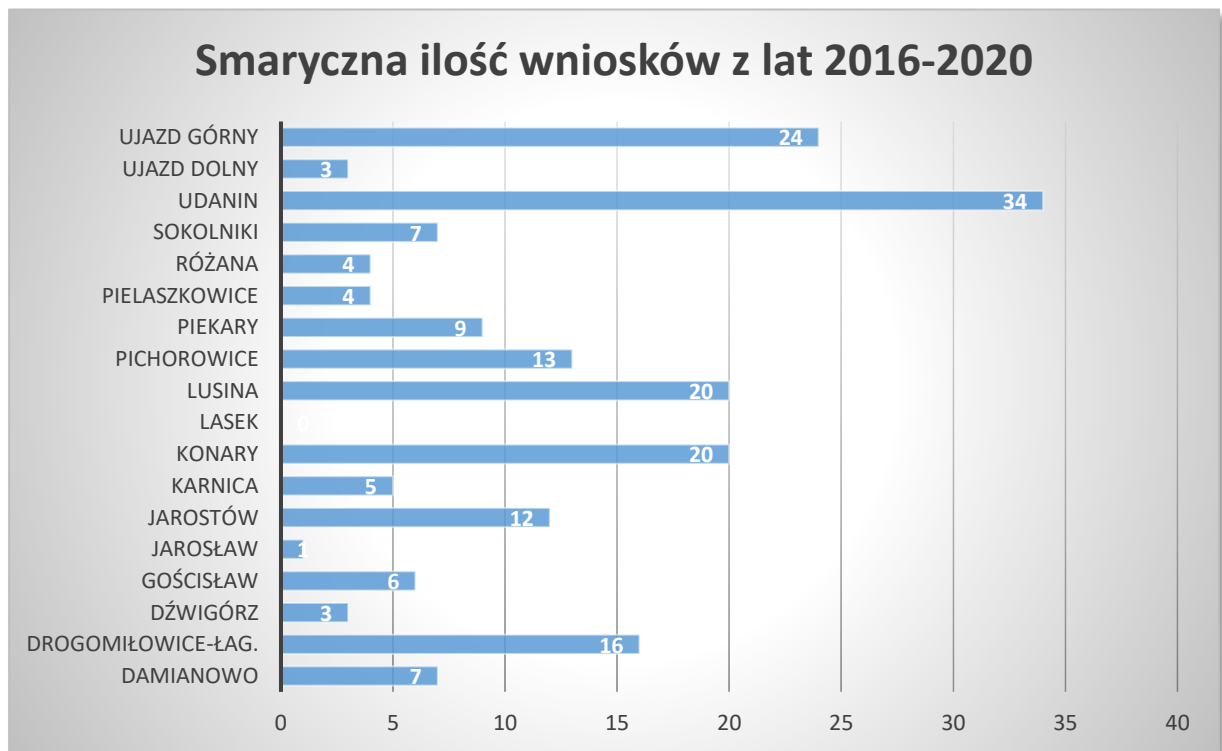
eksploatacji kopalni. Obejmują przede wszystkim tereny największych wsi: Udanin, Ujazd Górny, Lusina i Konary oraz Jarostów i Pichorowice. Ilość i rodzaj złożonych wniosków przedstawia tabela.

Tabela Nr 16. Wykaz wniosków o zmianę studium lub planu miejscowego w latach 2016-2020

L.p.	Nazwa miejscowości	Ilość rozpatrzonych wniosków				
		2016	2017	2018	2019	2020
1.	Damianowo	0	0	3	4	0
2.	Drogomiłowice- Łągiewniki Średzkie	0	1	6	1	0
3.	Dziwigórz	0	1	1	1	0
4.	Gościśław	5	0	1	0	0
5.	Jarosław	0	0	0	1	0
6.	Jarostów	0	0	2	1	0
7.	Karnice	0	0	4	1	0
8.	Konary	1	1	5	13	1
9.	Lasek	0	0	0	0	0
10.	Lusina	5	0	7	4	1
11.	Pichorowice	0	0	6	7	0
12.	Piekary	0	1	3	4	0
13.	Pielaszkowice	0	1	1	2	0
14.	Różana	0	0	3	1	0
15.	Sokolniki	0	0	4	1	0
16.	Udanin	3	1	10	14	0
17.	Ujazd Dolny	0	0	2	2	0
18.	Ujazd Górny	2	2	12	3	2
łącznie ilość wniosków		15	8	67	60	4

Tabela Nr 17. Wykaz wniosków o zmianę studium lub planu miejscowego wg funkcji terenu w latach 2016-2020

Lp.	Obręb geodezyjny	Sumaryczna ilość wniosków	MN	RM	MNU	MU	U, UG	US	UP	PU, PSU	PG	KS, UKS	R	RU	EE	UK	OZE	K, K-O	KK	ZC	ZD
1	Damianowo	7	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
2	Drogomiłowice-Łag.	16	2	1	0	11	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Dźwigórz	3	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Gościśław	6	3	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Jarostaw	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Jarostów	12	0	0	0	0	0	0	1	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Karnica	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Konary	20	7		5	0	1	0	0	1	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
9	Lasek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Lusina	20	11	1	1	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
11	Pichorowice	13	4	2	6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Piekary	9	4	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Pielaszkowice	4	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Różana	4	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
15	Sokolniki	7	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
16	Udanin	34	6	4	2	0	4	2	3	4	0	1	0	1	0	0	3	2	1	1	0
17	Ujazd Dolny	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Ujazd Górny	24	11	3	2	0	2	0	1	1	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	1
Razem		188	66	17	21	12	10	6	8	6	7	13	1	8	1	2	5	2	1	1	1

Wykres Nr 7 . Sumaryczna ilość wniosków z lat 2016-2020

Wnioski zostały pogrupowane wg proponowanego przeznaczenia terenu w nowym studium. Przyjęto symbole odpowiadające w większości zapisom obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. I tak, poszczególnym symbolom przypisano następujące przeznaczenie terenu:

- MN** – oznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- RM** – oznaczono tereny zabudowy zagrodowej;
- MNU** – oznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami;
- MU** – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej;
- U, UG** – tereny zabudowy usługowej i tereny usługowo-gospodarcze;
- US** – tereny sportu i rekreacji;
- UP** – tereny usług publicznych;
- PU,PSU** – tereny produkcji i usług tereny produkcyjno-usługowe;
- PG** – oznaczono tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin;
- KS, UKS** – tereny miejsc postojowych dla samochodów osobowych i tereny usług komunikacji;
- R** – tereny rolnicze;
- RU** – tereny usług obsługi rolnictwa;
- EE** – tereny obiektów i urządzeń infrastruktury stacja GPZ;
- UK** – tereny usług kultu religijnego;
- OZE** – tereny fotowoltaiki odnawialnych źródeł energii;
- K, K-O** – tereny infrastruktury komunalnej (kanalizacja), tereny infrastruktury komunalnej (kanalizacja, odpady);

- KK** – tereny komunikacji kolejowej;
- ZC** – tereny cmentarzy;
- ZD** – tereny ogrodów działkowych.

Analiza wniosków wykazała, że od osób fizycznych wpłynęło 128 wniosków od przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy Udanin wpłynęło 10 wniosków, sama gmina Udanin złożyła do zmiany studium 16 wniosków, sołtysi wsi złożyli 2 wnioski. Wnioski gminy dotyczyły przede wszystkim uporządkowania funkcji wg stanu faktycznego nieruchomości w Udaninie, Konarach, Lusinie, Pielaszkowicach i Pichorowicach.

Wnioski osób fizycznych dotyczyły w głównej mierze zwiększenie obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną na potrzeby własne i w celach komercyjnych oraz poszerzenie możliwości budowy siedlisk rolniczych tj. lokalizacji zabudowy zagrodowej. Część wniosków dotyczyła lokalizacji funkcji usług podstawowych (handel, sale weselne) dla mieszkańców wynikających z obecnych lokalnych potrzeb społeczności gminy.

Z uwagi na liczne występowanie surowców mineralnych mieszkańcy wnioskowali o stworzenie nowych terenów powierzchniowej eksploatacji kopalin. Złożono również wnioski o lokalizację farm fotowoltaicznych.

2. Kryteria oceny wniosków

2.1. Uwarunkowania wynikające z obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” uchwalone zostało uchwałą Rady Gminy w Udaninie Nr LII/163/2010 w dniu 3.03.2010r. Na podstawie tego dokumentu planistycznego zostały sporządzone obecnie obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla wszystkich obrębów geodezyjnych.

W studium gminy z 2010 roku wyznaczono duże powierzchniowo obszary stref aktywności gospodarczej AG, w których zakłada się rozwój działalności gospodarczej, przemysłu, baz, składów, usług, obsługi ruchu transportowego. Niestety strefy te zostały wyznaczone na gruntach rolnych, niezabudowanych użytkach rolnych wysokich klas bonitacyjnych I-III i nie znalazły akceptacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczącej możliwości przeznaczenia na cele nierolnicze. Wobec powyższego obszary te wyłączono z opracowanych planów. W nowym zmienionym dokumencie studium obszarom tym zostanie przywrócona funkcja rolnicza. Dotyczy to:

- obrębu Karnica na styku z gminą Wądroże Wielkie – duży kompleks gruntów RIIIa i RIIIb oraz RIVa i RIVb;
- obrębu Różana na styku z gminą Wądroże Wielkie – duży kompleks gruntów RIIIa i RIIIb oraz RIVa i RIVb;
- obrębu Ujazd Dolny na styku z obrębem Karnica i obrębem Ujazd Górny – duży kompleks gruntów RIIIa i RIIIb oraz RIVa i RIVb;
- obrębu Ujazd Górny na styku z obrębem Karnica i obrębem Ujazd Dolny – duży kompleks gruntów RIIIa i RIIIb oraz RIVa i RIVb.

Ponadto w studium z 2010 roku na terenach rolniczych ustalono lokalizację elektrowni wiatrowych, poza terenami ochrony konserwatorskiej i środowiskowej, w odległości nie mniejszej niż 500 m od istniejącej i projektowanej zabudowy. Dotyczy to każdego obrębu geodezyjnego.

Dla ustalonych w studium i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji elektrowni wiatrowych dwie firmy EWG Udanin Sp. z o. o. w Legnicy oraz Farma Wiatrowa 5 Sp. z o.o. z obecnie Warszawa ul. Sienna 39 wystąpiły o pozwolenia na budowę. EWG Udanin Sp. z o. o. w Legnicy wycofała się z inwestycji natomiast Farma Wiatrowa 5 Sp. z o.o. rozpoczęła budowę 20 wież elektrowni wiatrowych w listopadzie 2019r. w następujących obrębach:

Tabela Nr 18. Wykaz lokalizacji elektrowni wiatrowych

Lp.	Nazwa obrębu	Nr działki	Nr wieży	Nr EW w planie nr dz.	Nr pozwolenia na budowę
1.	Obręb Lusina	492	WTG21	I.EW/3 – dz. 492	Decyzja nr 818/2012 z dnia 20.11.2012 r. zmieniona decyzją nr 702/2015 z dnia 19.11.2015r.
2.	Obręb Lusina	447	WTG22	I.EW/4 – dz. 446	Decyzja nr 877/2012 z dnia 10.12.2012 r. zmieniona decyzją nr 703/2015 z dnia 19.11.2015r.
3.	Obręb Lusina	425	WTG23	I.EW/5 – dz. 425	Decyzja nr 893/2012 z dnia 14.12.2012 r. zmieniona decyzją nr 688/2015 z dnia 13.11.2015r.
4.	Obręb Lusina	419/1	WTG20	I.EW/2 – dz.419/1	Decyzja nr 878/2012 z dnia 10.12.2012 r. zmieniona decyzją nr 713/2015 z dnia 24.11.2015r.
5.	Obręb Lusina	411	WTG19	I.EW/1 – dz. 411	Decyzja nr 859/2012 z dnia 04.12.2012 r. zmieniona decyzją nr 681/2015 z dnia 13.11.2015r.
6.	Obręb Piekary	126	WTG17	I.EW/3 – dz. 129	Decyzja nr 838/2012 z dnia 28.11.2012 r. zmieniona decyzją nr 689/2015 z dnia 13.11.2015r.
7.	Obręb Piekary	108	WTG18	I.EW/4 – dz. 108	Decyzja nr 817/2012 z dnia 20.11.2012 r. zmieniona decyzją nr 682/2015 z dnia 13.11.2015r.
8.	Obręb Piekary	402	WTG8	I.EW/1 – dz. 402	Decyzja nr 879/2012 z dnia 10.12.2012 r. zmieniona decyzją nr 715/2015 z dnia 24.11.2015r.
9.	Obręb Piekary	402	WTG6	I.EW/2 – dz. 402	Decyzja nr 879/2012 z dnia 10.12.2012 r.
10.	Obręb Konary	515/66	WTG14	I.EW/14 – dz. 515/66	Decyzja nr 858/2012 z dnia 04.12.2012 r. zmieniona decyzją nr 686/2015 z dnia 13.11.2015r.
11.	Obręb Konary	468	WTG15	I.EW/15 – dz. 468	Decyzja nr 887/2012 z dnia 12.12.2012 r. zmieniona decyzją nr 714/2015 z dnia 24.11.2015r.
12.	Obręb Konary	489	WTG14	I.EW/16 – dz. 489	Decyzja nr 816/2012 z dnia 12.12.2012 r. zmieniona decyzją nr 687/2015 z dnia 13.11.2015r.
13.	Obręb Konary	516/7	WTG13	I.EW/8 – dz. 516/7	Decyzja nr 827/2012 z dnia 23.11.2012 r. zmieniona decyzją nr 683/2015 z dnia 13.11.2015r.
14.	Obręb Konary	516/7	WTG12	I.EW/9 – dz. 516/7	Nr decyzji 125/2016 z dnia 2016-03-14
15.	Obręb Konary	334	WTG10	I.EW/4 – dz. 334	Decyzja nr 837/2012 z dnia 28.11.2012 r. zmieniona decyzją nr 690/2015 z dnia 13.11.2015r.
16.	Obręb Konary	285	WTG11	I.EW/5 – dz. 285	Decyzja nr 839/2012 z dnia 28.11.2012 r.
17.	Obręb Różana	143	WTG4	I.EW/4 – dz. 143	Decyzja nr 879/2012 z dnia 10.12.2012 r.
18.	Obręb Różana	29	WTG1	I.EW/1 – dz. 29	Decyzja nr 813/2012 z dnia 20.11.2012 r.

					zmieniona decyzją nr 684/2015 z dnia 13.11.2015r.
19.	Obręb Różana	72/1	WTG2	I.EW/2 – dz. 72/1	Decyzja nr 814/2012 z dnia 20.11.2012 r. zmieniona decyzją nr 701/2015 z dnia 19.11.2015r.
20.	Obręb Udanin	312/2	WTG 7	I.EW/1 – dz. 312/2	Decyzja nr 815/2012 z dnia 20.11.2012 r. zmieniona decyzją nr 685/2015 z dnia 13.11.2015r.

2.2. Uwarunkowania wynikające z przepisów ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tj. Dz. U. z 2019 roku poz. 654)

Analizę wpływu tzw. „ustawy wiatrakowej” na potrzeby sporządzanej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego gminy Udanin - pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną oparto o przepisy ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tj. Dz. U. z 2019 roku poz. 654). **Ustawa obowiązuje od 16 lipca 2016r.**

W gminie Udanin budowane elektrownie wiatrowe zlokalizowane są w pięciu obrębach:

- **w obrębie Lusina** usytuowanych jest 5 wież elektrowni wiatrowych, wysokość każdej z wież wynosi 110m a długość łopat 60m, wobec powyższego dziesięciokrotna odległość wynosi 1760m (1700m+60m), obszar wyznaczony przez promień każdej z wież swym zasięgiem obejmuje tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej we wsi Lusina, Dębница i Dziwigórz;
- **w obrębie Piekary** usytuowane są 4 wieże elektrowni wiatrowych, wysokość każdej z wież wynosi 110m a długość łopat 60m, wobec powyższego dziesięciokrotna odległość wynosi 1760m (1700m+60m), obszar wyznaczony przez promień każdej z wież swym zasięgiem obejmuje tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej we wsi Piekary i Udanin;
- **w obrębie Konary** usytuowanych jest 6 wież elektrowni wiatrowych, wysokość każdej z wież wynosi 110m a długość łopat 60m, wobec powyższego dziesięciokrotna odległość wynosi 1760m (1700m+60m), obszar wyznaczony przez promień każdej z wież swym zasięgiem obejmuje tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej we wsi Konary i Różana;
- **w obrębie Różana** usytuowane są 3 wieże elektrowni wiatrowych, wysokość każdej z wież wynosi 110m a długość łopat 60m, wobec powyższego dziesięciokrotna odległość wynosi 1760m (1700m+60m), obszar wyznaczony przez promień każdej z wież swym zasięgiem obejmuje tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej we wsi Różana, częściowo Drogomiłowice i Łagiewniki Średzkie;
- **w obrębie Udanin** usytuowana jest 1 wieża elektrowni wiatrowych, wysokość wieży wynosi 110m a długość łopat 60m, wobec powyższego dziesięciokrotna odległość wynosi 1760m (1700m+60m), obszar wyznaczony przez promień każdej z wież swym zasięgiem obejmuje tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej we wsi Udanin.

Z pisma Wojewody Dolnośląskiego NK-N.40.15.2018. S1 z dnia 15 lutego 2018r. przekazanego wójtom gminy województw dolnośląskiego wynika jasne stanowisko, że nie jest możliwe uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z zachowaniem dotychczasowych przepisów z pominięciem wymogu zachowania odległości, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 654).

Na rysunku studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego gminy Udanin 2010 roku nie został wskazany obszar oddziaływania planowanych wież elektrowni wiatrowych - stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zgodnie z art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 293). Studium zostało uchwalone 3.03.2010 r. a przepis art. 10

ust. 2a wszedł w życie 25 sierpnia 2010r. zgodnie z ustawą z dnia 6 sierpnia 2010 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Jednak po wejściu w życie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 654) dla wszystkich wszczętych procedur zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego gminy, nie istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej lub mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, z pominięciem wymogu zachowania odległości, o której mowa w art. 4 ust. 1, czyli 10-krotnej wysokości wiatraka. Dotyczyć to będzie jedynie 20 wskazanych lokalizacji wież elektrowni wiatrowych.

Dla analizowanych wniosków o zmianę ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin skutkuje to nieuwzględnieniem obszaru, który nie został uwzględniony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w obecnie obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin dla obrębów w obszarze oddziaływania budowanych 20 wież elektrowni wiatrowych. Pozostałe lokalizacje wież elektrowni wiatrowych zostaną z dokumentu studium wyeliminowane. Ograniczenia te dotyczą następujących obrębów: częściowo obrębu Drogomiłowice, Łągiewniki Średzkie, Różana, Konary, Piekary, Udanin, Lusina, Dziwigórz.

2.3. Uwarunkowania wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2018r. poz. 1398).

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 293) w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu.

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. 2018 r. poz. 1777) w przepisie art. 41 wprowadziła zmiany w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.), które weszły w życie w tym samym terminie.

W art. 1 uopizp dodano zapisy dotyczące sytuowania nowej zabudowy z uwzględnieniem wymagań ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni poprzez:

- kształtowanie struktur przestrzennych przy uwzględnieniu dążenia do minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego;
- lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w sposób umożliwiający mieszkańcom maksymalne wykorzystanie publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu;
- zapewnianie rozwiązań przestrzennych, ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów;
- dążenie do planowania i lokalizowania nowej zabudowy:

na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141), w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy,

na terenach położonych na obszarach innych niż wymienione w lit. a, wyłącznie w sytuacji braku dostatecznej ilości terenów przeznaczonych pod dany rodzaj zabudowy położonych na obszarach, o których mowa w lit. a; przy czym w pierwszej kolejności na obszarach w najwyższym stopniu przygotowanych do zabudowy, przez co rozumie się obszary charakteryzujące się najlepszym dostępem do sieci komunikacyjnej oraz najlepszym stopniem wyposażenia w sieci wodociągowe,

kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe, ciepłownicze oraz sieci i urządzenia telekomunikacyjne, adekwatnych dla nowej, planowanej zabudowy.

W nowym, opracowanym w 2020 roku dokumencie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin”, kierując się zasadami wskazanymi powyżej nowa zabudowa zostanie zlokalizowana w granicach jednostek osadniczych gminy.

W inwentaryzacji urbanistycznej terenu gminy Udanin wykonanej na potrzeby sporządzonych w listopadzie 2019 r. uwarunkowań studium przeznaczenie terenu należy rozumieć jako określenie (w danym akcie) celu, któremu na przyszłość teren ten ma służyć. Umyślnie stosowane w tym kontekście będzie pojęcie celu. Cel może być ogólnie i dosyć szeroko zdefiniowany, a w związku z powyższym można zakładać możliwość zróżnicowanej zabudowy na tymże terenie. Zagospodarowaniem natomiast będzie konkretny sposób faktycznego wykorzystania danego terenu.

Przy okazji sporządzania lub zmiany studium branie pod uwagę dotychczasowego przeznaczenia terenu musi wiązać się z:

- zapisami zawartymi w dotychczas obowiązującym studium,
- postanowieniami obowiązujących na danym terenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (jeżeli takie akurat w danym miejscu obowiązują),
- celem, któremu teren służy lub może służyć ewentualnie
- faktycznego wykorzystania danego terenu.

Natomiast w kontekście zagospodarowania terenu warto brać pod uwagę możliwości jego zabudowy wynikające z ostatecznych decyzji administracyjnych pozwolenia na budowę, ponieważ gmina Udanin ma pełne pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Wejście w życie ustawy spowodowało konieczność określenia obszaru zwartej zabudowy oraz zbilansowanie potrzeb terenowych. Wobec powyższego przyjęto następujące kryteria przyjęcia wniosków do sporządzanej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

- wniosek zostaje przyjęty, jeśli został uwzględniony w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;
- wniosek zostaje przyjęty, jeżeli proponowana nowa funkcja mieści się w wyznaczonym obszarze zwartej zabudowy;
- wniosek zostaje przyjęty, jeśli obszar do zabudowy znajduje się w obecnie obowiązującym studium gminy Udanin;
- wniosek zostaje przyjęty, jeżeli proponowana nowa funkcja mieszkaniowa lub mieszana, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa jest położona poza obowiązującą obecnie strefą ochronną od wież elektrowni wiatrowych związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Uwzględniono również stanowisko Wojewody Dolnośląskiego zawarte w piśmie NK-N.40.15.2018. S1 z dnia 15 lutego 2018r., w którym wojewoda stwierdza, że do zmiany studium wymagane jest, aby uwzględnić lokalizację wież elektrowni wiatrowych i przyjmując 10 krotną wysokość wieży dla ograniczenia lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i siedliskowej lub usługowej z funkcją mieszkalną.

3. Podsumowanie oceny wniosków z lat 2016-2020

Dla nowo opracowanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin przyjęto 87 wniosków, co stanowi 55,1% wszystkich złożonych wniosków, w tym 30 wniosków jest zgodnych z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. 61 wniosków nie uwzględniono, co stanowi 40% wszystkich złożonych wniosków.

Przyjęto warunkowo 6 wniosków po sporządzeniu bilansu terenu dla następujących miejscowości: Drogomiłowice- Łągiewniki Średzkie, Konary, Piekary, Sokolniki i Udanin.

Tabela Nr 19. Podsumowanie oceny wniosków z lat 2016-2020

L.p.	Nazwa miejscowości	Rozpatrzenie wniosków			
		Wniosek uwzględniony zgodny z mpzp	Wniosek uwzględniony nowy wniosek	Wniosek zostanie uwzględniony po sporządzeniu bilansu	Wniosek nie zostanie uwzględniony
1.	Damianowo	2	4	0	1
2.	Drogomiłowice- Łągiewniki Średzkie	2	1	1	3
3.	Dziwigórz	0	1	0	2
4.	Gościśław	5	0	0	1
5.	Jarostaw	0	0	0	1
6.	Jarostów	1	0	0	2
7.	Karnice	1	2	0	2
8.	Konary	3	5	2	10
9.	Lasek	0	0	0	0
10.	Lusina	3	10	0	4
11.	Pichorowice	0	6	0	7
12.	Piekary	0	4	1	5
13.	Pielaszkowice	0	1	0	3
14.	Różana	0	2	0	2
15.	Sokolniki	0	3	1	2
16.	Udanin	8	9	1	11
17.	Ujazd Dolny	2	1	0	1
18.	Ujazd Górny	5	10	1	5
łącznie ilość wniosków		30	56	7	61

Wykres Nr 8. Rodzaj wnioskowanego przeznaczenia w studium

4. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Analiza ekonomiczna

Analiza ekonomiczna została oparta o budżet gminy Udanin: wpływy do budżetu gminy, jak i jej wydatki.

Szacowanie wszystkich nakładów inwestycyjnych, niezbędnych do poniesienia w związku z funkcjonowaniem organizmu ekonomicznego, jakim jest prawidłowo funkcjonująca i utrzymująca progres jednostka samorządowa - zawarte są w budżecie gminy. Funkcjonowanie gminy nie opiera się jednak wyłącznie na wymiernych czynnikach ekonomicznych - pozostaje grupa aktywności nie podlegających wymianie na dobra ekonomiczne, niejednokrotnie stanowiąca podstawę funkcjonowania gminy, do których można zaliczyć np. satysfakcję społeczną, wysoki poziom kształcenia itd. Niemniej w przypadku analizy ekonomicznej meritum stanowią kwestie związane z cyrkulacją środków finansowych.

Finanse publiczne obejmują zasoby pieniężne gminy Udanin, zarówno dochody, jak i wydatki określone w budżecie gminy. Kondycja finansowa gminy Udanin, podobnie jak innych jednostek samorządu terytorialnego, zależy m.in. od wysokości dochodów własnych, dotacji celowych (zarówno z budżetu państwa, jak pozyskiwanych ze środków europejskich) i subwencji ogólnych z budżetu państwa.

Na całkowitą wartość dochodów własnych ma w dużej mierze wpływ liczba ludności zamieszkującej na danym obszarze oraz liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, a także osób prawnych stanowią podstawowe źródło dochodów własnych gmin. Podstawowym dochodem własnym gmin jest podatek od nieruchomości oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 23) źródłami dochodów własnych gminy są:

- podatek od nieruchomości,
- podatek rolny,
- podatek leśny,
- podatek od środków transportowych,
- opodatkowanie w formie karty podatkowej,
- podatek od spadków i darowizn,
- podatek od czynności cywilnoprawnych oraz

wpływy z opłat:

- wpływy z opłaty skarbowej,
- wpływy z opłaty targowej,
- wpływy z opłaty miejscowej, uzdrowskiej i od posiadania psów,
- wpływy z opłaty reklamowej,
- wpływy z opłaty eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- z innych opłat stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Wydatki gminy Udanin ukierunkowane są na rozwój społeczno-ekonomiczny gmin i zaspakajanie potrzeb mieszkającej na ich terenie ludności. Dzielą się na majątkowe, w tym inwestycyjne oraz bieżące, do których zalicza się m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na obsługę długu.

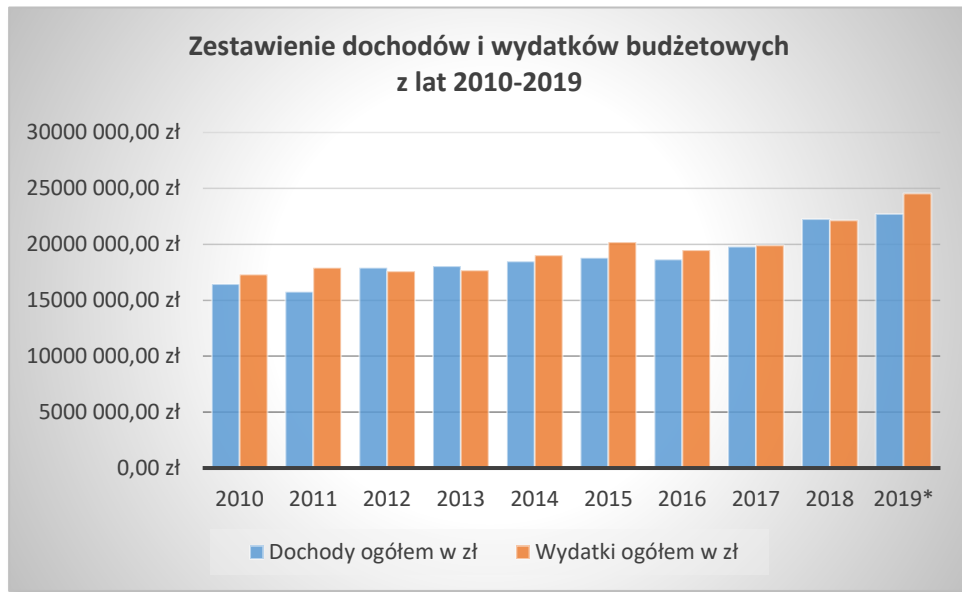
Tabela Nr 20. Finanse publiczne budżet gminy Udanin

Rok	Finanse publiczne gminy Udanin					
	Dochody ogółem w zł	Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	Wydatki ogółem w zł	Dochody 1 mieszkańca w zł	Wydatki 1 mieszkańca w zł	Deficyt budżetowy w zł
2010	16 438 771,22	3 337 152,41	17 310 019,99	2 982,90	3 140,99	-871 248,77
2011	15 769 394,07	1 821 339,70	17 898 751,85	2 873,96	3 262,03	-2 129 357,78
2012	17 895 456,03	1 663 750,54	17 591 948,00	3 275,76	3 220,20	303 508,03
2013	18 038 171,75	1 521 980,25	17 679 643,49	3 336,69	3 270,37	358 528,26
2014	18 483 445,76	1 240 870,17	19 012 652,00	3 445,83	3 544,49	-529 206,24
2015	18 805 007,98	2 353 060,85	20 187 569,97	3 526,82	3 786,12	-1 382 561,99
2016	18 664 165,91	328 123,52	19 476 953,00	3 522,87	3 676,28	-812 787,09
2017	19 785 734,00	205 427,23	19 919 477,03	3 769,43	3 794,91	-133 743,03
2018	22 262 159,91	805 229,26	22 149 797,79	4 296,88	4 275,20	112 362,12
2019*	22 721 901,00	878 000,00	24 557 506,00	5 128,42	5 017,20	-1 835 605,00
2020**	26 570 375,00	Bd.	25 995 315,00	Bd.	Bd.	575 060,00

*dane oparte o uchwałę budżetową Uchwała Nr III.8.2018 z dnia 28 grudnia 2018r.

**dane oparte o uchwałę budżetową Uchwała Nr XVI.68.2019 z dnia 23 grudnia 2019r.

Analiza budżetu gminy Udanin z okresu ostatnich 10 lat wskazuje wzrost poziomu budżetu zarówno w sferze dochodów o 61% jak i w sferze wydatków o 50%. Natomiast dochody na 1 mieszkańca właściwie pozostają na niezmiennym poziomie 1,81 % budżetu z niewielkim 0,45% wzrostem a wydatki z 1,81 % ze wzrostem 0,23% budżetu. Jeżeli chodzi o dwa ostatnie lata w budżecie gminy Udanin w 2019 r. założono deficyt budżetowy w kwocie -1 835 605,00 zł natomiast w nowym 2020 r. założono nadwyżkę budżetową w kwocie 575 060,00 zł. Z powyższej analizy wynika dość stabilny budżet gminy Udanin.

Wykres Nr 9. Zestawienie dochodów i wydatków budżetowych z lat 2010-2019

Z wieloletniej prognozy finansowej gminy uchwalonej Uchwałą Nr III.7.2018 Rady Gminy Udanin z dnia 28 grudnia 2018r. na lata 2019- 2034 wynika, że planowane dochody gminy w 2034 r. wyniosą 21 857 489,00 zł czyli zmaleją w odniesieniu do 2019 r. o blisko 4% jest to związane z depopulacją gminy oraz zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Wydatki gminy zaplanowano na kwotę 21 456 489,00 zł czyli zmaleją o 12,6 %.

Najważniejsze planowane przedsięwzięcia to:

- budowa świetlicy wiejskiej w Piekarach – 1 170 000,00 zł w 2019 r.;
- przebudowa świetlic w Lusinie, Lasku – 821 979,00 zł w 2019 r.;
- rozbudowa remizy OSP w Jarosławiu – 245 000,00 zł w 2019r.

W ramach pozyskanych dotacji gmina Udanin wybudowała:

2010 r.

- kanalizację sanitarną w miejscowości Lasek i Gościśław – PROW na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 1 972 078,00 zł całkowity koszt inwestycji 3 354 089,09 zł;
- kanalizację sanitarną w miejscowości Lusina i rozbudowę w Udaninie – RPO na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 3 189 725,34 zł całkowity koszt inwestycji 4 109 588,82 zł;
- remont świetlicy wiejskiej i remizy OSP w Udaninie – PROW na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 168 488,00 zł całkowity koszt inwestycji 274 074,89 zł;
- budowa nowego przedszkola w Udaninie – Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 1 014 406,28 zł całkowity koszt inwestycji 1 127 118,09 zł;

2011 r

- remont świetlicy wiejskiej w Lasku – PROW na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 10 421,29 zł całkowity koszt inwestycji 18 311,00 zł;
- plac zabaw przy przedszkolu w Ujeździe Górnym – Odnowa Dolnośląskiej Wsi z kwotą dotacji 7 725,00 zł całkowity koszt inwestycji 15 450,01 zł;
- budowa placów zabaw w Gościśławiu, Konarach, Lusinie, Piekarach, Różanej, Pichorowicach i Udaninie – PROW na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 84 000,00 zł całkowity koszt inwestycji 129 150,84 zł;
- Dziwigórz budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych – dotacja z budżetu Województwa Dolnośląskiego z kwotą dotacji 78 240,00 zł całkowity koszt inwestycji 299 057,70 zł;

2012 r.

- budowa kompleksu boisk sportowych „Moje boisko Orlik 2012” w Udaninie – dotacja z budżetu państwa oraz z budżetu Województwa Dolnośląskiego z kwotą dotacji 833 000,00 zł całkowity koszt inwestycji 1 400 232,01 zł;

2013 r.

- remont świetlicy wiejskiej w Pielaszkowicach – PROW na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 412 262,10 zł całkowity koszt inwestycji 1 030 439,25 zł;
- remont biblioteki w Udaninie wraz z zakupem książek – Odnowa Dolnośląskiej Wsi z kwotą dotacji 23 196,00 zł całkowity koszt inwestycji 46 392,56 zł;
- modernizacja świetlicy wiejskiej w Jarosławiu – PROW na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 25 000,00 zł całkowity koszt inwestycji 62 976,04 zł;
- przebudowa oczyszczalni ścieków komunalnych w Piekarach – PROW na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 460 109,00 zł całkowity koszt inwestycji 754 579,31 zł;
- Różana Drogomiłowice budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych – dotacja z budżetu Województwa Dolnośląskiego z kwotą dotacji 88 720,00 zł całkowity koszt inwestycji 321 757,00 zł;

2014 r.

- budowa siłowni terenowych w Udaninie i Piekarach – PROW na lata 2007-2013 z kwotą dotacji 22 800,00 zł całkowity koszt inwestycji 35 055,00 zł;
- Konary budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych – dotacja z budżetu Województwa Dolnośląskiego z kwotą dotacji 136 500,00 zł całkowity koszt inwestycji 841 000,00 zł;

2016 r.

- remont świetlicy wiejskiej w Konarach – Odnowa Dolnośląskiej Wsi z kwotą dotacji 30 000,00 zł całkowity koszt inwestycji 106 361,70 zł;

2019r.

- przebudowa drogi powiatowej Udanin – Piekary koszt inwestycji 4 000 000,00 zł;
- przebudowa drogi powiatowej Udanin – Konary koszt inwestycji 4 000 000,00 zł ;
- budowa placów zabaw w Jarosławiu i Laskach – Odnowa Dolnośląskiej Wsi z kwotą dotacji 29 069,00 zł całkowity koszt inwestycji 6 988,70 zł.

Na sytuację ekonomiczną gminy wpływają jednak nie tylko przepływy pieniężne w budżecie gminnym. Można powiedzieć, że są one pochodną ogólnej sytuacji materialnej mieszkańców gminy, a ta z kolei zależy od uwarunkowań stymulujących bądź dysymulujących oszczędzanie, wydawanie pieniędzy, ogólniej – obieg pieniądza.

Pierwszym z uwarunkowań jest ilość podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Głównym wyznacznikiem lokowania nowej działalności w danym miejscu (gminie) jest wielkość zysku i jak największe minimalizowanie strat. Osoby lokujące swoją działalność kierują się więc racjonalnym rozeznaniem wszelkich aspektów ekonomicznych prowadzenia tej działalności.

Działalność ta, rozumiana jako szeroko pojęte usługi, będzie się rozwijała tylko na terenach sprzyjających takiemu rozwojowi. Poniższa tabela prezentuje ilość podmiotów gospodarki narodowej w gminie Udanin:

Tabela Nr 21. Finanse publiczne gminy Udanin

Rok	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru regon							
	Podmioty gospodarki narodowej ogółem	Sektor publiczny - ogółem	Sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	Sektor publiczny - spółki handlowe	Sektor prywatny - ogółem	Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Sektor prywatny - spółki handlowe	Sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne
2010	480	9	6	1	471	388	24	19
2011	446	9	6	1	437	353	26	19
2012	458	9	6	1	449	363	26	20
2013	466	9	6	1	457	370	26	21
2014	476	9	6	1	467	378	26	23
2015	468	9	6	1	458	370	26	24
2016	449	9	6	1	439	351	26	23
2017	444	9	6	1	434	343	26	25
2018	456	9	6	0	446	359	22	25
2019	474	9	6	0	461	364	23	25

Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/> GUS Bank Danych Lokalnych Dane dla jednostki podziału terytorialnego

W ciągu 10 analizowanych lat ilość podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON zmalała o 10 podmiotów, natomiast utrzymuje się na stałym jednakowym poziomie, z niewielkimi wahaniami i z tendencją wzrostową w ostatnich dwóch latach.

Dane GUS za 2019 rok stanowią, że wśród podmiotów prowadzących działalności gospodarcze zgodnie z PKD z 207 najczęściej podmiotów gospodarczych zarejestrowano w **sekcji G** – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle 116, w **sekcji C** – przetwórstwo przemysłowe 81, w **sekcji F** – budownictwo 76, w **sekcji H** – transport i gospodarka magazynowa 41, w **sekcji S i T** – pozostała działalność usługowa 33 i w **sekcji A** – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 25.

Analiza środowiskowa

Gmina Udanin jest gminą typowo rolniczą i charakteryzuje się niewielkimi walorami przyrodniczo użytkowymi. Grunty rolne zajmują 90,5% powierzchni gminy (9995,32 ha), a grunty leśne oraz zadrzewione zajmują 4,9 % powierzchni gminy (541,28 ha). Tereny **gruntów zabudowanych i zurbanizowanych** zajmują ogółem 2,6 % powierzchni gminy (286,59 ha), drogi 3,5% (396,92 ha), grunty pod wodami 1,1% (120,96 ha).

W strukturze władania gruntami ogółem w gminie Udanin przeważa udział sektora prywatnego (68,2% - 7529,28 ha) nad sektorem publicznym (31,8% - 3505,76 ha). W gminie Udanin największą powierzchnię gruntów użytkującą gospodarstwa rolne prywatne ponad 80%.

Przez teren gminy przepływa rzeka Cicha Woda z dopływami Jania, Jarosławic i Pielaszkowicki Potok.

Gmina Udanin nie jest **zagrożona powodziowo**. Jej obszar nie leży w zasięgu wody 1%, czyli stanów powodziowych, które występują statystycznie raz na 100 lat.

Na obszarze gminy występują jednak **tereny okresowo podmokłe**, położone najczęściej wzdłuż cieków naturalnych lub rowów oraz w naturalnych obniżeniach terenu, które znacznie utrudniają prace polowe. Na obszarze gminy Udanin znajdują się udokumentowane nieeksploatowane zasoby złóż glin

ogniotrwałych, węgla brunatnego i kruszyw naturalnych. Złóża kruszyw są eksploatowane w niewielkim stopniu przez lokalne firmy kamieniarskie i dostarczające materiałów budowlanych.

Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione w gminie Udanin zajmują 4,9% ogólnej powierzchni gminy (543 ha), natomiast **lasy i grunty leśne** 465 ha, czyli jedynie 4,2% powierzchni gminy. Bardzo niska lesistość wynika z rolniczego charakteru gminy, a głównie z występowania gleb o bardzo dobrej jakości. W większości lasy skoncentrowane są w zachodniej części gminy, na terenach Wzgórz Strzegomskich.

Na obszarze gminy znajduje się również **9 zabytkowych parków podworskich** wpisanych do ewidencji konserwatorskiej i rejestru zabytków: Damianowo (park podworski), Drogomiłowice-Łagiewniki (park krajobrazowy), Jarosław (park pałacowy), Jarostów (park pałacowy, Karnice (park podworski), Konary (park podworski), Piekary (park podworski), Pielaszkowice (park pałacowy), Udanin (park krajobrazowy) oraz **2 zabytkowe aleje** do zachowania w obrębach Damianowo i Udanin. Są to przede wszystkim zespoły zieleni wysokiej, które mają duże walory przyrodnicze i historyczne.

Tradycyjny krajobraz kulturowy wsi gminnych w gminie Udanin, ukształtowany został przez średniowieczną proveniencję poszczególnych jednostek osadniczych (wsi gminnych) oraz zmian jakie się dokonały na przełomie wieków. Cechami charakterystycznymi tego krajobrazu jest zabudowa zagrodowa wraz z pasami pól i łąk, zabudowa folwarczna z pałacami i parkami oraz sakralne dominanty architektoniczne.

W kontekście rozwoju różnych form zabudowy powyższe uwarunkowania środowiskowe kojarzone są raczej z ograniczeniami. Dotyczy to głównie zabudowy usługowej oraz przemysłowej, w mniejszym stopniu mieszkaniowej, rekreacyjnej czy produkcji rolniczej.

Analiza stanu środowiska, jego głównych zagrożeń i określenie kierunków jego ochrony były podstawą sformułowania przyrodniczych predyspozycji terenów do kształtowania jej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Wyznaczono następujące obszary funkcjonalno-przestrzenne wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:

- tereny wzdłuż dolin rzecznych stanowiące korytarze ekologiczne,
- pasy ograniczeń w zabudowie wyznaczone od linii elektroenergetycznych,
- tereny wzdłuż dróg w odległościach określonych w przepisach drogowych,
- tereny wzdłuż linii kolejowej w odległościach określonych w przepisach kolejowych,
- tereny objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- tereny w strefach sanitarnych od cmentarzy.

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze ograniczeniami w zabudowie zostaną objęte:

- tereny podmokłe,
- korytarze ekologiczne,
- obszary zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- obszary objęte formami ochrony przyrody.

Biorąc pod uwagę skalę występowania wymienionych uwarunkowań oraz analizując ich wpływ na możliwości rozwojowe gminy można stwierdzić, że przy zachowaniu przepisów odrębnych regulujących ich funkcjonowanie nie stanowią one znaczącej przeszkody do rozwoju różnych form zabudowy w gminie. W dalszym ciągu istnieje także w gminie rezerwar terenów o korzystnych warunkach do rozwoju zabudowy. Tereny te w większości zostały uwzględnione w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

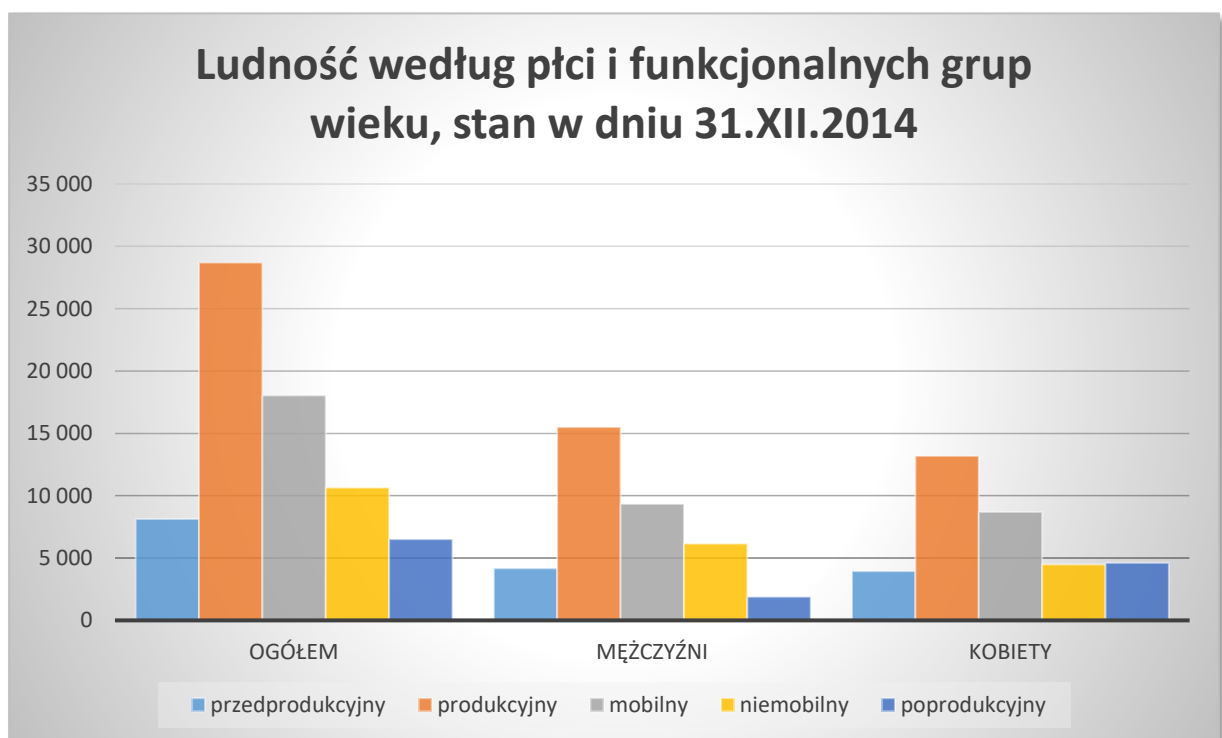
5. Prognozy demograficzne

Z danych statystycznych GUS wynika, że liczba ludności w gminie Udanin w 2019 r. wynosiła 5082 osoby. W stosunku do roku 2008 nastąpił spadek ludności o 261 osób stanowi to 4,3% spadek liczby ludności. Sytuacja demograficzna gminy Udanin w perspektywie najbliższych 15 lat również nie jest korzystna. Prognoza wskazuje na zmniejszenie liczby mieszkańców o 748 osób tj. 14,6%, z 5122 w 2020 roku do 4374 w 2035 roku. Współczynnik feminizacji - na każdych 100 mężczyzn przypada jedynie 101 kobiet oraz prognozowany spadek urodzeń o ponad 50% raczej nie gwarantują silnego rozwoju demograficznego gminy. W województwie dolnośląskim wskaźnik feminizacji dla wsi wynosi 102 i nie odbiega od wskaźnika gminy Udanin.

Spółeczeństwo gminy Udanin jest młode: średni wiek kobiet wynosi 42,5 lat a mężczyzn 39,2 lat. Najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku 20-40 lat ale nie mniej liczną stanowią mieszkańcy pomiędzy 55 a 65 rokiem życia. Gmina ma ujemny przyrost naturalny na poziomie -2,81 na 1000 osób. Prognozowana dzietność wynosi 1,27, w województwie dolnośląskim 1,36 w Polsce 1,45. Obecnie udział ludności w wieku poprodukcyjnym wynosi 21,4 % w perspektywie 20-25 lat wzrośnie do 30-35%.

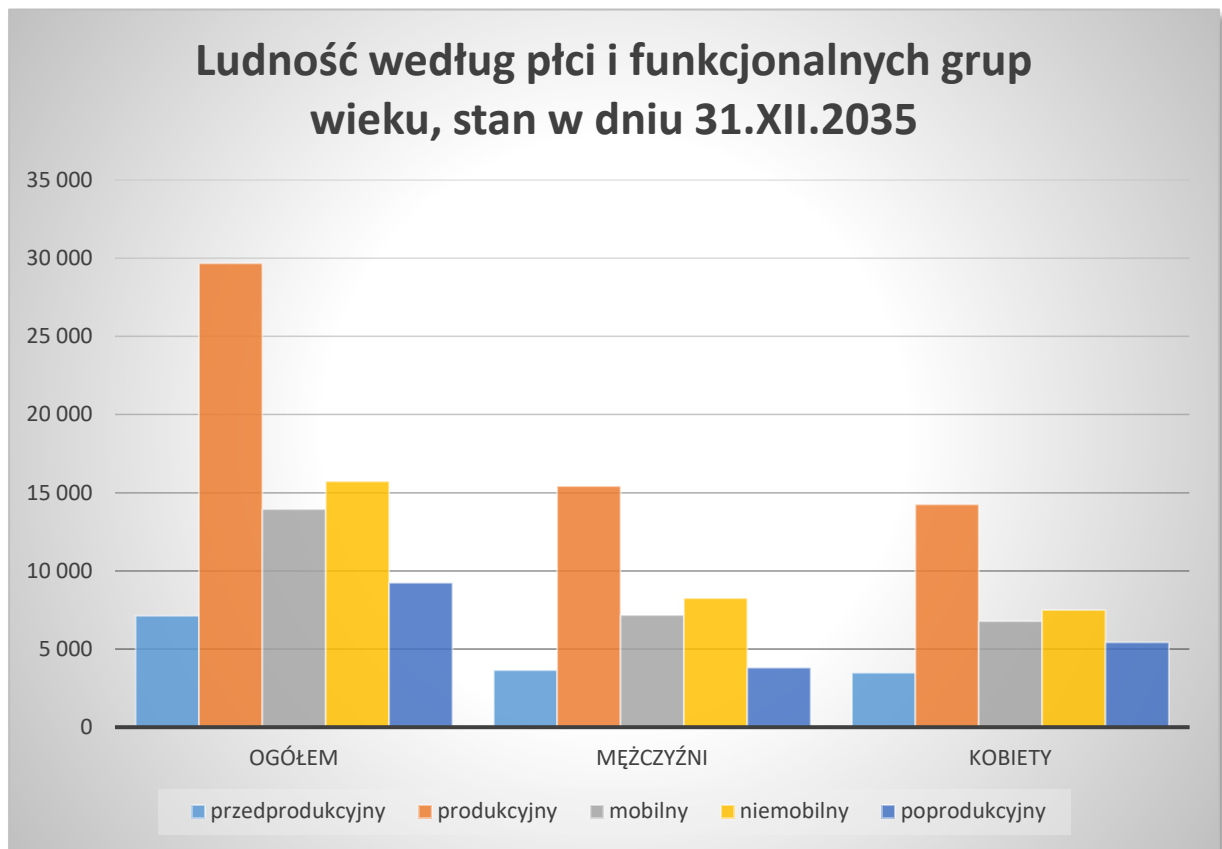
Prognozy dla powiatu średzkiego

Prognozę liczby ludności gminy Udanin do roku 2050 wykonano w oparciu o „Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050” sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny w roku 2014. Prezentuje ona dane w podziale na poszczególne powiaty. Obliczeń dokonano na podstawie prognozy dla liczby ludności wsi powiatu średzkiego. Stan ludności wsi na dzień 31.12.2014 r. wyniósł dla powiatu średzkiego 43 354. Według prognozy, liczba ludności ma stale rosnąć z wysoką dynamiką wzrostu do roku 2047 46 058, następnie dynamika wzrostu ma zmaleć. Ostatecznie stan liczby ludności wsi na dzień 31.12.2050 r. ma wynieść 45 900 co oznacza wzrost liczby ludności w stosunku do roku 2014 o około 9,5%.

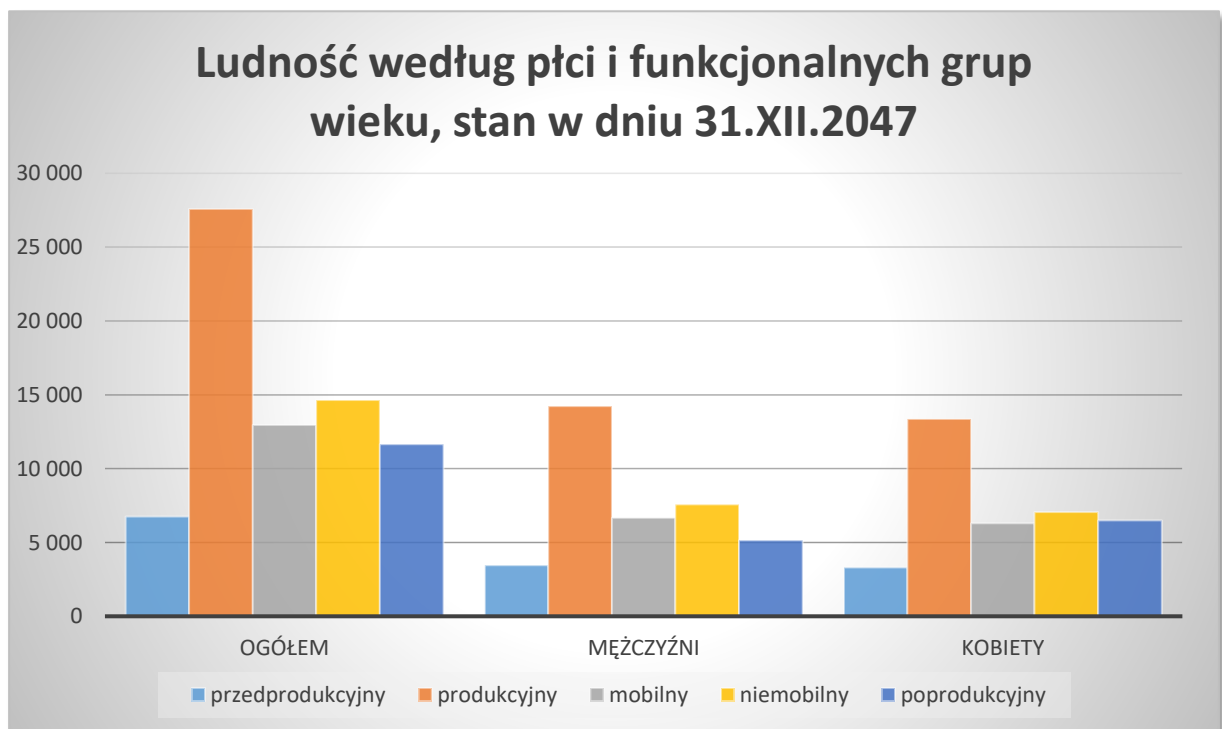
Wykres Nr 10. Ludność według płci i funkcjonalnych grup wieku, stan w dniu 31.XII.2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Prognozy ludności na lata 2014 – 2050*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014

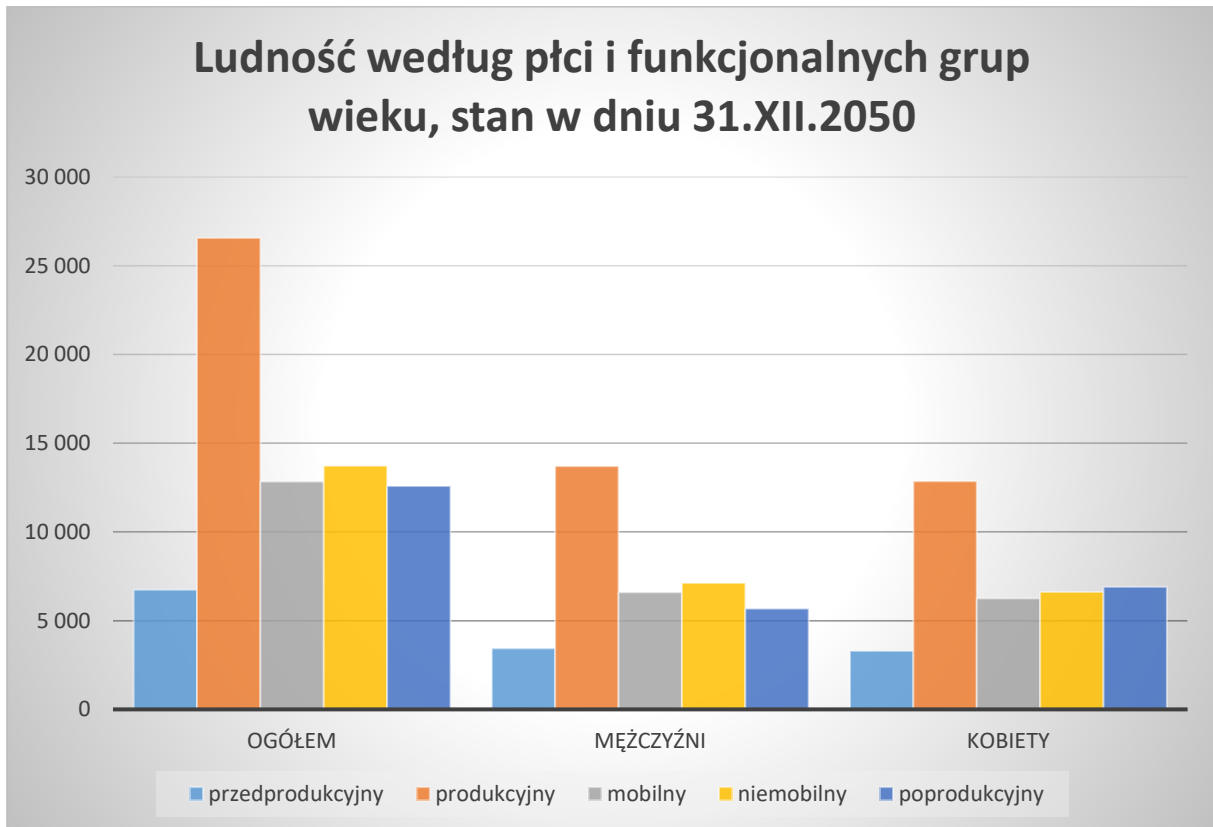
Wykres Nr 11. Ludność według płci i funkcjonalnych grup wieku, stan w dniu 31.XII.2035

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Prognozy ludności na lata 2014 – 2050*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014

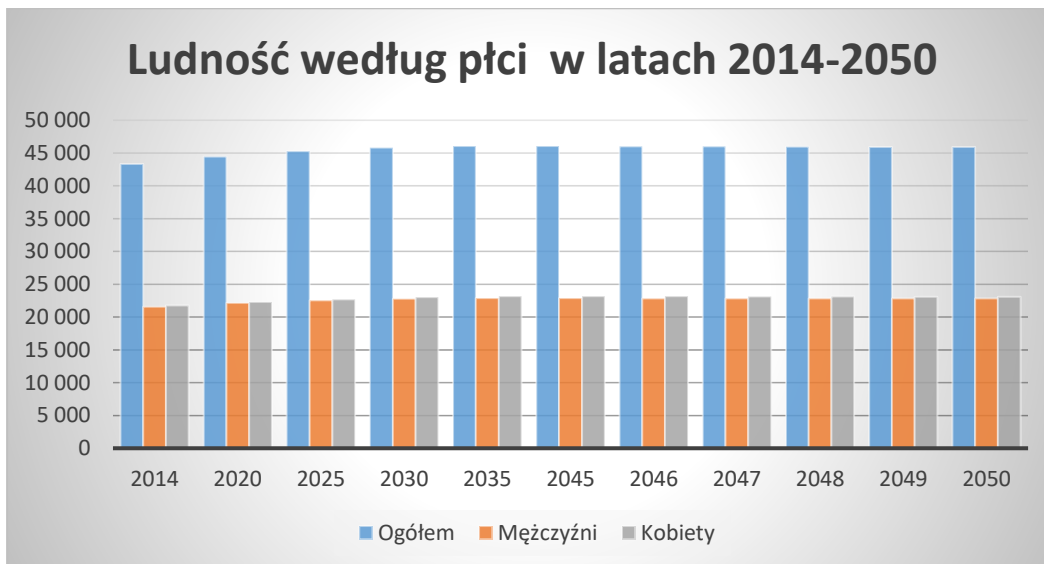
Wykres Nr 12. Ludność według płci i funkcjonalnych grup wieku, stan w dniu 31.XII.2047

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Prognozy ludności na lata 2014 – 2050*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014

Wykres Nr 13. Ludność według płci i funkcjonalnych grup wieku, stan w dniu 31.XII.2050

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Prognozy ludności na lata 2014 – 2050*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014

Wykres Nr 14. Ludność według płci w latach 2014 - 2050

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Prognozy ludności na lata 2014 – 2050*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014

Prognozy dla gminy Udanin

„Prognoza demograficzna dla gmin województwa dolnośląskiego do 2035 roku” sporządzona została w roku 2015 i prezentuje dane w okresach 5-letnich od 2013 do 2035 roku.

Liczba ludności gminy Udanin wyniosła w 2013 roku 5375 osoby. Prognoza przygotowana przez Instytut Rozwoju Terytorialnego wskazuje na stały spadek liczby ludności w kolejnych okresach prognozowania.

W całym okresie prognozowania, liczba ludności ma spaść o 14,6 % do wartości 4373 osób. Przyjmując zgodnie z danymi statystycznymi GUS z 1 sierpnia 2019 r., że średnie trwanie życia mężczyzn wynosi 73,8 lat natomiast kobiet wynosi 81,7 lat.

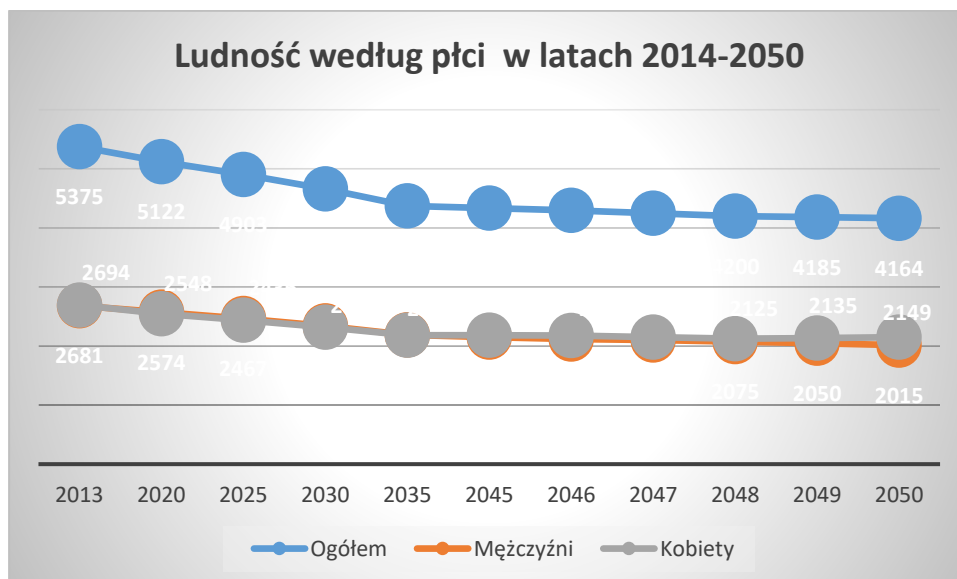
Analiza danych statystycznych od 1995 w okresach 5 letnich wykazują systematyczny spadek ludności gminy Udanin lata 1995-2000 o 198 osób, lata 2000-2005 o 27 osób, lata 2005-2010 o 172 osoby, lata 2010-2015 o 183 osoby, lata 2015-2020 o 184 osoby. Prognozowane spadki liczny ludności w latach 2020-2035 wg „Prognozy demograficznej dla gmin województwa dolnośląskiego do 2035 roku” wykazują spadki ludności w okresach 5 letnich powyżej 200 osób.

Przyjmując powyższe dane prognoza ludności do 2050 roku przedstawia się następująco.

Tabela Nr 22. Prognoza ludności do 2050 roku

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2013	5375	2681	2694
2020	5122	2574	2548
2025	4903	2467	2436
2030	4661	2340	2321
2035	4374	2191	2183
2045	4334	2150	2184
2046	4295	2120	2175
2047	4250	2100	2150
2048	4200	2075	2125
2049	4185	2050	2135
2050	4164	2015	2149
Udział %	22,53	24,84	20,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Prognozy demograficznej dla gmin województwa dolnośląskiego do 2035 roku” Wrocław IRT 2015

Wykres Nr 15. Ludność według płci w latach 2013 - 2050 gmina Udanin

Analiza społeczna

Z danych statystycznych GUS, że gmina Udanin zaspokaja potrzeby swoich mieszkańców w zakresie usług publicznych. W każdej prawie wsi w gminie funkcjonują kluby sportowe. Gmina posiada bibliotekę publiczną w Udaninie, która stanowi centrum kulturalne gminy. W gminie Udanin funkcjonuje również Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej. Oba obiekty są obiekty przystosowane dla

osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku oraz posiadają udogodnienia wewnątrz budynku.

W gminie Udanin funkcjonują dwie szkoły podstawowe z 18 oddziałami, w których uczy się 333 uczniów wg stanu na 2018 r. Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 19 uczniów. Współczynnik skolaryzacji wynosi 80,43 %. Gmina Udanin posiada 3 przedszkola, w których jest 5 oddziałów łącznie 109 dzieci wg stanu na 2018 r. W każdej wsi działa świetlica wiejska, która jest centrum kulturalnym i społecznym. W wielu wsiach wzniesiono place zabaw dla dzieci i centra aktywności fizycznej dla dorosłych tzw. OSA Otwarte Strefy Aktywności. Większość dróg została zmodernizowana. Usługi wyższego rzędu są zaspokajane w mieście Środa Śląska i Jawor lub we Wrocławiu i Legnicy.

6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Omówiony w studium stan zaopatrzenia w infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną wskazuje na dobrze rozwinięty system gminny. Wszystkie gminne miejscowości są zwodociągowane. Jednocześnie biorąc pod uwagę fakt, że gmina pokryta jest w całości miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które jednocześnie wskazują zadania własne gminy z zakresu infrastruktury i komunikacji, należy ocenić, że nie ma zagrożenia pojawienia się inwestycji nieprzewidzianych w tych dokumentach. Stabilne dochody budżetu, jak również utrzymywany na racjonalnym poziomie deficyt pozwalają oczekiwać, że gminne możliwości finansowania tego typu przedsięwzięć – co prawda nie nieograniczone – są w istocie duże, zwłaszcza, że gmina aktywnie sięga po wszelkiego rodzaju środki zewnętrzne. Szerzej informacja została zawarta w rozdziale II Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu w pkt. 4 i w pkt. 5 oraz w rozdziale X. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w pkt. 4.

7. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

7.1. Metodologia tworzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę

Na potrzeby sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z zapisami art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2020 poz. 293), dokonuje się bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę. Bilans niniejszy stanowi podstawę do określenia potrzeb i możliwości rozwoju urbanistycznego gminy, a także jest jednym z niezbędnych elementów analizy.

Oparto się o skrypt Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa z 2016 r. „Program szkoleniowy dla pracowników administracji samorządowej z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego skrypt”.

Dokonując bilansu kolejno:

- 1) formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 2) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 3) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2), rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

- 4) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1), oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2) i 3), a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1):
 - a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2) i 3),
 - b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2) i 3), maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu;
- 5) określa się:
 - a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2) i 3), oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4) lit. a), poza tymi obszarami;
- 6) w przypadku gdy potrzeby inwestycyjne, o których mowa w pkt 5) lit. b), przekraczają możliwości finansowania, o których mowa w pkt 5) lit. a), dokonuje się zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej;
- 7) działania, o których mowa, mogą wymagać powtórzenia, na zasadzie analizy wariantów lub realizacji procesu iteracyjnego oraz powtórzenia wszystkich lub części z nich, także w połączeniu z innymi czynnościami przeprowadzanymi w ramach prac nad projektem studium;
- 8) określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1), bierze się pod uwagę:
 - a) perspektywę nie dłuższą niż 30 lat;
 - b) niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.

7.2. Założenia do bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę

Gmina Udanin posiada pełne pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stąd delimitacja obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej uwzględniająca ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Nowa zabudowa ustalona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jak w opracowanym dokumencie studium dotyczy:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **M-MN**,
- zabudowy zagrodowej **M-RM**,
- zabudowy usług publicznych **U-UP** i usług komercyjnych **U-UC**,
- tereny zabudowy produkcyjno - usługowej **G-PU**,
- tereny o wiodącej funkcji obsługi produkcji rolnej **G-RU**.

Dla założeń bilansu w celu określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na zabudowę wymienioną powyżej (analiza terenów przeznaczonych pod zabudowę) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin przyjęto następujące wskaźniki dla poszczególnych jednostek funkcjonalnych:

1) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna **M-MN**

- średnia powierzchnia działki budowlanej wynosi 1200 m²,
- obsługa komunikacyjna terenu oraz niezbędna infrastruktura stanowiąc będą 25% terenu,
- średnia rzeczywista powierzchnia zabudowy dla budynku mieszkalnego wyniesie 10%,
- średnia powierzchnia użytkowa budynku wynosi 150 m²;

2) zabudowa zagrodowa **M-RM**

- średnia powierzchnia działki budowlanej wynosi 3000 m²,
- obsługa komunikacyjna terenu oraz niezbędna infrastruktura oraz zieleń stanowiąc będą 25% terenu,
- średnia rzeczywista powierzchnia zabudowy dla budynku mieszkalnego oraz gospodarczego wyniesie 10%,
- średnia powierzchnia użytkowa budynku wynosi 300 m²;

3) zabudowa usług publicznych **U-UP** i usług komercyjnych **U-UC**

- średnia powierzchnia działki budowlanej wynosi 2000 m²,
- obsługa komunikacyjna terenu oraz niezbędna infrastruktura stanowiąc będą 40% terenu,
- średnia rzeczywista powierzchnia zabudowy wyniesie 400%,
- średnia powierzchnia użytkowa budynku wynosi 1000 m²;

4) tereny zabudowy produkcyjno - usługowej **G-PU**

- średnia powierzchnia działki budowlanej wynosi 2000 m²,
- obsługa komunikacyjna terenu oraz niezbędna infrastruktura stanowiąc będą 40% terenu,
- średnia rzeczywista powierzchnia zabudowy wyniesie 400%,
- średnia powierzchnia użytkowa budynku wynosi 1000 m²;

5) tereny o wiodącej funkcji obsługi produkcji rolnej **G-RU**

- średnia powierzchnia działki budowlanej wynosi 3000 m²,
- obsługa komunikacyjna terenu oraz niezbędna infrastruktura stanowiąc będą 40% terenu,
- średnia rzeczywista powierzchnia zabudowy wynosi dla budynku mieszkalnego wyniesie 400%,
- średnia powierzchnia użytkowa budynku wynosi 1000 m².

7.3. Dane statystyczne dla gminy Udanin do bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę

Do sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę wykorzystano dane statystyczne GUS BDL dla jednostki podziału terytorialnego z roku 2018, 2019, z Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011 oraz założono stan na perspektywę 30 lat

Rok	2011	2018	2020	2050 ⁴³
Ludność	5487	5136	5082	4164
Budynki mieszkalne	1000	1034	1041	-
Mieszkania	1616	1654	1660	-
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	87,3	88,2	88,4	120
Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca w m ²	25,8	28,4	29,2	40,6
Przeciętna liczba osób w mieszkaniu	3,38	3,11	3,10	2,95
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,04	3,01	2,98	2,85
Wodociąg %	96,2	96,3	97,2	100

⁴³ Dane prognozowane

Łazienka %	87,3	87,7	88,1	90
Centralne ogrzewanie %	71,3	71,2	71,7	80
Mieszkania zamieszkane stale wg liczby i składu gospodarstw domowych - mieszkania				
1 gospodarstwo domowe dwu i więcej rodzinne - 116				
2 gospodarstwa domowe razem - 187				
2 gospodarstwa domowe oba rodzinne - 107				
2 gospodarstwa domowe rodzinne i nierodzinne - 69				
3 i więcej gospodarstw domowych - 25				
Mieszkania zamieszkane stale wg liczby i składu gospodarstw domowych - gospodarstwa domowe				
1 gospodarstwo domowe dwu i więcej rodzinne - 116				
2 gospodarstwa domowe razem - 374				
2 gospodarstwa domowe oba rodzinne - 214				
2 gospodarstwa domowe rodzinne i nierodzinne - 138				
3 i więcej gospodarstw domowych - 37				

W czerwcu 2016 roku GUS sporządził „Prognozę gospodarstw domowych na lata 2016 – 2050” według sporządzonej prognozy, przeciętna liczba osób w gospodarstwie na wsi wyniosła w 2016 roku 3,04 dla województwa dolnośląskiego. Liczba mieszkańców przypadająca na gospodarstwo domowe w gminie Udanin była większa i wyniosła 3,38. Według prognozy na rok 2050, przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniesie 2,85 (Tabela 9). Tym samym można założyć, że do połowy stulecia, przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym w gminie Udanin wyniesie 2,95.

Prognoza gospodarstw domowych powstała na podstawie danych dotyczących gospodarstw domowych z narodowych spisów ludności i mieszkań z 2002 r. oraz 2011 r. Założenia odnośnie liczby i struktury ludności w latach 2016–2050 pochodzą z *Prognozy Ludności Polski na lata 2014–2050*.

W związku z tym, że od momentu opracowania *Prognozy ludności na lata 2014 – 2050* zaszły istotne zmiany w polityce rodzinnej Polski, z których najważniejszą jest wejście w życie programu *Rodzina 500+*, Główny Urząd Statystyczny przygotował również prognozę demograficzną będącą symulacją rezultatów działania programu.

7.4. Podsumowanie wyników przeprowadzonych analiz.

Przeprowadzone dla gminy analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne pozwalają na sformułowanie następujących wniosków:

- 1) Gmina Udanin jest gminą rolniczą o wysokiej bonitacji gleb i dominującej roli rolnictwa.
- 2) Gmina Udanin jest uboga w obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych natomiast powinno się chronić istniejące dolny rzeczne i enklawy zieleni wysokiej, śródpolnej i tereny leśne.
- 3) Gmina Udanin wykazuje stabilną sytuację dotyczącą liczby podmiotów gospodarczych i przedsiębiorstw działających na terenie gminy.
- 4) Gmina Udanin jest w pełni uzbrojona i dobrze wyposażoną w obiekty, urządzenia i instytucje społeczne.
- 5) Zmiana liczby mieszkańców gminy w perspektywie 30 lat z założeniem 30% współczynnika niepewności to spadek liczby ludności o 14,5 %.
- 6) Prognozowana przeciętna liczba osób przypadająca na mieszkanie - 2,95.
- 7) Prognozowana przeciętna wielkość mieszkania - 120 m².

7.5. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna M-MN i zabudowa zagrodowa M-RM

Liczba mieszkańców gminy Udanin w roku 2020	5082
Prognozowana liczba osób zamieszkujących gminę w roku 2050	4164
Przeciętna liczba osób przypadająca na mieszkanie - istniejąca	3,10
Liczba mieszkań obecnie	1660
Przeciętna liczba osób w mieszkaniu - prognozowana	2,95
Liczba gospodarstw domowych ogółem	1742
Liczba gospodarstw domowych powyżej 3 osób i więcej	1042
Liczba nowych mieszkań do zapewnienia	2084
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	88,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² planowana	100
Powierzchnia użytkowa nowych mieszkań w m²	208 400
Powierzchnia użytkowa istniejących mieszkań w m²	145 835
Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w gminie Udanin w m²	62 562
Powierzchnia terenu przeznaczona pod planowaną zabudowę w ha*	62,5620

*Obliczenie: z racji podstawowej funkcji rolnej gminy Udanin przyjęto następujące wskaźniki 40% realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **M-MN** i 60 % realizacja zabudowy zagrodowej **M-RM**

M-MN $0,4 \times (62\,562\text{ m}^2 : 150\text{ m}^2 = 278\text{ domów} \times 1500\text{ m}^2) = 0,4 \times 62,5620\text{ ha} = 25,0248\text{ ha}$

M-RM $0,6 \times (62\,562\text{ m}^2 : 300\text{ m}^2 = 139\text{ domów} \times 3000\text{ m}^2) = 0,6 \times 62,5620\text{ ha} = 37,5372\text{ ha}$

Należy stwierdzić, iż pomimo prognozowanego spadku liczby ludności gminy w ciągu następnych lat, zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową będzie wzrastać. Do określenia potrzeb przyjęto różnicę między stanem obecnym, a najwyższą prognozowaną całkowitą powierzchnią użytkową zabudowy mieszkaniowej. Zgodnie z założeniami bilansu z uwagi na niepewność procesów rozwojowych, można zwiększyć prognozowany wynik o 30% tak więc maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową może w perspektywie 30-letniej wynieść **62 562 m²** co stanowi około 42% przyrostu powierzchni użytkowej.

7.6. Zabudowa usług publicznych U-UP i usług komercyjnych U-UC w tym usług sportu U-US

W obecnie obowiązujących aktach prawnych nie występują wskaźniki, które określałyby niezbędną powierzchnię terenów usługowych przypadających na jednego mieszkańca. W wyniku analizy dostępnej literatury i zawartych w niej normatywów, w tym polskich normatywów urbanistycznych z roku 1974, biorąc jednocześnie pod uwagę współczesne tendencje oparte na wskaźnikach obowiązujących w innych krajach europejskich, przyjęto następujące wskaźniki⁴⁴:

1) Powierzchnia użytkowa usług publicznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca - 20 m².

Zalecane aktualnie wskaźniki zapotrzebowania na usługi opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne znacząco odbiegają od wartości w normatywie z 1974 roku. Są od nich niższe o 1/3. Jest to efekt zmian demograficznych, określanych ogólnym mianem „starzenia się społeczeństwa”, polegających na zmniejszaniu się udziału dzieci i młodzieży w populacji, a zwiększaniu udziału osób starszych. Bezpośrednich powodów tych zmian należy upatrywać w zmniejszeniu się przyrostu naturalnego, ograniczeniu dzietności rodzin i dłuższym trwaniu życia ludzkiego. Dla publicznych usług podstawowych przyjmuje się następujące powierzchnie dziecięce:

- szkoła podstawowa na 960 uczniów pow. działki 1,7 ha do 2,8 ha,
- przedszkole 4 oddziałowe pow. działki 0,4 ha do 0,5 ha,
- przychodnia zdrowia 1,5 gab. na 1000M pow. działki 0,25 ha do 0,45 ha,
- kluby osiedlowe świetlice wiejskie pow. działki 0,5 ha.

⁴⁴ „Standardy urbanistyczne dla terenów mieszkaniowych – wybrane zagadnienia” Grażyna Dąbrowska-Milewska Wydział Architektury, Politechnika Białostocka, ul. Grunwaldzka 11/15, 15-893 Białystok

2) Powierzchnia użytkowa usług komercyjnych w przeliczeniu **na 1 mieszkańca - 15 m²**.

- w obszarze gminy powinien być zlokalizowany przynajmniej jeden ośrodek handlowo –usługowy 500m² na 1000M pow. działki 0,15 ha do 0,25 ha,
- w każdej wsi sklep ogólnospożywczy do 600 m² pow. działki do 0,15 ha.

3) Powierzchnia terenu sportu i zieleni urządzonej w przeliczeniu **na 1 mieszkańca - 8 m²**.

Powierzchnię ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej (z placami zabaw i gier sportowych) należy szacować wg wskaźnika minimum 8m²/mieszkańca, powierzchnię terenów sportu powszechnego – minimum 4 m²/mieszkańca.

Liczba mieszkańców gminy Udanin w roku 2020	5082
Prognozowana liczba osób zamieszkujących gminę w roku 2050	4164
Powierzchnia użytkowa usług publicznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca	20 m ²
Łączna powierzchnia użytkowa usług publicznych	83 280 m ²
Powierzchnia użytkowa usług komercyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca	15 m ²
Łączna powierzchnia usług komercyjnych	62 460 m ²
Powierzchnia terenu sportu i zieleni urządzonej w przeliczeniu na 1 mieszkańca	8 m ²
Łączna powierzchnia terenu sportu i zieleni urządzonej	33 312 m²
Powierzchnia terenu przeznaczona pod planowaną zabudowę U-UP w ha	8,8500
Powierzchnia terenu przeznaczona pod planowaną zabudowę U-UC w ha	10,4100
Powierzchnia terenu przeznaczona pod planowaną zabudowę U-US w ha	3,3312

Biorąc pod uwagę wzrost zamożności społeczeństwa oraz stopień korzystania z różnego rodzaju usług, zapotrzebowanie na nowe tereny usługowe w aktualnej proporcji do terenów mieszkaniowych może okazać się niewystarczające dla zabezpieczenia potrzeb przyszłych mieszkańców, w szczególności z uwagi na zmiany w zakresie struktury zatrudnienia – rosnąca liczba jednoosobowych działalności gospodarczych oraz rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

7.7. Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej G-PU oraz tereny o wiodącej funkcji obsługi produkcji rolnej G-RU

W obecnie obowiązujących aktach prawnych nie występują wskaźniki, które określałyby niezbędną powierzchnię terenów produkcyjnych, magazynowych i składowych przypadających na jednego mieszkańca. Ponieważ gmina Udanin posiada dobrze rozwinięty przemysł rolno – spożywczy oraz dobrze rozwinięte usługi kamieniarskie, że dla uzyskania odpowiedniego rozwoju inwestycyjnego gminy, jak również utworzenia nowych miejsc pracy dla mieszkańców, założono powierzchnię zabudowy produkcyjnej, magazynowej i składowej w wielkości oraz obiektów i terenów obsługi rolnictwa 200 m² na 1 mieszkańca.

Liczba mieszkańców gminy Udanin w roku 2020	5082
Prognozowana liczba osób zamieszkujących gminę w roku 2050	4164
Powierzchnia użytkowa terenów produkcyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca	200 m ²
Łączna powierzchnia użytkowa terenów produkcyjnych	83 2800 m²
Powierzchnia terenu przeznaczona pod planowaną zabudowę G-PU w ha*	55,5200
Powierzchnia terenu przeznaczona pod planowaną zabudowę G-RU w ha*	83,2800

*Obliczenie: z racji podstawowej funkcji rolnej gminy Udanin przyjęto następujące wskaźniki 60% realizacja zabudowy terenu przeznaczona pod planowaną zabudowę G-RU i 40 % realizacja zabudowy terenu przeznaczona pod planowaną zabudowę G-PU.

Funkcją inicjującą rozwój gminy będzie działalność produkcyjno-wytwórcza, której rozwój może być stymulowany dzięki dogodnemu sąsiedztwu autostrady A4. W Studium przyjętym w 2010 r. wyznaczono już tereny inwestycyjne (tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej), ujęte w zwarte obszary o dużych powierzchniach. W odpowiedzi na spadek liczby mieszkańców, spowodowany między innymi niedostateczną liczbą miejsc pracy, jednym z kierunków polityki przestrzennej gminy winno być tworzenie warunków dla rozwoju zakładów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych oraz centr logistycznych. W Studium należy wskazać obszary inwestycyjne zlokalizowane w sąsiedztwie autostrady oraz istniejącej już bazy produkcyjnej gminy.

8. Chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę przyjęto dla obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Nowy dokument studium został oparty o obowiązujący dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” został przyjęty uchwałą Nr LII/163/2010 Rady Gminy Udanin z 3 marca 2010r., na podstawie którego sporządzono obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin. W granicach wyznaczonych jednostek osadniczych o zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej skorygowano jedynie poszczególne ustalone planem funkcje terenu uwzględniając wnioski złożone do przeprowadzonej zmiany studium.

Rezerwy terenowe (obszary chłonności zabudowy) w przedmiotowym studium są planowanymi obszarami zabudowy ustalonymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na podstawie przyjętych współczynników intensywności zabudowy, wyliczono wartość chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w planach miejscowych pod zabudowę w powierzchni użytkowej zabudowy. Dla potrzeb bilansu założono następujące współczynniki intensywności zabudowy:

- dla zabudowy mieszkaniowej oraz zagrodowej: obliczono faktyczny współczynniki intensywności jedynie dla budynków mieszkalnych (bez zabudowy gospodarczej, garażowej i innej towarzyszącej),
- dla pozostałej zabudowy przyjęto określony w studium maksymalny współczynnik intensywności zabudowy dla poszczególnych terenów.

Tabela Nr 23. Wykaz powierzchni terenu w granicach jednostek osadniczych oraz poza wyznaczonymi jednostkami osadniczymi w ha

Miejscowość	Powierzchnia terenu w jednostce osadniczej	Powierzchnia terenu poza jednostką osadniczą
Damianowo	61,831	1053,7
Drogomiłowice-Łagiewniki	46,331	445,46
Dźwigórz	16,109	173,24
Gościśław	62,926	776,01
Jarosław	53,901	546,57
Jarostów	29,849	338,15
Karnica	19,252	180,14
Konary	76,993	1136
Lasek	11,259	165,62
Lusina	59,805	697,7
Pichorowice	52,555	953,66
Piekary	74,642	450,29
Pielaszkowice	34,263	752,72
Różana	43,263	475,95
Sokolniki	16,015	224,72
Udanin	101,2	862,04
Ujazd Dolny	42,858	598,58
Ujazd Górny	87,527	370,33
Suma	890,58	10201

Tabela Nr 24. Bilans terenów wg funkcji terenu w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę w granicach jednostek osadniczych

Rodzaj funkcji terenu	MN istn.	MN proj.	MNU istn.	MNU proj.	MW	RM	U istn.	U proj.	UK	UKS	UP	RU	US	UT	P	KD	WS	ZC	ZP	ZL	ZD	R
Damianowo	14,19	11,07	0,883		0,572	12,25	1,75		0,238	0,093	0,129	3,955				4,097	0,599	0,468	8,709			0,898
Drogomiłowice - Łagiewniki	14,00	2,63	1,186	0,89	0,775	6,006			0,131		0,325	5,061	0,844			2,311	0,877		6,324	1,308		3,185
Dźwigórz	0,746	0,19	1,008			9,721		1,031				0,484	0,663			1,611	0,137					0,474
Gościśław	5,28	21,08	5,564	4,43	0,988	14,55	1,524		0,205		0,921		1,125			4,013		0,316	0,129			2,729
Jarosław	8,01	11,80	0,94	3,72	1,479	4,653	0,163		0,179	0,174	0,336	5,204	2,137		0,187	3,527	1,118	0,752	1,746		2,63	2,179
Jarostów	6,61	5,40		1,269	0,468	3,098	0,605				0,112				5,701	3,311			1,897			0,84
Karnica	1,703	0,18			1,042	4,969	0,094				0,045	2,953	0,766		0,789	1,086	1,035	0,102	2,192	0,188		1,919
Konary	3,86	15,44		3,399		24,61	3,49	0,069	0,23	0,737	0,331	6,571	1,024		0,751	8,078		0,706	2,59	0,295		4,591
Lasek	0,212	1,90		0,331		3,408					0,095	1,537	0,863			0,495	0,13					2,285
Lusina	6,6	9,94	6,72	7,28	0,129	14,47	0,50	0,053	0,214	0,131	0,083	0,071	1,485		3,897	6,637	0,23	0,594		0,505		0,235
Pichorowice	3,94	9,19	4,18	2,78	0,157	22,9					0,133		2,135			3,409	1,929		1,661			
Piekary	4,72	14,14	6,787	2,90	1,235	11,08	1,266		0,15	0,133	1,454			8,312	2,09	3,245	8,595	0,533	0,00	0,338		5,919
Pielaszkowice	6,058	1,06		0,631		14,59		0,875			0,644	1,211	0,522			2,531	0,937	0,474	4,709			
Różana	5,59	8,37	1,041	1,54		14,45			0,131	0,17	0,32		1,32		1,492	2,124	1,999	0,292		3,081		1,167
Sokolniki	0,78	5,914		0,399		5,51				0,168		0,206	2,255			0,741						
Udanin	24,78	20,26	1,812	0,23	8,028	3,892	0,064	1,969	0,592	0,368	2,514	11,11	3,058		0,881	5,094	0,061	0,736	4,425		1,994	5,253
Ujazd Dolny	7,36	3,78	0,549	2,74		10,78		0,432			1,223	5,131			2,367	2,128	0,76		1,231			4,379
Ujazd Górny	18,11	7,76	4,217	0,971	3,388	10,4		13,47		1,819	3,211	1,142	1,094		3,914	7,233	1,514	2,538	0,731			3,679
SUMA	132,5	150,1	34,88	33,51	18,26	191,3	9,456	17,90	2,07	3,794	11,88	44,64	19,29	8,312	22,07	61,67	19,92	7,512	36,34	5,714	4,624	39,73

Tabela Nr 25. Bilans terenów wg funkcji terenu w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę poza wyznaczonymi jednostkami osadniczymi

Rodzaj funkcji terenu	MN	MNU	MW	RM	U	UKS	US	RU	P	PG	EW	IE	IW	IO	IT	KDA	KD	KK	R	WS	ZC	ZL	ZL-PROJ	SUMA
Damianowo										50,53	6,375						12,74		761,6			151,5	71,02	1053,7067
Drogomiłowice - Łągiewniki										37,56						10,52	5,507	3,209	352,7	0,502		23,52	11,98	445,4599
Dźwigórz																	2,799	8,298	150	1,254		2,612	8,261	173,2395
Gościśław							0,015		1,703		4,433						9,006		732,4	7,474		20,96		776,0111
Jarosław														0,972		31,7	6,505		435,3	2,729		4,866	64,54	546,5746
Jarostów																26,14	3,288	3,273	262,7			41,77	0,959	338,1478
Karnica									35,16								3,971		129,4	0,48		5,332	5,796	180,1425
Konary											6,947				0,088		16,72		896	0,012		34,43	181,8	1135,9788
Lasek																	2,079		158,8			4,705		165,6159
Lusina											1,461				0,895		8,09		629,4	1,883		15,61	40,33	697,7005
Pichorowice							17,44				1,01					38,26	6,454		854,6	3,381	0,994	10,97	20,51	953,6609
Piekary		0,027								2,532	1,837	1,456					3,911		406,4	7,656		2,999	23,42	450,2898
Pielaszkowice				0,02	2,194	0,307					1,911					4,35	8,255		636,6	13,98		71,89	13,24	752,7209
Różana										9,417	1,113						8,699	3,239	433,5	1,427		18,28	0,277	475,9498
Sokolniki											0,989					6,259	2,2		208,1			1,567	5,596	224,7207
Udanin	0,016		0,025		0,507			7,632			0,318						10,54	3,317	769,7	5,72		45,55	18,74	862,0359
Ujazd Dolny													0,512				7,687	4,068	537,3	2,943		20,04	26,04	598,5845
Ujazd Górny	0,013						20,12										9,924	0,698	308,8	1,145		17,85	11,8	370,3291
SUMA	0,029	0,027	0,025	0,02	2,702	0,307	37,58	7,632	36,86	100	26,39	1,456	0,512	0,972	0,983	117,2	128,4	26,1	8663	50,58	0,994	494,4	504,3	10200,8689

W trakcie sporządzania bilansu terenu dokonano analizy wielkości terenów niezabudowanych znajdujących się w poszczególnych strefach funkcjonalnych a posiadających taki potencjał. Przedmiotowy parametr to tzw. chłonność terenów. W tabeli zestawiono wyniki przeprowadzonej analizy.

Na potrzeby obliczania całkowitej chłonności oraz zapotrzebowania na zabudowę dokonano agregacji poszczególnych funkcji do trzech zasadniczych grup:

- 1) **mieszkalnictwo (MN, MNU i RM)** – zawiera tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz zagrodowej;
- 2) **usługi (U, UKS,US,UP)** – zawiera tereny zabudowy usługowej (wraz z podgrupami) oraz 5% powierzchni mieszkalnictwa dopuszczającego wariantowo zabudowę usługową;
- 3) **produkcja (P, RU)** – zawiera tereny zabudowy produkcyjnej oraz obsługi gospodarstw rolnych (wraz z podgrupami).

Tabela Nr 26. Chłonność zabudowy w podziale na funkcje zabudowy (o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2,3 i 4 ustawy opizp)

Przeznaczenie terenu	Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (m2)	Powierzchnia wyznaczonych terenów rozwoju zabudowy w ramach mpzp (m2)	Zapotrzebowanie na nową zabudowę (m2)	Porównanie wyników powierzchni wyznaczonych terenów rozwoju zabudowy i zapotrzebowania na nową zabudowę (m2)
mieszkalnictwo (MN, MNU i RM)	473 990 ¹⁾	183 610	208 400	+ 24 790
usługi (U,UT,US,UP)	1 071 250 ²⁾	925 912	179 052	- 746 860
produkcja (P,RU)	993 577	667 100	1 388 000	+720 900

¹⁾ $(2\ 826\ 530\text{m}^2:1500\text{m}^2)\times 150\text{m}^2= 282\ 653\ \text{m}^2$
 $0,3\times(683\ 970\ \text{m}^2:1500\text{m}^2)\times 150\text{m}^2= 20\ 519\ \text{m}^2$
 $(1\ 913\ 370\text{m}^2:3000\text{m}^2)\times 300\text{m}^2= 191\ 337\text{m}^2$

Razem:-----

473 990 m²

²⁾ $668\ 430\text{m}^2+402\ 820\text{m}^2=1\ 071\ 250\ \text{m}^2$ (usługi i usługi sportu w granicach jednostki osadniczej oraz wyznaczone poza granicami jednostki)

Wartość chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę należy traktować jedynie orientacyjnie, ze świadomością, iż o rzeczywistym „obciążeniu” teren, decyduje przede wszystkim jego faktyczne zainwestowanie. W studium określono maksymalne wskaźniki zabudowy i dla tak przyjętych wskaźników została wyliczona powierzchnia użytkowa zabudowy. Z dużym prawdopodobieństwem należy przyjąć, że nie dojdzie do sytuacji, w której wszystkie możliwe tereny zostaną zabudowane zgodnie z założonymi wskaźnikami. Wpływ na to będą miały następujące czynniki:

- wraz z postępującą urbanizacją chęć posiadania działki większej, aniżeli wskazuje minimalny „normatyw” powierzchniowy określony w planach miejscowych, w celach wypoczynkowych, rekreacyjnych, alienacji od sąsiadów,
- moda na duże powierzchniowo działki i budynki,
- potrzeba lub konieczność posiadania większej działki, z uwagi na uwarunkowania rodzinne, bądź z uwagi na prowadzoną działalność gospodarczą np. w formie nieuciążliwych usług, które wymagają dodatkowej powierzchni pod zabudowę budynku usługowego, kolejnych miejsc parkingowych itp.;
- sentymentalne, rozumiane jako przywiązanie do ziemi („ojcowizna”);
- nieregulowane stany prawne, własnościowe;
- dla zabudowy produkcyjne profil produkcji,
- dla usług sportu i rekreacji inne czynniki.

9. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, w podziale na funkcje zabudowy do chłonności terenu

Analiza obliczonej chłonności wszystkich terenów w granicach jednostek osadniczych gminy Udanin o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz terenów wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod nową zabudowę o funkcji zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej oraz zabudowy produkcyjnej w odniesieniu do prognozowanego zapotrzebowania na nową zabudowę wykazała niedobór 24 790 m² użytkowej powierzchni mieszkaniowej. W odniesieniu do zabudowy usługowej, usług publicznych, usług sportu i rekreacji oraz usług turystycznych zaplanowana powierzchnia użytkowa zabudowy w stosunku do potrzeb jest za duża o 746 860 m² powierzchni użytkowej. Należy jednak mieć na względzie specyfikę terenów usług i sportu oraz usług turystycznych w odniesieniu do faktycznego wykorzystania tych terenów pod zabudowę. Tereny te w większości charakteryzują się niskim lub bardzo niskim wskaźnikiem zabudowy 3-5% a wysokim wskaźnikiem terenów biologicznie czynnych – zielonych i nie mają wpływu na tzw. "urban sprawl", czyli proces poszerzania się wiejskich terytoriów na obszary o mniej intensywnej urbanizacji. Z uwagi na charakter funkcji obszary te zostały zlokalizowane w dogodnych warunkach środowiskowych sąsiedztwo zbiorników wodnych oraz terenów zielonych, zadrzewień i zakrzewień. Jedyną nadpodaż terenu usług stanowią dwa obszary w obrębie Ujazdu Górnego z planowanymi terenami usługowymi o pow. 13, 47 ha położonymi na działce nr 40 o pow. 9,43 ha należącymi do Skarbu Państwa zarządzanymi przez KOWR oraz planowanymi terenami usługowymi w 50 m strefie sanitarnej istniejącego cmentarza parafialnego w Ujeździe Górnym.

Ponieważ w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego tereny zabudowy mieszkaniowej mogą występować w przeznaczeniach o mieszanych funkcjach – najczęściej właśnie z usługami nie ma uzasadnionej potrzeby wyznaczania nowych terenów pod funkcje mieszkaniowe. Nie również potrzeby wyznaczania nowych terenów dla funkcji zabudowy produkcyjnej oraz obsługi gospodarstw rolnych. W dużych aktywnych ośrodkach rolniczych tereny te zostały wyznaczone dotyczy to Dominowa, Drogomiłowic-Łagiewnik Śląskich, Jarosławia, Jarostowa, Konar, Udanina oraz Ujazdu Dolnego i Ujazdu Górnego.

10. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Większość terenów planowanej zabudowy wskazanych w studium posiada możliwość obsługi komunikacyjnej w oparciu o obecny układ drogowy – istniejących dróg powiatowych i dróg gminnych. Z terenów niezagospodarowanych, a ujętych w dotychczasowym dokumencie studium (z wyłączenie terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla których sporządzono prognozę skutków finansowych ich uchwalenia) konieczność skomunikowania przez nowy system dróg wystąpi dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług.

Wskaźnik gęstości dróg w 2018 r. dla Polski – 135,8 km na 100 km² powierzchni terenu (na podstawie GUS Transport i łączność oraz dla województwa dolnośląskiego – 122,0 km na 100 km² powierzchni terenu. W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod rozbudowę układu komunikacyjnego 61,67 ha w granicach jednostek urbanistycznych.

Ze względu na fakt, iż realizacja infrastruktury technicznej i społecznej zostanie rozłożona w okresie kilkudziesięciu lat i będzie przebiegać etapowo, w zależności od stopnia zainwestowania poszczególnych terenów, nie ma konieczności weryfikacji zapotrzebowania na nową zabudowę w celu jego dostosowania do możliwości finansowania przez gminę planowanego uzbrojenia terenów. Większość nowo planowanych terenów obsługiwana będzie przez drogi wewnętrzne należące do inwestorów. Przy uwzględnieniu faktu, iż gmina posiada rozwiniętą sieć infrastruktury technicznej, nie przewiduje się, aby wydatki na cele własne gminy związane z wprowadzeniem nowej zabudowy w studium, w istotny sposób obciążąły budżet. W celu zapewnienia właściwego finansowania inwestycji związanych z obsługą terenów zabudowy, gmina rokrocznie przeznaczą znaczną część budżetu dla

realizacji zadań inwestycyjnych. Dyscyplina budżetowa oraz racjonalność wydatków w ramach poszczególnych projektów, pozwalają stwierdzić, że możliwości finansowe gminy umożliwią wykonanie sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

11. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na wskazanych obszarach

Analiza zmian w strukturze demograficznej ludności gminy Udanin oraz ogólny charakter sporządzonej analizy nie pozwalają na określenie obecnie konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy. Realizacja potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej na obszarach jednostek osadniczych o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej na terenie gminy nie pociąga za sobą realizacji nowej infrastruktury technicznej. Wynika to z faktu, że nowa zabudowa stanowić będzie uzupełnienie istniejącej, na terenach już wyposażonych w infrastrukturę techniczną oraz w zdecydowanej większości posiadających dostęp do dróg publicznych.

Możliwości gminy co do finansowania inwestycji w przyszłych latach wynikają z zapisów Wieloletniej Prognozy Finansowej (WPF). W dokumencie zakłada się sukcesywne zwiększanie wydatków ogółem w budżecie gminy Udanin w kolejnych latach.

XI. STAN PRAWNY GRUNTÓW

1. Struktura władania gruntami

W strukturze władania gruntami w gminie Udanin przeważa sektor prywatny nad sektorem publicznym i stanowi 68,2 % (7529,28 ha) powierzchni gminy. W skład tego sektora wchodziły grunty:

- indywidualnych gospodarstw rolnych - 6736,99 ha (61,1 %),
- pozostałe - 400,05 ha (3,6 %),
- nieruchomości do 1 ha - 335,53 ha (3,0 %) oraz
- Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej - 56,70 ha (0,5 %).

Największy udział indywidualnych gospodarstw rolnych, ponad 80 %, mają obręby: Konary, Lasek, Lusina i Piekary. Sektor publiczny w swoim władaniu posiada 3505,76 ha, co stanowi 31,8 % ogólnej powierzchni gminy. Największy udział gruntów należących do tego sektora w odniesieniu do powierzchni obrębu znajduje się w Udaninie (65,0 %) i Karnicy (58,5 %). Sektor publiczny tworzą grunty:

- Agencji Nieruchomości Rolnych, obecnie KOWR, które zajmują 21,6 % powierzchni gminy (2380,11 ha),
- pozostałe - 4,7 % (519,90 ha), będące we władaniu m.in. Skarbu Państwa PGW Wody Polskie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego - 3,8 % (415,04 ha) oraz
- własności komunalnej - 1,7 % (190,72 ha).

Największe arealty należące do KOWR znajdują się w obrębach: Udanin (530,76 ha), Damianowo (318,15 ha), Pichorowice (247,42 ha), Gościśław (238,47 ha) oraz Jarosław (208,01 ha). Udział sektora publicznego w poszczególnych obrębach jest dość zróżnicowany i waha się od 7,0 % w Lusinie do 65,0 % w Udaninie. Jedynie w Karnicach i Udaninie sektor publiczny ma większy udział w ogólnej powierzchni obrębu od sektora prywatnego. Z przedstawionej struktury władania gruntami wynika, iż jest ona bardziej korzystna dla działalności prywatnej niż publicznej.

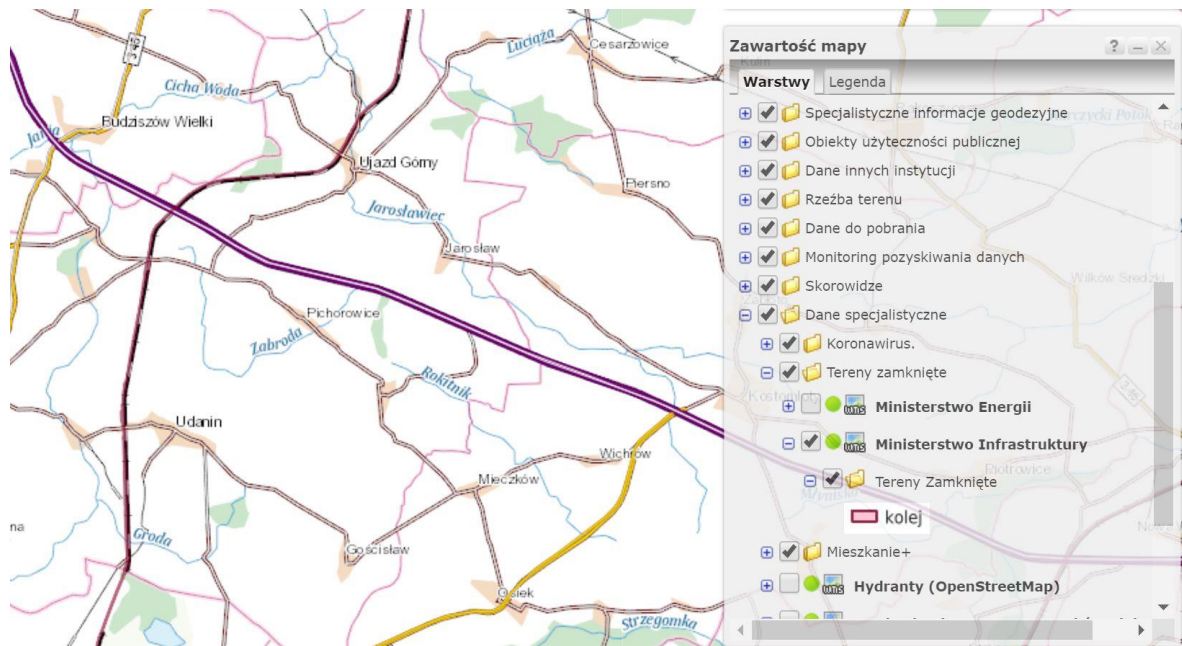
2. Tereny zamknięte

Zgodnie z Decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych w gminie Udanin ustalono

tereny zamknięte zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa na których są usytuowane linie kolejowe.

Wykaz działek ewidencyjnych, przez które przebiegają linie kolejowe uznane jako tereny zamknięte:

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Obręb	Nr działki	Pow. w ha
1.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Drogomiłowice-Łagiewniki	148/1	0,0149
2.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Drogomiłowice-Łagiewniki	148/2	1,4251
3.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Drogomiłowice-Łagiewniki	198	2,7800
4.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Dźwigórz	122	8,3100
5.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Jarostów	20/1	0,0101
6.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Jarostów	20/2	3,3099
7.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Różana	42	3,0500
8.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Udanin	245/6	3,3900
9.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Udanin	283	2,6200
10.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Ujazd Dolny	166/1	1,2500
11.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Ujazd Dolny	174	0,1300
12.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Ujazd Dolny	260	1,5400
13.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Ujazd Dolny	329	1,5200
14.	dolnośląskie	średzki	Udanin	Ujazd Górny	345/1	2,7700

Mapa Nr 20. Kolejowe Tereny zamknięte źródło: mapy.geoportal.gov.pl

Jeśli działka została wymieniona w tej decyzji to oznacza, że jest to teren zamknięty i należy dostosować się do art. 75 ust. 1 pkt. 1 lit. b oraz pkt 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym władztwo gminy w odniesieniu do terenów zamkniętych zostało wyłączone.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się tylko granice tych terenów oraz granice ich stref ochronnych (art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Od powyższej zasady istnieje wyjątek – tereny zamknięte ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu podlegają planistycznemu władztwu gminy (art. 4 ust. 4 oraz art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Jest to jedyny przypadek, w którym gmina może uchwalić plan miejscowy na obszarze obejmującym teren zamknięty. Objęcie planem miejscowym terenu zamkniętego ustalonego przez ministra właściwego do spraw transportu nie uchyla zarazem ograniczeń wynikających z odrębnych przepisów.

Taki wniosek wynika z systemowej wykładni prawa, jak również z orzecnictwa. Przykładowo, NSA w orzeczeniu z 22 sierpnia 2018 r., sygn. akt II OSK 2098/16, wskazał, że objęcie miejscowym planem terenu zamkniętego kolejowego nie wyłącza obowiązywania art. 53 ustawy z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 710). Przywołany przepis reguluje usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych.

XII. WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Do przepisów odrębnych zaliczymy:

- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U z 2020r. poz. 55);
- ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U z 2020r. poz. 310);
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U z 2017r. poz. 1161);
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz.U z 2019r. poz. 868);
- ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz.U z 2020r. poz. 282).

Na terenie gminy Udanin występują obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów wyżej wymienionych ustaw.

W Rozdziale VI. STAN ŚRODOWISKA określono szczegółową charakterystykę terenów chronionych pod względem przyrodniczym, a w Rozdziale VII. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ opisano obiekty i tereny ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków tj. układy urbanistyczne i ruralistyczne, strefy obserwacji archeologicznej, obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków, stanowiska archeologiczne.

XIII. WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Zagrożenia geologiczne stanowią poważny problem w wielu dziedzinach działalności i życia człowieka. Należy tu wymienić:

- osuwiska,
- obniżanie i podnoszenie powierzchni terenu wywołane czynnikami naturalnymi oraz antropogenicznymi,
- erozję,
- zjawiska krasowe,
- sufozję,
- neotektonikę,
- wstrząsy sejsmiczne różnej genezy,
- abrazję brzegów morskich,
- podtopienia.

Rozpoznawaniem, monitorowaniem, określaniem przyczyn, identyfikacją zagrożeń i związanego z tym ryzyka zajmuje się państwowa służba geologiczna. Z informacji zawartej na stronach Państwowego Instytutu Geologicznego w Systemie Osłony Osuwiskowej (SPOP) nie ma informacji o występowaniu osuwisk na terenie gminy Udanin.

Jednak należy mieć na uwadze fakt, że obszary predysponowane do występowania ruchów masowych w Polsce Pozakarpackiej są związane w zdecydowanej przewadze (około 75-80% osuwisk) ze zboczami współczesnych dolin rzecznych. Przyczyny ruchów masowych w Polsce Pozakarpackiej są związane głównie z 3 powszechnymi procesami naturalnymi:

- infiltracją wód opadowych i wyptywami (stałymi lub okresowymi) wód na zboczach/stokach (60-70% osuwisk);
- erozją rzeczną (15-20% osuwisk);
- erozją wód opadowych lub roztopowych (5-10% osuwisk) Pozostałe czynniki naturalne (abrazja, sufozja, kras) odgrywają mniejszą rolę w uaktywnianiu ruchów masowych i są charakterystyczne dla pewnych regionów Polski o określonej budowie geologicznej.

Przy założeniu utrzymania obecnego przeznaczenia i stanu zagospodarowania terenu gminy Udanin zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych nie wystąpi.

XIV. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Podstawowym źródłem informacji o surowcach mineralnych Polski oraz eksploatacji złóż jest System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS znajdujący się na stronach Państwowego Instytutu Geologicznego. Oferuje dostęp do informacji o: złożach, gospodarce surowcami, a także o obszarach i terenach górniczych oraz koncesjach. Aplikacja umożliwia wyszukanie wszystkich dostępnych publicznie danych, w tym prezentacji ich na mapie.

Ochrona zasobów złóż kopalin w Polsce jest niezbędna dla zagwarantowania bezpieczeństwa surowcowego, to jest zabezpieczenia potrzeb gospodarczych i bytowych ludności, niezbędnego dla zrównoważonego rozwoju w skali krajowej, regionalnej i lokalnej. Ochrona ta musi być rozpatrywana w kontekście długiego horyzontu czasowego. Jej nadrzędnym celem jest umożliwienie dostępu do źródeł niezbędnych surowców mineralnych także dla przyszłych pokoleń, co jest podstawą realizacji jednej z podstawowych zasad zrównoważonego rozwoju – sprawiedliwości międzypokoleniowej.

Ujawnienie złóż w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, nie oznacza uwzględnienia w kierunkach rozwoju gminy działalności wydobywczej.

Jednakże w orzecznictwie Sądów Administracyjnych przyjmuje się, że uwzględnienie złoża kopaliny w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (mpzp) może oznaczać także obowiązek umożliwienia eksploatacji takiego złoża i odpowiednie zapisy powinny znaleźć się w mpzp. Umożliwienie eksploatacji wynika z prawa do korzystania z nieruchomości zgodnie ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem. Zakaz eksploatacji może być traktowany jako ograniczenie praw własności gwarantowanych przez Konstytucję.

Udokumentowane złoża kopalin na obszarze gminy Udanin obejmują kopaliny objęte prawem własności górniczej (łoża rudy miedzi) oraz objęte prawem własności nieruchomości gruntowej (kamienie drogowe i budowlane, kruszywa naturalne). Informacja o zasobach wód podziemnych została zawarta w rozdziale VI. STAN ŚRODOWISKA w podrozdziale 1.2. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne na stronie 53. Aktualne złoża surowców naturalnych eksploatowane, nieeksploatowane i wyeksploatowane na obszarze gminy Udanin przedstawiono w tabeli Nr 10 na stronie 58.

Państwowy Instytut Geologiczny opracował w kwietniu 2020 r. „Prognozę sytuacji Hydrologicznej w strefach zasilania i poboru wód podziemnych”. Na obszarach objętych niżówką mogą wystąpić utrudnienia w zaopatrzeniu w wodę z płytkich ujęć wód podziemnych (indywidualne studnie gospodarskie) oraz z ujęć komunalnych eksploatujących pierwszy poziom wodonośny.

XV. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Rejestr obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla, zgodnie z art. 152a ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tj. Dz.U. 2019 poz. 868) stanowi szczegółową ewidencję wszystkich obszarów górniczych wyznaczonych w Polsce. Prowadzony jest w księgach rejestrowych oraz w aktualizowanej na bieżąco, ogólnodostępnej **bazie danych MIDAS (podsystem Rejestr Obszarów Górniczych)**.

Granice obszarów górniczych stanowiących przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji (art. 6 pkt 5 ustawy Prawo geologiczne i górnicze) oraz granice terenów górniczych stanowiących przestrzeń objętą przewidywanymi szkodliwymi wpływami tych robót (art. 6 pkt 15 cyt. Ustawy) określa się w koncesjach na wydobywanie kopalin.

W granicach gminy Udanin występują obecnie trzy obszary i tereny górnicze – zlokalizowane w obrębach Damianowo Księżyce, w Piekarach i w Ujeździe Górnym.

Dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się, na podstawie opracowania ekofizjograficznego oraz projektu zagospodarowania złoża, istotne skutki dla środowiska (art. 104 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze).

Na obszarze gminy Udanin znajdują się udokumentowane nieeksploatowane zasoby złóż glin ogniotrwałych, węgla brunatnego i kruszyw naturalnych. Złóża kruszyw są eksploatowane w niewielkim stopniu przez lokalne firmy kamieniarskie i dostarczające materiałów budowlanych. Również złoża węgla brunatnego i innych surowców nie są eksploatowane.

XVI. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

1. Podstawowy układ drogowy

Podstawowy układ drogowy gminy Udanin tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne zapewniając dogodną komunikację z sąsiednimi miastami: Środa Śląską, Strzegomiem, Wrocławiem i Legnicą i z gminami: Wądroże Wielkie, Mściwojów, Strzegom, Kostomłoty i Środa Śląska.

Ruch tranzytowy przez teren gminy Udanin został w przeważającej części przejęty przez autostradę A4 - przebiegająca przez północną część gminy w kierunku wschód - zachód na długości około 8 km. Większość dróg powiatowych została przebudowana i spełnia warunki techniczne wymagane dla dróg zakładanej dla nich klasy funkcjonalnej. Układ podstawowy uzupełniają drogi gminne, lokalne i dojazdowe o nawierzchni twardej, w tym w większości ulepszonej. Stanowią one utrwaloną sieć połączeń determinującą dalszy rozwój przestrzenny.

2. Infrastruktura techniczna

Szczegółowe informacje dotyczące infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami zostały zawarte w Rozdziale II. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU w podrozdziale 5. Infrastruktura techniczna w podpunktach 5.1. Układ drogowy., 5.2. Sieć wodociągowa.,5.3. Sieć kanalizacyjna.,5.4. Energia ciepła., 5.5. Sieć gazowa.,5.6. Sieć energetyczna., 5.7. Sieć telekomunikacyjna.

3. Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Udanina prowadzi planową gospodarkę wodno-ściekową w oparciu o 4 funkcjonujące oczyszczalnie ścieków w Piekarach, Udaninie, Karnicach i Jarosławiu. Wszystkie wsie gminne posiadają wodociąg. Obecnie w kanalizację sanitarną wyposażone są następujące wsie: Piekary, Konary, Udanin, Damianowo, Lusina, Gościśław, Lasek oraz częściowo Ujazd Górny i osiedle Karnice. Odbiorcami kanalizacji są przede wszystkim gospodarstwa domowe. Sieć kanalizacyjna jest w trakcie rozbudowy.

4. Gospodarka odpadami

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1579) wprowadziła szereg niezwykle istotnych zmian mających wpływ na gminny system gospodarki odpadami komunalnymi od stycznia 2020r. Najistotniejszymi zmianami są:

- nakaz selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Obecnie wszyscy właściciele nieruchomości powinni segregować odpady w podziale na frakcje: papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale oraz bioodpady;
- naliczanie opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zgodnie ze stawką określoną przez radę gminy w wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna wysokość stawki ustalonej dla selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny;
- zwolnienie z części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym;
- zwiększenie zakresu rodzajów odpadów przyjmowanych obligacyjnie przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) o następujące odpady: opady niebezpieczne, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, a od 01.01.2025 r. – odpadów tekstyliów i odzieży;
- uniemożliwienie ryczałtowego rozliczania się Gminy z podmiotem odbierającym odpady komunalne. Obecnie podstawę ustalenia wynagrodzenia za odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości stanowi stawka za 1 tonę odebranych odpadów komunalnych;
- zwiększenie częstotliwości odbioru niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz bioodpadów. W okresie od kwietnia do października niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz bioodpady powinny być odbierane nie rzadziej niż raz w tygodniu z budynków wielolokalowych i nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie z budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

PSZOK punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych znajduje się we wsi Udanin naprzeciw stacji benzynowej. Odpadu komunalne odbiera PUPiH „COM-D” Sp. z o.o. z Jawora. Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami gmina Udanin należy do regionu północno-

centralnego. Odpady odbierane są przez instalacje w Rudne Wielkiej w Wąsoszu, w Krynicznie w Środzie Śląskiej oraz w Rusku w Jaroszowie.

Analiza stanu gospodarki odpadami w gminie Udanin z 2018 przedstawia ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Udanin:

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)
150106	Zamieszkane odpady opakowaniowe	132,340
150107	Opakowania ze szkła	80,790
200123*	Urządzenia zawierając freony	0,670
200135*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	1,230
200136	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,438
200199	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	324,990
200301	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	720,300
200307	Odpady wielkogabarytowe	23,300
łącznie masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych		1 285,0580

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego zużycia odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła z obszaru gminy Udanina wyniósł w 2018 roku 24%.

XVII.ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Organy gminy, sporządzając studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zobowiązane są do uwzględnienia w nim ustaleń dokumentów opracowanych na wyższym szczeblu, w tym art. planu zagospodarowania województwa.

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych zostały określone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (zgodnie z art. 39 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tj. Dz.U. z 2020 poz. 293).

Z wniosku jaki wpłynął od Zarządu Województwa Dolnośląskiego do Wójta Gminy Udanin w dniu 18 października 2018r., po zawiadomieniu o przystąpieniu do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pielgrzymka” wynika, że w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, Perspektywa 2020 z dnia 27 marca 2014r. (publ. Dz. Urz. Art. Doln. z dnia 22 maja 2014r. poz.2248) nie zostały wprowadzone programy służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Dla terenu gminy Udanin w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego Perspektywa 2020 ustalono następujące inwestycje celu publicznego o charakterze wojewódzkim:

- **zadanie pn. „Zbiornik Udanin”**, wpisane do wykazu zadań przewidzianych do finansowania w ramach limitów zobowiązań określonych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Dolnośląskiego, ujęte w zestawieniu inwestycji zawartych w Programie dla ODRY-2006 oraz

w Wykazie Planowanych obiektów małej retencji wodnej 2006-2015 (instytucja odpowiedzialna: Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych).

XVIII. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego są zamieszczone na **Hydroportalu KZGW** pod adresem https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego stanowią podstawę dla opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym, zawierających katalog działań technicznych i nietechnicznych mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji dla zdrowia i życia ludzi, działalności gospodarczej, środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią przedstawione na mapach uwzględnia się w dokumentach planistycznych zagospodarowania przestrzennego, w celu zapewnienia ochrony przed powodzią i ograniczania potencjalnych negatywnych skutków powodzi.

Status terenów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem, obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębnie w tym zakazy określone w ustawie Prawo wodne są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary, między linią brzegu a wałem powodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne.

Na terenie gminy Udanin obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują na rzece Cicha Woda na odcinku od Trudnej do Jarosławca oraz na odcinku od Jarosławca do Czerńca w obrębach Karnice i Ujazd Dolny. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują łąki i pastwiska oraz tereny częściowo zadrzewione. Głębokość zalewu wynosi od 0-0,5 m oraz od 0,5 do 2,0 m.

Aktem prawnym regulującym sprawę ochrony przeciwpowodziowej jest ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 310 ze zmianami).

W art. 166 ww. ustawy wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi dokumenty w zakresie zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

1. W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju województwa, strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, gminnym programie rewitalizacji, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy;
- 2) poziom zagrożenia powodziowego wynikający z wyznaczenia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzjach o warunkach zabudowy, dotyczących nieruchomości w całości lub w części położonych na tych obszarach.

2. Projekty:

- 1) planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
- 2) **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,**

- 3) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 4) gminnego programu rewitalizacji,
- 5) decyzji o warunkach zabudowy,
- 6) decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- 7) decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej

- wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

3. Dokonując uzgodnień, o których mowa w ust. 2, Wody Polskie uwzględniają prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi, poziom zagrożenia powodziowego, proponowaną zabudowę i zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, a także jego aktualne zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie.

4. Uzgodnienie, o którym mowa w ust. 2, w zakresie:

- 1) śródlądowych dróg wodnych – następuje po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw żeglugi śródlądowej, przy czym minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej wydaje opinię w terminie 14 dni, a brak opinii we wskazanym terminie uznaje się za wydanie pozytywnej opinii;
- 2) śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym – następuje po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej.

5. **Uzgodnienia, o którym mowa w ust. 2, Wody Polskie dokonują w drodze decyzji.**

6. **Stroną postępowania o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 5, jest wnioskodawca.**

7. Do wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 5, dołącza się projekty dokumentów lub decyzji, o których mowa w ust. 2.

8. W decyzji, o której mowa w ust. 5, określa się wymagania lub warunki dla:

- 1) planowanej zabudowy,
- 2) planowanego zagospodarowania

- terenów położonych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

Wykaz tabel

Tabela Nr 1.	Gmina Udanin na tle powiatu średzkiego oraz województwa dolnośląskiego w 2018 roku	Strona 11
Tabela Nr 2.	Rejestr miejscowości (SIMC) wg bazy TERYT stan na 01.01.2019r.	Strona 13
Tabela Nr 3.	Gmina Udanin obrębowy wykaz gruntów stan na styczeń 2018 roku	Strona 16
Tabela Nr 4.	Szczegółowa struktura gruntów według powierzchni w gminie Udanin	Strona 19
Tabela Nr 5.	Stan mieszkalnictwa w gminie Udanin w latach 2010-2018	Strona 25
Tabela Nr 6.	Stan infrastruktury komunalnej w gminie Udanin w latach 2010-2018	Strona 26
Tabela Nr 7.	Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin	Strona 42
Tabela Nr 8.	Wykaz materiałów planistycznych wykorzystanych przy opracowaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin 2018-2020	Strona 43
Tabela Nr 9.	Powierzchnie obszarów zwartej zabudowy gminy Udanin dla poszczególnych jednostek osadniczych	Strona 47
Tabela Nr 10.	Wykaz złóż na terenie gminy Udanin stan na 2019 rok	Strona 58
Tabela Nr 11.	Wykaz obszarów górniczych na terenie gminy Udanin stan na 2019 rok	Strona 59
Tabela Nr 12.	Rejestr pomników przyrody na terenie gminy Udanin stan na 2019 rok	Strona 67
Tabela Nr 13.	Gleboznawcza klasyfikacja użytków rolnych klas chronionych w poszczególnych sołectwach gminy Udanin	Strona 75
Tabela Nr 14.	Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków	Strona 86
Tabela Nr 15.	Rejestr zabytków	Strona 95
Tabela Nr 16.	Wykaz wniosków o zmianę studium lub planu miejscowego w latach 2016-2020	Strona 127
Tabela Nr 17.	Wykaz wniosków o zmianę studium lub planu miejscowego wg funkcji terenu w latach 2016-2020	Strona 128
Tabela Nr 18.	Wykaz lokalizacji elektrowni wiatrowych	Strona 131
Tabela Nr 19.	Podsumowanie oceny wniosków z lat 2016-2020	Strona 135
Tabela Nr 20.	Finanse publiczne budżet gminy Udanin	Strona 137
Tabela Nr 21.	Finanse publiczne gminy Udanin	Strona 140

Tabela Nr 22.	Prognoza ludności do 2050 roku	Strona 145
Tabela Nr 23.	Wykaz powierzchni terenu w granicach jednostek osadniczych oraz poza wyznaczonymi jednostkami osadniczymi w ha	Strona 153
Tabela Nr 24.	Bilans terenów wg funkcji terenu w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę w granicach jednostek osadniczych	Strona 155
Tabela Nr 25.	Bilans terenów wg funkcji terenu w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę poza wyznaczonymi jednostkami osadniczymi	Strona 155
Tabela Nr 26.	Chłonność zabudowy w podziale na funkcje zabudowy (o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2,3 i 4 ustawy opizp)	Strona 156

Wykaz map

Mapa Nr 1.	Gmina Udanin na tle województwa dolnośląskiego	Strona 8
Mapa Nr 2.	Gmina Udanin wraz z otoczeniem	Strona 9
Mapa Nr 3.	Gmina Udanin na tle powiatu średzkiego	Strona 10
Mapa Nr 4.	Złoża kopalin oraz tereny i obszary górnicze	Strona 11
Mapa Nr 5.	Gmina Udanin układ osadniczy	Strona 14
Mapa Nr 6.	Delimitacja obszarów zwartej zabudowy gminy Udanin dla poszczególnych jednostek osadniczych	Strona 40
Mapa Nr 7.	Podział fizyczny – geograficzny wg J. Kondrackiego i W. Walczaka	Strona 50
Mapa Nr 9.	Rzeźba terenu	Strona 51
Mapa Nr 10.	Typy gleb na terenie gminy Udanin	Strona 55
Mapa Nr 11.	Kompleksy przydatności rolniczej gleb na terenie gminy Udanin	Strona 57
Mapa Nr 12.	Mapa złóż gmina Udanin	Strona 58
Mapa Nr 13.	Mapa obszarów górniczych gmina Udanin	Strona 59
Mapa Nr 14.	Mapa terenów górniczych gmina Udanin	Strona 59
Mapa Nr 15.	GDOŚ formy ochrony przyrody stan na 15.12.2019r.	Strona 68
Mapa Nr 16.	Jakość gleb i wskaźnik bonitacji na terenie gminy Udanin	Strona 74
Mapa Nr 17.	Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Udanin	Strona 77
Mapa Nr 18.	Messtischblatt 1905-1944 gminy Udanin	Strona 78
Mapa Nr 20.	Kolejowe Tereny zamknięte	Strona 160

Wykaz wykresów

Wykres Nr 1.	Gmina Udanin struktura użytkowania gruntów	Strona 17
Wykres Nr 2.	Gmina Udanin pow. gruntów rolnych w poszczególnych sołectwach	Strona 17
Wykres Nr 3.	Gmina Udanin pow. gruntów leśnych w poszczególnych sołectwach	Strona 18
Wykres Nr 4.	Gmina Udanin pow. gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w poszczególnych sołectwach	Strona 18
Wykres Nr 5.	Gmina Udanin %udział powierzchni obrębów w powierzchni gminy	Strona 19
Wykres Nr 6.	Dane statystyczne dotyczące uzbrojenia terenu w gminie Udanin w latach 2010-2018	Strona 26
Wykres Nr 7.	Sumaryczna ilość wniosków z lat 2016-2020	Strona 129
Wykres Nr 8.	Rodzaj wnioskowanego przeznaczenia w studium	Strona 136
Wykres Nr 9.	Zestawienie dochodów i wydatków budżetowych z lat 2010-2019	Strona 137
Wykres Nr 10.	Ludność według płci i funkcjonalnych grup wieku, stan w dniu 31.XII.2014	Strona 143
Wykres Nr 11.	Ludność według płci i funkcjonalnych grup wieku, stan w dniu 31.XII.2035	Strona 143
Wykres Nr 12.	Ludność według płci i funkcjonalnych grup wieku, stan w dniu 31.XII.2047	Strona 144
Wykres Nr 13.	Ludność według płci i funkcjonalnych grup wieku, stan w dniu 31.XII.2050	Strona 144
Wykres Nr 14.	Ludność według płci w latach 2014 - 2050	Strona 145
Wykres Nr 15.	Ludność według płci w latach 2013 - 2050 gmina Udanin	Strona 146

Wykaz schematów

Schemat Nr 1.	Zasoby energii wiatru	Strona 60
Schemat Nr 2.	Zasoby energii słonecznej	Strona 60
Schemat Nr 3.	Liczba obserwacji w zależności od kierunku w całym okresie badań (12.2008-11.2009)	Strona 64
Schemat Nr 4.	Obszary o znaczeniu regionalnym ważne dla ochrony ornitofauny	Strona 65
Schemat Nr 5.	Główne obszary występowania nietoperzy	Strona 66